



เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร
REFLECTION OF THAI-CHINESE DESCENDANT IN NOVEL SERIES
“MAFIA LUERD MUNGKORN”

TIAN RUI

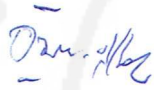
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร
REFLECTION OF THAI-CHINESE DESCENDANT IN NOVEL SERIES
“MAFIA LUERD MUNGKORN”

TIAN RUI

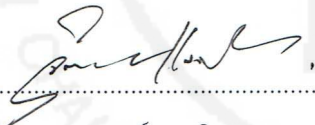
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2559



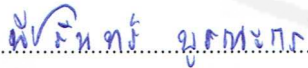
รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ



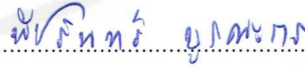
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรลดา แสงปัญญา
อาจารย์ที่ปรึกษา



รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรลดา แสงปัญญา
กรรมการ



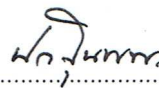
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ



อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)



รองศาสตราจารย์อียสา จันทรวิชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร

TIAN RUI 576083

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: จิตรลดา แสงปัญญา, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์เอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนและวิเคราะห์แนวคิดสังคมของผู้เขียนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เสือ สิงห์ กระต๊อง แรด และหงส์

ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรทั้ง 5 เรื่อง ได้สะท้อนให้เห็นสภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช รวม 4 ประเด็นหลัก คือ 1) สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเชื้อสายจีนโดยทั่วไป เช่น ลักษณะที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การประกอบอาชีพ 2) บทบาทและพฤติกรรมของแก๊งมาเฟียในย่านเยาวราช ทั้งบทบาทของผู้เป็นหัวหน้าและบทบาทของผู้เป็นลูกน้อง 3) ความสัมพันธ์และปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกในสังคมของคนไทยเชื้อสายจีน 4) ค่านิยมและความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ การสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรมของจีน รวมทั้งการผสมผสานวัฒนธรรมจีนกับไทย

ด้านแนวคิดเชิงสังคมจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรหลาย ๆ ด้าน รวม 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ปรัชญาชีวิต เช่น การเข้าถึงสัจธรรมและการยอมรับชะตากรรมในชีวิต 2) คุณธรรมจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่อบุคคล ความประหยัด ความรักในครอบครัว ความมีน้ำใจ ความเสียสละ ความเมตตา การให้อภัย และความรับผิดชอบ 3) การสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมจีน เช่น การรู้จักจักรวรรดิวัฒนธรรมจีน การอนุรักษ์วัฒนธรรมจีน เป็นต้น

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน คนไทยเชื้อสายจีน นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร

REFLECTION OF THAI-CHINESE DESCENDANT IN NOVEL SERIES
“MAFIA LUERD MUNGKORN”

TIAN RUI 576083

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHITRALADA SANGPUNYA, Ph.D.

ABSTRACT

This research is a documentary analysis aiming to analyze the reflections of Thai-Chinese descendants and analyze the moral aspect in the Mafia Luerd Mungkorn (3rd edition, 2015) novel series written by a group writer. The series are comprised of five stories, which are: Seau (Tiger) by Rapud, Sing (Lion) by Riz, Krating (Bull) by Pukbung, Rad (Rhinoceros) by White Lily, and Hong (Swan) by Shayna.

Four main points of the study focused on the ways of living of Thai-Chinese descendants in Yaowaraj, the major China town in Bangkok. The findings reflected about: 1) Common lifestyles, such as living places, dressing and carriers ; 2) Roles and actions of the mafia gangs, both of the leaders and the followers ; 3) Relationships and problems between members of the Thai-Chinese society ; and 4) Values and beliefs relating to Chinese acculturation and the assimilation of Thai culture in the Chinese.

Regarding to the moral aspect, the findings were grouped into three topics, which are: 1) Principles of life, including ways to the ultimate truth and the belief in predestination ; 2) Ethics in life, including faithfulness, gratefulness, frugality, importance of kinship, generosity, selflessness, forgiveness and responsibility ; and 3) Chinese acculturation, such as performance and conservation of Chinese culture.

Keywords: Reflections, Thai-Chinese descendants, Mafia Luerd Mungkorn novel series

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรลดา แสงปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำปรึกษา และ ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรลดา แสงปัญญา ที่ได้สละเวลาในการสอบ คำชี้แจงและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้าน การเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ในประเทศไทย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการ มาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ทุก ๆ คนที่คอยให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะนางสาว SHI WEIHONG ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

TIAN RUI

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรม	8
2.1.1 ความหมายของวรรณกรรม	8
2.1.2 คุณค่าของวรรณกรรม	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม	10
2.2.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม	10
2.2.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม	11
2.2.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม	12
2.3 ความรู้เกี่ยวกับนวนิยาย	13
2.3.1 ความหมายของนวนิยาย	13
2.3.2 ประเภทของนวนิยาย	14
2.3.3 คุณค่าของนวนิยาย	15
2.3.4 คุณค่าของนวนิยาย	20
2.3.5 แนวคิดเชิงสังคมในนวนิยาย	22
2.4 ลักษณะของนวนิยายชุด	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5 ความรู้เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน	26
2.5.1 ประวัติความเป็นมาของชนชาวจีน	26
2.5.2 อิทธิพลของวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย	28
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม	29
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม	33
2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายชุด	36
บทที่ 3 ภาพสะท้อนวิถีชีวิตคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร	
3.1 สภาพชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปของคนไทยเชื้อสายจีน	42
3.1.1 ลักษณะที่อยู่อาศัย	43
3.1.2 การประกอบอาชีพ	47
3.1.3 การแต่งกาย	54
3.2 บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มมาเฟียเลือดมังกร	59
3.2.1 บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างแก๊ง	61
3.2.2 ปัญหาระหว่างสมาชิกในแก๊งมาเฟียเลือดมังกร	61
3.2.3 บทบาทของหัวหน้าแก๊งมาเฟีย	63
3.2.4 บทบาทของลูกน้อง	65
3.3 การสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจีน	67
3.3.1 ประเพณีในเทศกาลตรุษจีน	68
3.3.2 พิธีแต่งงาน	70
3.3.3 พิธีงานศพ	73
3.3.4 การแสดงศิลปะจีน	74
3.3.5 การดื่มชา	76
3.3.6 อาหารการกิน	77
3.3.7 การใช้ภาษาจีน	80
3.4 ความเชื่อและค่านิยม	83
3.4.1 ความเชื่อ	83
3.4.2 สถานะทางเพศ	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ปรัชญาชีวิตและแนวคิดเชิงสังคมจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร	
4.1 ปรัชญาชีวิต	96
4.1.1 ความเข้มแข็งและอดทนในการเผชิญโชคชะตาและความยากลำบากในชีวิต	96
4.1.2 การเข้าถึงศีลธรรมและการยอมรับชะตากรรมในชีวิต	99
4.1.3 ความเชื่อเรื่องชะตากรรม	100
4.1.4 ความรักความผูกพันในครอบครัว	101
4.2 คุณธรรมจริยธรรม	108
4.2.1 ความซื่อสัตย์สุจริต	108
4.2.2 ความกตัญญู	109
4.2.3 ความประหยัด	111
4.2.4 ความอดทนและความขยัน	112
4.2.5 ความเสียสละ	113
4.2.6 ความมีน้ำใจ	114
4.2.7 ความเมตตา	115
4.2.8 การให้อภัย	116
4.2.9 ความรับผิดชอบ	117
4.3 การสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมจีน	118
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	121
5.2 อภิปรายผล	123
5.3 ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	125
ภาคผนวก	
เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	131
ประวัติผู้เขียน	132

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารเรื่องราวให้เข้าใจระหว่างมนุษย์ และทำให้มนุษย์เข้าใจสิ่งต่าง ๆ โดยผ่านความรู้ที่นักเขียนถ่ายทอดจากวรรณกรรม ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสำคัญอย่างมากสำหรับมนุษย์ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 1100) ได้อธิบายความหมายของวรรณกรรมว่า หมายถึงงานหนังสือ งานประพันธ์ บทประพันธ์ทุกชนิด ทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าจะแสดงออกมาโดยวิธีหรือในรูปอย่างใด

วรรณกรรมเป็นสิ่งผูกพันกับสังคม และเป็นสมบัติร่วมของทุกยุคทุกสมัยทุกถิ่น การศึกษาวรรณกรรมจึงต้องควบคู่กับสังคม ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของวรรณกรรม และย่อมสัมพันธ์กับสังคม สะท้อนประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัยไม่ว่าจะจงใจสะท้อนสังคมหรือไม่ก็ตาม วรรณกรรมจึงเป็นภาพถ่ายชีวิตของมนุษย์ และมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างใกล้ชิด วรรณกรรมเป็นผลงานของมนุษย์ เป็นที่เก็บรวบรวมความคิด ความเป็นอยู่และลักษณะสภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไว้ด้วยกัน ดังที่ ดรีลลี บัญจกร (2547 : 5-7) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์กับสังคม วรรณกรรมสะท้อนประสบการณ์ชีวิตของยุคสมัย เป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมมิใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ สังคมก็มีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา และการเมือง ในขณะเดียวกัน วรรณกรรมหรือนักเขียนก็มีอิทธิพลต่อสังคมอย่างมาก นอกจากวรรณกรรมเป็นเครื่องแสดงความเป็นจริงแล้วยังแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย อิงอร สุพันธุ์วณิช (2554 : 6) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมนั้นแยกจากกันไม่ออก สมัยหนึ่ง สังคมเป็นอย่างไร วรรณกรรมก็จะสะท้อนออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน วรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่ผูกพันกัน และวรรณกรรมจะสะท้อนทั้งความคิด ความเชื่อ และความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้ง ดังนั้นจะบอกได้ว่าวรรณกรรมสะท้อนภาพสังคมในหลาย ๆ มุมมอง วรรณกรรมมีหน้าที่เป็นกระจกเงาสะท้อนภาพสังคมในด้านวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ และเหตุการณ์ความเป็นไปในสังคม ดังกล่าวได้ว่า วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์กับสังคม วรรณกรรมสะท้อนประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัย ไม่ว่านักเขียนจะจงใจสะท้อนสังคมหรือไม่ก็ตาม นักวิจารณ์บางคนจึงกล่าวว่า วรรณกรรมเป็นคั่นฉ่องแห่งยุคสมัย เนื่องจากเป็นภาพถ่ายชีวิตของยุคสมัยนั่นเอง

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจความนิยมอย่างสูง ซึ่งมุ่งให้ ความสนุกสนานและเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ความแพร่หลายและอิทธิพลของนวนิยายจึงมีมาก นวนิยาย เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของสังคม ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านก็ได้ความรู้ ความคิดเกี่ยวกับสังคมใน หลาย ๆ แง่มุม ดังนั้น นวนิยายจึงเป็นรูปแบบวรรณกรรมประเภทหนึ่ง เป็นเรื่องราวที่มีลักษณะสมจริง มากกว่านิทานหรือนิยายแบบเดิม นอกจากนี้นวนิยายยังเป็นเครื่องที่สะท้อนวิถีชีวิตและสังคมปัจจุบัน เป็นเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ที่สะท้อนให้รู้จักชีวิต รู้จักสังคม รู้จักมนุษย์ ให้แง่คิดและคลี่คลายปัญหา ดังที่ XU WEIJIE (2555) ได้วิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนใน สังคมไทย จากนวนิยายไทย ผลวิจัยพบว่า นวนิยายได้แสดงให้เห็นถึงภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัว ของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทยอย่างชัดเจน และส่งอิทธิพลในด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อผู้อ่านอย่างลึกซึ้ง

สาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทยเป็นประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงที่มีไม่ตรีต่อกันมีประวัติ การติดต่อทางการค้า วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ มาตั้งแต่สมัยก่อน ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน (2557 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ไทยกับจีนมีความผูกพันและติดต่อกันมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่สมัย ราชวงศ์ฮั่นตะวันตกซึ่งได้มีบันทึกประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรสุโขทัยกับจีน ว่าได้มีการติดต่อค้าขายระหว่างกัน และไทยได้รับเทคโนโลยีเครื่องปั้นดินเผามาจากจีนในช่วงเวลา ดังกล่าว ความสัมพันธ์ทางสายเลือดระหว่างไทยกับจีน ก็น่าจะเริ่มมีขึ้นในช่วงนี้ด้วยการอพยพของ ชาวจีนในช่วงสงครามสมัยราชวงศ์หยวนและในช่วงต้นราชวงศ์หมิง และนับจากนั้นมา ก็ได้มีการติดต่อ ค้าขายกันมาโดยตลอดและมีชาวจีนจำนวนมากเข้ามาอยู่ในประเทศไทย จึงกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดดุจดั่งพี่น้องระหว่างไทยกับจีนได้มีมาอย่างยาวนาน ด้วยเหตุนี้จึงมีกลุ่มคนไทย เชื้อสายจีนเกิดขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน การที่ชาวจีนเข้ามาอาศัยในขอบเขตชนบทของราชอาณาจักร ไทยนั้น ทำให้ชาวจีนแต่งงานกับชาวไทยและเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม เมื่อเวลาผ่านไป ก็มีลูกหลานเป็นชาวไทยเชื้อสายจีน เป็นเหตุให้ชาวไทยเชื้อสายจีนเริ่มมีบทบาทต่อสังคมไทยเด่นชัด ขึ้นตั้งแต่ระดับชั้นสามัญชนจนถึงชนชั้นปกครอง ชาวไทยเชื้อสายจีนได้ใช้ความรู้ความสามารถสร้าง คุณประโยชน์ให้แก่เมืองไทยเป็นอย่างมาก ในด้านการดำเนินชีวิตสมควรยกย่องว่าชาวไทยเชื้อสายจีน ได้ปฏิบัติตามหลักคำสอนของลัทธิ และศาสนาที่พวกเขาให้ความเคารพนับถือมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ความเชื่อหลักได้แก่ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และพุทธศาสนา ชาวไทยเชื้อสายจีนได้นำหลักคิดคำสอน ของลัทธิและศาสนาทั้งสามนี้มาผสมผสานรวมเข้าเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นเอกลักษณ์ อีกอย่างหนึ่งของชาวไทยเชื้อสายจีน (ผู้จัดการ. 2558 : ออนไลน์)

ชาวจีนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวไทยในด้านต่าง ๆ ได้นำวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของจีนเข้ามาและได้มีการผสมผสานวัฒนธรรมข้ามเชื้อชาติ โดยแต่งงานกับคนไทยและมีลูกหลานที่เรียกว่าคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งมีความสำคัญต่อสังคมไทย

ในด้านต่าง ๆ ดังที่ ยูวตี ต้นสกุลรุ่งเรือง (2542) ได้กล่าวว่า มีบันทึกว่าชาวจีนอพยพเข้ามาประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่สมัยอยุธยา ส่วนใหญ่เป็นคนจีนที่พูดภาษาวางต้งและฮกเกี้ยน คนสองกลุ่มนี้อพยพเข้ามาเมืองไทยทางเรือจากมณฑลกวางต้ง เข้ามาที่อยุธยาและค้าขายกับชาวตะวันตก มีชาวจีนกลุ่มอื่น ๆ เข้ามาด้วย โดยกระจายไปอยู่ในที่ต่าง ๆ และ สุชาติตา ต้นตระกูลสุข (2532 : 23) ได้ให้ความเห็นว่า เมื่อคนจีนอพยพเข้ามาสู่ประเทศไทย ได้นำเอาแบบแผนทางสังคมและวัฒนธรรม ในสังคมดั้งเดิมติดตัวเข้ามาด้วย นานเข้าก็ได้พยายามประยุกต์ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของตนจนเกิดเป็นรูปแบบเฉพาะในสังคมไทย

การเกิดชุมชนของคนไทยเชื้อสายจีนในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย เกิดวาระกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคนไทยเชื้อสายจีนตามมาทั้งในรูปแบบของสารคดีและบันเทิงคดี ในส่วนของบันเทิงคตินั้นมีงานเขียนนวนิยายที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนหลายเรื่อง มีผู้วิจัยหลายท่านเคยวิเคราะห์วาระกรรมในด้านบทบาทของชาวจีนในด้านเศรษฐกิจ ความเชื่อ วัฒนธรรม พิธีกรรมและชนบประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีนรวมทั้งค่านิยมและแนวคิดของคนไทยเชื้อสายจีนที่ถ่ายทอดผ่านตัวละครในวรรณกรรมไทยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนจำนวนมาก มีนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรซึ่งประกอบด้วยนวนิยายทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ เสือ สิงห์ กระทิง แรด หงส์ ซึ่งถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิต ความคิด และค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีชีวิตความเป็นอยู่ในช่วงเกิดรัฐประหาร 16 กันยายน พ.ศ. 2500 ในประเทศไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพลิกโฉมหน้าการเมืองไทยไปอีกรูปแบบหนึ่งประชาชนไม่ยอมรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยใน พ.ศ. 2500 เนื่องจากการเลือกตั้งที่ถือว่าโกงมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ นับแต่ใช้เครื่องบินโปรยใบปลิวโจมตีฝ่ายตรงข้าม ชมชู่ชาวบ้านประชาชน ให้เลือกแต่ผู้สมัครของพรรคเสรีมนั่งคศิลา คือ พรรครัฐบาล หรือการเวียนเทียนมาลงคะแนนการสลับหีบบัตร การแอบหย่อนบัตรคะแนนเถื่อนเข้าไปในหีบ และต้องใช้เวลานับคะแนน 7 วันด้วยกัน ผลการเลือกตั้งพรรคเสรีมนั่งคศิลาของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เสียงข้างมาก ขณะที่พรรคประชาธิปัตย์ได้ 30 ที่นั่ง ดังนั้น ในช่วงเวลาแห่งประวัติศาสตร์พิเศษนี้ ได้ก่อให้เกิดวาระกรรมที่บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรก็เป็นนวนิยายเรื่องหนึ่งที่แม้จะไม่ได้เป็นนวนิยายที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นแต่ก็เป็นนวนิยายที่สะท้อนภาพชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีชีวิตอยู่ในช่วงของความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยดังกล่าวข้างต้น โดยผู้เขียนได้สร้างตัวละครหลัก 5 คนที่เป็นหัวหน้าแก๊งมาเฟีย คุมอำนาจอยู่ในเยาวราช เนื้อหาได้แสดงถึงชีวิตที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในการเป็นหัวหน้าแก๊งมาเฟีย และอุปสรรคของความรัก พร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ชนบธรรมเนียมประเพณีจีน ค่านิยมและสภาพสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยสมัยนั้นด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะชาวจีนที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจึงสนใจศึกษาชีวิตของคนจีนที่เข้ามาสร้างเนื้อสร้างตัวและเข้ามามีบทบาทต่าง ๆ ในสังคมไทยในอดีตผ่านบันทึกทางวรรณกรรม ด้วยการเลือกวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากนวนิยายชุด

มาเพื่อเลื่อม้งกร โดยมุ่งเน้นในด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีน การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีจีน ค่านิยม การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยและสภาพสังคมไทย บทบาทหน้าที่ รวมทั้งการใช้คุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากนวนิยายชุดมาเพื่อเลื่อม้งกร
2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียนในนวนิยายชุดมาเพื่อเลื่อม้งกร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานดังนี้

1. นวนิยายชุดมาเพื่อเลื่อม้งกร ได้สะท้อนวิถีชีวิตประจำวัน สภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีจีน และค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน รวมทั้งสะท้อนสภาพสังคมไทย
2. นวนิยายชุดมาเพื่อเลื่อม้งกรได้สะท้อนแนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียน เกี่ยวกับค่านิยมในการดำเนินชีวิตของคนจีนในสังคมไทย การสืบทอดประเพณีจีน การปลูกฝังคุณธรรมและการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่บุตรหลานผู้เป็นคนไทยเชื้อสายจีน ตลอดจนทัศนคติของผู้เขียนเกี่ยวกับบทบาทของแก๊งค์มาเฟียในสังคมไทย

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. แนวความคิดในด้านความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม โดยมีแนวคิดสำคัญคือ สังคมมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมและวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อค่านิยม ความคิด ความเชื่อของคนในสังคม วรรณกรรมจึงเป็นสื่ออย่างหนึ่งในการสะท้อนสภาพหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมช่วงใดช่วงหนึ่งผ่านประสบการณ์ แนวคิด และอุดมการณ์ของผู้เขียน ในทางกลับกันผู้เขียนอาจนำเสนอแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางสังคมหรือการเมืองผ่านมาทางวรรณกรรมและมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อและค่านิยมของผู้อ่านได้

2. ใช้อองค์ประกอบของนวนิยายเป็นกรอบแนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิดของวรรณกรรม องค์ประกอบดังกล่าวได้แก่ แนวคิด โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ กลวิธีในการประพันธ์ ทศนะหรือปรัชญาจากเรื่อง การวิเคราะห์ผ่านองค์ประกอบของนวนิยายจะช่วยให้มีรายละเอียดในการเข้าถึงและเข้าใจวรรณกรรมได้มากขึ้น

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษานวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2556 ของสำนักพิมพ์พิมพ์ดี จำนวน 5 เล่ม ดังต่อไปนี้

- | | |
|-----------|-------------------------|
| 1. เสือ | ประพันธ์โดย รพัต |
| 2. สิงห์ | ประพันธ์โดย ลิซ |
| 3. กระติง | ประพันธ์โดย ผักบุ้ง |
| 4. แรต | ประพันธ์โดย ลิลลี่สีขาว |
| 5. หงส์ | ประพันธ์โดย Shayna |

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาพสะท้อน หมายถึง สภาพชีวิตและสังคมที่นักเขียนถ่ายทอดไว้ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ซึ่งเป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตประจำวัน สภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีจีน ค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน และบทบาทของกลุ่มแก๊งมาเฟียในสังคมไทย

2. คนไทยเชื้อสายจีน หมายถึง ชาวจีนที่เกิดในประเทศไทยและเป็นเชื้อสายของผู้พยพชาวจีน หรือคนจีนที่มีสัญชาติไทยและอาศัยอยู่ในประเทศไทย หรือคนที่เกิดในประเทศไทยโดยมีพ่อหรือแม่เป็นคนจีนที่แต่งงานกับคนไทย

3. นวนิยายชุด หมายถึง นวนิยายที่มีจำนวน 2 เล่มขึ้นไป และแต่งด้วยนักเขียนคนเดียวหรือนักเขียนหลายคน นวนิยายชุดเป็นการร้อยเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องกัน และทุกเล่มในนวนิยายชุดจะมีแนวคิดเดียวกัน โครงเรื่องของนวนิยายชุดจะผูกให้ทุกเล่มเป็นเรื่องเดียวกัน โดยมีตัวละครเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

4. นวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร หมายถึง นวนิยายที่ถ่ายทอดเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในย่านเยาวราช ช่วงปี พ.ศ. 2500 ประกอบด้วย 5 เรื่อง ได้แก่ เสือ สิงห์ กระติง แรต หงส์

5. มาเฟีย หมายถึง กลุ่มคน หรือสมาชิกของกลุ่มคน ที่รวมตัวกันเพื่อประกอบมิชชันมาเฟียในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร หมายถึงกลุ่มคนที่นอกจากจะทำเรื่องผิดกฎหมายแล้วยังคอยรับใช้กลุ่มผู้มีอำนาจหรือมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีอำนาจของรัฐอีกด้วย

1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. ศึกษาประวัติความเป็นมาและองค์ประกอบนวนิยายและนวนิยายชุด
3. ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่มีลักษณะเป็นนวนิยายชุด
4. คัดเลือกนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ เลือด สิงห์ กระทิง แรด หงส์
5. วิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกรในด้านต่าง ๆ
6. วิเคราะห์แนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียนนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร
7. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีจีน ค่านิยมและสภาพสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยที่ปรากฏในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร
2. ทำให้เข้าใจและได้ข้อคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการดำเนินชีวิต ด้านการปลูกฝังคุณธรรม และด้านการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิต ทำให้ได้เรียนรู้ค่านิยมที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต และเป็นคนที่มีคุณธรรมต่อสังคม
3. ทำให้รู้และเข้าใจในวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนมากขึ้นโดยผ่านการวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีน จากนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร ซึ่งผู้อ่านและผู้วิจัยสามารถนำความรู้และความเข้าใจในวิถีชีวิตของกลุ่มดังกล่าวไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวិเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรม
 - 2.1.1 ความหมายของวรรณกรรม
 - 2.1.2 คุณค่าของวรรณกรรม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
 - 2.2.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม
 - 2.2.2 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม
 - 2.2.3 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับนวนิยาย
 - 2.3.1 ความหมายของนวนิยาย
 - 2.3.2 องค์ประกอบของนวนิยาย
 - 2.3.3 ประเภทของนวนิยาย
 - 2.3.4 คุณค่าของนวนิยาย
 - 2.3.5 แนวคิดในนวนิยาย
- 2.4 ลักษณะของนวนิยายชุด
- 2.5 ความรู้เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน
 - 2.5.1 ความเป็นมาของชาวไทยเชื้อสายจีน
 - 2.5.2 อิทธิพลของวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม
 - 2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม
 - 2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายชุด

2.1 ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรม

นักวิชาการได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมไว้ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของวรรณกรรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 1100) กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึงงานหนังสือ งานประพันธ์ บทประพันธ์ทุกชนิด ทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง: งานนิพนธ์ ที่ทำขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าจะแสดงออกมาโดยวิธีหรือในรูปอย่างใด

เรไร ไพรวรรณ (2551 : 4) กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึง งานประพันธ์ที่แสดง ความรู้สึกนึกคิดของผู้แต่งอย่างมีศิลปะโดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอด ซึ่งหมายรวมถึงเรื่อง ที่เล่าสืบต่อกันมา ที่เรียกว่า “มุขปาฐะ” และวรรณกรรมลายลักษณ์หรือที่เรียกว่า “อมุขปาฐะ” ด้วย

ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์ (2549 : 3) ได้กล่าวว่า วรรณกรรม คือ งานสร้างสรรค์ที่ใช้ ภาษาเป็นสื่อกลาง ไม่ว่าจะจะมีเนื้อหาแบบใด มีขอบเขตถึงงานเขียนทุกชนิด บทกวีนิพนธ์ ร้อยกรอง และข้อเขียนที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว เช่น วรรณคดี นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ สารคดี บทละคร บทภาพยนตร์ บทโทรทัศน์ ตลอดจนคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ รวมถึงวรรณกรรมประเภทมุขปาฐะ เช่น นิยายพื้นบ้าน บทเพลงต่าง ๆ ฯลฯ

สีธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนวรรณ (2520 : 34-35) กล่าวว่า วรรณกรรม เป็นคำที่ใช้ให้ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Literary works หรือ general literature หมายถึงงานเขียน ทุกชนิดซึ่งไม่จำกัดว่าจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามลักษณะวรรณคดีหรือไม่ การใช้คำ “วรรณกรรม” ก็เพื่อเลี่ยงจากคำว่า “วรรณคดี”

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2517 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึง สิ่งที่เขียนขึ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะป็นรูปใด หรือเพื่อความมุ่งหมายอย่างไร เช่น คำอธิบายวิธีใช้กล้องถ่ายรูป การใช้เตารีดไฟฟ้า หม้อหุงข้าวไฟฟ้า รวมทั้งใบปลิว หนังสือพิมพ์ นวนิยาย ก็ล้วนแต่เรียกว่า Literature ทั้งสิ้น วรรณกรรมจึงมีความหมายอย่างกว้างที่สุด

สรุปว่า วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอด อาจเป็นงานเขียน ทุกประเภทในลักษณะต่าง ๆ เช่น ฉลาก เอกสาร หนังสือ ป้าย ข้อความ ฯลฯ หรือเป็นงานที่ถ่ายทอด ด้วยการเล่า การขับร้อง

2.1.2 คุณค่าของวรรณกรรม

วรรณกรรมมีคุณค่าหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ คุณค่าทางอารมณ์ ทางปัญญา ทางศีลธรรม ทางวัฒนธรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน เป็นเครื่องมือในการสอนคุณธรรมจริยธรรม ให้กับผู้อ่านซึ่งมีนักวิชาการให้ความเห็นดังต่อไปนี้

ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์ (2549 : 16) กล่าวว่า วรรณกรรมสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และภูมิปัญญาของผู้เขียน เรามิอาจปฏิเสธได้ว่าวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตชาติ

ที่เจริญแล้วต้องมีวรรณกรรมเป็นของตัวเอง และวรรณกรรมก็เป็นตัวบ่งชี้ให้เราเห็นว่า ชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหน ยุคใดที่ชาตินั้น ๆ มีความเจริญสูงสุด มีความเสื่อมทราม และยุคใดที่จิตใจของประชาชนในชาติมีความเจริญหรือเสื่อมลง นอกจากนี้แล้ว วรรณกรรมยังเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจินตนาการ และแสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงามของภาษาจากผู้รังสรรค์สู่ผู้อ่าน การศึกษาวรรณกรรมทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ สะท้อนผ่านมุมมองของผู้เขียน ผู้อ่านจึงเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนต่างสมัยที่มีต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ

ตนา ยวงศ์ธนะชัย (2542 : 19) กล่าวว่า วรรณกรรมปัจจุบันให้ความสำคัญกับคุณค่าทางปัญญามากกว่าทางอารมณ์ ดังนั้นคุณค่าของวรรณกรรมจึงไม่เพียงให้ “อารมณ์” เท่านั้น แต่เป็น “อาวุธแห่งความคิด” สามารถให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดต่าง ๆ ได้

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2541 : 67-75) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมว่า วรรณกรรมเป็นเครื่องมือแสดงออกถึงการตีความหมายของชีวิต เป็นสิ่งบันเทิงและเครื่องหลีกหนี เป็นเครื่องมือเผยแพร่แนวคิดทางการเมือง เป็นการสื่อข่าว เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนภาษา และความคิดของวัฒนธรรม เป็นการแสดงออกทางจิตวิญญาณของยุคสมัย เป็นเครื่องสร้างท่วงทำนองของชีวิต และผู้บันดาลรสนิมของผู้อ่าน

สมพร จารุณี (2541 : 35-44) กล่าวว่า วรรณกรรมมีคุณค่าใน 4 ด้าน ได้แก่คุณค่าในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา คุณค่าด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดและสติปัญญา คุณค่าด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางบุคลิกภาพ และคุณค่าด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

พิทยา ว่องกุล (2540 : 1) อธิบายคุณค่าของวรรณกรรม ไว้ว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติจะต้องมีวรรณกรรมเป็นของตัวเอง และวรรณกรรมจะมีมากหรือน้อย ดีหรือเลว ก็แล้วแต่ความเจริญงอกงามแห่งจิตใจของชนในชาตินั้น ๆ วรรณกรรมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหนและยุคใดมีความเจริญสูงสุด ยุคใดมีความเจริญเสื่อมลง เพราะฉะนั้นวรรณกรรมแต่ละชาติ จึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ยุคใดจิตใจของประชาชนในชาติ มีความเจริญหรือเสื่อมอย่างไร ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดถ่ายทอดจินตนาการและแสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงาม การศึกษาหรืออ่านวรรณกรรมรวมถึงนวนิยายแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจของยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มีต่อสภาพการณ์เหล่านั้นด้วย ดังนั้นวรรณกรรมซึ่งรวมถึงนวนิยายจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์แทบทุกด้านอาจกล่าวได้ว่า สังคมมนุษย์ที่เจริญมีอารยธรรม และเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวรรณกรรมทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นผลงานที่ใช้ภาษาเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจินตนาการ และการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ดังนั้นวรรณกรรมจึงช่วยให้ผู้อ่าน ผู้ฟังได้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ในสังคมผ่านมุมมองของผู้เขียน ผู้เล่า รวมทั้งช่วยให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนต่างสมัยที่มีต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ ในสังคมอีกด้วย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

วรรณกรรมย่อมมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างลึกซึ้ง สังคมเป็นแหล่งกำเนิดวรรณกรรม และวรรณกรรมก็เป็นกระจกเงาสท้อนสังคม ผู้สร้างวรรณกรรมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ก็มักจะนำเรื่องราว แนวคิด ความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยมของคนในสังคมไปเขียนไว้ในวรรณกรรม วรรณกรรมกับสังคมจึงมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น ซึ่งมีนักวิชาการอธิบายดังต่อไปนี้

2.2.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

ไพโรธ เลิศพิริยมกุล (2554 : 222) กล่าวว่า นวนิยายเป็นวรรณกรรมเรื้องรมย์ที่เกิดขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยรับมาจากทางชาติตะวันตก เริ่มด้วยเรื่องแปล ต่อมานักเขียนไทยก็แต่งนวนิยายขึ้นเอง นักเขียนรุ่นแรกเป็นเจ้านายและขุนนางที่นำเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย วรรณกรรมประเภท นวนิยายย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงและผันผวนตามเหตุการณ์บ้านเมือง วิวัฒนาการของนวนิยายได้ สืบทอดติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาที่มีสื่อบันเทิงด้านอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทำให้คนอ่านนวนิยายเพิ่มขึ้นเพราะพลเมืองเพิ่มขึ้น และคนได้รับการศึกษามากขึ้น นวนิยายจึงยังเป็นสื่อบันเทิงที่สังคมต้องการ โดยเฉพาะนักเขียนและนักอ่านสุภาพสตรีก็มีจำนวนมากขึ้นตามกาลเวลาด้วย

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 6-7) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน เป็นสิ่งกำหนดโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ของเขา สภาพเศรษฐกิจและการเมืองกำหนดแนวโน้มของวรรณกรรม ปัจจัยทางเศรษฐกิจอาจทำให้นักเขียนต้องเขียนตามใจผู้อ่านหรือตามใจเจ้าของสำนักพิมพ์ ส่วนด้านการเมือง การจำกัดขอบเขตในการแสดงความคิดเห็นก็เป็นการบั่นทอนเสรีภาพของนักเขียน นักเขียนที่ดีจะปลดปล่อยตนเองให้เป็นอิสระจากการบีบบังคับทางเศรษฐกิจและการเมือง

สุกัญญา สุฉฉายา (2545 : 87) กล่าวว่า วรรณกรรมที่เกิดขึ้นในสมัยหนึ่ง ๆ ย่อมบรรจุภาพทางสังคมและวัฒนธรรมในสมัยนั้นลงไว้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งนี้เพราะผู้ผลิตวรรณกรรมหรือกวีต่างก็เป็นผลผลิตของสังคม ปทัสถานสังคมในยุคนั้น ๆ ย่อมมีส่วนกำหนดความนึกคิดของกวีกวีจะสะท้อนภาพสังคมออกมาได้ถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับสังคมที่กวีสังกัดอยู่

วิภา กงกะนันทน์ (2533 : 72) กล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรมเป็นวัตถุดิบประการหนึ่งที่กวีหรือนักประพันธ์เลือกมาปรุงแต่งให้เป็นวรรณคดี สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อวรรณคดีมาประการแรกคือ ผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ประการที่สองผู้อ่านก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคม

จึงใกล้ชิดกันจะแยกออกจากกันไม่ได้และเป็นเรื่องที่นักศึกษาวรรณคดีจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ ยิ่งเมื่อพิจารณาสังคมและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นแหล่งของวัตถุดิบแล้ว เราจะพบว่าผู้เขียนบันเทิงคดีร้อยแก้วสมัยใหม่โดยเฉพาะผู้เขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย มักนำวัตถุดิบมาจากวัฒนธรรมที่มีต่อตัวผู้เขียน

สมพร มั่นตะสูตร (2524 : 16) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือผู้เขียน ในฐานะที่เป็นแหล่งรวมชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนย่อมจะนำไปเป็นวัตถุดิบในการเขียนเสมอและงานจะมีลักษณะเนื้อหา รูปแบบอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมว่าขณะนั้นสภาพสังคมเป็นอย่างไร

สุจิตรา จรจิต (2543 : 33-38) ได้กล่าวว่าอิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมมีดังต่อไปนี้

1. ด้านรูปแบบ รูปแบบการประพันธ์มักเป็นไปตามแนวโน้มของสังคม ในยุคสมัยก่อนได้รับอิทธิพลตะวันตก รูปแบบคำประพันธ์นิยมแต่งด้วยร้อยกรอง นอกจากรูปแบบการประพันธ์แล้ว ลักษณะการพรรณนา หรือการบรรยายธรรมชาติ ความรู้สึก อารมณ์ ก็ยังยึดแนวครุเป็นหลัก

2. ด้านเนื้อหา ยุคสมัยหนึ่งมักนิยมเรื่องราวชนิดหนึ่ง ความนิยมนี้เกิดจากความสนใจของสังคมในยุคนั้น

จากความเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม เมื่อสังคมเป็นอย่างไรหรือเกิดอะไรขึ้น ก็ย่อมมีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้นด้วย หากสังคมนั้นมีการเปลี่ยนแปลง นักเขียนก็จะนำเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่มาถ่ายทอดในงานของตัวเอง จึงทำให้เนื้อหาของรูปแบบของวรรณกรรมเปลี่ยนไปด้วย ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าสังคมเป็นอย่างไรและอาจจะเป็นประสบการณ์ให้ผู้อ่านนำไปใช้ในชีวิตได้

2.2.2 ภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม

วรรณกรรมมาจากชีวิตประจำวันและสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ วรรณกรรมจึงสะท้อนสังคมต่าง ๆ

อิงอร สุพันธ์ุณี (2554 : 6) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมนั้นแยกจากกันไม่ออก สมัยหนึ่ง ๆ สังคมเป็นอย่างไร วรรณกรรมก็จะสะท้อนออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน วรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่ผูกพันกัน และวรรณกรรมจะสะท้อนทั้งความคิด ความเชื่อ และความเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้ง นอกจากนั้น อิงอร สุพันธ์ุณี (2551 : 5) ได้กล่าวอีกว่า จากสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน วรรณกรรมได้ทำหน้าที่สะท้อนสังคมได้อย่างหลากหลายมุมมอง จากความสุข ความรัก กีเลสตัณหา อารมณ์ขัน ความงามความเปลี่ยนแปลงของสังคม วรรณกรรมเป็นงานเขียนจากคนสู่คน สะท้อนมุมมองหลากหลายของสังคม และจะเป็นเช่นนี้ไปตราบเท่าที่ยังมีสังคมและคนในสังคม

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์กับสังคม วรรณกรรมสะท้อนประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัย ภาพสะท้อนของวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียน และเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและ

นามธรรม ด้านรูปธรรม หมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนด้านนามธรรม หมายถึง ค่านิยมในชีวิตจิตใจของคนในสังคม ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน

สมพร มั่นตะสูตร (2523 : 236) กล่าวถึงความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับสังคมว่า วรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคม ในฐานะที่สังคมเป็นผู้ผลิตวรรณกรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง โครงสร้างของสังคมการเมือง การปกครอง กฎหมาย ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการศึกษา วรรณกรรมจึงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งรูปแบบเนื้อหา เพราะจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนถูก กำหนดโดยสังคมขณะนั้น

สรุปได้ว่า วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์กับสังคม วรรณกรรมสะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งความขัดแย้งและปัญหา ค่านิยม ความรู้สึก ความปรารถนาและชีวิตจิตใจของคนพร้อมทั้งยัง สะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น

2.2.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม

สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมเป็นอย่างมาก เมื่อสังคมเป็นอย่างไรหรือว่าเกิดอะไรขึ้น ก็ย่อมมีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกิดตามด้วย เพื่อจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านไปจนในที่สุด ให้ผู้อ่านได้ เห็นว่าสังคมเคยเป็นอย่างไรบ้าง และอาจจะเป็นประสบการณ์ให้ผู้อ่านนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ของตน

ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม ผู้มีทัศนคติกว้างไกลกว่าคนธรรมดา อาจเพราะมีความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคม นักเขียนสามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไปมองเห็นด้วยทัศนคติที่กว้างไกล และลุ่มลึก อิทธิพลของวรรณกรรมต่อสังคมอาจเป็นไปได้ทั้งด้านอิทธิพลภายนอก เช่นการแต่งกาย หรือการกระทำตามอย่างในวรรณกรรมและอิทธิพลภายในทางความคิด การสร้างค่านิยมรวมทั้ง ความรู้สึกนึกคิด นักเขียนจึงมีบทบาทในฐานะผู้นำ แนวความคิดของสังคมและผู้นำทางวัฒนธรรม ที่สำคัญยิ่ง

พิชัย ศรีภูไฟ (2542 : 105) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิด มนุษย์เป็นผู้สร้างวรรณกรรมและได้บันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่ละยุคแต่ละสมัยเอาไว้ ดังนั้นเราจึงดูวรรณกรรมได้จากสังคม ในทำนองเดียวกันก็ดูสังคมได้จากวรรณกรรม นอกจากวรรณกรรมจะมีความสัมพันธ์กันกับสังคมแล้วยังมีบทบาทและอิทธิพลต่อกัน และกันอีกด้วย วรรณกรรมมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม จะมีผลในการเปลี่ยน ลักษณะสังคมได้ ขณะเดียวกันนักเขียนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมก็ย่อมแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สิทธา พิณีจิวตล (2532 : 143) กล่าวว่า ลักษณะของอิทธิพลของวรรณคดีที่มีต่อ สังคมคือ การแสดงอิทธิพลของผู้แต่งที่มีต่อสังคม ซึ่งหมายความว่า ผู้แต่งที่มีทัศนคติต่อต้านสังคม

ก็จะแต่งวรรณคดีในลักษณะที่ต่อต้านสังคม เช่น ชี้ให้เห็นให้เห็นความไม่เสมอภาค การแย่งชิงผลประโยชน์ของคนในสังคม ความเสื่อมทรามของชีวิต ขณะเดียวกันผู้แต่งที่มีทัศนคติที่จะสนับสนุนสังคมก็จะแต่งวรรณคดีในลักษณะที่สนับสนุนความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ในสังคม หรือสิ่งที่ควรจะเป็นไปในสังคม เช่นความเป็นมิตร มีน้ำใจไมตรีของชาวชนบท ความซื่อสัตย์ยุติธรรมของผู้มีอำนาจ ฯลฯ กล่าวคือในการแต่งวรรณคดี ผู้แต่งย่อมจะแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรืออุดมคติส่วนตัวของผู้แต่ง ผู้อ่านจะสังเกตได้จากน้ำเสียงในเนื้อเรื่องซึ่งแสดงให้ผู้แต่งเห็นโลกหรือชีวิตเป็นอย่างไร ผู้แต่งแสดงความชื่นชมต่อสิ่งใดเป็นพิเศษ หรือแสดงความชื่นชมคับแค้นต่อสิ่งใด ผู้แต่งมักสอดใส่ความคิดหรือความรู้สึกนั้นตามมโนคติของตนลงไปในวรรณคดี จะโดยจิตนาหรือไม่ก็ตาม เมื่อผู้อ่านได้อ่านวรรณคดีนั้น ผู้อ่านก็มักจะมีความคิดคล้อยตามผู้แต่งไปด้วย วรรณกรรมที่มีผู้นิยมมากแสดงว่าผู้อ่านมีความเห็นคล้อยตามผู้แต่งมาก และผู้อ่านถูกใจความคิดเห็นของผู้แต่ง

สรุปได้ว่า วรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม ในฐานะที่เป็นที่รวบรวมความคิด วิถีชีวิต และค่านิยมต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมทำหน้าที่ชี้นำสังคม กระตุ้นให้ผู้อ่านทำความดี สร้างสำนึกร่วมในความเป็นชาติ และถ่ายทอดทัศนคติต่าง ๆ ต่อผู้อ่านโดยผ่านนักเขียนผู้แต่งวรรณกรรม

2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยาย

นวนิยายเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่ทำให้ความสนุกสนาน และความเพลิดเพลิน ในปัจจุบันนวนิยายได้รับความนิยมจากประชาชน มีนักวิชาการหลายคนกล่าวถึงนวนิยายไว้ดังนี้

2.3.1 ความหมายของนวนิยาย

การศึกษาความหมายของนวนิยาย นักวิชาการได้อธิบายดังต่อไปนี้

อิงอร สุพันธ์วิช (2547 : 1) กล่าวว่า นวนิยาย หมายถึง นิยายแบบใหม่มาจากภาษาอังกฤษว่า NOVEL คำนี้ใช้เป็นครั้งแรกเพื่อเรียกนิยายสร้างใหม่ของบอคาจีโอ (Boccacio) ที่แต่งขึ้นเมื่อราวค.ศ. 1338-1340 ในศตวรรษที่ 18 แดเนียล เดอโฟ (Daniel Defoe) นักเขียนชาวอังกฤษเขียนเรื่องโรบินสัน ครูโซ (Robinson Crusoe) ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1719 ส่วนนวนิยายไทยนั้น เพิ่งเริ่มขึ้นในปลาย รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ พระราชโอรสขุนนาง และสามัญชนบางคนไปศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อเจ้านายและสามัญชนที่ได้จบการศึกษาจากต่างประเทศ ก็นำรูปแบบการประพันธ์แบบใหม่เข้ามาด้วย นั่นก็คือนวนิยาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 564) ให้ความหมายของนวนิยายว่า นวนิยายเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วซึ่งประกอบด้วยตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์และสถานที่ที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริงขนาดยาวรูปแบบหนึ่ง เช่น เรื่องสี่แผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

ตรีศิลป์ บุญขจร (2543 : 1) กล่าวว่า นวนิยายเป็นรูปแบบบันเทิงคดีซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากบันเทิงคดีเดิมที่ไทยรับมาจากตะวันตกและได้รับความนิยมแพร่หลายจึงกลายเป็นบันเทิงคดีสำคัญประเภทหนึ่งในปัจจุบัน

วิภา กงกะนันทน์ (2540 : 3-4) กล่าวว่า นวนิยายเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วซึ่งผู้แต่งสมมุติสร้างเรื่องราวขึ้นมาให้สมเป็นเรื่องจริง หรือเขียนให้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง ความยาวไม่ควรน้อยกว่า 50,000 คำ

เปลื้อง ณ นคร (2535 : 191) กล่าวว่า นวนิยายเป็นเรื่องราวที่สมมุติแต่งขึ้นโดยมีพฤติกรรมหลายอย่างเกี่ยวข้องกับตัวละคร ความยาวตั้งแต่ 40,000 คำขึ้นไป

สรุปได้ว่า นวนิยายเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วประเภทหนึ่ง เป็นงานเขียนที่สมมุติขึ้นมาแต่ให้สมเป็นเรื่องจริงซึ่งประกอบด้วยตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์และสถานที่ต่าง ๆ เน้นให้ความเพลิดเพลินและได้รับความนิยมจากประชาชน

2.3.2 องค์ประกอบของนวนิยาย

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายองค์ประกอบของนวนิยายดังต่อไปนี้

อิรวดี ไตลังคะ (2546 : 2-66) กล่าวว่า องค์ประกอบของงานเขียนบันเทิงคดีประเภทนวนิยาย ประกอบไปด้วย โครงเรื่อง กลวิธีการเล่าเรื่อง ตัวละคร ฉากและแนวคิดโดยโครงเรื่องเป็นองค์ประกอบที่ดึงดูดความสนใจของผู้่านมากที่สุด

ยุพร แสงทักษิณ (2543 : 23-37) กล่าวว่า องค์ประกอบของนวนิยายมีองค์ประกอบที่สำคัญ 9 ส่วน ได้แก่ แนวคิด โครงเรื่องและเนื้อเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก พรรคนะ ค่านิยม หรือทัศนคติ กลวิธีในการประพันธ์ น้ำเสียง บรรยากาศ ถ้าผู้อ่านเข้าใจถึงองค์ประกอบ ก็จะสามารถนำทฤษฎีมาพิจารณา และประเมินคุณค่าของนวนิยายที่อ่านได้อย่างมีหลักการ

ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539 : 116-211) กล่าวว่า องค์ประกอบของนวนิยายแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก อารมณ์และบรรยากาศ บทสนทนา

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2541 : 11-17) กล่าวว่า องค์ประกอบของนวนิยายเป็นที่ผสมผสานอย่างได้สัดส่วนให้กลายเป็นเรื่องแต่งที่สมบูรณ์พร้อม จนกลายเป็นนวนิยายเรื่องหนึ่ง องค์ประกอบของนวนิยายประกอบด้วยแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ และรูปแบบการเล่าเรื่องหรือมุมมอง

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2539 : 187) กล่าวว่า นวนิยายมีองค์ประกอบของงานเขียนที่ครบถ้วน กล่าวคือ มีทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา และฉาก โดยมีเทคนิคในการเขียนที่กว้างขวางในการอ่านนวนิยาย นอกจากถือหลักพิจารณาเนื้อหาสาระและคุณค่าสาระทางศีลธรรมจรรยาแล้ว ควรคำนึงถึงกลวิธีหรือเทคนิคอันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักประพันธ์ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถ

ในการเล่าเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างฉาก บรรยากาศของเรื่อง การสร้างพฤติกรรม การให้บทเจรจา กับสำนวนโวหาร การผูกเรื่อง และการเสนอหรือประดิษฐ์แนวเขียน ตลอดจนความคิดแปลกใหม่

จากการศึกษาวิธีการและทำนองแต่งนวนิยายของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงหลาย ๆ ท่าน สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย แนวคิดแก่นเรื่อง โครงเรื่อง และเนื้อเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก ทรศนะ ค่านิยมหรือทัศนคติ กลวิธีในการประพันธ์ น้ำเสียง และบรรยากาศ

2.3.3 ประเภทของนวนิยาย

สุจิตรา จรจิตร (2547 : 96-97) ได้กล่าวถึง ประเภทของนวนิยายซึ่งแบ่งตามเนื้อเรื่อง ได้ 11 ประเภท ดังนี้

- 1) นวนิยายเชิงชีวประวัติ เป็นนวนิยายที่มีเค้าโครงจากเรื่องชีวิตจริง
- 2) นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เป็นนวนิยายที่เล่าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต
- 3) นวนิยายสะท้อนสังคม มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสภาพชีวิตในสังคม ปัญหาต่างๆต่าง ๆ
- 4) นวนิยายยั่วล้อ เป็นนวนิยายล้อเลียนสังคม มุ่งเสียดสี ประชดประชัน
- 5) นวนิยายผจญภัย เป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นอันตราย มีการต่อสู้
- 6) อาชญากรรมและเรื่องลึกลับ เป็นนวนิยายสืบสวนหรือพิสูจน์
- 7) นวนิยายลึกลับเหนือธรรมชาติ เป็นนวนิยายภูตผี ปาฏิหาริย์
- 8) นวนิยายท้องถิ่น เป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับสถานที่เกิดของเหตุการณ์และตัวละคร
- 9) นวนิยายวิทยาศาสตร์ เนื้อเรื่องเกี่ยวกับค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ความตื่นตันทางวิทยาศาสตร์
- 10) หัสนิยาย เป็นนวนิยายเบาสมอง มุ่งเสนออารมณ์ขันแก่ผู้อ่าน
- 11) นวนิยายเชิงจิตวิทยา เป็นนวนิยายที่บรรยายความรู้สึก และสภาพจิตใจของตัวละครซึ่งเกิดจากพฤติกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ

สุพรรณิ วราทร (2519) ได้กล่าวว่า ประเภทของนวนิยายแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามแนวคิดในการเขียน ดังนี้

1.1) คลาสสิก (Classicism) คือ เรื่องที่เขียนตามแนวคิดแบบเดิม โดยอาศัยเค้าโครงเรื่องจากประวัติศาสตร์ หรือวรรณคดีของชาติต่าง ๆ เช่น กรีก โรมัน จีน อินเดีย นวนิยายของไทยที่เขียนตามแนวคลาสสิก มักจะเป็นเรื่องสมมุติไม่เหมือนชีวิตจริง นิยมใช้อภินิหารในการแก้ปมของเรื่อง ตลอดจนการดำเนินเรื่อง เช่น ฮวนันัง ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และนวนิยายอิงพงศาวดาร ของหลวงวิจิตรวาทการ เช่น บัลลังก์เชียงรุ่ง ดอกฟ้าจำปาศักดิ์ กุหลาบเมาะลำเลิง ฟากฟ้าสาละวิน เป็นต้น

1.2) โรแมนติก หรือ จินตนิยม (Romanticism) คือ เรื่องที่มุ่งให้ความสำคัญของอารมณ์ (emotion) ความรู้สึก (sentiment) และญาณสังหรณ์ (intuition) มากกว่าคุณค่าทางปัญญา

บางครั้งก็เรียกว่า "นวนิยายพาฝัน" เนื้อหามักเกี่ยวกับ รัก โลภ โกรธ หลง และความอิจฉาริษยาของมนุษย์ นวนิยายแนวนี้จึงได้รับความนิยมจากผู้อ่านมาทุกยุคทุกสมัย เช่น เรื่องดอกฟ้า โดม ผู้จองห้อง บ้านทรายทอง พงมาน สว่างวงศ์ ของ ก.สุรางคนางค์ เรื่อง ค่าของคน ในฝัน คู่กรรมรักที่ต้องมนตรา คุณหญิงนอกทำเนียบ ของทมยันตี (และนามแฝงอื่น ๆ) เรื่อง นิทรา-สายัณห์ ธนูทองช้องนาง ดรชนินาง ของอิงอร เรื่องจำเลยรัก ตำรับรัก ของชวงค์ ฉายะจินดา เป็นต้น

1.3) สัจนิยม หรือ อัจฉนิยม (Realism) คือเรื่องที่เลียนแบบเหตุการณ์จริง ๆ ในสังคมแล้วสอดแทรกจินตนาการของผู้เขียนลงไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตีแผ่แง่มุมต่าง ๆ ของชีวิตมนุษย์อย่างตรงไปตรงมา โดยกล่าวถึงคนในลักษณะต่าง ๆ ในวงการอาชีพต่าง ๆ และคนในฐานะต่าง ๆ อย่างสมจริง เพื่อแสดงให้เห็นแก่นแท้ของชีวิตในสังคม ไม่เลือกว่าสิ่งเหล่านั้นจะเป็นส่วนที่ดีงามหรือเป็นส่วนอัปมงคลของชีวิต เช่น สี่แผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เรือมนุษย์ ของ กฤษณา อโศกสิน นี้อะหละโลก ของดอกไม้สด หลุยงคนชั่ว ของ ก.สุรางคนางค์ เขาชื่อกานต์ ของ สุวรรณี สุคนธา เป็นต้น

1.4) ธรรมชาตินิยม (Naturalism) คือเรื่องที่มุ่งแสดงความสำคัญของธรรมชาติว่ามีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ เรื่องประเภทนี้จึงเสนอแนวคิดที่สมจริงเช่นเดียวกับเรื่องประเภตัจฉนิยมต่างกันตรงที่ประเภตัจฉนิยมมีแนวโน้มที่จะกล่าวถึงธรรมชาติฝ่ายต่ำของมนุษย์มากกว่า ธรรมชาติฝ่ายสูงของมนุษย์ คือมุ่งที่จะเสนอถึงชีวิตที่ถูกรังแก กดขี่ ความทุกข์ยาก แค้นแค้น ทรมานใจ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะตีแผ่แก่นแท้ของชีวิตมนุษย์อีกมุมหนึ่ง เช่น ฟ้ายับกับ ของ ลาวคำหอม จันดารา ของ อุษณา เพลิงธรรม รอยมลทิน ของ ทมยันตี เขี้ยวอารมณ์ ของ ศิระ ส. และคำพิพากษา ของชาติ กอบจิตติ เป็นต้น

1.5) เหนือธรรมชาติ (Surrealism) คือเรื่องที่แสดงความคิดเห็นของผู้แต่งในลักษณะฝันเพื่อง โลกฝัน หรือเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ผิดบิดเบี้ยว วิญญาณพยาบาท เวทมนตร์คาถา สิ่งลึกลับมหัศจรรย์ เช่น พระจันทร์แดง ทิพย์ ของ ทมยันตี วิมานมะพร้าว ของแก้วแก้ว ภาพอาถรรพณ์ ของ ศรีทอง ลดาวัลย์ และเคหาสน์ภูต ของ จินตวิโร วิวัธน์ เป็นต้น

1.6) สัจนิยมใหม่ (Neo-realism) คือเรื่องที่สะท้อนสภาพชีวิตในสังคมที่แท้จริง มีรายละเอียดสอดคล้องกับเป้าหมายของการดำรงชีวิต พร้อมทั้งสอดแทรกแนวคิดในการพัฒนาสังคมอย่างมีอุดมการณ์ แนวคิดนี้พัฒนามาจากแนวคิดสัจนิยม ดังนั้นในการพัฒนานวนิยายสัจนิยมใหม่ย่อมเป็นไปตามสภาพของสังคมแต่ละท้องถิ่นแต่ละประเภท ซึ่งมีพื้นฐานทางสังคมแตกต่างกันไป ตลอดจนมโนทัศน์ร่วมของสังคมย่อมแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามนวนิยายแบบสัจนิยมใหม่ได้เสนอให้เห็นถึงการยอมรับโลกทัศน์ของสังคมเป็นเกณฑ์ และนำมาเป็นแก่นของเรื่องมากกว่านิยายกลุ่มอื่น ๆ เช่น พินาแดง ของสุวัฒน์ วรดิลก เมืองนิมิตร ของ ม.ร.ว.นิมิตรมงคล นวรัตน์ และขบวนการเสรีเงิน ของ สด ภูมระโรหิต เป็นต้น

1.7) สัญลักษณ์นิยม (Symbolism) คือ เรื่องที่มีกลวิธีการเขียนในลักษณะเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นรูปธรรม แทนนามธรรม ไม่กล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะตรงไปตรงมา กลับใช้สัญลักษณ์แทนบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการจะกล่าวถึง อาจใช้แทนบางส่วนหรือใช้เรื่องทั้งเรื่องเป็นสิ่งแทนก็ได้ เช่น บนราวแห่งความคับแค้น ของ พิบูลศักดิ์ ละครพล ตะกวดกับคบบุ และดั่งสูงซุงหนัก ของ นิคม รายวา งู ของ วิมล ไทรนันทน์ และแม่เบี้ย ของ วาณิช จรุงกิจอนันต์ เป็นต้น

2. แบ่งตามลักษณะของเนื้อเรื่อง แบ่งได้ดังนี้ คือ

2.1) นวนิยายเชิงชีวประวัติ (Biographical Novel) ได้แก่ นวนิยายที่กล่าวถึงเรื่องราวของตัวละครเอก ซึ่งมักได้เค้าโครงเรื่องมาจากเรื่องราวในชีวิตจริงของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น ตะวันตกดิน ของ กฤษณา อโศกสิน พระจันทร์สีน้ำเงิน ของ สุวรรณี สุคนธา ผิวขาผิวเหลืออง ของ หม่อมเจ้าอากาศดำเกิง รพีพัฒน์ เป็นต้น

2.2) นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ (Historical Novel) เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตยุคสมัยใดสมัยหนึ่ง เช่น สี่แผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ร่มฉัตร ของ ทมยันตี ผู้ชนะสิบทิศ ของ ยาขอบ รัตนโกสินทร์ ของ ว.วินิจฉัยกุล ตาบเหล็กน้ำพี้ ของ อาัยณโฆษ ขุนศึก ของ ไม้เมืองเดิม และขุนศึกมหาราช ของ รพีพร เป็นต้น

2.3) นวนิยายแสดงข้อคิด (Thematic Novel) ได้แก่นวนิยายที่เนื้อหามุ่งแสดงความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้ตัวละครเอกแสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจต่าง ๆ เช่น ละครแห่งชีวิต ของ ม.จ.อากาศดำเกิง รพีพัฒน์ ปักกิ่งนครแห่งความหลัง ของ สด กุระมะโรหิต และบ่วงกรรมของดวงใจ เป็นต้น

2.4) นวนิยายล้อเลียน (Satires Novel) ได้แก่ นวนิยายที่เนื้อหามุ่งล้อเลียนเยาะเย้ย หรือเสียดสีประชดประชันความเลวร้ายและความยุ่งยากในสังคม เช่น เทพบุตรสุดสเปกของกนกเรขา เป็นต้น

2.5) นวนิยายผจญภัย (Novel of Adventure) ได้แก่นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องการต่อสู้ผจญภัยของตัวละครเอกในรูปแบบต่าง ๆ จนได้รับความสำเร็จโดยไม่คาดหมาย แล้วมีเรื่องสตรีและความรักเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ล่องไพร ของ น้อย อินทนนท์ เพชรพระอุมาของพนมเทียน เสือใบ ของ ป.อินทรปาลิต เป็นต้น

2.6) นวนิยายมหัศจรรย์ หรือจินตนิมิต (Novel of Fantasy) คือ นวนิยายที่มีโครงเรื่องลึกลับ โดยผู้เขียนอาจจะจินตนาการเอาเอง หรือใช้ความฝันประเภทฟุ้งเฟ้อของผู้เขียนนำเรื่องราวเหล่านั้นมาผูกเป็นโครงเรื่อง โดยไม่มีเจตนาจะให้มีความจริง ผู้เขียนมีเป้าหมายให้เกิดความเพลิดเพลิน และจินตนาการแปลก ๆ แก่ผู้อ่านมากกว่าสาระอื่น ๆ เช่น นวนิยายภูตผีปีศาจ (Exorcism) ผู้เขียนพยายามเสนอความลึกลับเกี่ยวกับภูตผีและความมหัศจรรย์ของไสยศาสตร์ อันได้แก่ เวทมนตร์ คาถาอาคมต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายก่อให้เกิดความสั่นสะเทือนอารมณ์ของผู้อ่าน

แต่ก็มีผู้นิยมอ่านอยู่มาก เช่น เรื่องเกี่ยวกับผีดิบคืนชีพ วิทยุยามพยาบาท เป็นต้น (ส่วนใหญ่เป็นนิทานพิมพ์ขายสำหรับเด็ก ๆ) ส่วนนวนิยายประเภทมหัศจรรย์ และเหนือธรรมชาติอื่น ๆ ซึ่งเป็นจินตนาการ ลึกลับจากสังคมโบราณมาเป็นโครงเรื่อง เช่น ราชนีบอด ของ สุวัฒน์ วรดิลก เปลวสุรียาและจุฬาตรีคูณ ของ พนมเทียน ธนูทอง ของ อิงอร โรงแรมผี ของ อ.อรรถจินดา แก้วชนเหล็ก ของ ตรี อภิรุณทิพย์ ของ ทมยันตี ฟ้าจรดทราย ของ โสภาค สุวรรณ เป็นต้น

2.7) นวนิยายเกี่ยวกับท้องดิน (Novel of Soil) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงสถานที่สำคัญแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นบ่อเกิดของเหตุการณ์และตัวละครในเรื่อง เช่น เรื่อง ทุ่งมหาพระราชของ เรียมเอง แสนแสบ ของ ไม้เมืองเดิม และลูกอีสาน ของ คำพูน บุญทวี เป็นต้น

2.8) นวนิยายเป็นตอนต่อเนื่องกัน (Episodic Novel) ได้แก่ นวนิยายที่กล่าวถึงเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน แต่มีความสัมพันธ์กันด้วยการใช้ตัวละครชุดเดียวกัน หรือมีแกนกลางของเรื่องเป็นแกนเดียวกัน เช่น ชุด พล นิกร กิมหงวน ของ ป.อินทรปาลิต หลายชีวิตของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นต้น

2.9) นวนิยายเชิงจิตวิทยา (Psychological Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวบรรยายถึงความรู้สึกและจิตใจของตัวละครเอกที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เช่น เงาราหูของ โสภาค สุวรรณ มาया ของ ว.วินิจฉัยกุล ทองเนื้อเก้า ของ โบตัน ปูนปิดทอง ของกฤษณา อโศกสิน และจันดารา ของ อุษณา เพลิงธรรม เป็นต้น

2.10) นวนิยายเชิงปัญหา (Problem Novel) ได้แก่นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและปัญหาชีวิตครอบครัว เช่น ทำไมข้าวนอภนา ของ สีฟ้า และเวลาในขวดแก้ว ของ ประภัสสร เสวิกุล เป็นต้น

2.11) หัสนิยาย (Humour Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหามุ่งให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ มักเป็นเรื่องเบาสมอง เช่น ผู้ใหญ่ลี้กับนางมา ของ กาญจนา นาคนันทน์ พ่อปลาไหล ของ กนกเรขา ชุด พล นิกร กิมหงวน ของ ป. อินทรปาลิต ชุดชาวเขื่อน ของ มนัสนยาชีวิตรักนักศึกษ ของ ศุภักษร และทหารเรือมาแล้ว ของ ประเทือง ศรีสุข เป็นต้น

2.12) นวนิยายสังคมและการเมือง (Politics and Sociological Novels) คือ นวนิยายที่มีโครงเรื่องเกี่ยวเนื่องด้วยปัญหาทางการเมือง ปัญหาทางเศรษฐกิจ การปกครอง ตลอดจนปัญหาการขัดแย้งของสังคม ในการดำเนินเรื่อง นักเขียนอาจจะใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องอย่างแยบยลในการเสนอปัญหาดังกล่าวผ่านตัวละครมาสู่ผู้อ่าน คือ ให้อ่านทราบถึงปัญหาทางสังคม การขัดแย้งทางความคิดทางการเมือง นักเขียนอาจจะเสนอในรูปการถกเถียงเกี่ยวกับปรัชญาการเมือง และลัทธิของตัวละครในเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านรับรู้แนวคิดทางการเมือง หรืออาจจะเสนอในรูปการต่อสู้ทางการเมืองของตัวละคร เช่น เรื่องไฟแดง ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ใต้ดิน ของ สุจิตต์ วงษ์เทศ ยวาะประภาช นวนิยายที่ผู้เขียนเสนอแนวคิดทางการเมืองโดยผ่านพฤติกรรมของตัวละคร

คือแสดงให้เห็นการต่อสู้ทางการเมืองของตัวละครตัวเอก เช่น ขบวนการเสรีจีน ของ สด กุระโรหิต จันทรหอม ของ วสิษฐ์ เดชกุญชร เมืองนิมิตร ของ ม.ร.ว.นิมิตรมงคล นวรัตน์ และพิราบแดง ของ สุวัฒน์ วรดิลก เป็นต้น

ส่วนนวนิยายสังคมนั้นส่วนใหญ่ผู้เขียนพยายามที่จะชี้ให้เห็นปัญหาชีวิต สภาพชีวิตในสังคมโดยเสนอให้เห็นบทบาทของการดำเนินชีวิตในสังคม ปัญหาความไม่เป็นธรรมในสังคม การเสนอแนวคิดดังกล่าว นักเขียนมักเสนอผ่านพฤติกรรม หรือแนวคิดของตัวละคร เพื่อเป็นการชักนำให้ผู้อ่านทราบถึงปัญหาทางสังคมนั้น ๆ เช่น แผ่นดินนี้ของใคร ของศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์ ระย้า ของ สด กุระโรหิต สนิมสร้อย ของ'รงค์ วงษ์สวรรค์ เทพธิดาโรงแรม ของ ณรงค์ จันทรเรือง เขาชื่อกานต์ ของสุวรรณี สุคนธา นายอำเภอปฏิวัติ ของ บุญโชค เจียมวิริยะ ทำไม ของ สีฟ้า จดหมายจากเมืองไทย ของ โบตัน ทะเลถ้ำอิม ของ สุวรรณี สุคนธา เป็นต้น

2.13) นวนิยายลูกทุ่ง (Peasant Novel) คือ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสภาพชีวิตในสังคมชนบท ซึ่งผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอภาพสังคม แนวคิด ปรัชญาชีวิตของสังคมอีกมุมหนึ่ง เป็นการสะท้อนสภาพชีวิตที่ยากแค้น การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่รอด หรืออาจจะเสนอภาพชีวิตของสังคมชนบทที่มีความรื่นรมย์ท่ามกลางธรรมชาติ และสังคมที่ไม่ด้นรนมากนักก็ได้ เช่น นวนิยายชุดของไม้เมืองเดิม ได้แก่เรื่อง ชายสามโบสถ์ เกวียนหัก แสนแสบ โป๊ะล้ม เรือเพลงเรือเร่ เป็นต้น หรือชุดเรื่องสั้น "ผู้เฒ่า" ของ มนัส จรรย์รงค์ ชุดเสเพลบอยชาวไร่ ของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ สร้อยทองสาวชาวไร่ ลูกชานา ของ นิमित ภูมิถาวร ทุ่งมหาธาต ของ เรียมเอง รวมถึงเรื่อง ลูกอีสาน ของ คำพูนบุญทวี เป็นต้น

2.14) นวนิยายต่างแดน (Exotic Novel) คือ นวนิยายที่ใช้ฉาก หรือสถานที่ต่างประเทศในการดำเนินเรื่อง ฉะนั้น คตินิยมจึงมีลักษณะประสมประสานระหว่างแนวคิดแบบไทย และต่างประเทศอยู่มาก ผู้เขียนมุ่งจะเปรียบเทียบคตินิยมและปรัชญาชีวิตของสังคมนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้นวนิยายต่างแดนยังมีส่วนในการเสนอฉาก สถานที่ต่างประเทศ เป็นลักษณะสารคดี นำเที่ยวอยู่บ้างซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการชักนำให้ผู้อ่านสนใจในเรื่องราวอีกด้วย เช่น เรื่องละครแห่งชีวิต ของ ม.จ.อากาศดำเกิง ทัพพัฒน์ ข้างหลังภาพ ของ ศรีบูรพา รัตนาวดี ของ ว.ณ ประมวลมารค ปักกิ่งนครแห่งความหลัง ของ สด กุระโรหิต ความรักของวัลยา ของ เสนีย์ เสาวพงศ์ นักบุญคนบาป ของอิสรา อมันตกุล ทิวาหวม ของ ศศิพงศ์ ประไพ ใต้ถุนป่าคอนกรีต ของ'รงค์ วงษ์สวรรค์ รวมทั้งเรื่องพิราบแดง ของ สุวัฒน์ วรดิลก ก็ใช้ฉากต่างประเทศเช่นเดียวกัน

2.15) นวนิยายอาชญากรรม และนักสืบ (Detective and Crime Novel) เป็นนวนิยายที่ผู้เขียนผูกโครงเรื่องให้ซับซ้อน ซ่อนเงื่อน ซ่อมปม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความระทึกใจ สะเทือนอารมณ์ไปตามตัวละครและเนื้อเรื่อง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับจารกรรม การสืบสวน นวนิยายประเภทสืบสวนนี้ในสมัยแรก ๆ ได้แปลมาจากตะวันตก เช่น เรื่อง เซอร์ลีโอโสลัม (เซอร์ อาเธอร์

โคแนนดอยส์) และภายหลังได้แก่เรื่องนวนิยายชุด เจมส์บอนด์ 007 (เอียน เฟลมมิ่ง) เรื่องนี้มีชื่อเสียงมากและได้มีการแปลเป็นภาษาต่างประเทศจำนวนมาก นวนิยายชุดนักสืบและอาชญากรรมของไทย ได้แก่ เรื่อง แพรดำ ของ หลวงสารานุกรมประพันธ์ เล็บครุฑ ของ พนมเทียน ชุดนักสืบพราน ของ 4411 ชุดอินทรีแดง ของ เสก ดุสิต ชุด เทียบวราตรี ของ ส.เนาวราช และเรื่อง แบงค์ ของ พ.ต.ต.ประชา พูนวิวัฒน์ เป็นต้น

2.16) นวนิยายอิงศาสนา (Moral Novel) คือ นวนิยายที่มุ่งเสนอสาระทางจริยธรรมแก่สังคมแต่ก็ไม่ได้เขียนเป็นแบบเทศนาโวหาร และกลับผูกเรื่องเป็นนวนิยาย มีตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านจับประเด็นสำคัญของเรื่องเอาเอง หรือผู้เขียนพยายามเสนอแนวคิด คติธรรม จริยธรรม โดยผ่านพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องสู่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านสนุกสนาน ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย โครงเรื่องส่วนใหญ่จะนำมาจากเรื่องราวที่มีอยู่ในศาสนา และผู้เขียนนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้ตัวละครเหล่านั้นมีบทบาท น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น เรื่อง กามนิทวาสิฏฐี ของ เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป กองทัพรธรรม ของ สุชีพ ปัญญาภาพ อานนท์พุทธอนุชา ของ วศิน อินทสระ ลีลาวดี ของ ธรรมโฆษะ ชุดกฎแห่งกรรม ของ ท.เลียงพิบูลย์ ชุด "หลวงตา" ของ แพรเอื้อไม้ เป็นต้น

2.17) นวนิยายวิทยาศาสตร์ (Science Novel) เป็นนวนิยายที่เกี่ยวกับการค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ความตื่นเต็นมหัศจรรย์ทางวิทยาศาสตร์ เช่น ยานมนุษย์ ของพรหมบุตร ชั่วฉินจินรันตร์ เรื่องแปลโดย กัญญา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ประเภทของนวนิยายแบ่งตามเนื้อเรื่องมีหลาย ๆ ประเภท ทุกประเภทมีลักษณะเฉพาะ และเนื้อหาของตน จากเนื้อเรื่องที่แตกต่างกัน ก็สามารถสะท้อนสังคมในหลาย ๆ ด้าน และทุกประเภทก็มีอิทธิพลแตกต่างกันให้แก่ผู้อ่าน รวมทั้งให้ความบันเทิง และข้อคิดต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่อง

2.3.4 คุณค่าของนวนิยาย

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมแพร่หลายเป็นเวลายาวนาน นวนิยายจึงมีคุณค่าอย่างสำคัญลึกซึ้ง รวมถึงให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อศึกษาภาพสะท้อนในนวนิยาย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของนวนิยาย ดังนี้

วนิดา บำรุงไทย (2544 : 161-166) ได้แบ่งคุณค่าของนวนิยายไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. คุณค่าด้านความบันเทิง เป็นคุณค่าที่สัมผัสได้โดยง่ายก่อนสาระอื่น โดยรูปแบบของนวนิยายซึ่งเสนอเรื่องราวชีวิตมนุษย์ในลักษณะต่าง ๆ จะทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมไปกับชะตากรรมของตัวละคร ซึ่งนอกจากจะเกิดความเพลิดเพลินในการติดตามชีวิตของตัวละครแล้ว ยังได้รับความผ่อนคลายทางจิตใจ เนื่องจากการหลีกเลี่ยงจากชีวิตจริง เข้าไปในโลกแห่งจินตนาการชั่วขณะหนึ่ง

2. คุณค่าด้านการสร้างเสริมจินตนาการ นวนิยายเป็นเรื่องสมมุติขึ้น ซึ่งผู้เขียนเสนอหรือวาดภาพโลกและตัวละครแห่งจินตนาการขึ้น ผู้อ่านนวนิยายจึงต้องเตรียมตัวเตรียมใจที่จะร่วมเดินทางเข้าไปสู่ดินแดนแห่งความฝันของผู้เขียน ในขณะที่เดียวกันก็สร้างจินตนาการของตนหล่อหลอม

ร่วมไปกับการโน้มน้าว และวาดภาพฝันของผู้เขียน การอ่านนวนิยายจึงเป็นการฝึกฝน กระตุ้นให้ผู้อ่านมีจินตนาการ มีความกระปรี้กระเปร่า ฉับไวในการสร้างสรรค์จินตนาการ

3. คุณค่าทางวัฒนธรรม โดยที่นวนิยายเป็นเรื่องของมนุษย์หรือเป็นการบอกเล่าเกี่ยวกับชีวิต ทำให้นวนิยายเป็นชุมแห่งการบันทึกวัฒนธรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ในแต่ละสมัย แต่ละสังคม ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกและค่านิยมของผู้คน นวนิยายเป็นแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมอันสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในด้านการสะท้อนวัฒนธรรมแห่งชีวิตของบุคคลในระดับต่าง ๆ ตามที่นวนิยายกล่าวถึง

4. คุณค่าทางภาษา นวนิยายเป็นแหล่งใหญ่ของการจดจรรึกภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาพูดของบุคคลในแต่ละวัย แต่ละกลุ่ม และแต่ละสมัยของสังคม นอกจากคุณค่าในฐานะเป็นเอกสารเก็บบันทึกภาษาแล้ว นวนิยายยังเป็นแหล่งนำเสนอและสร้างสรรค์ถ้อยคำสำนวน นวนิยายจึงมีสาระประโยชน์ในด้านการสร้างสรรค์ภาษารวมทั้งช่วยพัฒนาเสริมสร้างให้ผู้อ่านมีความแตกฉาน และมีการพัฒนาการด้านภาษา

5. คุณค่าด้านสาระความรู้ แม้ว่านวนิยายจะไม่ใช่วรรณกรรมซึ่งมุ่งให้ความรู้โดยตรง เช่น งานเขียนประเภทตำราหรือสารคดี แต่นวนิยายก็มักจะมีบทบาทในการให้สาระความรู้ต่าง ๆ ในลักษณะของรายละเอียดที่จำเป็นต่อเนื้อเรื่อง

6. คุณค่าทางจิตใจ นวนิยายที่ดีนั้นจะต้องให้คุณค่าที่ลึกซึ้งกว่า ยิ่งกว่าความบันเทิงหรือความเร้าอารมณ์ นั่นก็คือคุณค่าในฐานะเป็นวรรณคดีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลายหรือยกระดับจิตใจผู้อ่าน ให้มีความละเอียดละไม ประณีต เป็นจิตใจหรือดวงใจที่รู้ทุกข์ รู้สุข รู้ในความดี ความงาม และความจริง ด้วยความตระหนักรู้ ความเข้าใจและหยั่งเห็นในโลกในชีวิต

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2541 : 67-75) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของนวนิยายว่า เนื่องจากนวนิยายเป็นบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง วัตถุประสงค์หลักจึงอยู่ที่ความบันเทิง ความสนุกสนาน หรือการผ่อนคลายอารมณ์เป็นสำคัญ ผลพลอยได้อื่นที่จะได้รับจากการอ่านนวนิยายจัดเป็นวัตถุประสงค์รอง เช่น คติสอนใจ แนวทางการดำเนินชีวิต หรือความรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่แฝงเร้นอยู่ในเนื้อเรื่อง และผู้อ่านสามารถเห็นและหยิบยกเอามาใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. นวนิยายเป็นเครื่องมือแสดงออกถึงการตีความหมายของชีวิต ถึงแม้ว่านวนิยายจะมิได้รับการคาดหวังให้เป็นคำสอนเหมือนละครสอนใจ แต่ก็ยังมีนัยที่แฝงอยู่ในงานศิลปะเรื่องสมมุติประเภทนี้อย่างบริสุทธิ์ ที่แสดงถึงปรัชญาชีวิต

2. นวนิยายเป็นสิ่งบันเทิงและเครื่องหลีกหนี กล่าวคือ นักเขียนนวนิยายต้องการให้ผู้อ่านออกจากสภาพที่หม่นหมองและเป็นทุกข์ในชีวิตประจำวัน

3. นวนิยายเป็นเครื่องมือเผยแพร่แนวคิดทางการเมือง กล่าวคือ ผู้เขียนปรารถนาที่จะทำให้ผู้อ่านได้รู้ถึงการกระทำในสังคม ศาสนาหรือทางการเมือง จัดเป็นสาระของการเผยแพร่หรือโฆษณาชวนเชื่อของนวนิยาย

4. นวนิยายเป็นการสื่อข่าว นักเขียนนวนิยายจะเขียนความในใจโดยแบ่งออกได้เป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเขามีพรศนะต่องานศิลปะของเขาเหมือนเป็นสิ่งประดิษฐ์ขึ้นหนึ่งดังเช่นนาฬิกา และอีกส่วนหนึ่งคือพรศนะของเขาเหมือนเป็นบันทึกของชีวิตจริง

5. นวนิยายเป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนภาษาและความคิดของวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ กล่าวคือ นักเขียนนวนิยายไม่เหมือนกวีหรือนักปรัชญาในการกำหนดความคิดและการแสดงออก กวีอย่างเซาเซอร์ และเชกสเปียร์ มีภาระในการใช้ภาษาอังกฤษ และเบคอนได้ชื่อว่าเป็นผู้กำเนิดอารมณ์โรแมนติกแบบใหม่ในภาษาเมื่อต้นศตวรรษที่ 19 หนังสือจำพวกคัมภีร์ไบเบิล หนังสือ “แคปิตอล” (Kapital) ของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) และหนังสือ “ไมน์ แคมพต์” (Mein Kampf) ของอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) อาจจะถูกยู่ภายใต้วัฒนธรรมที่ถาวรหรือชั่วคราวก็ได้ แต่ก็ยากที่จะค้นพบ นอกจากในยุคโรแมนติกตอนต้น นักเขียนนวนิยายสามารถก่อให้เกิดทัศนคติใหม่ ๆ ต่อชีวิต และสร้างคำขึ้นใช้ในทัศนคตินั้น ๆ

6. นวนิยายเป็นการแสดงออกทางจิตวิญญาณของยุคสมัย กล่าวคือ นักเขียน นวนิยายก็เหมือนกับกวีที่สามารถนำความคิดที่ริเริ่มและความรู้สึกของสังคม โดยผ่านการใช้ภาษาและสัญลักษณ์ในเชิงจินตนาการ ในลักษณะนี้ ผลงานของนักเขียนจึงเป็นการเผยแพร่ความคิดใหม่ ๆ และทัศนคติต่าง ๆ แต่ก็เป็นการยากที่จะลากเส้นแบ่งระหว่างหน้าที่นี้และการแสดงความรู้สึกที่มีอยู่

7. นวนิยายเป็นเครื่องสร้างท่วงทำนองของชีวิตและผู้อ่านดารสนิยมของผู้อ่าน กล่าวคือ เป็นที่รับรู้กันว่านวนิยายมีอิทธิพลต่อผู้อ่าน แม้ว่าบางทีจะไม่ยิ่งใหญ่มากนัก เช่น อิทธิพลในด้านเป็นแบบอย่างความประพฤติในสังคม และแม้กระทั่งมีอิทธิพลต่อความประทับใจและแนวคิดด้านสังคมของผู้อ่าน

สรุปได้ว่า นวนิยายมีคุณค่าและความหมายต่อผู้อ่านมาก นวนิยายให้ความบันเทิง แนวคิด และทัศนคติดี ๆ แก่ผู้อ่าน ผู้อ่านสามารถนำแนวคิดดี ๆ จากนวนิยายไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนได้ ใช้เป็นสิ่งบันเทิงและโฆษณาสังคม เป็นการสื่อสารการแลกเปลี่ยนภาษาและความคิดของวัฒนธรรม

2.3.5 แนวคิดเชิงสังคมในนวนิยาย

แนวคิดทางสังคม หมายถึง ความคิดของมนุษย์โดยมนุษย์และเพื่อมนุษย์ ความคิดที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา จะกระทำโดยคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ กรณีที่คิดคนเดียวก็ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วย แม้ไม่ยอมรับทั้งหมดก็อาจยอมรับเพียงบางส่วน ความคิดนั้นจึงคงอยู่ได้

กุหลาบ มลลิกะมาส (2543) กล่าวว่า นักเขียนย่อมมองดูโลกและชีวิตมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ กัน และต่างก็มีแนวคิดที่มีต่อโลก ต่อสังคม และต่อชีวิตมนุษย์แตกต่างกัน แนวคิดหรือปรัชญาของนักเขียนจึงมีหลายแนว และต่างก็พยายามถ่ายทอดความคิดหรือปรัชญาต่าง ๆ นั้นในวรรณกรรมที่แต่งขึ้น นอกจากนี้การศึกษาแนวคิดของผู้แต่งนวนิยายควรวิเคราะห์ดังนี้

1. แนวคิดนั้นมีลักษณะสมจริงต่อสภาพสังคมและของมนุษย์เพียงใด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ มนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ได้กว้างขวางลึกซึ้งเพียงใด

2. ผู้แต่งสามารถแสดงลักษณะอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ชัดเจนแจ่มแจ้งหรือ คลุมเครือ หรือให้ความเข้าใจยังสลับไม่ชัดเจนเพียงพอ

3. แนวคิดในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมยกระดับจิตใจ หรือตระหนักในอุดมการณ์ของ มนุษย์เพียงใด หรือช่วยให้เกิดความเข้าใจในชีวิตและโลกเพียงใด

งาน อดิวัตน์สิทธิ์ (2540) ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิด เกี่ยวกับการสอบถามหรือปัญหาทางสังคมของบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิด ร่วมกันของเพื่อนหรือผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์ เป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคน ในเรื่อง รอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหา บรรเทาลง ความคิดความอ่านที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาแล้ว และใช้การได้ดี ก็จะได้รับเก็บบรักษา สืบทอดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง”

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทฤษฎีแนวคิด หรือปรัชญาของผู้ประพันธ์ว่า เป็นเรื่องที่แลเห็นไม่ถนัดนัก ยิ่งถ้าหากผู้ประพันธ์ไม่ค่อยมีความคิดเห็น ของตนเองแน่ชัด มีแต่พรว้า ๆ หรือมีไปตามความนึกคิดของผู้อื่น ยิ่งทำให้แลเห็นทฤษฎีในนวนิยาย ของนักประพันธ์นั้นยากขึ้นไปอีก ดังนั้นในการพิจารณาทฤษฎีของนักประพันธ์ เราอาจพิจารณา จากคำพูดของตัวละคร จากวิธีการที่นักประพันธ์บรรยายแสดงความคิดของตนเองออกมาตรง ๆ หรือ แฝงไว้ในเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือตัวละครสองตัวละครสนทนาโต้แย้งกัน หรือนักประพันธ์บางคนก็แอบ แฝงไว้ ผู้อ่านจะต้องใช้การพิจารณาอย่างมากจึงจะเข้าใจได้ว่าผู้ประพันธ์มีความเห็นอย่างไร หรือ อาจต้องอ่านหนังสือที่นักประพันธ์คนหนึ่งคนใดแต่งหลายเรื่องแล้วจึงจะจับทฤษฎี แนวคิด หรือ ปรัชญาของผู้ประพันธ์ได้ก็มี

สุพัตรา สุภาพ (2533) ได้เรียบเรียงจากความคิดของ Bogardus ได้ 5 ประเภท เรียกว่า “แนวทางห้าสายของความคิดมนุษย์” ดังนี้

1. แนวคิดทางสังคมและทฤษฎีสังคม

แนวคิดทางสังคม (Social thought) หมายถึง ความคิดของมนุษย์โดยมนุษย์และ เพื่อมนุษย์ ความคิดที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมา จะกระทำโดยคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ กรณีที่คิด คนเดียวก็ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นด้วย แม้ไม่ยอมรับทั้งหมดก็อาจยอมรับเพียงบางส่วน ความคิดนั้น จึงคงอยู่ได้ Emory Bogardus ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิดเกี่ยวกับการสอบถาม หรือปัญหาทางสังคมของบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิดร่วมกันของเพื่อนหรือ ผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์ เป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคน ในเรื่องรอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของ สังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหาบรรเทาลง ความคิดความอ่าน

ที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาแล้ว และใช้การได้ดี ก็จะได้รับ การเก็บรักษา สืบทอด จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง”

2. ประเภทของแนวคิดทางสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2533) ได้เรียบเรียงจากความคิดของ Bogardus ได้ 5 ประเภท เรียกว่า “แนวทางห้าสายของความคิดมนุษย์” (five lines of human thought) ดังนี้

1) ความคิดเกี่ยวกับจักรวาล เป็นความคิดของคนโบราณเกี่ยวข้องกับลักษณะของสากล จักรวาล และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับจักรวาล มนุษย์ยุคโบราณสนใจในศาสนาในจิตและวิญญาณ มีความคิดความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า ภูต ผี เทวดา ลัทธิศาสนาต่างๆ เช่น ลัทธิเทพเจ้าองค์เดียว (monotheism) ลัทธิเทพเจ้าหลายองค์ (polytheism) การปกครองโดยสงฆ์ (monotheism) สิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์เกิดความกลัวและความหวัง อุดมการณ์และการบูชาขั้นต้นด้วยชีวิต

2) ความคิดเกี่ยวกับปรัชญา ในขั้นนี้มีระดับความคิดเชิงปัญญาสูงขึ้น แต่ก็ยังเป็นความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับจักรวาลเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต แต่ไม่เกี่ยวกับศาสนาหรือไม่ใช่ความคิดที่สนองความจำเป็นทางศาสนา ความเชื่อ มนุษย์พยายามลดความคลุมเครือหาความกระจ่างในสิ่งแวดล้อมของจักรวาลเกณฑ์คำอธิบายต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล หาเอกภาพจากการเปลี่ยนแปลงและหาแก่นสารในความซับซ้อน มนุษย์ได้พบว่าในยุคนี้ควรมีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ เชื่อมมั่นในความสามารถของมนุษย์ และรู้ว่าในที่สุดทุกสิ่งจะต้องแตกดับไป มนุษย์พยายามสร้างความหมายสูงสุดของสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่มีอคติตามความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นของตน

3) ความคิดเกี่ยวกับตนเอง เมื่อมีความรู้เกี่ยวกับจักรวาลและความรู้ทางปรัชญาเพียงพอแล้ว มนุษย์ก็ทวนกลับมาคิดถึงตัวเอง คิดถึงบุคลิกลักษณะ โครงสร้างและหน้าที่ของการคิด การกระทำหรือการประพฤติปฏิบัติของตนเอง คิดถึงความฉลาด ความโง่ ความจำ ความฝันและสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นที่มาของวิชาจิตวิทยาสมัยใหม่

4) ความคิดเกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ความรู้สึเกี่ยวกับหิน ดิน น้ำ อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ และมนุษย์จำเป็นต้องรู้จัก เพื่อป้องกันอันตราย หรือใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ การคิดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ทำให้มนุษย์ได้บ่อน้ำมัน บ่อน้ำมัน บ่อแก๊ส นำมาปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง ความคิดความรู้อันแยบยลของมนุษย์ ทำให้มนุษย์รู้จักใช้ประโยชน์จากวัตถุต่าง ๆ สามารถควบคุมธรรมชาติได้ นั่นคือที่มาของความคิดทางวิทยาศาสตร์ ที่ทำให้เกิดความสะดวกสบาย

5) ความคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์หรือสังคมมนุษย์ ในประวัติศาสตร์มนุษย์มีความคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์ในลักษณะเป็นกลุ่มน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนที่ทำให้กับเรื่องต่าง ๆ ใน 4 ข้อแรก และได้หันมาสนใจเรื่องของเพื่อนมนุษย์เมื่อไม่นานมานี้ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ระหว่างมนุษย์กับสังคม ภาระหน้าที่ความผูกพันที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ ต่อสังคม ลักษณะของชีวิตสังคม แนวโน้มทางสังคม

ปัญหาสังคม หลักการ การศึกษาวิเคราะห์สังคม อันเป็นความคิดพื้นฐานของสังคมศาสตร์ในสังคมสมัยใหม่

สุพรรณิ วราทร (2519 : 8) อธิบายความหมายของแนวคิดว่า ความหมายถึงทัศนคติของผู้ประพันธ์ ได้แก่ ทัศนคติโดยทั่วไปของผู้ประพันธ์ และความคิดเห็นของเขาในเรื่องต่าง ๆ ที่แสดงออกในนวนิยายเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นการสนับสนุนเห็นใจหรือคัดค้าน ในอีกด้านหนึ่งหมายถึงตัวผู้เล่าเรื่อง กล่าวคือ เหตุการณ์และพฤติกรรมในเรื่องนั้นได้ถูกนำเสนอแก่ผู้อ่านโดยผ่านสายตาและทัศนคติของผู้แต่งหรือตัวละครใด

สรุปได้ว่า แนวคิดที่ผู้เขียนถ่ายทอดผ่านนวนิยาย เป็นกระจกที่สะท้อนภาพสังคมต่าง ๆ แนวคิดส่วนมากจะเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนมีต่อในสังคม และอยากให้ผู้อ่านได้รับรู้ผ่านงานเขียนนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมองเห็นสังคมอย่างชัดเจน

2.4 ลักษณะของนวนิยายชุด

นวนิยายชุด เป็นการเขียนนวนิยายที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากนวนิยายทั่วไป โดยการสร้างสรรค์เนื้อเรื่องให้จบเป็นตอน ๆ แต่มีการร้อยเรื่องด้วยตัวละครเอกตัวใดตัวหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง ตัวอย่างงานเขียนนวนิยายชุดที่มีผู้ศึกษาวิเคราะห์ไว้ ได้แก่

กุลภา สักการเวช (2554 : 3) วิเคราะห์เรื่อง “ความสุขของกะทิ” ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้กล่าวถึงนวนิยายชุดว่า นวนิยายชุดเป็นงานศิลปะที่สร้างสรรค์องค์ประกอบอย่างหมดจดงดงาม สื่อแนวคิดซึ่งเป็นที่เข้าใจได้สำหรับคนอ่านหลากหลาย ปมปัญหาที่ละน้อย ๆ ผ่านมุมมองของตัวละครเอกสอดแทรกความเข้าใจชีวิตที่ตัวละครได้เรียนรู้ไปตามประสบการณ์ นวนิยายชุดมีความคิดสำคัญที่สื่อผ่านตัวละคร จากการวิเคราะห์พบว่า นวนิยายชุดจำนวนทั้งหมด 3 เรื่องโดยเรียกรวมนวนิยาย 3 เรื่องว่า “ความสุขของกะทิ” นวนิยายชุดนี้ใช้ตัวละครเด็กเป็นตัวละครเอกในการดำเนินเรื่อง ให้ตัวละครเด็กในเรื่องมีความสมจริงและเป็นเรื่องราวของเด็กที่มีประสบการณ์ตั้งแต่เล็กจนโต ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดของตัวละครเด็กในหลาย ๆ ด้าน นวนิยายชุดนี้แสดงให้เห็นความรักหลากหลายรูปแบบ ทั้งแบบครอบครัว ความรักแบบสามีภรรยา ความรักต่อเพื่อนและความรักต่อสัตว์เลี้ยง ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับภาพสังคม ความเชื่อ เรื่องเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับญาติพี่น้อง

ญัฐกานต์ น้ำทิพย์ (2554 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า นวนิยายชุดจะใช้ตัวละครในแต่ละเรื่องเป็นสื่อกลางในการนำเสนอเรื่องราว โดยผู้แต่งจะถ่ายทอดสารที่ต้องการจะสื่อผ่านความคิดและบทสนทนาของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งยังได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และยังก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับตัวละครในเรื่องอีกด้วย

อารยา ผังลักษณ์ (2546 : 142-145) ศึกษานวนิยายชุดที่มีเนื้อหาการผจญภัย พบว่าแนวคิดการแตงนวนิยายชุดจำนวนทั้งหมด 14 เรื่องโดยเรียกรวมนวนิยาย 14 เรื่องนี้ว่า นวนิยายชุดล่องไพร

แต่งโดยนักเขียนน้อย อินทนนท์ ซึ่งเป็นนวนิยายที่มีตัวละครเอกและคณะเข้าป่าเผชิญสัตว์ร้ายตลอดจนคนป่าคนดง และอำนาจลึกลับมากมาย เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวละครผจญภัย ผู้เขียนสร้างเหตุการณ์และฉากมีความเหมาะสม แสดงข้อคิดเห็นผ่านบทสนทนาของตัวละคร การบรรยายและพรรณนาหรือประกอบคำพูดของตัวละครเพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึก แฝงพรรณสะการดำรงชีวิตของผู้เขียนอย่างแยบยลและแนวคิดด้านความเชื่ออย่างกลมกลืน

สรุปได้ว่า นวนิยายชุด เป็นนวนิยายที่มีจำนวน 2 เล่มขึ้นไป และแต่งด้วยนักเขียนท่านเดียว หรือนักเขียนหลายท่าน ซึ่งต่างจากนวนิยายแบบเล่มเดี่ยวที่แต่งขึ้นด้วยนักเขียนท่านเดียว นวนิยายชุดเป็นการร้อยเรียงเรื่องราวให้ต่อเนื่องกัน และทุกเล่มในนวนิยายชุดจะมีแนวคิดเดียวกัน โครงเรื่องของนวนิยายชุดจะผูกให้ทุกเล่มเป็นเรื่องเดียวกัน โดยมีตัวละครเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและตัวละครทุกตัวจะดำเนินเรื่องราวตั้งแต่เล่มแรกจนถึงเล่มสุดท้าย เนื่องจากนวนิยายชุดจะมีจำนวนนวนิยาย 2 เล่มขึ้นไป จึงมีเนื้อเรื่องที่ซับซ้อนและยาวกว่านวนิยายแบบเล่มเดี่ยว ดังนั้น นวนิยายชุดจะมีเนื้อหาที่สมบูรณ์กว่านวนิยายแบบเล่มเดี่ยว การแตงนวนิยายชุดก็จะยากกว่าการแตงนวนิยายแบบเล่มเดี่ยว การแตงนวนิยายชุดของนักเขียนหลายท่านจำเป็นต้องเป็นการทำงานร่วมกัน ซึ่งสามารถแสดงถึงความสามัคคี และความแบ่งปันของนักเขียน

2.5 ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทยจีน

ในประเทศไทยมีพลเมืองหลายกลุ่มชนหลายภาษา หลายเชื้อชาติอาศัยรวมกัน เป็นจำนวนมาก กลุ่มชนเหล่านั้นล้วนแต่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยในด้านต่าง ๆ เช่น กลุ่มชาวจีนซึ่งไม่ทราบแน่ชัดว่าชาวจีนอพยพเข้าสู่ประเทศไทยครั้งแรกเมื่อไรแต่ตามหลักฐานทางโบราณคดีที่ปรากฏทำให้ทราบว่าชาวจีนได้อพยพเข้ามาสู่บริเวณสุวรรณภูมิตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัยเป็นราชธานี หลักฐานนี้คือภาพสลักนูนต่ำที่ผนังกำแพงปราสาทนครพนม ได้สลักเป็นรูปเรือสำเภากจีน และมีรูปชาวจีนเป็นกะลาสี เนื่องจากมีรูปหน้าไม่เหมือนกับรูปแกะสลักรูปอื่นซึ่งเป็นชาวเขมร แต่มีลักษณะเหมือนกับชาวจีน ทำให้ทราบว่าชาวจีนกับชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือเอเชียอาคเนย์มีการติดต่อกันมาเป็นเวลานานแล้ว

2.5.1 ความเป็นมาของชาวไทยเชื้อสายจีน

ชาวจีนที่อพยพจากประเทศจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยมีสาเหตุจากการหนีความยากลำบาก ความแห้งแล้งและสงคราม สังคมไทยไม่ได้กีดกัชาวจีนที่อพยพเข้ามาที่สำคัญว่านั้นสังคมไทยยังให้อิสระเสรีแก่ชาวจีนเข้ามาในประเทศไทยตั้งถิ่นฐาน และสร้างชีวิตใหม่ สังคมไทยให้สิทธิชาวจีนในการประกอบอาชีพทำมาหากินเหมือนกับชาวไทย จึงทำให้ชาวจีนและชาวไทยมีการติดต่อค้าขายเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยยังผูกพันกับวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมอย่างแน่นแฟ้น ชาวไทยเชื้อสายจีนมีความหมายว่า ลูกหลานชาวจีน

ที่เกิดและเติบโตในประเทศไทยและเป็นเชื้อสายของผู้อพยพชาวจีนหรือชาวจีนโพ้นทะเล มีสัญชาติไทยเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทยมีดังต่อไปนี้

ภารดี มหาขันธ์ (2554 : 19-20) กล่าวว่า ชาวจีนกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นจีนฮกเกี้ยนและจีนกวางตุ้ง ส่วนจีนไหหลำ และจีนแคะ เข้ามาภายหลัง จีนแต่จีวเริ่มอพยพเข้ามาและมีบทบาทหลากหลายขึ้น ตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีเป็นต้นมา จนในที่สุดเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากกว่่าจีนฮกเกี้ยน และจีนกวางตุ้งที่เข้ามาอยู่ก่อน ต่อมาในยุคปรับปรุงประเทศตามแบบตะวันตก จีนแต่จีวเข้ามาเป็นจำนวนมาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย (มิได้กระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลรวมทั้งภาคใต้ อย่างแต่ก่อน) และอาชีพที่ทำก็หลากหลาย และลงลึกไปถึงระดับรากหญ้าของสังคมไทย

ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง (2551) กล่าวว่า ชาวจีนที่อพยพมาถึงประเทศไทย ส่วนใหญ่มาจากมณฑลฮกเกี้ยนและมณฑลกวางตุ้ง ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ที่เหลือมาจากมณฑลไหหลำ ชาวจีนที่มาจากทั้ง 3 มณฑลนี้ต่างไม่ได้รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันเพราะมีภาษาพูดวัฒนธรรม ประเพณีปลีกย่อย บางอย่างแตกต่างกัน ดังนั้น ชุมชนชาวจีนที่เกิดขึ้นในเมืองไทยจึงมักรวมกันตามกลุ่มภาษาพูดของตนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้สามารถจำแนกชาวจีนตามกลุ่มภาษาพูดได้ 5 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มจีนแต่จีว กลุ่มจีนกวางตุ้ง กลุ่มจีนฮกเกี้ยน กลุ่มจีนไหหลำ และกลุ่มจีนแคะ

มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ (2542 : 1565) กล่าวว่า ชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยในกระแสนที่ต่อเนื่องกันมาหลายระลอกนั้นได้กระจายไปตั้งหลักแหล่งตามเมืองต่าง ๆ ชาวจีนอพยพในรุ่นแรก ๆ มักตั้งถิ่นฐานในกรุงเทพมหานครและหัวเมืองต่าง ๆ บนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำบางปะกง หัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันออก หัวเมืองแถบลุ่มน้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลองและภาคใต้ ส่วนทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก จึงมีชาวจีนขึ้นไปตั้งหลักแหล่งอยู่ไม่มากนัก ชาวจีนเริ่มอพยพไปอยู่แถบนี้มากเมื่อประมาณ พ.ศ. 2440 เป็นต้นมา เพราะมีการสร้างทางรถไฟเชื่อมระหว่างกรุงเทพมหานครและดินแดนเหล่านี้ ทำให้การคมนาคมสะดวกขึ้น ส่วนปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือกรรมกรจีนเป็นแรงงานหลักในการสร้างทางรถไฟในพื้นที่แถบนี้ เมื่อการสร้างทางรถไฟแล้วเสร็จ พวกกรรมกรชาวจีนส่วนหนึ่งได้ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่

วัลภา บุรุษพัฒน์ (2517 : 24-25) กล่าวว่า ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวจีนในประเทศไทยส่วนมากได้มาตั้งหลักแหล่งอยู่ตามหัวเมืองชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย ตั้งแต่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ไปจนถึงไทรบุรีในภาคใต้ ส่วนในภาคกลางนั้น ชาวจีนได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ตามลำน้ำบางปะกงจนถึงปราจีนบุรี รวมทั้งตามลำน้ำเจ้าพระยา ท่าจีน ไปจนถึงปากน้ำโพ และตามลำน้ำแม่กลองไปจนถึงกาญจนบุรี เฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้นเป็นแหล่งใหญ่หรือศูนย์กลางของสังคม ชาวจีน และมีจำนวน

ชาวจีนถึงประมาณครึ่งหนึ่งของพลเมืองทั้งสิ้นในกรุงเทพมหานคร บางครั้งก็มีจำนวนมากกว่าครึ่งด้วย เข้าไปในระยะครึ่งแรกของศตวรรษที่ 19 ในส่วนที่เป็นดินแดนของ ประเทศไทยทางภาคใต้นั้น ได้ปรากฏหลักฐานการเข้ามาตั้งชุมชนของชาวจีนตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนกระทั่งถึงหลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยจุดแวะพักแรกและถือเป็นประตูสู่สยามสำหรับ ชาวจีนในอดีต คือ ดินแดน ภาคใต้ ดังปรากฏตำนานพื้นเมืองในภาคใต้ที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนรวมทั้งชุมชนจีน ที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ และยังคงดำรงอยู่ถึงยุคปัจจุบัน ทั้งในปัตตานี ยะลา ตรัง ภูเก็ต สงขลา ฯลฯ

ชาวจีนที่อพยพจากประเทศจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ส่วนมาก มาจาก ฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน และสร้างชีวิตใหม่ สังคมไทย ให้สิทธิชาวจีนในการประกอบอาชีพ ทำมาหากินเหมือนกับชาวไทย ทำให้ชาวจีนและชาวไทย มีการติดต่อค้าขายเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี ชึ่งกัน และกัน จึงมีกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนเกิดขึ้น

2.5.2 อิทธิพลของวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย

มาลินี คัมภีร์ญาณนนท์ (2550 : 5) กล่าวว่า บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกาย การดูจิว ฯลฯ ที่จัดว่าเป็นวัฒนธรรมภายนอกของชาวจีน จนมาถึงปัจจุบัน ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม จนแทบจะหายไปจากกระแสสังคมสมัยใหม่ ไม่มีภาพชาวจีนที่สวมหมวกก๊วยเล้งแล้ว การนุ่งกางเกง ขากวีสวมเสื้อผ่าหน้าหรือป้ายข้างก็แทบจะหมดไป คงเหลือแต่ชาวจีนชราที่ยังคงแต่งกายนั้น เช่นเดียวกับภาพพ่อค้าชาวจีนที่สวมเสื้อผ่าไหมผ้าแพรตัวยาวก็หายไป ส่วนข้าราชการ ขุนนางที่ แต่งกายแบบประเพณีนั้นก็ยังคงเหลืออยู่ในงานกิจกรรม และในอุปรากรจีนเท่านั้น อาคารบ้านเรือน แบบที่ปิดทึบ หลังคาจั่วที่ปั้นลมปูนก็หมดไป และอุปรากรจีนซึ่งเป็นวัฒนธรรมร่วมที่คนจีนดูได้ ทุกระดับชั้นก็เหลือน้อยเต็มทน ส่วนวัฒนธรรมภายในที่ชาวจีนอพยพนำติดตัวมาด้วยก็ยังคงอยู่ และชาวจีนยังคงยึดถือไว้อย่างเหนียวแน่น เช่น ความเชื่อในลัทธิศาสนา ประเพณีตรุษ สารท เทศกาล แข็งเม้ง เป็นต้น และบางประเพณีก็มีปรากฏบนจิตรกรรมฝาผนังด้วย

เอมอร ชลพิไลพงศ์ (2545 : 2) กล่าวว่า ชาวจีนที่อพยพมาอาศัยในประเทศไทยนั้น ไม่ได้อพยพแต่เพียงร่างกายเท่านั้น แต่ยังนำเอาเอกลักษณ์ท้องถิ่นของตนเองติดตัวมาด้วย ซึ่งเอกลักษณ์ของชาวจีนในประเทศไทยเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก เนื่องจากมีแบบแผนทางวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตที่โดดเด่นและแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของกลุ่มชาติอื่น ๆ มาก และเมื่อชาวจีนมาอาศัย อยู่ในประเทศไทยแล้ว ก็ยังคงมีความยึดมั่นถือมั่นอยู่กับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติตนเองอย่างเหนียวแน่น ด้วยเหตุนี้ การศึกษาถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาวจีน ที่ปรากฏในประเทศไทย จึงมีความน่าสนใจมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตไซนาทาวน เนื่องจากเป็นย่านที่มีชาวจีนอาศัยอยู่เป็น จำนวนมาก การผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมจีนกับวัฒนธรรมไทย จึงอาจจะเกิดได้น้อยกว่าชาติอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลเวลาผ่านไป ความยึดมั่นถือมั่นในวัฒนธรรมของตน ก็ลดไปตามสภาพแวดล้อมและสภาพสังคมใหม่ที่หันมาให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมต้นตอ ความยึดมั่นถือมั่นใน

วัฒนธรรมเดิมของลูกหลานชาวจีนในปัจจุบันจึงลดน้อยลงไปตามลำดับ ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ชาวจีนมีการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนเองให้ลูกหลานอย่างไร และปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการสื่อสารเพื่อสืบต่อวัฒนธรรมของชาวจีน ด้วยเหตุที่ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะสามารถช่วยกำหนด สถานภาพ ทิศทางของการเจริญเติบโตทางวัฒนธรรมและการแสดงออกทางเอกลักษณ์ของชาวจีนในอนาคตได้เป็นอย่างดี

บุญยง ชื่นสุวิมล (2543 : 43) กล่าวว่า เนื่องจากชาวจีนในประเทศไทยมีสถานะที่ไม่มั่นคงทั้งในด้านกฎหมายและทางสังคม ชาวจีนจึงได้รวมตัวกันในรูปแบบสมาคมต่าง ๆ เช่น สมาคมหนังสือพิมพ์จีน สมาคมแช่ การจัดตั้งโรงเรียนจีน เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไปสมาคมเหล่านี้มีวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่คล้ายคลึงกัน มีบทบาทในการควบคุมชีวิต และความเป็นอยู่ตลอดจนพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาวจีนแทบทั้งสิ้น มีการควบคุมการแข่งขันทางการค้ากำหนดราคา ใกล้เคียงข้อพิพาท จัดระบบสวัสดิการ เป็นตัวกลางระหว่างเอกชนกับรัฐบาล ป้องกันและรักษาสีทธิของชาวจีน รวมทั้งรักษาเอกลักษณ์ของชาวจีนด้วย นอกจากนั้นสมาคมภาษาพูดในท้องถิ่น ใหญ่ ๆ ยังดำเนินการในเรื่องจัดสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล วัดจีน ศาลจีน ดำเนินการด้านสุสาน จัดให้มีโรงเรียนจีนเพื่ออบรมบุตรหลานชาวจีน เป็นต้น

นิตยา พลพิพัฒน์พงศ์ ชวี (2542 : 13) กล่าวว่า ไทยกับจีนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมมาช้านาน ที่เหนือสิ่งอื่นใดคือความสัมพันธ์ทางสายโลหิตของ ประชาชาติทั้งสองจนศิลปวัฒนธรรมจีนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมไทย ดังตัวอย่าง นิยายอิงพงศาวดารจีนอันมีเรื่องสามก๊ก เป็นต้น จิว สถาปัตยกรรมแบบจีน อาหารจีนและยาจีน ศิลปวัฒนธรรมจีนจึงเป็นเรื่องที่คนไทยสนใจใคร่รู้ตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ยุคหวาดกั้วคอมมิวนิสต์จีนผ่านพ้นไป จึงไม่แปลกเลยที่นับแต่ราว พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา มีหนังสือที่เกี่ยวกับจีน ออกมามากมาย เพราะเขียนสนุกชวนอ่านมาก และเกร็ดความรู้

จากความเห็นข้างต้นแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของวัฒนธรรมจีนในประเทศไทยได้สะท้อนออกมาในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากไทยกับจีนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมาช้านาน วัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนจึงมีการปรับเปลี่ยนเรื่อย ๆ ตั้งแต่วันแรก ที่นำเข้าสู่ในสังคมไทย และมีความเกี่ยวข้องยิ่งใหญ่มากกับสังคมไทย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีน มีผู้ศึกษาไว้หลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

CHEN JINGJING (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนครอบครัวใหญ่ของคนไทย เชื้อสายจีนในนวนิยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตครอบครัวใหญ่ของคนไทย เชื้อสายจีนในนวนิยาย และวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้ชายกับผู้หญิงในครอบครัวใหญ่ของคนไทย เชื้อสายจีนโดยศึกษานวนิยาย จำนวน 7 เรื่อง จดหมายจากเมืองไทย ทายาทป่องแป้ง ลอดลายมังกร มงกุฎดอกส้ม ดงดอกเหมย หัวใจรักเกรตรีไฟน์ และแก๊งต์ตระกูลช่ง ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนวิถีชีวิตครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยาย สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) สภาพความเป็นอยู่ ครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีน นิยมสร้างครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ 2) การประกอบอาชีพ คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นแรกอพยพจากเมืองจีนเข้าสู่เมืองไทยกับรุ่นลูกหลานที่เกิดในเมืองไทยมีความแตกต่างกัน คือ อาชีพของรุ่นแรก คือ การรับจ้างและการค้าขาย อาชีพของรุ่นลูกหลาน คือ การสืบทอดกิจการงานจากรุ่นแรกหรือมีอาชีพตามความฝันของตนเอง 3) วัฒนธรรมและชนบประเพณี คนไทยเชื้อสายจีนส่วนมากยังคงยึดถือวัฒนธรรมและชนบประเพณีของตนเองไว้ในชีวิตประจำวัน ด้านบทบาทหน้าที่ผู้ชายกับผู้หญิงในครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย สะท้อนให้เห็นว่า พ่อเป็นผู้อบรมและสั่งสอนลูกหลาน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน ในฐานะลูกชายมีหน้าที่แสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ และ ความรับผิดชอบงานครอบครัว ในฐานะสามีจะเป็นผู้นำครอบครัว ทำมาหากินเพื่อเลี้ยงสมาชิกครอบครัว บทบาทหน้าที่ผู้หญิงในฐานะแม่ แม่จะเป็นผู้อบรมและสั่งสอนให้ลูกหลานทำความดี แสดงความรักต่อลูกหลานอย่างทะนุถนอม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกหลาน ในฐานะลูกสาวเป็นผู้มีความกตัญญูที่ต่อพ่อแม่ เรียบร้อย เคารพผู้ใหญ่ กตัญญูต่อพ่อแม่ และเชื่อฟังผู้ใหญ่ ในฐานะภรรยา มีหน้าที่กำเนิดลูกหลานแก่ครอบครัวสามี เคารพสามี เป็นกำลังใจให้สามี ดูแลงานบ้าน มีความกตัญญูต่อผู้อาวุโส

XU WEIJIE (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทย และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายที่สะท้อนภาพการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยที่มีต่อผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในด้านการทำงานคนไทยเชื้อสายจีนขยันทำกิจการงานทุกชนิด ทำงานอย่างหนักเอาเบาสู้ ไม่เลือกงาน ไม่เกียจงาน และส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจของตนเองจนก่อร่างสร้างตัวในประเทศไทยได้ สำเร็จในที่สุด ในด้านครอบครัวจะนิยมมีครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ มีลูกหลานจำนวนมาก โดยมีผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เพื่อช่วยดำเนินธุรกิจและสืบตระกูลทำให้การก่อร่างสร้างตัวด้านคุณธรรมคือ ซื่อสัตย์ สุจริต กตัญญูต่อเวที ขยันหมั่นเพียร พึ่งตัวเองประหยัดและถ่อมตัวสอนให้ลูกหลานสามารถตั้งฐานะ พัฒนาตัวเองได้ดี และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสังคมไทย ด้านความเชื่อคนไทยเชื้อสายจีนเชื่อเรื่องโชคร้ายจากการมีลูก เรื่องการสร้างฮวงซุ้ย และเชื่อเรื่อง โหงวเฮ้ง ในด้าน

การดำเนินธุรกิจ คนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่จะเริ่มต้นด้วยการทำธุรกิจขนาดเล็ก ๆ และขยายจนกลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ด้านอุปสรรคและการฝ่าฟันอุปสรรค คนไทยเชื้อสายจีนต่อสู้ฝ่าฟันกับสภาพความเป็นอยู่ และอุปสรรคต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ ด้านอิทธิพลของวรรณกรรมที่สะท้อนภาพการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีต่อผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า มีอิทธิพลในด้านการชี้้นำ การดำเนินธุรกิจโดยชี้้นำให้ผู้อ่านได้เข้าใจวิธีการดำเนินธุรกิจ การรับคนเข้าทำงาน และการจัดการบริษัท ให้ประสบความสำเร็จ ในด้านการดำเนินชีวิตให้แนวคิดแก่ผู้อ่านในการสร้างครอบครัว ผู้อ่านจะเข้าใจว่าเมื่อสร้างครอบครัวแล้วก็ต้องมีหน้าที่ทำให้ครอบครัวมีความสุข มากขึ้น ในการประกอบอาชีพให้แนวคิดแก่ผู้อ่านว่าต้องเลือกประกอบอาชีพให้ถูกต้องไม่เพียงมองเฉพาะปัจจุบัน ยังต้องคำนึงถึงอนาคตด้วย ด้านการศึกษาทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่า การศึกษาของลูกหลานเป็นเรื่องสำคัญมาก การศึกษาดีจะทำให้ชีวิตของลูกหลานประสบความสำเร็จมากขึ้น ด้านการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้อ่านได้ปลูกฝังด้วยการสะท้อนคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามของคนไทย เชื้อสายจีนผ่านคำพูด และการกระทำของตัวละคร เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูตเวทียันหมั่นเพียร อดทน พึ่งตัวเอง และประหยัด ทำให้ผู้อ่านได้ซาบซึ้งในคุณธรรมและจริยธรรมดังกล่าว จนสามารถปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามเหล่านี้ให้แก่ผู้อ่านได้

MA YUAN (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ที่มีต่อผู้อ่าน ขอบเขตของการวิจัยคือ วิเคราะห์นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ เลื่อมไหมลายเหมย ลอดลายมังกร สำเภาทอง ซิงตึ้ง กุหลาบเงิน ขอหมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ทั้ง 6 เรื่อง ได้สะท้อนภาพสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนอย่างเด่นชัด ชาวจีนอพยพที่อยู่ในเมืองจะต้องเผชิญความยากลำบากและปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนแม้จะเจริญรุ่งเรืองในด้านการค้า แต่ชาวจีนอพยพที่อยู่ในประเทศไทยอย่างเสื่อผืนหมอนไบนั่นส่วนมากยังคงใช้ชีวิตอย่างประหยัดและขมขื่นด้วยความยากจนและความไร้ปัจจัยการผลิต ต้องต่อสู้กับความยากจน เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งเป็นเมืองที่ไกลจากบ้านของตนเองแล้ว การมีสายเลือดเดียวกันจึงทำให้พวกเขาอยู่รวมกันเป็นชุมชนและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ ชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ จะเริ่มต้นด้วยการค้าขาย ใช้แรงงาน และทำธุรกิจขนาดเล็ก พอสะสมเงินทองได้จำนวนพอสมควร ก็ค่อย ๆ ขยายจนกลายเป็นธุรกิจอันใหญ่โต ด้านการสั่งสอน ชาวไทยเชื้อสายจีนจะสั่งสอนลูกหลานให้มีคุณธรรม ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูตเวทียันหมั่นเพียร อดทน การพึ่งตัวเอง ความประหยัด และความถ่อมตัว ด้านความเชื่อและขนบธรรมเนียมและประเพณี ชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นเก่ายังคงรักษาเอาไว้ได้อย่างดี แต่พอถึงรุ่นหลังความสำคัญที่

ให้กับชนบทรวมเนียนและประเพณีเก่า ๆ ค่อย ๆ ลดลง ด้านอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อผู้อ่านพบว่า นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ทั้ง 6 เรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนได้มากขึ้น ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้อ่าน ในด้านความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต และการทำความดีไม่ทำความชั่ว ผู้เขียนได้กระตุ้นให้ผู้อ่านมีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต สั่งสอนผู้อ่านให้รู้จักใช้ชีวิตอย่างประหยัดและพอเพียง ตักเตือนผู้อ่านให้ห่างไกลจากการพนันหรือสิ่งที่มีผิดกฎหมายชักชวนให้คนในสังคมรู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของผู้หญิงและยุติความรุนแรงในครอบครัว ประภัสสร เสวิกุล ยังชี้ว่าในด้าน การดำเนินเศรษฐกิจ เช่น เริ่มจากบันไดขั้นแรก มีความขยัน อดทน ประหยัด และที่สำคัญต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตัวเองดำเนินการ ความซื่อสัตย์สุจริตที่มีต่อลูกค้า และใช้คนให้เป็น

CHEN JIALING (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท ในวรรณกรรมของกิมหลัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลัน และวิเคราะห์กลวิธีการเขียนที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบท ในวรรณกรรมของกิมหลัน โดยศึกษาจากสารคดีเรื่อง สะใภ้จีน และนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนจำนวน 3 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมคนไทยเชื้อสายจีนชนบท ในวรรณกรรมของกิมหลัน สะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท 6 ประการ 1) สภาพความเป็นอยู่ คนไทยเชื้อสายจีนชนบทส่วนมากมีชีวิตยากจนและลำบาก จึงเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญอย่างกล้าหาญสำหรับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทเหล่านั้น 2) วิธีการทำมาหากิน คนไทยเชื้อสายจีนชนบทมีวิธีการทำมาหากิน คือ การค้าขายและการรับจ้าง คนไทยเชื้อสายจีนชนบทนิยมค้าขาย 3) การแต่งงาน คนไทยเชื้อสายจีนชนบทส่วนมากแต่งงานเร็ว เงื่อนไขการเลือกคู่ครอง คือ คู่ครองต้องมีนิสัยดี ขยัน กตัญญู และซื่อสัตย์ 4) ทักษะเกี่ยวกับบุตร คนไทยเชื้อสายจีนชนบทนิยมมีลูกหลานจำนวนมากและต้องการได้ลูกชายมากกว่าลูกสาวเพื่อสืบตระกูล 5) สถานะทางเพศของผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง 6) นิสัยคนไทยเชื้อสายจีนชนบท มีนิสัยขยัน ประหยัด กตัญญู กตเวทิตา ซื่อสัตย์สุจริต และอดทน 7) ตำแหน่งหน้าที่ของสะใภ้จีน สะใภ้จีนต้องทำงานรับใช้คนในครอบครัว และทำงานบ้าน 8) การศึกษาสำหรับผู้หญิงคนไทยเชื้อสายจีนชนบทค่อนข้างต่ำ 9) คนไทยเชื้อสายจีนชนบทนิยมกินน้ำชาจนกลายเป็นนิสัยแล้ว 10) เทศกาลตรุษจีนถือเป็นเทศกาลและประเพณีที่สำคัญที่สุดของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท กลวิธีการเขียนสารคดีเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลันมีกลวิธีการเขียนที่โดดเด่นที่สุด คือ การเสนอเรื่องให้น่าสนใจ ด้วยการนำเสนอความเศร้า ความทุกข์ และความยากลำบากของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านสงสารตัวละคร การใช้ภาษาในงานเขียนสารคดี พบว่า การใช้คำได้ชัดเจน และเหมาะสม อีกทั้งมีการใช้โวหาร ทั้งแบบบรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร กลวิธีการเขียนบันเทิงคดีเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลันได้นำเสนอแนวคิดสำคัญของเรื่อง คือ การปลูกฝังคุณธรรม ความขยัน การประหยัด และความกตัญญู

การนำเสนอโครงเรื่องที่เด่นที่สุด คือ การนำเสนอความขัดแย้งของเรื่อง ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม คนไทยเชื้อสายจีนชนบทต้องต่อสู้กับความยากจน และความยากลำบากของสิ่งแวดล้อมในชนบท ทำให้ผู้อ่านตระหนักในความกล้าหาญ และจิตใจที่เด็ดเดี่ยวของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท อีกทั้งได้ปลุกฝังคุณธรรม ด้านความขยัน และการประหยัดแก่ผู้อ่านด้วย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรม สรุปได้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์ที่ต่างกับคนไทย แต่วัฒนธรรมและประเพณีทั้งประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เหมือนกันก็ยังมีอยู่ รวมทั้งการดำเนินชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ที่เป็นแบบจีนที่ดั้งเดิม ทำให้คนไทยยอมรับง่าย จึงรับมาผสมผสานกันทางเชื้อสายวัฒนธรรมและความเชื่อต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้กลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนจึงเป็นกลุ่มคนที่น่าสนใจในสังคมไทย จึงมีนักเขียนนำมาเขียนเป็นวรรณกรรมที่มีความเป็นจีนปรากฏในเรื่อง ทั้งหมดที่กล่าวมาก็สามารถนำมาเป็นแนวทางที่ดีซึ่งช่วยให้การศึกษาภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในวรรณกรรมได้อย่างชัดเจนและเข้าใจ ความรู้ทางการดำเนินชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยม ต่าง ๆ ของคนไทยเชื้อสายจีนได้ง่ายขึ้น

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

เนื่องจากบทบาทของวรรณกรรมที่ชัดเจนมากที่สุดก็คือผลกระทบต่อทางด้านสังคม ถือว่าวรรณกรรมที่ดีจะต้องส่งผลต่อสังคมไม่มากนักน้อย จึงมีผู้ศึกษาทางนี้ไว้หลายเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ZHAO YONGMEI (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2549-2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2549-2555 โดยศึกษานวนิยายจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ มหาสมุทร ในรูปเงา กรงมนุษย์ และรังเลือด ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของคนในสังคมเมืองและคนในสังคมชนบทคือ

- 1) คนในสังคมเมืองมีที่อยู่อาศัยคับแคบ เป็นคอนโดมีเนียม ตึกแถว และบ้านเดี่ยวที่มีพื้นที่จำกัด ประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่อาหารมารับประทาน คนในเมืองพักผ่อนโดยหาความบันเทิงหลังจากเสร็จงาน และทำกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
- 2) คนในสังคมชนบทมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย และพึ่งพาธรรมชาติ ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา หาความบันเทิงด้วยการทำกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน อิทธิพลของนวนิยายที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดที่มีต่อผู้อ่านในด้าน 1) การให้ข้อคิดเกี่ยวกับคุณธรรมของคนไทย ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู 2) ด้านการปลุกฝังค่านิยมการดำเนินชีวิต ได้แก่ การประกอบอาชีพ การศึกษา การมีมนุษยสัมพันธ์ การมีอิสระในชีวิตตัวเอง
- 3) ด้านการให้ความบันเทิงใจ โดยการใช้อาษา ได้แก่ การใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาถิ่น และการใช้ภาพพจน์

CHEN CHUNXIAO (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 ที่มีต่อผู้อ่าน โดยนวนิยาย จำนวน 9 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย คือ คนไทยมีความอดทนและขยันสู้กับชีวิต คนไทยต้องเผชิญภัยธรรมชาติเป็นประจำ ในด้านครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวและนิยมมีลูกหลายคน สมาชิกในครอบครัวรักกันและ มีความขัดแย้งเมื่อมีความคิดต่างกันในการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด รักธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับนักเรียนไทย คือ นักเรียนไทยมีความเคารพต่อครูไทย ครูไทยกับนักเรียนไทยจะรักและดูแลเอาใจใส่กัน ในด้านวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงเทศกาลวันลอยกระทง ซึ่งมีกิจกรรมการทำกระทง การเล่นเพลงเรือและพูดถึงความเชื่อของวันลอยกระทง ผู้อ่านยังสามารถเห็นถึงมารยาทของไทย ด้านการไหว้และการพูดจาไพเราะและสุภาพ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะเพลงพื้นบ้านกับขนมไทย ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย และพบภาพสะท้อนปัญหาของเยาวชนไทย คือ การใช้คอมพิวเตอร์มากเกินไป การนิยมวัฒนธรรมต่างประเทศ การติดยาเสพติด และการฆ่าตัวตาย ด้านอิทธิพลของนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 ที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า ผู้เขียนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในนวนิยาย ทำให้ผู้อ่านได้รู้ความกตัญญูต่อเวทียุติธรรมให้ความสำคัญกับความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด และการสั่งสอนให้เป็นคนดี ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้เข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ผู้เขียนชักชวนผู้อ่านให้รู้จักครอบครัวโดยช่วยเหลือกันของสมาชิกในครอบครัวและการมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ผู้เขียนสั่งสอนให้รักวัฒนธรรมไทยโดยชักชวนให้รู้จักวัฒนธรรมไทยและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังชักชวนให้ผู้อ่านรักธรรมชาติทั้งต้นไม้และสัตว์

QIN HONGBO (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า พ.ศ. 2550-2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยและวิเคราะห์ความคิดเห็นทางการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสั้น ผลการวิจัยพบว่า เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้า สะท้อนให้ผู้อ่านได้มองเห็นถึงสถานการณ์ด้านการเมืองและด้านสังคมหลังจากเหตุการณ์รัฐประหาร พ.ศ. 2549 โดยรวมว่า บรรยากาศทางการเมืองเป็นไปด้วยความตึงเครียดและมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นต่อเนื่อง ประชาชนในสังคมแตกแยกแบ่งพวกกัน และได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากการพัฒนาของประเทศชาติได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นแล้วยังได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกอีกด้วย การศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลพานแว่นฟ้าได้แบ่งเป็น 4 ประการ คือ 1) ภาพสะท้อนด้านการเมือง 2) ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ 3) ภาพสะท้อนด้านสังคม และ 4) ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เจตต์จ คชฤทธิ์ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนทัศน์ความยากจน : ภาพสะท้อนที่ปรากฏในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัย (พ.ศ. 2501-2545) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนทัศน์ความยากจนที่ปรากฏในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัย พ.ศ. 2501-2545 จากผลงานของนักเขียน 34 คน จำนวน 128 เรื่อง ในด้านลักษณะความยากจน สาเหตุความยากจน ผลกระทบจากความยากจน และแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจน ผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัยปรากฏภาพสะท้อนลักษณะของความยากจน 4 มิติ ดังนี้ จนทรัพย์สิน จนโอกาส จนอำนาจ จนศักดิ์ศรี ในด้านสาเหตุของความยากจน สะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุของความยากจนทั้งมิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสังคม อันประกอบไปด้วย ทักษะคติและท่าทีต่อชีวิต ภาวะความเจ็บป่วยและความผิดปกติทางร่างกาย โครงสร้างความสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมการขาดแคลนปัจจัยการผลิต และการประสบภัยแล้งและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติในด้านผลกระทบจากความยากจน สะท้อนให้เห็นว่าภาวะความยากจนเป็นภาวะเชิงพลวัตที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมาก อันประกอบไปด้วย ปัญหาทุพโภชนาการและความผิดปกติของร่างกาย ปัญหาสุขภาพจิตและท่าทีต่อชีวิต ปัญหาความขัดแย้งและช่องว่างระหว่างชนชั้น ปัญหาต่อการศึกษาและอุปสรรคในการแสวงหาความรู้ ปัญหาการอพยพเร่ร่อนย้ายถิ่นฐาน ปัญหาการค้าประเวณีหรือการขายบริการทางเพศ และปัญหาหนี้สิน

ชนิษฐา ทินวัฒน์ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของดอกไม้สด มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของดอกไม้สด โดยศึกษาจากนวนิยายของดอกไม้สดจำนวน 12 เรื่องในช่วง พ.ศ. 2472-2492 ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาในนวนิยายของดอกไม้สดแบ่งเป็น 4 ประเด็นคือขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมการแต่งกายและการไว้ผม การเข้าสมาคม วัฒนธรรมสมัยรัฐนิยม ภาพสะท้อนของด้านการศึกษาพบว่าดอกไม้สดให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากโดยเสนอทัศนะว่าประเทศชาติจะเจริญได้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างดีและเท่าเทียมกัน การศึกษามีความหมายต่อชีวิตมนุษย์ทำให้คนรู้จักคิดพิจารณาแยกแยะความถูก-ผิดเลือกปฏิบัติตนให้เป็นคนดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ภาพสะท้อนของสังคมด้านวัฒนธรรมพบว่า นวนิยายของดอกไม้สดสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมในขณะนั้นอย่างต่อเนื่องโดยเสนอทัศนะว่าแม้อารยธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยแต่ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยยังคงอยู่และผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ดอกไม้สดสะท้อนภาพการศึกษาและวัฒนธรรมในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของสังคมไทยไว้ในนวนิยายของตนพร้อมทั้งเสนอแนวคิดอันทรงคุณค่าในการปรับเปลี่ยนค่านิยมดังกล่าวให้กลมกลืนกับวิถีชีวิต

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม สรุปได้ว่าวรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้ง วรรณกรรมสะท้อนประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัยไม่ว่า

จะจงใจสะท้อนสังคมหรือไม่ก็ตาม นักวิจารณ์บางคนจึงกล่าวว่า วรรณกรรมเป็นคั่นฉ่องแห่งยุคสมัย เนื่องจากเป็นภาพถ่ายชีวิตของยุคสมัยนั่นเอง วรรณกรรมสามารถสะท้อนภาพสังคมต่าง ๆ รวมถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ค่านิยมต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้วรรณกรรมยังมีอิทธิพลต่อสังคมด้วย

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายชุด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแบบชุดดังนี้

JIANG NANNAN (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและวิเคราะห์แนวคิดในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ โดยศึกษานวนิยาย 3 เรื่อง ได้แก่ ความสุขของกะทิ ความสุขของกะทิ ตอนตามหาพระจันทร์ และความสุขของกะทิ ตอนในโลกใบเล็ก ผลการวิจัยพบว่า งามพรรณ เวชชาชีวะได้แต่งเรื่องราวของเด็กหญิงกำพร้าคนหนึ่งที่มีชีวิตทั้งความสุขและความทุกข์ โดยใช้กลวิธีการแต่ง ได้แก่ การตั้งชื่อบทย่อยของแต่ละเล่ม ตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป สิ่งของธรรมชาติ ชื่ออาหาร ชื่อนิทาน และค่านามธรรม โดยมีเนื้อหาเชื่อมโยงกับชื่อบทย่อยซึ่งดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน การวางโครงเรื่องด้วยการอธิบายชื่อบท บรรยายฉาก และบรรยากาศ เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา ใช้กฎการ และการเล่าเรื่อง เป็นกลวิธีที่นำไปสู่เนื้อเรื่องของแต่ละบทได้อย่างน่าสนใจ ในการดำเนินเรื่อง ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล ด้วยการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งระหว่างภายในจิตใจของตัวเอง นอกจากนี้ยังใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่ผู้แต่งได้กำหนดไว้ โดยลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทิน และการลำดับเหตุการณ์แบบย้อนต้น กลวิธีการปิดเรื่อง ผู้แต่งนิยมใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม นอกจากนี้ผู้แต่งยังใช้วิธีปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ และปิดเรื่องแบบโสคนานุกรม ผู้แต่งสร้างตัวละครที่มีพฤติกรรมและนิสัยใจคอสมจริง ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสนุกสนาน ฉากและบรรยากาศที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมี 4 ฉาก ที่สำคัญ คือ บ้านริมคลอง บ้านชายทะเล บ้านกลางเมือง และสถานที่ต่างประเทศ เป็นฉากที่สัมพันธ์ กับชีวิตของตัวละครเอกที่เติบโตไปตามวัย กลวิธีการแต่งประการสุดท้ายคือบทสนทนา ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่บอกลักษณะและนิสัยของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม รวมทั้งให้คติและข้อคิดแก่ผู้อ่าน ด้านแนวคิดในนวนิยาย พบว่าผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นแง่มุมเกี่ยวกับชีวิตและสังคม ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเป็นจริงของชีวิตในด้านความรักของครอบครัวที่เป็นความรักระหว่างสามีภรรยา เป็นความรักที่ยั่งยืนแบบตาและยายและความรักที่ไม่มั่นคงเพราะมีบุคคลที่สามตามแบบพ่อและแม่ของกะทิและแบบครูตราตรีกับ พี่อมร แนวคิดเกี่ยวกับความรักที่ผูกพันทางสายเลือดระหว่างพ่อแม่กับลูกตายเป็นกับหลาน ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ผู้แต่งได้นำเสนอภาพการดำเนินชีวิต

แบบเรียบง่าย การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมายและการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงโดยปลูกจิตสำนึก ที่ถูกต้องและดีงาม ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ผู้แต่งได้เสนอวัฒนธรรมอาหารไทย ที่รับประทานเป็นประจำวันและที่นำไปทำบุญ ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ปรากฏในนวนิยาย ผู้แต่ง นำเสนอภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความแตกต่างกันระหว่างชีวิตในสังคมแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ ทั้งอาคารบ้านเรือน การเดินทางและอาหารการกิน ผู้อ่านจะได้แนวคิดใหม่เกี่ยวกับความสุขของชีวิต และสังคมไทย

ญัฐกานต์ น้ำทิพย์ (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ ในนวนิยายชุด ลูกไม้ของพ่อ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ที่ผู้แต่งใช้ในการนำเสนอ และถ่ายทอดเรื่องราว และวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ในนวนิยายชุดลูกไม้ของพ่อซึ่งเป็นวรรณกรรมยอพระเกียรติสมัยปัจจุบัน จำนวน 5 เรื่อง จากผู้แต่ง 5 คน ได้แก่ ในมานเมฆ (ประพันธ์โดย ร่มแก้ว) ได้ร่มใบภักดิ์ (ประพันธ์โดย ชมจันทร์) ลูกไม้ของพ่อ (ประพันธ์โดย ชาศรียา) แสงดาวกลางใจ (ประพันธ์โดย รินท์ลภัส) และหัวใจใกล้รุ่ง (ประพันธ์โดย อีสยาห์) พบว่า ผู้แต่ง ทั้ง 5 คนใช้กลวิธีการประพันธ์ 4 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการถ่ายทอดภาพลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ กลวิธีการโน้มน้าวใจ กลวิธีการสอดแทรกความรู้ และกลวิธีการสอดแทรกข้อคิดคติสอนใจ ซึ่งกลวิธี ทั้ง 4 กลวิธีนี้จะใช้ตัวละครในแต่ละเรื่องเป็นสื่อกลางในการนำเสนอเรื่องราว โดยผู้แต่งจะถ่ายทอด สารที่ต้องการจะสื่อผ่านความคิดและบทสนทนาของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งยังได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และยังก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับตัวละครในเรื่อง อีกด้วย จากการวิเคราะห์บทบาทของพระมหากษัตริย์ในนวนิยายชุดลูกไม้ของพ่อ พบว่านวนิยายชุดนี้ นำเสนอและถ่ายทอดบทบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชชมหาราชในฐานะพระมหากษัตริย์นักพัฒนาเพื่อความยั่งยืนทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านพลังงานทดแทน และด้านการดำเนินชีวิต โดยผู้แต่งทั้ง 5 คนได้หยิบยกโครงการและแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาถ่ายทอดเพื่อแสดงให้เห็นถึงบทบาทนักพัฒนาของพระองค์อย่างเด่นชัด อันได้แก่ โครงการฝนหลวง โครงการสร้างฝายแม้วหรือฝายชะลอน้ำ โครงการหลวง โครงการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และคำสอนจากบทเพลงพระราชนิพนธ์ ซึ่งโครงการและแนวพระราชดำริเหล่านี้ก็ทำให้ความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของตัวละครในเรื่องดีขึ้น การวิเคราะห์ บทบาทของพระมหากษัตริย์ในนวนิยายชุดลูกไม้ของพ่อ ทำให้เห็นว่านวนิยายชุดนี้เป็นวรรณกรรมยอพระเกียรติที่สะท้อนให้เห็นบทบาทนักพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งยังทำให้เห็นว่า พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่เปี่ยมล้นไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณ และมีพระอัจฉริยภาพชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและแนวทางการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ฤทัย ชุมเปีย (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง อนุภาคในตำนานกับการสร้างสรรค์นวนิยายชุดป่าหิมพานต์ ของ เกศณี สมปริดา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอนุภาคในตำนาน

กับการสร้างสรรค์นวนิยายชุดป่าหิมพานต์ ของ เกศณี สมปรีดา จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ปักษานาคา ยมธิดาและโกลีศรา และศึกษากลวิธีการนำอนุภาคในตำนานมาใช้สร้างสรรค์นวนิยายชุดป่าหิมพานต์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบอนุภาคในตำนานที่ปรากฏในนวนิยายและอนุภาคในนวนิยายชุดป่าหิมพานต์ โดยได้แบ่งกลุ่มอนุภาคออกเป็น 10 กลุ่ม คือ กลุ่ม ก) อนุภาคเกี่ยวกับอมมนุษย์ กลุ่ม ข) อนุภาคเกี่ยวกับความวิเศษ กลุ่ม ค) อนุภาคเกี่ยวกับความมหัศจรรย์ กลุ่ม ง) อนุภาคเกี่ยวกับยักษ์ กลุ่ม จ) อนุภาคเกี่ยวกับการทดสอบ กลุ่ม ฉ) อนุภาคการสมพาสที่ผิดธรรมชาติ กลุ่ม ช) อนุภาคเกี่ยวกับการเกิด กลุ่ม ซ) อนุภาคเกี่ยวกับต้นไม้ที่มีลักษณะพิเศษ กลุ่ม ญ) อนุภาคเกี่ยวกับข้อห้ามและข้อกำหนด กลุ่ม น) อนุภาคเกี่ยวกับประเพณีและความเชื่อ ซึ่งจากการเปรียบเทียบพบว่า มีอนุภาคที่คล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นว่าในนวนิยายได้มีการนำอนุภาคในตำนานไปใช้ในการสร้างสรรค์นวนิยาย โดยเฉพาะอนุภาคเกี่ยวกับอมมนุษย์ อนุภาคเกี่ยวกับความวิเศษ และอนุภาคเกี่ยวกับความมหัศจรรย์จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด ในการวิเคราะห์กลวิธีการนำอนุภาคในตำนานมาสร้างสรรค์ นวนิยายชุดป่าหิมพานต์ ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนมีกลวิธีในการนำอนุภาคในตำนานมาใช้ 3 กลวิธี คือ การนำอนุภาคในตำนานมาขยายความใหม่ด้วยจินตนาการของผู้แต่ง โดยอนุภาคในตำนานที่ผู้เขียนนำมาขยายความใหม่ ได้แก่ อนุภาคการสู้รบและความขัดแย้งระหว่างเทพ อนุภาคของวิเศษที่เป็นอาวุธ อนุภาคเกี่ยวกับการเกิด และอนุภาคสถานที่มหัศจรรย์ กลวิธีที่สอง คือ การนำอนุภาคตัวละครในตำนานมาสร้างสรรค์เป็น ตัวละครในนวนิยาย โดยผู้เขียนได้นำตัวละครที่ปรากฏในตำนานมาใช้เป็นตัวละครในนวนิยาย พบทั้งหมด 14 ตัว ได้แก่ พระยม มเหสีของพระยม พระโอรสและพระธรรพ์ พระอิศวร พระอินทร์ พระกัศยป พระจันทร พระพฤษหสบัติ พญาครุฑ พญาอนันตนาคราช กิณร-กินรี มังกะลิผล ยักษ์ และกลวิธีที่สาม คือ การนำอนุภาคในตำนานมาดัดแปลงเพื่อสร้างสรรค์เป็นเรื่องใหม่ โดยอนุภาคที่มีการนำมาดัดแปลง ได้แก่ อนุภาคสถานที่มหัศจรรย์ อนุภาคตัวละครในตำนาน และอนุภาคเหตุการณ์ในตำนาน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นว่าการนำอนุภาคในตำนานมาใช้ในการสร้างสรรค์นวนิยายนั้นผู้เขียนมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับแนวเรื่องของนวนิยาย แต่ในการปรับเปลี่ยนนั้นยังคงลักษณะของอนุภาคในตำนานไว้ ทำให้ตำนานได้รับการสืบทอดต่อไปเพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับตำนานที่อยู่ในสังคมไทย และยังเป็นเป็นการนำตำนานซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมนั้นมาดัดแปลงและสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่าเพิ่มตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์อีกด้วย

อารยา ผังลักษณ์ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์นวนิยายชุดล่องไพร ของน้อย อินทนนท์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาองค์ประกอบนวนิยายในด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา กลวิธีการเล่าเรื่อง และแก่นเรื่อง (2) ศึกษาท่วงทำนองแต่งนวนิยาย (3) ศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในนวนิยาย จากนวนิยายชุดล่องไพรจำนวน 17 ตอน ผลวิจัย พบว่า โครงเรื่องของนวนิยายชุดนี้ ผู้เขียนนิยมเปิดเรื่องโดยการบอกสาเหตุของการเข้าป่าผจญภัยกับ

การสร้างความสำเร็จใคร่ รู้ควบคู่กันไป แล้วจึงสร้างปมปัญหาหรือข้อขัดแย้งและเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง รวมทั้งการสร้าง ความสนใจใคร่รู้ในการดำเนินเรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาจน เรื่องคลี่คลายในตอนจบ มักจบแบบสุขนาฏกรรมมากกว่าลักษณะอื่น ตัวละครมีพฤติกรรมต่าง ๆ แบบสมจริงและตัวละครมีพฤติกรรมแบบเหนือจริง ฉากมีทั้งฉากที่เป็นจริง และฉากในจินตนาการ การสร้างฉาก มีลักษณะเด่นคือ ฉากมีความเหมาะสมกับฐานะของตัวละครและฉากมีความเหมาะสมกับเหตุการณ์และบรรยากาศในเรื่องบทสนทนาบอกลักษณะนิสัยตัวละคร และช่วยดำเนินเรื่องอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังสร้างความสนใจใคร่รู้ให้เรื่องน่าตื่นเต้นและสนุกสนานขึ้น กลวิธีการเล่าเรื่องส่วนใหญ่ผู้เขียนหรือตัวละครในเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเรียงไปตามลำดับเวลา แก่นเรื่องแสดงข้อคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม ของมนุษย์ในด้านดี และด้านไม่ดี กับการแสดงกฎเกณฑ์ธรรมชาติหรือความเป็นธรรมดาของโลก ด้านท่วงทำนองแตงนวนิยาย พบว่ามีการเลือกใช้คำให้ง่ายต่อการอ่าน โดยใช้คำที่มีความหมายตรง และความหมายแฝง การใช้คำซ้อน คำซ้ำและคำอุทานเพื่อบรรยายความรู้สึก และความคิดของตัวละคร การใช้ภาษาโวหารต่างๆ เช่น อุปมาและอุปลักษณ์สอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง ทำให้เกิดภาพจินตนาการ ทั้งนี้ยังทำให้นวนิยายของน้อย อินทนนท์ มีความไพเราะและสละสลวยขึ้น ในด้านการใช้ประโยค ผู้เขียนใช้ทั้งประโยคสั้นซึ่งมีความกะทัดรัดและประโยคยาวในการบรรยายและพรรณนาฉาก และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง อีกทั้งยังใช้เป็นบทสนทนาของตัวละคร ทำให้เรื่องน่าอ่านมากขึ้น ภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในนวนิยายของน้อย อินทนนท์พบว่า นวนิยายชุดล่องไพรได้สะท้อนภาพสังคมไทยบางส่วนให้ผู้อ่านได้รับรู้นั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ (1) ภาพสะท้อนด้านความเชื่อต่าง ๆ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการตายแล้วเกิดใหม่ ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไสยศาสตร์ และคาถาอาคม รวมทั้งการนับถือผี และการดำรงชีวิตของชาวป่าชาวเขาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย (2) ภาพสะท้อนด้านการใช้ชีวิตของพรานป่า ได้แก่ ความเชื่อและการเดินทางของพรานขณะล่าสัตว์ การกินอยู่และการหาอาหารและสิ่งสำคัญมากคือ การใช้สมุนไพรรักษาอาการเจ็บป่วยจากไข้ป่า หรือพิษของสัตว์

สาวตรี อักษรจรุง (2527) ศึกษาวิจัยเรื่อง วัตถุประสงค์จากนวนิยายชุดแรบบิท ของจอห์น อัฟโดค มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์จากนวนิยายชุด Rabbit ของจอห์น อัฟโดค ซึ่งเป็นนวนิยายที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงมาก อีกทั้งหนึ่งในสามของหนังสือชุดนี้ คือ Rabbit is Rich ได้รับรางวัลพูลิตซ์เซอร์ประจำปี 1981 ด้วย ทั้งนี้โดยศึกษาวัตถุประสงค์จากตัวละคร และการบรรยายฉากของผู้แต่ง และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลวิจัยพบว่า จอห์น อัฟโดคได้เสนอแนวความคิดว่าสังคมอเมริกันในปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนแปลงจากสมัยก่อนสมัยสงครามโลกครั้งที่สองมาก โดยสังเกตได้จากประเด็นต่าง ๆ คือ การแต่งงาน เพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว สุขภาพอนามัย เชื้อชาติและผิว การศึกษา การประกอบอาชีพ สภาพบ้านเมืองที่อยู่อาศัยและการพักผ่อนหย่อนใจ ในนวนิยายทั้งสามเล่มคือ Rabbit Run Rabbit Redun และ Rabbit is Rich

อัฟไดค์ชี้ให้เห็นว่า วิธีชีวิตของคนตลอดจนสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนแต่ต้องพึ่งพาอาศัย วัตถุมากขึ้นทั้งสิ้น และพึ่งพามนุษย์น้อยลง ชีวิตคนในสังคมนี้ไขว่คว้าหาวัตถุเหล่านั้นมาเป็นเจ้าของ และพยายามเปลี่ยนแนวการดำเนินชีวิตให้เป็นแบบวัตถุนิยม แต่ในที่สุดอัฟไดค์ก็ได้เสนอแนวคิดที่ว่า คนในสังคมยังไม่พบความสุขและความสงบอันแท้จริงจากการดำเนินชีวิตแบบวัตถุนิยม แต่กลับแสวงหาความสุข ความสงบดังกล่าวจากสิ่งเหนือธรรมชาติ และศาสนาอันเป็นปรัชญาชีวิตแบบจิตนิยมอย่างตลอดเวลา

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องการศึกษานวนิยายชุด สรุปได้ว่า นวนิยายชุดมีหลายแนว ทั้งแนวมืด แนวแฟนตาซี แนวสืบสวนสอบสวน เป็นต้น การศึกษานวนิยายชุดก็ศึกษาได้หลาย ๆ ด้าน เช่น ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายชุด อิทธิพลของนวนิยายชุดที่มีต่อสังคมหรือผู้อ่าน กลวิธีการแต่ง ลักษณะการนำเสนอ บทบาทของตัวละคร เป็นต้น งานวิจัยเหล่านี้จึงสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์นวนิยายชุดมาเพื่อเลือกม้งกรซึ่งเป็นงานวิจัยครั้งนี้ได้

บทที่ 3

ภาพสะท้อนวิถีชีวิตคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร

ผู้วิจัยได้ศึกษาภาพสะท้อนวิถีชีวิตคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร โดยวิเคราะห์วิถีชีวิต และสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช รวม 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1.1 ลักษณะที่อยู่อาศัย

- 1) ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนที่มีฐานะยากจน
- 2) ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีฐานะปานกลาง
- 3) ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนที่มีฐานะดี

3.1.2 การประกอบอาชีพ

- 1) การรับจ้าง
- 2) การค้าขายและการประกอบธุรกิจอื่น ๆ

3.1.3 การแต่งกาย

3.2 บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มมาเฟียเลือดมังกร

3.2.1 บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างแก๊ง

3.2.2 บทบาทและปัญหาระหว่างสมาชิกในแก๊ง

3.2.3 บทบาทของหัวหน้าแก๊ง

3.2.4 บทบาทของลูกน้อง

3.3 การสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจีน

3.3.1 ประเพณีในเทศกาลตรุษจีน

3.3.2 พิธีแต่งงาน

3.3.3 พิธีงานศพ

3.3.4 การแสดงศิลปะจีน

- 1) ิ้ว
- 2) การแสดงต่าง ๆ ของจีน

3.3.5 การดื่มชา

3.3.6 อาหารการกิน

- 1) อาหารประจำวัน
- 2) อาหารตามประเพณี

3.3.7 การใช้ภาษาจีน

- 1) การตั้งชื่อภาษาจีน
- 2) เพลงจีน

3.4. ความเชื่อและค่านิยม

3.4.1 ความเชื่อ

- 1) ความเชื่อเรื่องการดูดวง
- 2) ความเชื่อเรื่องกรรม
- 3) ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าและบรรพบุรุษ
- 4) ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยและฮวงจุ้ย
- 5) ความเชื่อเรื่องสี

3.4.2 สถานะทางเพศ

- 1) สถานะผู้ชาย
- 2) สถานะผู้หญิง

3.1 สภาพชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปของคนไทยเชื้อสายจีน

การติดต่อกับชาวต่างชาติของคนไทยในยุคสมัยต่าง ๆ มีผลต่อสังคมไทยหลายด้าน วัฒนธรรมของหลายประเทศทางตะวันออกและทางตะวันตกได้เข้ามาในประเทศไทยโดยผ่านการติดต่อค้าขาย การรับราชการของชาวต่างชาติ การทูต การเผยแพร่ศาสนา และการศึกษา วัฒนธรรมที่หลากหลายเหล่านี้ได้รับการผสมผสานเพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตและประเพณีดั้งเดิมจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยไปในที่สุด

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนนั้น นับได้ว่ามีความสัมพันธ์กันมายาวนาน โดยผ่านการติดต่อค้าขายเป็นสำคัญ ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ นอกเหนือจากการติดต่อค้าขายแล้ว คนจีนส่วนหนึ่งเริ่มเดินทางเข้ามาในไทยมากขึ้น โดยเข้ามาทำอาชีพรับจ้างเป็นกรรมกรแบกหามเป็นส่วนใหญ่ แต่ด้วยอุปนิสัยขยันอดทน ประหยัด คนจีนจึงสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวเปลี่ยนอาชีพจากการเป็นลูกจ้างมาเป็นการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ และบางคนสามารถตั้งบริษัททำธุรกิจขนาดใหญ่ มีฐานะชั้นเศรษฐี มีลูกน้องบริวารที่ต้องเลี้ยงดู มีการแข่งขันกันในเมืองธุรกิจ และมีการแย่งชิงกันเป็นใหญ่ แต่ ไม่ว่าคนจีนจะมีสถานะทางเศรษฐกิจอย่างไร สิ่งที่คนจีนในเมืองไทยทุกคนยึดมั่นอยู่เสมอคือการยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีจีนทั้งที่เป็นประเพณีดั้งเดิม และประเพณีที่ผสมผสานให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตไทยในสมัยต่อ ๆ มา วัฒนธรรมผสมผสานดังกล่าวข้างต้นได้รับการบันทึกและถ่ายทอดไว้ในวรรณกรรมหลายเรื่องหลายประเภททั้งบันเทิงคดี และสารคดี นวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร ก็เป็นวรรณกรรมชุดหนึ่งที่ได้นำเสนอเรื่องราวของคนไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ย่านเยาวราช

ประมาณเมื่อ 60 ปีที่ผ่านมาจนกระทั่งถึงสมัยปัจจุบัน แม้ในเนื้อหาของวรรณกรรมชุดนี้จะไม่ได้นำเสนอเรื่องราวและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนอย่างเข้มข้น แต่ก็ได้สอดแทรกวิถีชีวิต และวัฒนธรรม พร้อมทั้งความคิดความเชื่อของคนจีนร่วมสมัยไว้ส่วนหนึ่ง ดังผลการวิเคราะห์ที่นำเสนอต่อไป

3.1.1 ลักษณะที่อยู่อาศัย

เมื่อชาวจีนจำนวนมากได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยในระยะแรก ชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก แต่ด้วยความขยันและอดทนจึงค่อย ๆ สร้างฐานะจนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น บางคนสามารถสร้างฐานะจนถึงขั้นเป็นเศรษฐี และเป็นที่ยอมรับในแวดวงสังคมชั้นสูงของไทย ในส่วนของที่อยู่อาศัยของคนจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย สามารถแยกได้ตามฐานะทางเศรษฐกิจ ดังนี้

1) ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนที่มีฐานะยากจน

คนจีนรุ่นแรก ๆ ที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเดินทางเข้ามาในลักษณะเสื่อผืนหมอนใบ ไม่มีทรัพย์สินเงินทองอื่น ๆ ติดตัวมา จึงไม่มีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง ต้องอาศัยพักอยู่รวม ๆ กันกับลูกจ้างคนอื่น ๆ ในห้องแถวแคบ ๆ และแออัด หรืออาจต้องเช่าห้องเล็ก ๆ มีด ในตรอกหรือซอยแคบ ๆ ไม่มีห้องน้ำ ห้องครัว ตัวอย่าง เช่น ในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร เรื่อง สิงห์ กล่าวถึงชีวิตของหัวหน้าแก๊งเขี้ยวสิงห์ คืออึ้งตงกั้ว ซึ่งอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเมื่อสามสิบปีก่อนในสภาพเสื่อผืนหมอนใบ ใช้ชีวิตอย่างยากจนในห้องพักคับแคบ ไม่มีเงินซื้อของกินของใช้ และเป็นเพียงนักร้องหัวไม้ที่คอยรับแขกคนอื่น ๆ ดังเนื้อหาตอนหนึ่งที่วรรตีคู่ชีวิตของเขาระลึกถึงความหลัง

*เมื่อเกือบสามสิบปีก่อน อึ้งตงกั้วยังเป็นเพียงนักร้องหัวไม้
คอยระรานชาวบ้านเพื่อไล่เงินค่าคุ้มครองกินไปวัน ๆ เขาไม่มี
สมบัติพัสถาน ไม่มีเงินมาซื้อเสื้อผ้า ของกินของใช้ที่คุ้นเคยแบบ
เธอคุ่นเคย คู่ข้าวใหม่ปลามันพักร่วมกันในห้องขนาดเท่าแมวตื่น
ตายซึ่งอยู่ในแพลตฟอร์มจะฟังแหล่มีฟังแหล่ร่วมกับผู้คนอีกร้อย
พ่อพันแม่*

(สิงห์. 2558 : 130)

นอกจากอึ้งตงกั้วและวรรตีในเรื่องสิงห์ ก็ยังมีปูของภรรยาในเรื่องเสื่อซึ่งเป็นคนจีนรุ่นแรก ๆ ที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยในสภาพเสื่อผืนหมอนใบ ไม่มีทรัพย์สินเงินทองอื่น ๆ ติดตัวมา ต้องมีชีวิตอยู่อย่างลำบากยากจนเหมือนคนจีนทั่ว ๆ ไป แต่สามารถผ่านความยากลำบากมาได้ด้วยความขยันและอดทน

*ครอบครัวของเธอเป็นคนจีน ปูชอบเสื่อผืนหมอนใบมาจาก
เมืองจีน พ่อเธอเติบโตขึ้นมาในเยาวราช มีชีวิตแบบคนจีน พุดง่าย ๆ*

คือขยันสุดชีวิต มือข้างหนึ่งถือตะเกียบ อีกข้างหนึ่งก็ยังต้องทำงาน
เมื่อขยันเสียขนาดนี้ ครอบครัวของเธอจึงสร้างตัวจนเรียกว่าร่ำรวย
ได้ อาจไม่รวยเท่ากับพวกย่นตรววนิช แต่ก็รวย

(สิงห์. 2558 : 15)

ตระกูลรุ่งเรืองไพศาลศิริดำเนินกิจการเกี่ยวกับรังนก
มาตั้งแต่สมัยบิดาของนายไพศาล ปู่ของภรรยาสร้างเนื้อสร้างตัวมา
ด้วยสองมือของตนเอง และกว่าจะสร้างกิจการให้รุ่งเรืองมาได้
จนถึงทุกวันนี้ ต้องฝ่าฟันกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย จนเมื่อ
ประสบความสำเร็จ ชื่อเสียงและบารมีที่ได้สั่งสมมาเกือบครึ่งชีวิต
ก็ทำให้บิดาของนายไพศาลถูกเรียกขานว่าเป็นหนึ่งในเจ้าพ่อที่
ทรงอิทธิพลคนหนึ่งในย่านเยาวราช

(เสือ. 2558 : 32)

นอกจากคนจีนรุ่นแรก ๆ ที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย และมีชีวิตอย่างลำบาก
ยากจนมากแล้ว นวนิยายชุดนี้ยังพูดถึงคนไทยเชื้อสายจีนทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่มียศไม่มี
อำนาจ ว่าส่วนมากมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างลำบาก ต้องพักอยู่ในห้องเช่าแคบ ๆ หรือคนที่เข้ามา
ทำงานในกรุงเทพมหานคร ไม่มีที่พัก ก็ต้องไปหาห้องเช่าเล็ก ๆ เพื่อพักอาศัย

นับจากที่เพ็ญภาเดินทางถึงกรุงเทพฯเมื่อสามวันก่อน
เธอก็ต้องมาหาห้องเช่าในเยาวราช ก่อนจะได้งานที่ภัตตาคารหุ
สไตน์จินโมเดิร์นแห่งนี้

(กระต๊อง. 2558 : 16)

ประตูห้องเช่าเล็กๆ ของเพ็ญภาถูกเปิดและปิดลงใน
เวลาไล่เลี่ยกัน

(กระต๊อง. 2558 : 76)

2) ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีฐานะปานกลาง

เมื่อคนจีนรุ่นแรก ๆ ได้พยายามสร้างเนื้อสร้างตัว เปลี่ยนอาชีพจากการเป็นลูกจ้าง
ผู้ใช้แรงงานมาเป็นการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ จนมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ก็เริ่มขยับขยายหาที่พัก
อาศัยใหม่จากห้องเช่าเล็ก ๆ แคบ ๆ มาเป็นตึกแถวเล็ก ๆ ที่สามารถใช้เป็นที่พักอาศัยและที่
ทำมาหากินไปพร้อมกันได้ด้วย ที่อยู่อาศัยในเมืองมีหลายแบบ เช่น คอนโด บ้านเดี่ยว ตึกแถว เป็นต้น
ตึกแถวในเมืองสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยให้อยู่ในเมือง แต่ก็เป็นที่แบบสมัยเก่า ไม่ทันสมัย
ตามเวลาผ่านไป สังคมได้พัฒนามากขึ้น จึงมีคนปรับตึกแถวจากที่อยู่อาศัยเปลี่ยนเป็นที่ทำงาน
ดังต่อไปนี้

ภายในตึกแถวสามชั้นริมถนนเยาวราช ซึ่งมีป้ายชื่อหน้าทางเข้าว่า “บริษัทหย่งจินโกลด์” เป็นอักษรจีนตัวใหญ่ และมีภาษาอังกฤษกำกับแถวล่างในความหมายเดียวกัน ฐานกำลังนั่งตรวจเอกสารอยู่ที่โต๊ะทำงานของเขา ก่อนจะมีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น

(กระตัง. 2558 : 212)

3) ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีฐานะดี

เมื่อชาวจีนกลุ่มหนึ่งพยายามทำมาหากินต่อสู้ชีวิตและสร้างเนื้อสร้างตัวจนมีฐานะดีระดับเศรษฐี คนกลุ่มนี้จึงสร้างที่อยู่อาศัยที่ใหญ่โต สวยงาม สะดวกสบายตามค่านิยมของคนไทยที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกผสมผสานกับวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าบ้านสไตล์ชิโนโปรตุกีส กล่าวคือก่อสร้างเป็นตึกหลังใหญ่สไตล์ยุโรปแต่ตกแต่งรายละเอียดในสไตล์จีน มีบริเวณที่อยู่อาศัยกว้างขวาง สภาพแวดล้อมสวยงาม มีที่พักสำหรับลูกน้องและบริวาร เช่น บ้านของภรรยาลูกชายหัวหน้าแก๊งเสือ เป็นตึกใหญ่โตกว้างขวางแบ่งออกเป็นสองปีก ตั้งอยู่บนเนื้อที่มากกว่าห้าไร่ ภายในตกแต่งอย่างสวยงาม

คุณาสันสองชั้นบนเนื้อที่กว่าห้าไร่ที่ตั้งตระหง่านอยู่เบื้องหน้าทำให้หญิงสาวที่ต้องย้ายเข้ามาอยู่เบิกตาโตมองความใหญ่โตอลังการของมันอย่างเหลือเชื่อ

“ถ้าผู้จัดละครมาเห็นบ้านคุณ คงอยากมาถ่ายสักฉากสองฉากแน่” วันวิสาขบูชาเหมือนรำพึง

ภรรยาของวันวิสา “บ้านนี้แบ่งเป็นสองปีก ฝั่งขวาบนเป็นห้องของปีกกับม้า เจ้าพราว และกริม ส่วนฝั่งซ้ายเป็นห้องของฉัน”

(เสื่อ. 2558 : 222)

บรรดาแขกหน้าใหม่ซึกแถวผ่านห้องรับแขกซึ่งตกแต่งอย่างสวยงาม เต็มไปด้วยดอกไม้และกระเช้าเยี่ยมไข้เข้าไปยังประตูห้องด้านในที่เปิดแง้มเอาไว้

(สิงห์. 2558 : 123)

บ้านตระกูลอึ้งหรือที่ใคร ๆ เรียกกันว่า “ถ้ำสิงห์” อยู่นอกเขตเยาวราช แต่ก็ไม่ได้ห่างไกลกันมากจนเดินทางไม่สะดวก ทำเลตั้งอยู่ในที่ชุมชน แม้บริเวณบ้านจะกว้างขวางประมาณหนึ่งไร่ แต่ขนาดของบ้านไม่ได้ใหญ่โตอะไรเลย

ตัวบ้านเป็นตึกใหญ่สองชั้น เรียบง่าย ไม่มีจุดเด่นใด แต่
ทันทีที่ย่างเข้าไปในบ้าน จุดเด่นของบ้านก็ประจักษ์แก่สายตา
บ้านหลังนี้ตกแต่งแบบเรโทร หรือพูดให้เข้าใจง่ายขึ้น ๆ ก็คือ
ตกแต่งแบบโบราณย้อนไปในยุคคุณพ่อคุณแม่ยังสาวนั่นเอง

(สิงห์. 2558 : 137)

หลังส่งคนรับใช้เรียบริ้อย ทรงกลดก็เดินขึ้นไปยังชั้นบน
ของบ้านหลังเล็ก แผนผังชั้นสองของบ้านยังคงวางมุมต่าง ๆ เอาไว้
แบบเรียบง่ายสบายตา ห้องแรกที่ดึงดูดสายตาของทรงกลดคือ
ห้องนั่งเล่นกึ่งโฮมเธียเตอร์ ซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายมือของเขานี้คงเป็น
ห้องโปรดของรุ่งโรจน์ที่ชอบดูภาพยนตร์เป็นชีวิตจิตใจกระมัง

ดวงตาคมมองทะลุกระจกซึ่งกันไม่ให้เสียงจากภายใน
ลอดออกมาภายนอกเข้าไปเห็นชั้นวางของซึ่งมีทีวีดีของภาพยนตร์
มากมายวางเรียงอย่างเป็นระเบียบ

(สิงห์. 2558 : 145)

เรือนรูปตัวไอสร้างเลียนแบบสถาปัตยกรรมจีนโบราณ
สิ่งที่ก่อสร้างให้เห็นตรงหน้าจึงงดงามและโดดเด่นสะดุดตา
ทรงกลดคิดว่าเขาหลงก้าวเข้ามาในฉากถ่ายภาพยนตร์เรื่อง
เกี่ยวกับจอมยุทธ์อะไรสักอย่างมากกว่าบ้านคน แต่ก็ไม่ได้เอ่ยทัก
อะไรออกมาด้วยกลัวว่าจะเสียมารยาท

ดวงตาคมจ้องมองเสาทาสีแดงสองต้นซึ่งเป็นสีแห่งโชค
ลาภตามความเชื่อของชนชาวจีน เสาสองต้นนั้นตั้งเด่นขนาดข้าง
ประตูกระจกบานใหญ่ ถัดจากประตูกระจกบานใหญ่คือหน้าต่าง
ซึ่งทั้งบานแกะสลักด้วยไม้เป็นลวดลายสีเหลี่ยมทับซ้อนกันสวยงาม
แปลกตากรอบหน้าต่างทาสีเขียว คาดว่าคงเพื่อสร้างความสดชื่น
ให้แก่ผู้อยู่อาศัยอีกทั้งยังเพื่อให้ตัดกับเสาและคานซึ่งล้วนแล้วแต่มี
สีแดง ส่วนหลังคาซึ่งตั้งฉากกับเสาไม้ทาสีแดงนั้นใช้กระเบื้องสีฟ้า
ลดไล่

(สิงห์. 2558 : 207)

ในห้องรับแขกซึ่งเป็นด้านหน้ารับผู้มาเยือนดูจะกว้างขวาง
เพราะกินพื้นที่เกินครึ่งหนึ่งของชั้นล่าง จีรัลยาเห็นวอลล์ลายย้อน
ยุคแปะอยู่ด้านหลังของชุดรับแขกสีน้ำตาลทองซึ่งมีพนักเก้าอี้

เป็นไม้สี่เหลี่ยมโซฟาพวกนั้นดูนั่งไม่ค่อยสบายสักเท่าไร

(สิงห์. 2558: 137)

นอกจากบ้านพักที่ใหญ่โตหรูหราแล้ว นวนิยายชุดนี้ยังกล่าวถึงคอนโดมิเนียม ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของคนรุ่นใหม่รวมทั้งคนไทยเชื้อสายจีนในเรื่องด้วย

ทรงกลดบอกเธอว่าความจริงคอนโดฯ นี้มีห้องที่ซื้อ
ในนามของอรรณพอยู่บนชั้นลิบแก้วเป็นห้องสวยอย่างดี มีสอง
ห้องนอนสองห้องน้ำ

(สิงห์. 2558 : 112)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะที่อยู่อาศัยของคนไทยเชื้อสายจีนในชุดแก๊งมาเฟีย แยกออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ คนฐานะยากจน ส่วนมากสภาพความเป็นอยู่ยังลำบาก ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง เป็นเพียงห้องเช่าเล็ก ๆ บางคนอาจพักอาศัยอยู่รวมกัน ระดับคนฐานะปานกลาง มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากห้องเช่าเล็ก ๆ เป็นตึกแถวสองชั้น สามชั้น ตามฐานะ เพื่อเป็นที่พักและที่ประกอบอาชีพไปพร้อมกัน และระดับที่สามเป็นคนที่มียศฐานะในสังคมสูง ส่วนมากจะเป็นคนที่มีเงิน มีหน้ามีตาและมีชีวิตความเป็นอยู่สุขสบาย มีคนรับใช้ มีลูกน้อง โดยเฉพาะหัวหน้าแก๊งมาเฟียส่วนมากเป็นผู้นำและเป็นผู้รับผิดชอบต่อสมาชิกที่อาศัยหรือประกอบธุรกิจอยู่แถวเยาวราช หัวหน้าแก๊งมาเฟียนิยมสร้างบ้านที่อาศัยเป็นบ้านใหญ่โตหรูหรา

3.1.2 การประกอบอาชีพ

ชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย ส่วนใหญ่ต้องทำมาหากินตามอัตภาพของตน อาชีพส่วนใหญ่ก็เกิดขึ้นตามความจำเป็นและตามข้อจำกัด ซึ่งมักเริ่มต้นด้วยความยากลำบาก ทั้งอาชีพที่ต้องใช้แรงงานและอาชีพค้าขาย สำหรับคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรต่างคนต่างมีวิธีการทำมาหากินของตนเพื่อความมีชีวิตรอด การทำมาหากินที่เป็นหลักของคนกลุ่มนี้แบ่งได้เป็นการรับจ้าง การค้าขายและทำธุรกิจอื่น ๆ ดังนี้

1) การรับจ้าง

ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ยังมีคนส่วนมากที่ลำบากและยากจน ไม่มีเงินเป็นทุนค้าขาย จึงต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการรับจ้างเพื่อมีเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน บางคนใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อเก็บเงินเป็นทุนค้าขายต่อไป อาชีพรับจ้างในเรื่อง แยกเป็นรับจ้างโดยใช้แรงงานหนัก เช่น เป็นกรรมกรแบกหาม ลูกจ้างดูแลกิจการของนายจ้าง ลูกจ้างบริษัท หรืออาชีพรับจ้างแบบลูกน้องของหัวหน้าแก๊ง เช่น อรรณพซึ่งทำหน้าที่เป็นมือขวาของทรงกลด ต้องรับผิดชอบทำหน้าที่ตามคำสั่งของเจ้านายและต้องดูแลความปลอดภัยของเจ้านายด้วย ดังตัวอย่าง

ธรรมดาไม่เห็นด้วยอย่างที่สุด ทว่าบทยายจะดื้อขึ้นมา
ก็ไม่ฟังใครทั้งนั้น ดังนั้นสิ่งที่บอดีการ์ดชั้นยอดพอจะทำได้ก็คือ
จับตามองสลายแต่อย่างไม่ให้คลาดสายตา

(สิงห์. 2558 : 66)

นอกจากมีบทบาทเป็นลูกน้องคนสนิทของหัวหน้าแก๊งแล้ว ในนวนิยายชุดมาเฟีย
เลือดมังกรยังกล่าวถึงการประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น เลขาฯ พนักงานบัญชี คนสวน คนขับรถ การ์ด
คนรับใช้ ลูกจ้างของบริษัท ตำรวจ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

เดิมทีเขาจะมีบอดีการ์ดการ์ดคอยคุ้มกันอยู่แล้ว ทว่าเป็นคน
คนคั่นหน้าคั่นตาชื่อธรรมดา และหน้าที่ของธรรมดาไม่ใช่เป็นแค่
บอดีการ์ด เขาทำหน้าที่คุ้มกันควบคู่ไปกับการเป็นเลขาฯ กลาย ๆ
จิรัชยาจึงไม่รู้ลึกลับว่าทรงกลดมีอำนาจหรือนำเกรงขามตรงไหน

(สิงห์. 2558 : 167)

คนรับใช้บ้านนี้คงถูกสอนกันมาดี เมื่อนายใหญ่กับนาย
หญิงลงมายังห้องรับแขก

(สิงห์. 2558: 147)

ผู้อาศัยอยู่ในเขตบ้านมีด้วยกันทั้ง 8 คน แม่บ้านและ
เด็กรับใช้ทั่วไป เป็นผู้หญิงคนสวน คนขับรถและการ์ดอีกสี่คนเป็น
ผู้ชายพวกเขาทั้งหมดอยู่รวมกันในบ้านอีกหลังซึ่งสร้างคล้าย
ตึกแถวสองชั้นแบ่งซอยเอาไว้ให้อยู่อย่างเป็นส่วน แสดงให้เห็นว่า
นายใหญ่ของเขี้ยวสิงห์คนก่อนนั้นเป็นคนที่ชอบความเป็นส่วนตัว
และระเบียบจัดมาก

(สิงห์. 2558 : 138)

อาเฮียงเป็นเด็กที่เกิดและโตมาในบ้านตระกูลจิ๋วโดยแท้
พ่อของเธอเป็นคนขับรถให้พ่อเขา ส่วนแม่ก็เป็นสาวใช้ของแม่เขา
และหลังจากแม่จากไปแล้ว อาอึ้งเจ็กแม่ของอาเฮียงยังเป็นผู้ดูแล
จิรัชยามาโดยตลอด ดังนั้นแม่อาเฮียงจะมีฐานะเป็นคนรับใช้ แต่ก็
ได้รับการเอ็นดูจากจิ๋วก็เคียดมากเป็นพิเศษกว่าคนอื่น

(สิงห์. 2558 : 210)

เธอถ่ายหน้าปฏิเสธเอาไว้ก่อน “ก็บอกแล้วไงว่าไม่มี ไม่ได้
สืบอะไร แค่มามีงานเฉย ๆ ก็แค่นั้น และถ้าคุณจำได้ ตอนแรก

ฉันเป็นแค่นักงานบัญชีตื้อต้อย จะไปสู้บอะไรได้นอกจากเรื่อง
บริษัทแม่ของยন্ত্রวานิชมีค่าใช้จ่ายเบ็ดเสร็จเดือนละเท่าไร”

(สิงห์. 2558 : 153)

“เธอเข้ามาทำงานในตำแหน่งเลขฯ ไม่ใช่เธอ ทำตัวให้
สมกับเงินเดือนที่ได้ อย่าคิดเอาเปรียบคนอื่น” ภรรยาพูดเสียงเข้ม

(เลื้อ. 2558 : 117)

ไม่นานนักการจับขบวนเจ้าบ่าวก็เสร็จสิ้น อาอึ้งซึ่งเป็น
พ่อบ้านตรวจดูความเรียบร้อยของขบวนก่อนเดินเข้ามาโค้งคำนับ
วรดึกกับทรงกลดเขากล่าวแนะนำตัว ก่อนจะอธิบายถึงพิธีการสั้น ๆ
ให้ทั้งคู่ได้รับรู้

(สิงห์. 2558 : 218)

นอกเหนือไปจากอาชีพเหล่านี้แล้ว ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ยังกล่าวถึง
ผู้หญิงที่ยึดอาชีพนักร้องและสาวเสิร์ฟด้วย โดยร้องในร้านอาหารจีนสุดหรูย้อนยุค โดยมีบรรยากาศ
แบบอ่อนคลายสบายมาก ลูกค้ำกินไปด้วยฟังเพลงจีนไปด้วย เทียบกับแรงงานทั่วไปนักร้องจะมีรายได้
ดีกว่ามาก

เสียงเพลงจีนเปิดคลอเบา ๆ

“น้อง ๆ ผู้หญิงสวย ๆ คนนั้นเป็นใครหรือ” วันวิสาขาม
พนักงานที่กำลังจะเดินผ่านไป

“อ้อ คุณหยกมณีครับ คุณหยกเธอเป็นนักร้องที่ดังที่สุด
ค่าตัวแพงที่สุด ออกโซรียากที่สุด คุณโชคตินะครับที่มาที่ภัตตาคาร
เราแล้วได้ฟังเพลงเสียงระฆังทองของคุณหยก จริง ๆ แล้วคืนนี้
คุณหยกมณีจะไม่ร้องหรือครับ แต่พอตีมีแขกพิเศษมา คุณหยก
มณีเธอถึงออกมาต้อนรับ” บริกรบอกเล่าด้วยความชื่นชมสาววัย
กลางคนที่หน้าตาสวยมาก และมีเสียงไพเราะทรงเสน่ห์ จนทำให้
บรรดาแขกทั้งหลายติดใจ

(เลื้อ. 2558 : 44)

นักร้องสาวเจ้าของเสียงระฆังทองพยักหน้าหงิก ๆ อย่าง
นอบน้อม “ไม่ต้องห่วงค่ะ เจ้หยกปากโป้งเป็นนิสัยเอ๊ย เจ้หมายถึง
เจ้จะเก็บปากให้สนิทเลยค่ะ ไม่มีทางที่เรื่องของเสี่ยสองคนจะเล็ด
ลอดออกไปเด็ดขาด”

(แรด. 2558 : 337)

2) การค้าขายและการประกอบธุรกิจอื่น ๆ

ชาวจีนอพยพในประเทศไทย ส่วนใหญ่นิยมอาชีพค้าขายตั้งแต่การค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปจนถึงการค้าขายขนาดใหญ่ และการประกอบธุรกิจโดยการตั้งบริษัทซึ่งส่วนมากเป็นธุรกิจของครอบครัวที่หวังให้บุตรหลานสืบทอดธุรกิจจากรุ่นต่อรุ่น ดังนั้นนับได้ว่าการค้าขายและการทำธุรกิจเป็นอาชีพหลักของคนไทยเชื้อสายจีน เพราะว่าการค้าขายช่วยให้พวกเขาสร้างเนื้อสร้างตัว จนทำให้มีฐานะดีขึ้นทั้งยังช่วยให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องอีกด้วย คนกลุ่มนี้จึงรู้สึกภาคภูมิใจกับอาชีพการค้าขาย ดังเช่นในเรื่อง เสือ กล่าวถึง ตัวละครชื่อไพศาล รุ่งเรืองไพศาลศิริ ซึ่งเป็นนักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีนที่ดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ ทำให้เขาเป็นที่รักและเคารพของทุกคน ในย่านเยาวราช เป็นเจ้าของบริษัทรุ่งเรืองไพศาลศิริกรุ๊ปซึ่งเป็นตัวแทนขายส่งรังนกขายใหญ่ให้แก่ร้านค้าต่าง ๆ ในย่านเยาวราช ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นายไพศาล รุ่งเรืองไพศาลศิริ หรือที่คนทั่วไปรู้จักกันดี
ในนามแก้วแก้วเซียะ นักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีน เจ้าของบริษัท
รุ่งเรืองไพศาลศิริกรุ๊ป ซึ่งเป็นตัวแทนขายส่งรังนกขายใหญ่ให้แก่
ร้านค้าต่าง ๆ ทั้งในย่านเยาวราชและย่านอื่น ๆ ทั่วไป บริษัท
รุ่งเรืองไพศาลศิริกรุ๊ปมีหน้าร้านขนาดใหญ่อยู่ชั้นล่างของ
ตึกสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่บนถนนเยาวราช โดยหน้าร้านนี้เปิดไว้ให้
ลูกค้าปลีกทั่วไปที่สนใจรังนกคุณภาพดีมาซื้อหา

(เสื่อ. 2558 : 32)

หรือการทำธุรกิจโรงน้ำชาและโรงแรมของบิดาของวรดิในเรื่องสิงห์
บิดาของนางก็ไม่ปฏิเสธเมื่อนายสุธีทาบทามลู่ซอคูสิตา
หลังจากห้าปีและบิดามอบเงินให้มาลงทุนซึ่งนายสุธีนำไปกว้านซื้อ
ที่ดินแถวเยาวราช สร้างตึกแถวให้คนจีนเช่า พอมีเงินทุนเพิ่มก็เปิด
กิจการโรงน้ำชาถึงโรงแรมทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดกว่าสิบ
แห่ง

(สิงห์. 2558 : 66)

การทำธุรกิจร้านทองของธามในเรื่องกระทิง

มาเพียหนุ่ม...ได้รับรายงานจากลูกน้องที่เมืองไทยว่าธุรกิจ
ร้านทองหย่งเงินสามสาขาใหญ่ในเยาวราชถูกปล้นพร้อม ๆ กัน

(กระทิง. 2558 : 10)

และการทำธุรกิจนำเข้าในเรื่องแรด

ดังนั้นไม่มีทางที่เขาจะกลับไปสืบทอดกิจการห้องเย็นของครอบครัว วุ่นวายกับการดูแลการรับรองจากร้านขายของชำในย่านเยาวราช ต้องติดต่อกับทางเมืองจีน เรื่องการนำเข้าของแห่งสารพัด ตั้งแต่ปลิงทะเลตากแห้ง เห็ดหอม ดอกไม้จีน สาหร่ายเยื่อไม้หน่อไม้แห้ง และอะไรอีกสารพัด รวมถึงการนำเข้าลูกพลับ เซอร์รี่ แอปเปิล และสาลี จากสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

(แตรด. 2558 : 17)

นักธุรกิจผู้ขึ้นชื่อชอบการเข้าไปเล่นในบ่อนกาลิโน และเป็นคนคุ้นเคยของบิดามาช้านาน ซึ่งถ้าเขายังต้องสืบสานตำแหน่งหัวหน้าแก๊งเหยี่ยวแดงต่อไป คงไม่อาจเลี่ยงการสร้างฐานอำนาจให้ตัวเอง

(แตรด. 2558 : 323)

จากตัวอย่างนี้จะได้เห็นว่า คนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดแก๊งมาเฟียเลือดมังกรนิยมทำการค้าและธุรกิจด้านต่าง ๆ เป็นอาชีพหลักซึ่งส่วนมากเป็นธุรกิจของครอบครัว

นวนิยายชุดแก๊งมาเฟียเลือดมังกรนอกจากจะเสนอตัวละครที่มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจที่ถูกกฎหมายแล้ว ยังมีตัวละครที่ดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย และความต้องการแย่งชิงความเป็นใหญ่ ทำให้มีการลอบฆ่า ลอบทำร้าย เพื่อผลประโยชน์ของตน แต่ด้วยอิทธิพลของกลุ่มมาเฟีย ในบางกรณีการลอบทำร้าย การพนันการลอบฆ่า กฎหมายก็ไม่ได้เข้ามาลงโทษ เช่น

เข้าเรื่องกันต่อ ถ้าป้าตายเพราะถูกรลอบฆ่า ที่ต้อง
ระวังตัวเอาไว้...

(เสื่อ. 2558 : 346)

ปัง เสียงดังสนั่นหวั่นไหวจากภายนอกตั้งเข้ามาในตัวรถยนต์ วันวิสาขมวดคิ้วเมื่อเห็นรถยนต์สีดำคันหนึ่ง ชนเข้ากับเสาไฟฟ้าอย่างจัง...

เมื่อรถยนต์ของพี่ชายวิ่งเข้าไปใกล้จุดเกิดเหตุ วันวิสาขก็ต้องเบิกตาก้างอย่างคาดไม่ถึง “พี่ปลื้มเร็วเข้า จอดรถเร็ว นั่นรถคุณภรรยา”

บีม บีม เสียงระเบิดดังสนั่นสองครั้งซ้อน

(เสื่อ. 2558 : 186-187)

“แล้วทำไมถึงขับรถไปชนเสาไฟฟ้าได้ ขับรถประมาทหรือเปล่า” โชคทวีสันนิษฐาน

“มีคนตัดสายเบรก” ทรพพูดเสียงเรียบ...

ทรพมองหน้าเพื่อน “ตอนนี้คนของปีกำลังไปขอกล้องวงจรปิดตรงลานจอดรถของภัตตาคารนิ้วคู่ก็มาตรวจดู เราน่าจะได้เบาะแสมาจากที่นั่นบ้าง”

เมื่อเดินออกมาจากห้อง สีหน้าโชคทวีก็เปลี่ยนไป ชายหนุ่มรีบเดินไปเข้าลิฟต์เพื่อลงไปยังชั้นล่าง เมื่อออกมาจากลิฟต์แล้วก็หยิบโทรศัพท์ขึ้นมาโทร.ออกอย่างรวดเร็ว “เรื่องกล้องเรียบร้อยหรือเปล่า”

(เลื่อ. 2558 : 210-211)

“ระเบิดเวลาครับ มีคนเอามาติดไว้ที่ถังน้ำมัน” มงคลตอบเจ้านายและก้มลงตรวจสอบดูอีกครั้ง

(เลื่อ. 2558 : 261)

“มงคลถูกยิงครับ อาการค่อนข้างสาหัส ตอนนี้อยู่ที่โรงพยาบาลกำลังผ่าตัดอยู่ครับ แต่กว่าจะออกมาจากเกาะได้ก็เสียเลือดไปมากพอสมควร” ภาชิตรายงานทรพ

“มงคลไปเจอคนที่คิดจะหนีออกจากเกาะ พวกมันเล่นที่เปลotonคุณมงคลไม่ทันระวังตัว ตอนแรกพวกมันจะยิงซ้ำ ดีที่คนของเราวิ่งเข้าไปทัน ไม่อย่างนั้นคุณมงคลแย่กว่านี้ แต่ตอนนี้พวกมันหนีไปได้ครับ มันปล้นเอาเรือของเราไปลำหนึ่งด้วย” ภาชิตพูดด้วยน้ำเสียงเจ็บใจ

(เลื่อ. 2558 : 304)

เสี่ยใหญ่เจ้าของธุรกิจห้องเย็นที่เป็นที่รู้จักกันดีในย่านเยาวราช ควบคุมตำแหน่งหัวหน้าแก๊งเหี้ยมแดง ซึ่งเป็นหนึ่งในแก๊งมาเฟียลึบสามแก๊งแห่งเยาวราชที่ทรงอิทธิพลและเป็นกลุ่มที่ดูแลควบคุมบ่อนการพนันเกือบแปดสิบเปอร์เซ็นต์บนถนนเยาวราชก็ก้าวขึ้นไปบนเวที

เสี่ยปรบมือดังกรียวกราวไปทั่วบริเวณ ยังมีผู้คนที่จำนวนมากที่ยังไม่เคยเห็นตัวจริง เคยได้ยินแต่ชื่อ เสี่ยเส็ง นักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีนคนดัง ที่ในอดีตเคยเป็นที่รู้จักในฐานะมาเฟียควบคุมบ่อนการพนันบนถนนเยาวราชที่มีเส้นสายใหญ่โตและกล้าได้กล้าเสียมากที่สุดคนหนึ่ง

แม้ทุกวันนี้เขาจะวางมือจากอาชีพเกี่ยวกับบอยมูข และ มาจับธุรกิจท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง แต่ตำแหน่ง มาเฟียคนดังในย่านไชนาทาวน์ที่หลายคนให้ความเกรงขามก็ยังคง อยู่

(แรด. 2558 : 9)

“คุณคงไม่คิดว่าคุณกับพ่อคุณเป็นพวกมือสะอาดหรอกนะ ถึงได้กล้าประณามคนอื่น”

“แน่นอน ผมกับพ่อไม่เคยทำเรื่องชั่ว ๆ ด้วยการส่งมือปืนไปลอบยิงใครแน่” กริชตอบเสียงกร้าว

“รู้มั๊ย คติประจำใจของพวกมาเฟีย คือ ฆ่าได้ห้ามไม่ได้ กล้าทำก็ต้องกล้ายอมรับ”

“งั้นคุณกล้ายอมรับหรือเปล่านั้น เลียคิม ว่าเป็นคนส่งมือปืนมาลอบยิงพ่อผม จนมือพิการ” ท่าทางของกริชเต็มไปด้วย ความเดือดดาล

(แรด. 2558 : 335)

บอดีการ์ดของทั้งสองฝ่ายล้วงมือเข้าไปที่เอวกางเกง ทำทางเตรียมพร้อมชักปืน

(แรด. 2558 : 337)

ผู้เขียนยังได้ตกเดือนผู้อ่านเห็นโทษและให้อยู่ห่างไกลจากยาเสพติด โดยผ่านในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร นอกจากนี้จะเสนอตัวละครที่มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจที่ถูกกฎหมายแล้ว ยังมีตัวละครที่ดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย และความต้องการแย่งชิงความเป็นใหญ่ ทำให้มีการลอบฆ่า ลอบทำร้าย เพื่อผลประโยชน์ของตน แต่ด้วยอิทธิพลของกลุ่มมาเฟีย ในบางกรณีการลอบทำร้าย การพนัน การลอบฆ่า กฎหมายก็ไม่ได้เข้ามาลงโทษ แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ผิดกฎหมาย ทำให้สมาชิกในแก๊งมาเฟียต่างตกอยู่ใน ๑ อันตราย เนื่องจากคนร้ายอาจจะจับหรือทำร้ายชีวิตของสมาชิกในแก๊งมาเฟียได้ ผู้เขียนจึงกระตุ้นผู้อ่านให้เห็นภาพอันตรายของสิ่งที่ผิดกฎหมายที่มีต่อแก๊งและสังคม เพื่อกระตุ้นให้ ห่างไกลจากสิ่งที่ผิดกฎหมาย

ดังนั้น ในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกรจึงได้สร้างเหตุการณ์ที่ดำเนินธุรกิจผิดกฎหมาย และความต้องการแย่งชิงความเป็นใหญ่ ทำให้มีการลอบฆ่า ลอบทำร้ายต่าง ๆ ตกเดือนให้ห่างไกลจากสิ่งที่ผิดกฎหมาย เพราะสามารถทำลายแก๊งมาเฟีย ทำลายครอบครัว และทำลายสังคมได้ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นโทษหรืออันตรายซึ่งเป็นเรื่องราวที่สมจริงเพื่อตกเดือนให้ผู้อ่านห่างไกลจากยาเสพติดด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ปีกำลังจะบอกว่าไอ้บอดี้การ์ดของอาสุงใส่ร้ายแก๊งเรา เพราะมีจุดประสงค์บางอย่างนั่นแหละครับ ผมจะให้คนของเราไป ลากคอมันมาเค้นเอาความจริง” ใบหน้าหล่อเหลาของวิลเลียม บั้งติง กรามขบกันเป็นสันนูน เขาไม่ยอมคนมาแต่ไหนแต่ไร โดยเฉพาะกรณีที่ถูกใส่ความแบบนี้

(หงส์. 2558 : 35)

“พ่อก็บีบพวกเขาทางการเงินสิคะ” วารินเอ่ยขึ้นอย่างไม่ยอมแพ้

นายวิชัยส่ายหน้า “พ่อทำไม่ได้หรอกลูก มันไม่ถูกต้อง ที่สำคัญตระกูลนี้ไม่มีปัญหาทางการเงินเลย เป็นเขาซะอีก ที่ช่วยนำเงินมาฝากธนาคารของเรา”

(เสื่อ. 2558 : 233)

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าผู้เขียนนำเสนอภาพสะท้อนด้านร้ายของสิ่งผิดกฎหมาย เพื่อตักเตือนผู้อ่านให้ห่างไกลจากยาเสพติดและการพนัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย โดยผ่านการกระทำของตัวละคร ผู้เขียนแสดงสิ่งที่ผิดกฎหมายของก๊องมาเฟีย เพื่อให้ผู้อ่านเห็นโทษหรืออันตรายห่างไกลจากยาเสพติดและการพนัน

จากการวิเคราะห์ คนไทยเชื้อสายจีนในในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร สรุปได้ว่า ผู้เขียนนำเสนอภาพ คนไทยเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มคนที่ได้รับวัฒนธรรมทั้งไทยและจีน พวกเขามีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ระหว่างทั้งสองประเทศ พวกเขา ได้รับมรดกวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน มีการผสมผสานของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นเราจึงต้องเรียนรู้ที่ พวกเขา จะใช้ความรู้ของพวกเขา ในทุกพื้นที่ของวัฒนธรรมไทยสั่งสอนให้อนุรักษ์วัฒนธรรมจีน เช่น ในด้านการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ความกตัญญูกตเวทิต์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตา ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความประหยัด ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความรักในครอบครัว กระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต และการตักเตือนให้ห่างไกลจากงานที่ผิดกฎหมายต่อผู้อ่าน รวมทั้งนี้คุณธรรมจริยธรรมที่ผู้เขียนสื่อในวรรณกรรม คุณธรรมจริยธรรมเหล่านี้ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้คนกลุ่มนี้ประสบความสำเร็จในชีวิต และจะเป็นการกระทำที่ดีงามที่ผู้อ่านจะได้เลียนแบบและปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันต่อไป

3.1.3 การแต่งกาย

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ไทยเริ่มรับเอาวัฒนธรรมของชาติตะวันตกเข้ามาใช้ และในช่วงก่อน พ.ศ. 2480 รัฐบาลสนับสนุนการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้นเพราะเชื่อว่าวัฒนธรรมเหล่านั้นจะมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ

นอกจากนั้น เจ้านาย และขุนนาง ยังเป็นผู้นำในการรับวัฒนธรรมทางวัตถุจากทางตะวันตก ได้แก่ การแต่งกาย การกีฬา นันทนาการ สถาปัตยกรรม รวมทั้งค่านิยมในด้านมารยาทสังคม อิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก จึงเข้ามามีบทบาททั้งในกลุ่มคนไทยและกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนตั้งแต่ช่วงนั้นเป็นต้นมา

ในด้านการแต่งกาย แม้เดิมชาวจีนยังคงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบจีนในชีวิตประจำวัน แต่เมื่อสังคมไทยรับเอาค่านิยมการแต่งกายแบบตะวันตกเข้ามา คนจีนและคนไทยเชื้อสายจีนจึงรับเอาค่านิยมนี้เข้ามาผสมผสานกับวิถีชีวิตของตนด้วย นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนภาพการแต่งกายที่ผสมผสานสองวัฒนธรรมเข้าด้วยกันอยู่หลายฉาก เช่น

ชายหนุ่มผิวขาวรูปร่างสูงใหญ่ใส่ชุดลินินมีผ้าพันคอเดิน
เจียบ ๆ เข้ามาตรงจุดเกิดเหตุ หญิงสาวมองภาพตรงหน้าอย่างທີ່
และนึกสงสัยว่าชายหนุ่ม ผิวขาวท่าทางดู ๆ เป็นใคร ทำไมคนพวก
นี้กล้ากันนัก

(เสื่อ. 2558 : 9)

นายของเขาในวันนี้ดูหล่อเหลาในชุดสูทสีครีม เนกไทสี
ทองเข้าชุดกับ เดรสสีน้ำตาลทองจรัสยาที่เพิงก๊วตามนายลงมา
จากรถ

(สิงห์. 2558 : 192)

คนแรกสวมสูทสีดำมาดเนี้ยบ มีหนวดเคราหรือมแห้ว
บนใบหน้าแต่ก็นับว่าหล่อเหลาเอาการทีเดียว ส่วนคนที่สองกับคนที่
ที่สามสวมเสื้อยืดธรรมดาทั้งกางเกงยีนตัวโคร่ง ร่างกายแข็งแรง
บึกบึน โครงหน้าคล้ายกันราวกับฝาแฝด แต่ก็มีบางส่วนที่ไม่เหมือนกัน
เสียทีเดียวนัก

คนสุดท้ายสวมเสื้อกล้ามสีขาวกับกางเกงยีนส์ อดกล้ำม
เป็นมัด ๆ ลำแขนแข็งแรงกำลังเส็งลูกกลม ๆ บนโต๊ะ แต่ความที่
เขาหันหลังให้ประตูเพ็ญภาจึงไม่เห็นหน้า

(กระติง. 2558 : 27)

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร เรื่อง เสื่อ กล่าวถึงภรรยาเลือดก๊ววิสาเป็นพริตตี้รั้งนกใน
วันงานประจำปีของบริษัทรุ่งเรืองไพศาล ก่อนจะเข้างาน พี่น้องของภรรยาชื่อพรารวกับภริมาวันวิสา
ไปซื้อชุดราตรีซึ่งเป็นชุดที่ราคาแพง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พรากับภริมมองวันวิสาแล้วยิ้ม

“คืนนี้พี่สาจะต้องสวยสุด” ภริมพูดขึ้น พร้อมกับเดินไป
หยิบชุดราตรี สีน้ำทะเลมาชุดนี้เป็นอภิธานนาการจากป้าและ
ม้าคะ”

วันวิสา มองชุดราตรีของห้องเสื้อตั้งแล้วอีกอึก “มีชุดแบบ
ธรรมดาบ้าน ๆ กว่านี้มั๊ย ชุดนี้มันแพง กลัวว่าใส่แล้วราคามันจะ
ตกเอา”

(เลื้อ. 2558 : 168)

จิรัศยามองเสื้อผ้าแต่ละชุดด้วยความพึงพอใจ แบบเรียบ
ทรูคูดี สีลัน อ่อนบางสบายตาทำให้หญิงสาวสวมใส่เสื้อผ้าชุดหนึ่ง
ซึ่งหยิบบอกว่านายใหญ่ สั่งให้เธอสวมได้อย่างไม่ลำบากใจนัก

(สิงห์. 2558 : 165)

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร เรื่อง สิงห์ กล่าวถึง ลักษณะทางกายภาพของตัวละคร
เอก ทรงกลด ยนตร์วานิช เป็นลูกชายคนเดียวของหัวหน้าแก๊งเชื้อวสิงห์เจ้าสัวตง มหาเศรษฐี
เจ้าของเซียงกงย่านเยาวราช ผู้มีพร้อมทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งฐานะและรูปร่างหน้าตาสวมชุดทักซิโดสีขาว
ดั่งตัวอย่าง

ปลายนิ้วยาวสะบัดไปตามคีย์เปียโน เริ่มจากเนิบนาบ
นุ่มนวลไปเป็นเร็วเร็ว เปี่ยมด้วยพลังร่างสูงสง่าซึ่งสวมชุด ทักซิโดสี
ขาวโยกตัวไปมานิด ๆ ตามท่วงทำนองของบทเพลงพระราชนิพนธ์
ที่เขาเลือกมาแสดงในคืนพิเศษคืนนี้โดยเฉพาะ

(สิงห์. 2558 : 7)

“ฮาม”

เสียงเรียบดังขึ้นด้านหลัง ก่อนร่างสูงในชุดสูทสีดำมาด
เข้มจะเดินมาหยุดอยู่เบาะที่นั่ง

(กระทิง. 2558 : 9)

กลุ่มคนที่นั่งอยู่ด้านล่างเวทีนั้นส่วนมากเป็นผู้หญิง ทุกคน
ต่างจ้องมองร่างสูงสง่าอย่างหมายมาด กลุ่มสตรีสูงวัยสวมชุดราตรี
ยาวหลากหลายสี ประดับประดาร่างกายด้วยเครื่องเพชรมูลค่าเป็นล้าน

...

(สิงห์. 2558 : 7)

จิรัชยามองเสื้อผ้าแต่ละชุดด้วยความพึงพอใจ แบบเรียบ
ทรูคูตี สีล้วน อ่อนบางสบายตาทำให้หญิงสาวสวมใส่เสื้อผ้าชุดหนึ่ง
ซึ่งหยีบอกว่านายใหญ่ สั่งให้เธอสวมได้อย่างไม่ลำบากใจนัก

ร่างแบบบางในชุดกระโปรงสั้นเนื้อเข้าสีเนื้อที่เดินลงมา
จากชั้นบนเข้ามายังห้องรับแขกดูแปลกตา ชุดซึ่งมีลูกไม้เป็นบ่า ทั้ง
ยังกั้นตามขอบหน้าอก และชายกระโปรงด้วยลูกไม้สีขาวทำให้ผู้
สวมกลายเป็นสาวสมอายุ มิใช่คุณป้าแก่ ๆ ที่ชอบสวมเสื้อแขนยาว
กระโปรงสอຍาวดั่งเคย

(สิงห์. 2558 : 165)

จากตัวอย่างข้างต้นสรุปได้ว่า แฟชั่นการแต่งกายสไตล์ตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพล
ในชีวิตประจำวันในสมัยนั้น สำหรับชุดทักซิโด้เป็นชุดสุทพระเภทหนึ่ง นิยมใส่ในงานที่เป็นทางการ
หรือสำหรับคนที่มีความสำคัญสำหรับงานนั้น ๆ ผู้ที่ควรจะได้ใส่ทักซิโด้ คือสุภาพบุรุษผู้สูงเกียรติหรือ
สุภาพบุรุษในสังคมชั้นสูง

แม้ว่าแฟชั่นการแต่งกายสไตล์ตะวันตกจะเข้ามามีบทบาทในสังคมของคนจีนและ
คนไทยเชื้อสายจีนที่มีฐานะดี แต่คนกลุ่มนี้ก็ยังคงรักษาประเพณีการแต่งกายแบบจีนซึ่งเป็น
การแต่งกาย ที่ปรับเปลี่ยนไป มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ได้ให้ความรู้ในเรื่องการแต่งกายของจีน
สรุปได้ว่าในสมัยปฏิวัติซินไฮ่ (ค.ศ. 1911-ค.ศ. 1949) หรือยุคปฏิวัติราชวงศ์ชิง เครื่องแต่งกายของ
ชาวจีนในสมัยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพราะรับเอาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบชาวตะวันตกเข้ามา
เช่นเดียวกับสังคมไทย ทำให้ชุดเสื้อคลุมยาวหลวมของผู้ชาย ก็เพ้าของผู้หญิง เสื้อกั๊ก กางเกงและ
กระโปรงล้วนถูกดัดแปลงผสมผสานระหว่างแบบเสื้อตะวันตกและแบบเสื้อจีน ปัจจุบันนี้แม้วัฒนธรรม
การแต่งกายของชาวจีนจะไม่สามารถคงความเป็นรูปแบบเอกลักษณ์เครื่องแต่งกายประจำชาติ
ได้อย่างประเทศในแถบอินเดีย แต่เราก็ยังคงได้พบเห็นแบบแฟชั่นที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์
ของชาวจีน เช่น ปกเสื้อคอจีน ก็เพ้า ถังจวง เป็นต้น

ชุดก็เพ้าเป็นชุดที่ใช้สืบทอดกันมาของหญิงชาวแมนจู ต่อมาหญิงสาวเซียงไฮ้ก็สวม
ชุดที่ใหญ่ ๆ หลวม ๆ ดูสะดุดตา ทำให้ผู้คนต่างเริ่มแต่งเลียนแบบกันมา แล้วชุดก็เพ้าก็ได้กลายเป็นชุด
ที่ทันสมัยสำหรับสาวจีน ในปี ค.ศ. 1929 รัฐบาลจีนได้ประกาศให้ชุดก็เพ้าเป็นชุดประจำชาติของ
ผู้หญิงจีน ก็เพ้ารุ่นแรก ๆ มีความยาวลงไปจนกรอมเท้า พอถึงปี ค.ศ. 1930 ประเทศจีนได้รับอิทธิพล
จากทางตะวันตก ทำให้ชุดก็เพ้าเริ่มกลายเป็นชุดที่มีส่วนเว้าส่วนโค้ง กระชับพอดีตัว และไม่ว่าจะจะเป็น
คอเสื้อ แขนเสื้อ ความยาวของชุดหรือการจัดเรียงของเม็ดกระดุม ก็ล้วนแต่มีการเปลี่ยนแปลงไปตาม
กระแสนิยมของทางตะวันตก ต่อมาปี ค.ศ. 1940 ชุดก็เพ้าเริ่มกลายเป็นเสื้อแขนกุด ชายกระโปรงสั้น

คอเสื้อดำ ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้กล่าวถึงตัวละครหญิงไทยเชื้อสายจีนสวมใส่ชุดที่เท่า เช่นกัน ดังนี้

“บรรยากาศจีนล้วน ๆ” วันวิสาขาระชิบบอกเพื่อน
“แม้แต่พนักงานเสิร์ฟยังใส่ชุดที่เท่าสีแดงแปร๊ด เหมือนพวกเรา
หลุดเข้าไปในเมืองจีนเลย”

(เสื่อ. 2558 : 44)

ไล่สายตาไปตามเมนูยังไม่ทันหมดเล่ม สาวเสิร์ฟที่สวมชุด
ที่เท่าสีแดงก็เดินเข้ามาภายในห้อง...

ไม่นานนักพนักงานเสิร์ฟที่สวมชุดที่เท่าสีแดงก็เดินเข้ามา
ในห้องอีกครั้งพร้อมอาหารหน้าตาว่ารับประทาน ทว่าภาพและ
กลิ่นแสนน่ารับประทานนั้นคงช่วยวนเฉพาะทรงกลดเท่านั้น
อีกสามคนซึ่งนั่งร่วมโต๊ะเดียวกันกลับรู้สึกแปลก ๆ

(สิงห์. 2558 : 196)

รูปถ่ายสามใบของสาวสวยหน้าคมคนหนึ่ง ซึ่งสวยสง่าใน
ชุดที่เท่าสีแดงลายมังกร ผ่าข้างขึ้นมาเหนือเขา ดูเซ็กซี่มีคลาส

(หงส์. 2558 : 18)

จากตัวอย่างข้างต้น กล่าวได้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร
ยังคงแต่งกายแบบจีนดั้งเดิมอยู่ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลหรือวันที่มีพิธีกรรมสำคัญของจีน เช่น
วันตรุษจีน หรือพิธีแต่งงานแบบจีน ที่เจ้าสาวจะต้องแต่งกายด้วยชุดแต่งงานแบบจีน ดังนั้น คนไทย
เชื้อสายจีนถือว่าที่เท่าเป็นเครื่องแต่งกายที่เกิดจากการหลอมรวมเป็นหนึ่งในชนชาติต่าง ๆ ของจีน

นอกจากนี้ ยังถือว่าสีแดงเป็นสีมงคล เป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดีและความสุขของ
คนจีน ในสังคมจีนช่วงวันหยุดหรือโอกาสพิเศษจึงมีการใช้สีแดงเพื่อแสดงถึงความโชคดีเช่นกัน

การแต่งกายแบบจีน นอกจากที่เท่าของผู้หญิงแล้ว ยังมี ถังจวงซึ่งเป็นชุดเสื้อคลุมยาว
หลวมของผู้ชายด้วย ในเรื่องที่ได้กล่าวถึงลักษณะของชุดถังจวงว่าเป็นเสื้อคอจีนตัดแปลงมาจาก
เสื้อนอกของชายในสมัยปลายราชวงศ์ชิง มีลักษณะ 4 ประการคือ 1) คอเสื้อตั้งโดยเปิดคอเสื้อ
ด้านหน้าตรงกลางไว้ 2) แขนเสื้อและตัวเสื้อเป็นผ้าชิ้นเดียวกัน 3) เสื้อเป็นแนวตรงหรือแนวเฉียง
4) กระดุมเสื้อเป็นกระดุมแบบจีนซึ่งประกอบด้วยเม็ดกระดุมที่ใช้ผ้าถักเป็นปมและห่วงรั้งดุม

ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนภาพการแต่งกายแบบถังจวง เช่น

อาอีซึ่งเป็นพ่อบ้านตรวจดูความเรียบร้อยของขบวนก่อน
เดินเข้ามาโค้งคำนับรุดกับทรงกลด เมื่ออธิบายจบแล้วยังเห็นคน

ฟิง ๆ อาอีซึ่งเป็นชายร่างเล็กสวมถังจวงสีเลือดหมูก็หัวเราะ...

(สิงห์. 2558 : 218)

นอกจากชุดถังจวงแล้ว มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ยังกล่าวถึงชุดสูทแบบขุนยัดเซ็น เป็นชุดที่แสดงความเป็นชนชาติจีนสำหรับผู้ชาย เป็นชุดที่ออกแบบและสวมใส่โดยขุนยัดเซ็น ในสมัยราชวงศ์ชิงผู้ชายจะไว้ผมยาวผูกหางเปียที่เป็นทรงผมแบบชาวแมนจู แล้วสวมชุดคลุมยาวไว้ตัวในสวมทับด้วยแจ๊คเก็ตแบบจีน แต่หลังจากขุนยัดเซ็นเป็นประธานาธิบดีชั่วคราวของสาธารณรัฐแห่งชาติจีน เขาได้นำเสนอความคิด “ตัดผมเปียและสวมใส่เสื้อที่สบาย” โดยผสมผสานการแต่งกายแบบตะวันตกและแบบจีน ด้วยการนำชุดชาวทวายตั้งเป็นหลัก เพิ่มการพับปกคอออกมาอีกทบหนึ่งเพิ่มกระเป๋าสีเสื้อแบบชาวตะวันตก ชุดแบบนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก และกลายเป็นชุดประจำชาติหนึ่งของชายชาวจีน คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยก็นำชุดสูทแบบนี้เข้ามาด้วย ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้ กล่าวถึง การแต่งกายของชายไทยเชื้อสายจีนซึ่งเริ่มต้นแต่งแบบประเทศตะวันตก ดังที่กล่าวมาไว้ด้วย เช่น

เขาสวมชุดสูทสีเข้มตัวโปรดที่ใส่มาแล้วร่วมสิบปี แต่ก็ยังคงเลือกมาใส่เสมอเมื่อต้องไปงานสำคัญใด ๆ หลายครั้งภรรยา กับบุตรสาวรบเร้าให้ตัดสูทชุดใหม่ แต่นิสัยประหยัดดอดดอมที่ถูกปลักฝังมาตั้งแต่เยาว์วัยยังเข้มข้นอยู่ในสายเลือด

(แรด. 2558 : 9)

3.2 บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มมาเฟียเลือดมังกร

เมื่อคนไทยเชื้อสายจีนได้อพยพและแยกย้ายกันไปตั้งถิ่นฐานในส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทยมากขึ้น ก็เกิดความต้องการที่จะมีการรวมตัวกันในเผ่าพันธุ์ของตน ดังนั้นสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนไทยเชื้อสายจีนจึงเกิดขึ้นหลายสมาคม เช่น สมาคมจีน สมาคมคนไทยเชื้อสายจีน สมาคมผู้เจี้ยนสมาคมกว้างตง และสมาคมยูนนาน เป็นต้น นอกจากการเกิดสมาคมแล้ว การรวมตัวเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกลุ่มเฉพาะของตนที่เรียกว่าแก๊งก็เกิดขึ้นด้วย เมื่อมีแก๊งก็ย่อมต้องมีการประกอบกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเก็บกินผลประโยชน์และแย่งชิงความเป็นใหญ่ สร้างสมอิทธิพลในชุมชน ดังนั้นจึงย่อมมีกิจการและกิจกรรมที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายตามมา แก๊งเหล่านี้เป็นที่รู้จักกันดีในนามของกลุ่มมาเฟีย

ประวัติความเป็นมาของกลุ่มมาเฟียจีน หรือพวก triads เริ่มมาจากพวกกลุ่มสมาคมทางการเมืองต่อต้านญี่ปุ่น หรือพวกต้านคอมมิวนิสต์ในเซี่ยงไฮ้แล้วจึงขยายมาที่ฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน กลุ่มมาเฟียจีนมีลักษณะเป็นสมาคม ทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เน้นการสืบทอดภายในตระกูลเหมือนพวกตะวันตก แต่นิยมแอบอิงศาสนา อุดมการณ์ ความคิด และเน้นพิธีกรรมในศาลเจ้า แก๊งมาเฟียจะ

ประกอบด้วยแก๊งเล็ก ๆ ในสังกัดรวมตัวเป็นหน่วยงานต่าง ๆ แบ่งรายได้ที่หามาส่งรายได้เข้ากองกลางของแก๊งใหญ่ หัวหน้าแก๊งเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรงานและหน้าที่ของแต่ละกลุ่มย่อยเพื่อสร้างผลกำไรสูงสุดให้แก่แก๊ง สมาชิกกลุ่มมาเพียจึงให้ความสำคัญสูงสุดกับหัวหน้าแก๊ง อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยมักไม่เหนียวแน่น กลุ่มแก๊งย่อยจึงอาจแปรพักตร์ได้ถ้าผลประโยชน์ไม่ลงตัวหรือไม่ยอมรับหัวหน้าโดยเฉพาะในช่วงเปลี่ยนตัวผู้นำระดับหัวหน้าแก๊งใหญ่คนใหม่ ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นในแก๊งมาเพียคือการต่อสู้และหักหลังซึ่งกันและกัน

ด้วยสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้น นวนิยายชุดมาเพียเลือดมังกรได้นำเสนอเนื้อหาที่กล่าวถึงแก๊งมาเพียในประเทศไทยโดยเน้นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในย่านเยาวราชซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทยซึ่งมีถึง 13 แก๊ง แต่มีแก๊งใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญเพียง 5 แก๊งซึ่งรวมตัวกันก่อตั้งเป็นสมาคมเลือดมังกรโดยมีมาเพียใหญ่ชื่อ “เงินอี่เสียง” เป็นผู้ริเริ่ม สมาคมนี้ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ในถิ่นที่คนจีนอาศัยอยู่ และปกครองโดยใช้หลักเมตตาแทนการใช้กำลัง

นวนิยายชุดมาเพียเลือดมังกรได้กล่าวถึงบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มมาเพียเลือดมังกรไว้ดังนี้คือ สมาชิกสมาคมเลือดมังกรรุ่นก่อตั้ง มีทั้งหมด 5 แก๊ง ปกครองโดยพี่น้องร่วมสาบานทั้ง 5 มีอาสูงจากแก๊งหงส์ดำเป็นหัวหน้าสมาคม แก๊งทั้งห้าประกอบด้วย

1. แก๊งหงส์ดำ หัวหน้าคืออาสูง ใช้หงส์เป็นสัญลักษณ์ แทนความหมายของความเมตตา และเป็นสัญลักษณ์ของความสง่างาม การเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ดีและเน้นความดี 5 ประการ คือ คุณธรรม ยุติธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม และสัจธรรม
2. แก๊งเสือ หัวหน้าคือเซี้ย เป็นตัวแทนของอำนาจ ความซื่อสัตย์และการให้อภัย เสือเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนการปกป้องภูตผีปีศาจและคุ้มครองชีวิต
3. แก๊งเขี้ยวสิงห์ หัวหน้าคือตง เป็นตัวแทนของความดีงาม เป็นเจ้าแห่งสัตว์ป่าที่มีอำนาจในภาคพื้นดิน ช่วยให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง
4. แก๊งกระทิง หัวหน้าคือเซ็ง เป็นตัวแทนของความดุดัน ตรงไปตรงมา และการให้อภัย อีกทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคง ร่ำรวย และโชคดี
5. แก๊งเหยี่ยวแดง หัวหน้าคือเส็ง เป็นตัวแทนของความอดทน ที่เปรียบเสมือนหลักในการดำเนินชีวิต เป็นสัญลักษณ์ป้องกันภัยต่าง ๆ

หลังจากเส็ง ได้เข้ามามีบทบาทในสมาคมเลือดมังกร เขาก็ได้ชักชวนเพื่อนฝูงเข้ามาสร้างแก๊งขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก แก๊งที่เกิดใหม่ส่วนใหญ่จะมีสมาชิกที่มีความทะเยอทะยานต้องการเป็นใหญ่ ทำให้มีการหักหลังกันในสมาคมเลือดมังกร เช่น แก๊งกระเรียน แก๊งไก่ฟ้า แก๊งมังกรดำ แก๊งมังกรทอง แก๊งหมีขาว แก๊งเต่ามังกร แก๊งค้างคาวบันลือ แก๊งอินทรี และแก๊งเล็ก ๆ น้อย ๆ ดังนั้นภาพสะท้อนสำคัญที่นำเสนอในนวนิยายชุดนี้คือหลักการสำคัญในการปกครองคนซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของ

สัญลักษณ์ของแก๊งใหญ่ทั้งห้าพร้อมทั้งสะท้อนให้เห็นธรรมชาติของคนที่อยู่ร่วมกันซึ่งมีทั้งการหักหลัง การลอบทำร้าย การแก้แค้น เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่

สำหรับบทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มมาเฟียเลือดมังกรสามารถแยกกล่าวได้เป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างแก๊ง

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่าสมาคมเลือดมังกรซึ่งประกอบด้วย 5 แก๊งใหญ่ เติบโตด้วยการปกครองโดยใช้หลักเมตตาและคุณธรรม 5 ประการคือ คุณธรรม ยุติธรรม ศีลธรรม มนุษยธรรม และสังฆธรรม รวมทั้งความซื่อสัตย์ ความอดทน ความตรงไปตรงมา และการรู้จักให้อภัย ซึ่งหลักการทั้งหมดนี้เกิดจากความสัมพันธ์อันดี ความร่วมมือและความช่วยเหลือกันระหว่างแก๊ง การยกย่องให้เกียรติ การไม่ก้าวก้าว และ การยอมรับซึ่งกันและกัน ดังจะเห็นได้จากการร่วมกันคัดเลือกนายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีนคนใหม่

การประชุมคัดเลือกนายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีนถูกจัดขึ้นที่โรงน้ำชาเฟิงหวง.ภรพกวาดสายตามองคนทุกแก๊งที่มา ซึ่งเป็นตัวแทนแก๊งตนเองแก๊งพยัคฆ์ เพราะครอบครัวของเขาไม่เคยเข้าไปวุ่นวายหรือช่วงชิงอำนาจใด ๆ กับแก๊งที่มีอยู่ในเยาวราช แก๊งพยัคฆ์ก็ไม่เคยมีเรื่องบาดหมางกับใครเพราะ ใคร ๆ ก็รู้อย่าแหยมเลื้อยลับ เพราะถ้ามันตื่นขึ้นมา เลื้อยก็คือเลื้อยที่พร้อมจะเข้าทำหั่นได้ตลอดเวลา...

การประชุมดำเนินไป จนถึงเวลาที่ต้องเสนอชื่อนายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีนคนใหม่...ส่วนตำแหน่งนายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีนต้องยกให้ผู้ที่มีความเหมาะสมมากกว่าตนเอง มาดำรงตำแหน่งตัวแทนแต่ละแก๊งเสนอความคิดเห็น ฮามหัวหน้าแก๊งกระต๊ากก็เสนอชื่อต่อที่ประชุมทันที “ถ้าอย่างนั้นผมขอเสนอคุณทรงกลด หัวหน้าแก๊งเขี้ยวสิงห์”

(เลื้อ. 2558 : 364-365)

3.2.2 ปัญหาระหว่างสมาชิกในแก๊งมาเฟียเลือดมังกร

ความสัมพันธ์ระหว่างแก๊งต่าง ๆ ในนวนิยายมาเฟียเลือดมังกร นอกจากจะมีความร่วมมือร่วมใจกันแล้ว ก็ยังมีความขัดแย้งช่วงชิงอำนาจอยู่ด้วย เพราะความคิดที่แตกต่างกันในการดำเนินธุรกิจมีการใส่ร้ายป้ายสีเพื่อสร้างความเข้าใจผิด สร้างความแตกแยกระหว่างแก๊ง

“หลักฐานแต่ละอย่าง มันมัดตัวเต่าศิลา สิ่งที่ถูกใส่ร้ายแต่ละอย่างล้วนแล้วแต่รุนแรง ทั้งหมดจะฆ่าน้องคุณ ฆ่าคุณ

ทำพ่อคุณโคมาทุกเรื่องมันอาจทำให้คุณโกรธจนทำอะไรบ้า ๆ ลงไปก็ได้”

(สิงห์. 2558 : 151)

“พ่อฉันเคยบอกว่าอยู่กับแก๊งต้องทำใจ ไม่ฆ่าเขาก็ถูกเขาฆ่า” หญิงสาวปลอบ

“เธอว่าพ่อเธอจะหาหลักฐาน หาข้อมูลในการกระทำผิดของไอ้พวกม้งกรทองให้ฉันได้ไหม”

(สิงห์. 2558 : 185)

ตอนนี้เธอแน่ใจอย่างที่สุดว่าไอ้ตัวร้ายมันคงไม่ได้จ้องแต่จะล้างเชียวสิงห์ หงส์ดำ หรือเหยี่ยวแดงหรอก แก๊งใดที่ขวางทางมัน มันคงกำจัดให้พ้นทางด้วยแผนชั่วทุกอย่าง และหากมันร้ายกาจถึงขั้นกล้าต่อกรกับแก๊งใหญ่ได้ พวก ปลาชีวปลาสร้อยแบบเต่าศิลาจะเหลืออะไร

(สิงห์. 2558 : 188)

อ้วเองก็เชื่อว่าไม่น่าจะไขฝีมือของแก๊งเหล่านี้ พวกเราต่างคนต่างอยู่กันมานานแล้ว และไม่เคยมีเรื่องกัน อ้วเองก็ทำธุรกิจอย่างเดียวไม่คิดไปวุ่นวายอะไรกับใคร

(เสื่อ. 2558 : 152)

เสื่อเต็กยืมเหยี่ยวกรีมบนใบหน้าอวบอูม แม้จะหงุดหงิดไม่น้อยที่เพื่อนรุ่นพี่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ก็เลือกเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสด้วยการใส่ร้ายแก๊งม้งกรทองเพื่อให้คนถูกลอบยิงหันไประแวงเพื่อนเก่าที่เพิ่งเจอกันแทน

(หงส์. 2558 : 30)

เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างแก๊งก็ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในแก๊งตามมาด้วย มีการทะเลาะเบาะแว้งกันจนหัวหน้าแก๊งต้องลงมาจัดการแก้ปัญหา เช่น

“ฉันจะไม่ถามว่ามีเรื่องอะไรกัน แต่จำไว้ให้ขึ้นใจ เมื่อกินข้าวหม้อเดียวกันก็อย่าทะเลาะกันด้วยเรื่องไม่เป็นเรื่อง และถ้ายังอยากเป็นคนของรุ่งเรืองไพศาลศิริต่อ อย่าได้ไปมีเรื่องชกต่อยให้เห็นอีกเด็ดขาดเข้าใจหรือเปล่า” ภรพลสั่งลูกน้องตนเองอย่างเฉียบขาด

(เสื่อ. 2558 : 14)

การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันระหว่างแก๊งในอดีต แก๊งอื่น ๆ รวมทั้ง 13 แก๊ง มีต้นเหตุที่ผลประโยชน์และอำนาจ ซึ่งเบื้องหลังคือการทำลายล้างชีวิตและการตามล้างแค้น เมื่อมาถึงหัวหน้าแก๊งรุ่นใหม่จึงได้พยายามที่จะร่วมมือกันพัฒนาและเปลี่ยนวิธีการหาเงินจากสิ่งผิดกฎหมายมาเป็นสิ่งถูกกฎหมาย

“ในเมื่อทุกคนมอบความไว้วางใจให้ผมเช่นนี้ ผมก็จะต้องน้อมรับไว้ ผมจะทำหน้าที่นายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีนให้ดีที่สุด เพื่อไม่ให้ทุกคนผิดหวัง แต่ถ้าท่านใดอยากจะชี้แนะผมในเรื่องไหน ผมก็น้อมรับคำแนะนำอย่างเต็มใจ นับจากนี้ไปผมอยากให้เราทุกคนมาเพียลิสสองแก๊งแห่งเยาวราช ร่วมมือร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนให้เยาวราชเป็นถนนสายโชว์ทาว์นที่สร้างสรรค์แต่สิ่งดีๆ จนโด่งดังและเป็นที่จดจำไปทั่วโลก เพื่อให้ลูกหลานคนไทยเชื้อสายจีนได้ภาคภูมิใจในรากเหง้าของเรา”

(สิงห์. 2558 : 398)

3.2.3 บทบาทของหัวหน้าแก๊งมาเฟีย

ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้นำเสนอบทบาทของผู้เป็นหัวหน้าแก๊งซึ่งนอกจากจะต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาสถานภาพของแก๊งให้คงอยู่แล้ว ยังต้องมีชีวิตที่เผชิญกับความไม่แน่นอนตายทุกเวลา

ก่อนหน้าที่จะถูกตามล่า ทรงกลดเคยไปทำงานทุกวัน... ตารางงานของเขามักจะถูก กำหนด เอาไว้ล่วงหน้าและทำตามนั้นเสมอ แต่ตอนนี้เขาจะไปไหนเมื่อไหร่ ล้วนแล้วแต่เป็นความลับ รถที่ใช้ก็ต้องสลับเปลี่ยน บ่งบอกให้จิริสยาทราบว่าเขายังคงตกอยู่ในอันตราย...

(สิงห์. 2558 : 65)

หัวหน้าที่จะดูแลและครองใจลูกน้องได้นั้นต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปกครองลูกน้องอย่างสมดุด้วยพระเดชและพระคุณ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ มีเหตุผลและมีเมตตา นอกจากนั้นยังจะต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาสถานภาพของแก๊งให้เป็นที่ยอมรับของแก๊งอื่น ๆ ซึ่งต้องใช้ความกล้าหาญความเฉียบแหลม ความรอบคอบและความเด็ดขาดในการตัดสินใจ

“เธออย่าห่วงเรื่องนี้สักเลย ฉันรับปากว่าก่อนที่จะทำอะไรลงไป ฉันจะคิดให้ดี ตรวจสอบให้รอบคอบ จะได้ไม่ต้องมีใครมาเดือดร้อนเพราะความเข้าใจผิดของฉัน เอาละทีนี้ก็กินข้าวได้”

กินเสิร์ฟจะได้อีกก่อน”

(สิงห์. 2558 : 156)

อาจเป็นโชคดีเพราะอึ้งตงก้าวเป็นคนรอบคอบ จึงให้คน
ของเขาคอยติดตามดูเธออยู่เสมอ ดังนั้นไม่ถึงยี่สิบนาทีหลังจากเธอ
ถูกลักพาตัว เขี้ยวสิงห์ก็ยกพวกมาช่วยเธอได้ทันเวลา

(สิงห์. 2558 : 132)

นอกจากนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าแก๊งยังต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์และ
ความสามารถของผู้อื่น ยอมรับในความสามารถของแต่ละคนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เช่น
การตัดสินใจเลือกนายกสมาคม

“ผมไม่มีปัญหาครับ เห็นด้วยเหมือนกันว่าน่าจะเป็นคุณ
ทรงกลด” ภรรยาเห็นด้วยเพราะดูแล้วทรงกลดก็เป็นคนดีคนหนึ่ง
และมีความพร้อมในทุกด้านซึ่งก็น่าจะเหมาะสมกับตำแหน่งนี้

“หงส์ก็เห็นด้วยนะคะ แก๊งเขี้ยวสิงห์เป็นแก๊งมาเฟียทรง
อิทธิพลอันดับต้น ๆ ในเยาวราช และคุณทรงกลดเองก็มีศักยภาพ
มากพอที่จะดำรงตำแหน่งนี้” ลลิตกล่าวสนับสนุนทรงกลดด้วยอีก
คน ทุกคนในห้องจึงมองไปยังบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ...

สุดท้ายภรรยาพอใจ เมื่อได้ยินทรงกลดพูดในที่ประชุมว่า
“ในเมื่อทุกคนได้มอบความไว้วางใจให้ผมเช่นนี้ ผมก็จะต้องน้อม
รับไว้ ผมจะทำหน้าที่นายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีนให้ดีที่สุดเพื่อ
ไม่ให้ทุกคนผิดหวังแต่ถ้าท่านใดอยากจะชี้แนะผมในเรื่องไหน ผมก็
พร้อมรับคำแนะนำด้วยความเต็มใจ”

(เลื้อ. 2558 : 364-365)

จากตัวอย่างที่ยกมา จะเห็นได้ว่านอกจากคุณสมบัติที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว คนที่จะ
เป็นหัวหน้าหรือผู้นำที่ดีได้นั้นยังต้องมีความนอบน้อมไม่ลืมหิว พร้อมรับคำแนะนำด้วยความเต็มใจ
นอกจากนั้นคนที่อยู่ในฐานะหัวหน้าหรือเจ้านายก็ต้องมีความสามารถในการดูแลตนเอง วางตัวให้เป็น
ที่เคารพยำเกรงของลูกน้อง และรู้จักใช้อำนาจในทางที่ถูกที่ควร เช่น

ผู้ชายที่มีความเป็นผู้นำ บู้ต้องเร็ด บุนต้องเยียม ไม่ใช่หล่อ
ลำอาจแต่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้แบบที่เมื่อก่อนเขาเป็น

(สิงห์. 2558 : 101)

คนเป็นลูกน้องก็ต้องรู้มารยาทของลูกน้อง แต่คนเป็น
เจ้านายก็ต้องรู้เหมือนกันว่าการควบคุมคนจะใช้แต่พระเดชไม่ได้ อีก

อย่างหนึ่งเจ้านายควรหรือที่จะไปต่อปากต่อคำกับลูกน้องพ่อเธอที่
เธอเคยสอนเรื่องนี้กับเธอบ้างไหมป้อจ

(สิงห์.2558 : 81)

“อำนาจที่ปราศจากเหตุผล คืออำนาจของคนพาล
อำนาจที่ปราศจากความเมตตา คืออำนาจที่นำมาซึ่งความปราชัย
...มนุษย์คือสิ่งมีชีวิตที่หวั่นไหวไปกับความโลภ อำนาจ ราคะ คนดี
ในวันนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปเพราะสามสิ่งที่แปะพุด แต่ลื้อไม่ใช่”

(สิงห์. 2558 : 387)

สิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่นวนิยายชุดนี้สะท้อนออกมาคือความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ที่ต้องสืบทอดต่อกันมารุ่นต่อรุ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“คุณทีก็รู้ว่าผมเหมือนกับคุณ ถึงจะรักที่นี้แต่ก็ไม่อยาก
กลับมาสักเท่าไร” อรรถนพอดถอนหายใจออกมาอีกครั้งไม่ได้
“แต่ในเมื่อมันไม่มีทางเลือก เราก็ทำได้แค่ทำหน้าที่ของเราให้ดี
ที่สุดเท่านั้น”

(สิงห์. 2558 : 139)

และความสำคัญของการที่ต้องมีหัวหน้าแก๊งหรือนายใหญ่
ของแก๊ง

คนของแต่ละกลุ่มก็จะมีสัญลักษณ์แตกต่างกันออกไป
และคนกลุ่มเขียวสิงห์เป็นสัญลักษณ์เขียวเพชรอันนี้...พ่อคงจงใจ
ทำไว้ให้เขา

(สิงห์. 2558 : 159)

“เราจัดการแบบนี้แล้วครับ ว่าแต่เรื่องตำแหน่งนาย
ใหญ่คุณที่ช่วยคิดอีกครั้งเถอะครับ สิงห์จะไร้หัวไม่ได้” โขวปอไม่
ค่อยขอร้องใคร แต่ครั้งนี้เขาก็หัวให้ทรงกลดจนชายหนุ่มต้องรีบ
ใช้มือตบไหล่ชายรุ่นเดียวกับพ่อแรง ๆ

(สิงห์. 2558 : 135-136)

3.2.4 บทบาทของลูกน้อง

ในสังคมชีวิตประจำวัน มีลูกน้องหลากหลายประเภท มีทั้งลูกน้องที่มีคุณสมบัติ
ความรู้ความสามารถเทียบพร้อม เป็นทรัพย์สินที่มีค่าของหน่วยงานหรือองค์กร และลูกน้องประเภท
ที่คอยสร้างปัญหา หาเหตุทำร้ายหัวหน้างานไม่เว้นวัน สร้างความวุ่นวายให้เพื่อนร่วมงานตลอดเวลา
แต่ลักษณะและบทบาทของลูกน้องในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรนั้น นอกจากบทบาทของลูกน้อง

ทั่วไปดังกล่าวนี้แล้ว ยังมีบทบาทของลูกน้องคนสนิทที่นอกจากจะต้องคอยติดตามดูแลอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีหน้าที่พิเศษคือเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองชีวิต ให้คำแนะนำในการตัดสินใจเรื่องสำคัญอีกด้วย ลูกน้องประเภทนี้จึงต้องมีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่มีความซื่อสัตย์ อดทน กล้าหาญ มีความสามารถในการต่อสู้ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้านายโดยไม่มีข้อแม้ ที่สำคัญที่สุดคือพร้อมสละชีวิตเพื่อปกป้องเจ้านาย

ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรมีหลายตอนที่ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่และสิ่งที่ลูกน้องควรประพฤติปฏิบัติ เช่น

เวลาที่เรียนการต่อสู้ด้วยมือเปล่าเธอก็เรียน พี่เรียนวิธีใช้อาวุธเธอก็เรียนพี่ไปเล่นโลดโผนเธอก็ตาม ดังนั้นเธอจึงไม่ปฏิเสธคำสั่งของเจ้านายที่เป็นหนทางรอดของเธอเช่นเดียวกัน

(สิงห์. 2558 : 26)

ทว่า...วันนี้ไม่มีใครเชื่อฟังคุณชายใหญ่ เนื่องจากคำสั่งของนายท่านยอมเป็นใหญ่เหนือกว่าคำสั่งของผู้ใด

(สิงห์. 2558 : 211)

“คุณที่จะไปไหนครับ ผมจะส่งคนเตรียมรถ” อรรถนพ ค้อมตัวนิด ๆ เหมือนกันเพื่อน้อมรับคำสั่งของนายใหญ่คนใหม่

(สิงห์. 2558 : 136)

หลังคนนอกเดินตามอาหิขึ้นไปยังชั้นสองของบ้านเรียบร้อยอรรถนพก็สั่งให้คนสวนกับคนขับรถไปพักผ่อนได้ ส่วนอาอิมซึ่งเป็นทั้งแม่บ้านและแม่ครัว เขาสั่งให้ทำอะไรง่าย ๆ มาให้นายใหญ่รับประทานรวมทั้งเผื่อแม่ให้ จีรียาซึ่งขึ้นไปพักผ่อนแล้วด้วย

จากนั้นเขาก็สั่งให้การ์ดสี่คนผลัดเวรกันดูแลทั่วบริเวณเหมือนที่เคยปฏิบัติกันมา...ทรงกลดยิ้มก่อนพยักหน้า “จริงของนาย ว่าแต่มีที่ไหนที่เราจะได้คุยกันอย่างเป็นส่วนตัวหน่อยไหม”

“ความจริงที่นี้ปลอดภัยร้อยเปอร์เซ็นต์ครับ การ์ดจะตรวจหาเครื่องดักฟังทุกวัน ผนังบ้านก่อด้วยอิฐสองชั้น กระจกกันกระสุนมีเซนเซอร์และกล้องวิดีโอตรวจจับความเคลื่อนไหวรอบบ้าน แต่...ย้ายไปคุยกันในห้องทำงานของนายใหญ่ก็ดีเหมือนกัน ผมกลัวเต่าเลี้ยงของคุณจะคลานมาแอบฟัง”

(สิงห์. 2558 : 139)

สีหน้าอรรถนพดูเป็นกังวลมาก เพราะมันเหมือนพ่อเขา
ปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดจนปล่อยให้หนอนเข้ามาแทรกซึมถึงภายใน
ถ้าสิงห์ได้และคงเป็นหน้าที่ของเขาที่ต้องจับหนอนให้ได้เพื่อชดเชย
ความผิดพลาดให้บิดา “ผมจะรีบหาหนอนออกมาให้ได้ครับ ผมขอ
เวลา...”

(สิงห์. 2558 : 173)

อรรถนพก้าวลงมาจากรถสีดำเป็นคนแรก ดวงตาดูค้น
กวาดมองไปทั่ว ถนนหน้าภัตตาคารจีนฉั่วตุ่ยก็ ความระวังระไวคือ
สิ่งที่ติดตัวเขามาตั้งแต่เด็ก เพราะเกิดมาเป็นลูกของเฮียป้อมือขวา
นายใหญ่แก๊งเขียวสิงห์ เขาจึงต้องเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้มา
ตั้งแต่จำความได้ มีดี ปืน หรือจะสู้ด้วยมือเปล่าเขาถนัดทั้งนั้น ทว่า
เรื่องความระแวงระวังคือนิสัยซึ่งจำเป็นต้องฝึก

(สิงห์. 2558 : 192)

สรุปได้ว่า บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างแก๊งมาเฟียเลือดมังกรที่เป็นแก๊งใหญ่ นั้นจะเป็นไป
ในทางเกื้อกูลและให้ความร่วมมือร่วมใจเพื่อช่วยกันพัฒนา สร้างสรรค์ชุมชนให้เจริญขึ้น แต่ใน
ขณะเดียวกันก็ยังคงมีปัญหาในการแย่งชิงตำแหน่งและผลประโยชน์อยู่ด้วย ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็น
ปัจจัยสำคัญในการเลือกเฟ้นผู้ที่จะขึ้นมารับตำแหน่งหัวหน้าให้มีคุณสมบัติที่เป็นที่ยอมรับของสมาชิก
ทุกคนหรือสมาชิกส่วนใหญ่ นอกจากนั้นในนวนิยายชุดนี้ยังได้สะท้อนบทบาทและความสัมพันธ์ของ
ผู้คนที่อยู่ร่วมกันในฐานะและบทบาทต่าง ๆ คือ บทบาทและความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว
บทบาทและความสัมพันธ์ของผู้เป็นหัวหน้าแก๊งต่าง ๆ บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าและ
ลูกน้อง

3.3 การสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจีน

ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากเมืองจีนหลายระลอก นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้น
มา จึงนับเป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่สุดในประเทศไทยที่อพยพมาจากประเทศอื่น และคนจีนยังคง
รักษาความเชื่อและประเพณีของตนไว้ได้อย่างมีเอกลักษณ์ แม้ว่าส่วนหนึ่งจะปรับตัวหรือถูกกลืนไป
กับวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย อันเนื่องมาจากการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวไทยในด้าน
ต่าง ๆ หรือได้มีการผสมผสานวัฒนธรรมข้ามเชื้อชาติโดยการแต่งงานกับคนไทย การผสมผสาน
ประเพณีและความคิดความเชื่อที่เห็นได้ชัดเจนคือความเชื่อทางศาสนาของชาวจีนในประเทศไทยที่ได้
ผสมผสานกับความเชื่อของพุทธศาสนา กล่าวคือคนจีนยังคงความเชื่อในการบูชาบรรพบุรุษ ลัทธิเต๋า
ลัทธิขงจื้อ และการนับถือเทพเจ้า โดยการสืบทอดประเพณีไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษ ในขณะเดียวกัน

ก็มีความเชื่อในเรื่องการทำบุญตักบาตรหรือให้ลูกชายบวชเรียนในพุทธศาสนา โดยไม่ถือว่ามี ความขัดแย้งกัน

3.3.1 ประเพณีในเทศกาลตรุษจีน

เทศกาลตรุษจีนมีกำเนิดมายาวนานหลายศตวรรษ ถือเป็นงานเฉลิมฉลองที่ยาวที่สุด และสำคัญที่สุดในปฏิทินจีน เทศกาลนี้นอกจากความสนุกสนานรื่นเริงแล้วยังมีความเชื่อและประเพณี เกี่ยวกับเทศกาลหลายอย่าง ความเชื่อที่สำคัญคือการทำความสะอาดบ้านเรือน ใส่เสื้อผ้าสีสดใส งวดวันสีด่าอย่างเด็ดขาด การแจกเงินอั่งเปาให้ลูกหลาน คนงาน การไปไหว้เจ้าตามศาลเจ้า การไป เยี่ยมเยียนญาติมิตรและการท่องเที่ยวรับเทศกาลปีใหม่

มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ได้ให้ความรู้ในเรื่องเทศกาลตรุษจีนสรุปได้ว่า ในส่วนของ การทำความสะอาดบ้านเรือนนั้น เนื่องจากชาวจีนถือว่าวันตรุษจีนเป็นเทศกาลสำคัญ ดังนั้นทุก ครอบครัวจะทำความสะอาดบ้านเรือนอย่างละเอียดลออ ด้วยความเชื่อว่าเป็นการปิดกวาดโชคร้ายให้ หมดสิ้นและเปิดทางให้โชคดีเข้ามาในวันปีใหม่ วันส่งท้ายปีเก่าจะต้องเก็บไม้กวาด ห้ามกวาดบ้าน เด็ดขาดเพื่อป้องกันไม่ให้เงินทองถูกกวาดออกไป หลังจากทำความสะอาดบ้านแล้วจะมีการประดับ หน้าต่างและประตูด้วยกระดาษตัดสีแดงที่มีความหมายถึงความโชคดี ความสุข ความมั่งคั่งและชีวิต ที่ยืนยาว เพราะสีแดงเป็นสีที่ชาวจีนเชื่อว่าเป็นสิริมงคล สีแห่งความโชคดี ดังนั้นในช่วงเทศกาล ปีใหม่จีน ชาวจีนจะใช้สีแดงประดับประดาและตกแต่งในบ้านและในทุกที่ที่มีการเฉลิมฉลอง รวมทั้ง การแต่งกาย

นอกจากการทำความสะอาดบ้านและการใช้สีแดงแล้ว ประเพณีอย่างหนึ่งเกี่ยวกับ เทศกาลตรุษจีนคือก่อนวันตรุษจีนหนึ่งวันเรียกว่า “วันส่งท้ายปีเก่า” คนในครอบครัวจะร่วมฉลอง ด้วยการกินข้าวด้วยกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาเรียกว่า “อาหารรวมญาติ” และจะมีธรรมเนียม “ใส่เสื้อคู่” คือการอยู่โยงกันทั้งคืนจนถึงวันปีใหม่เพื่อเป็นการต้อนรับปีใหม่ ผู้อาวุโสจะแจกซองอั่งเปา แก่เด็ก ๆ ตามประเพณี การให้อั่งเปาเป็นการอวยพร มอบความสุข โชคลาภและความเป็นสิริมงคล ในวันแรกของปีใหม่ทุกคนจะสวมใส่ชุดใหม่พร้อมนำส้มซึ่งมีความหมายเหมือนการมอบทองไป เยี่ยมเยียนญาติพี่น้องและพูดคำอวยพรขอให้ร่ำรวย

ประเพณีอีกอย่างหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในช่วงเทศกาลตรุษจีนคือการเซียม้กับเซียม้สิงโต พร้อมกับจุดประทัด เพื่อให้เกิดสิริมงคลและกำจัดสิ่งอัปมงคลและเพื่อช่วยเพิ่มบรรยากาศแห่ง ความครึกครื้นในวันปีใหม่ด้วย

ในนวนิยายมาเฟียเลือดมังกรบางตอน มีเนื้อเรื่องทีกล่าวถึงฉาก เหตุการณ์และ บรรยากาศในช่วงเทศกาลตรุษจีนอยู่ด้วย เช่น เรื่อง แรด กล่าวถึงประเพณีการเซียม้ และ การตกแต่งบริเวณต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลตรุษจีนว่าล้วนแต่งแต้มด้วยสีแดง การแต่งกายของตัวละคร ทีกล่าวถึงในเรื่องส่วนใหญ่ก็จะใส่เสื้อสีแดง ดังนี้

ทุกบริเวณของท้องถนนล้วนแต่งแต้มด้วยสีแดง ไม่ว่าจะป้ายผ้าโฆษณาเทศกาลตรุษจีนนับสิบ ๆ ผืนที่ซึ่งจากฝาผนังของถนนไปยังอีกฟาก โคมกระดาษ สีแดงเขียนด้วยตัวหนังสือสีทอง ที่ห้อยระย้าเป็นจุด ๆ ธรรมชาติสีแดง ตัวรถมีลวดลายมังกรทอง ที่แล่นเฉพาะบนถนนเส้นนี้ในช่วงเทศกาลตรุษจีนเท่านั้น

ร้านรวงข้างทางที่ขายสินค้าสอดรับกับเทศกาล แผงร้านขายของเล่นโบราณที่สดใสไปด้วยป๊อปปิ้งกระดาษแก้วสีแดงและลีนมังกรสารพัดสี ร้านขายชุดกีฬาเด็กหญิงที่มีผู้คนมุงดูแออัด และผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ใส่เสื้อสีแดงอันเป็นสีแห่งความโชคดีของชาวจีน

(แรด. 2558 : 7)

เทศกาลตรุษจีน เปรียบได้กับปีใหม่ของคนจีน ครอบครัวคนจีนทุกบ้านจะตั้งโต๊ะเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ส่วนย่านไชนาทาวน์บนถนนเยาวราชจะเต็มไปด้วยความคึกคัก มีการปิดถนน จัดงานเลี้ยงฉลองอย่างใหญ่โต

หลังเสร็จสิ้นการเซ่นไหว้โตอันยิ่งใหญ่อย่างล้นการ ตามด้วยการกล่าวคำอวยพรจากเสี่ยสูง หรือนายสุธี นายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีน หรือหัวหน้ามาเฟียกลุ่มหงส์ดำบนเวทีขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่กลางถนนเยาวราชเพื่อเป็นการเปิดงานเฉลิมฉลองตรุษจีนอย่างเป็นทางการ ก็ถึงคิวพิธีกรสาวก้าวขึ้นไปบนเวทีขนาดใหญ่

ด้านหลังเวที ติดป้ายสีแดงขนาดยักษ์เด่นหรา เขียนด้วยตัวหนังสือสีทองว่า “ซินเจียยู่อี่ ซินนี้ฮวดไช้” หรือแปลได้ว่า ปีนี้ขอให้จงสมความปรารถนาและเจริญรุ่งเรือง

(แรด. 2558 : 8)

“ทุกครั้งที่ผมเห็นเด็ก ๆ ได้อั่งเปา ก็ทวนคิดถึงตอนตัวเองเป็นเด็ก ๆ เมื่อก่อนพ่อแม่ของผมจนมาก ๆ ครอบครัวต้องกินข้าวต้มใส่เกลือกันบ่อย ๆ แต่เมื่อก่อน รุ่นผมจะได้อั่งเปาเป็นเหรียญสิบสตางค์ร้อยในเชือกสีแดง แล้วเราก็เอามาคล้องคอหวังเชือกร้อยเหรียญยิ่งกว่าอะไร จะแกะออกมาใช้แต่ละที ก็คิดแล้วคิดอีก

(แรด. 2558 : 10)

นอกจากความสนุกสนานรื่นเริงแล้ว ในนวนิยายชุดนี้ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงความภาคภูมิใจและความคิดความเชื่อเกี่ยวกับเทศกาลตรุษจีนไว้ดังนี้

สวัสดิ์ครับ แยกผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผมเสี้ยเส็ง
ขอขอบพระคุณทุกท่าน โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีนที่แวะเวียน
มาร่วมฉลองเทศกาลตรุษจีนบนถนนเยาวราชของเรา พวกเรา
ทุกคนภูมิใจที่ได้อาศัยบนแผ่นดินไทยขณะเดียวกันเราก็มึ่ใจ
ที่ได้ดำรงรักษาสืบทอดประเพณีการฉลองตรุษจีนของชาวจีน
ซึ่งเป็นประเพณีที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งของพวกเราชาวจีน

(แรด. 2558 : 9)

3.3.2 พิธีแต่งงาน

ในทุก ๆ ประเทศ มักจะถือว่าการแต่งงาน งานวันเกิดหรืองานศพ เป็นวันสำคัญของชีวิต โดยเฉพาะชาวจีนจะจัดงานกันอย่างหรูหราใหญ่โต ในนวนิยายชุดนี้ก็ได้กล่าวถึง งานแต่งงานไว้ด้วย เนื่องจากคนไทยจำนวนมากมีบรรพบุรุษเชื้อสายจีน ทำให้ขนบธรรมเนียมการแต่งงานแบบจีนยังคงมีให้เห็นอยู่เสมอ แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนไปบ้างตามยุคสมัยเพื่อให้ทันสมัย และด้วยเหตุที่ปัจจุบันมีการผสมผสานประเพณีการแต่งงานจากหลายวัฒนธรรมรวมทั้งการแต่งงานตามขนบธรรมเนียมจีนนั้นมีความซับซ้อนและมีสิ่งของที่ต้องตระเตรียมมาก พิธีการแต่งงานแบบจีนจึงเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็ยังคงมีลักษณะของความเป็นจีนให้เห็นอย่างชัดเจน

มีผู้รู้ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีและขั้นตอนการแต่งงานตามธรรมเนียมจีนไว้ในหนังสือและเว็บไซต์สรุปได้ดังนี้คือ การแต่งงานจะเริ่มด้วยทางฝ่ายพ่อและแม่ของคู่บ่าวสาวนำดวงของทั้งคู่ไปให้ซินแสดูฤกษ์หาวันที่ดีที่สุดให้ เมื่อได้ฤกษ์และตกลงกันได้เรียบร้อยแล้ว ก็ต้องเตรียมงานพิธีที่จะเกิดขึ้นตามลำดับ ดังนี้

เมื่อถึงวันหมั้น ฝ่ายชายจะยกเครื่องขันหมากพร้อมกับสินสอดทองหมั้นมายังบ้านของฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงจะเก็บเครื่องขันหมากที่ฝ่ายชายเตรียมมาให้ครึ่งหนึ่ง และอีกครึ่งหนึ่งคืนให้ฝ่ายชายไป พร้อมกับส้มเซ่งติดตัวซึ่งจัดเป็นคู่กันกับเอี่ยมแดงเสียบปิ่นทอง ซึ่งฝ่ายชายจะคืนปิ่นทองให้เจ้าสาวเสียบผมก่อนออกจากบ้าน นอกจากส้มเซ่งแล้วฝ่ายหญิงยังต้องมอบกล้วยให้ฝ่ายชายกลับไปด้วย เป็นนัยว่าจะได้มีลูกหลานว่านเครือสืบสกุล

เมื่อเสร็จจากกระบวนการพิธีขันหมากแล้ว เจ้าบ่าวเจ้าสาวก็จะรอดูฤกษ์สวมแหวนหมั้นต่อหน้าญาติผู้ใหญ่ จากนั้นผู้ใหญ่ให้ศีลให้พร เชิญแขกกินเลี้ยง เป็นอันจบพิธีหมั้น

ก่อนถึงกำหนดฤกษ์แต่งงาน ทางฝ่ายชายต้องจัดเตรียมเครื่องขันหมาก ซึ่งมีสินสอดทองหมั้น ตลอดจนผลไม้ ขนม เครื่องเซ่นไหว้ แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือ ส้มเซ่งผลสีเขียว ติดตัวอักษรจีน “เซ่งฮี้” แปลว่า “ความสุขยกกำลังสอง” ไว้ทุกผล จัดเป็นเลขคู่ ส่วนขนมหมั้นได้แก่ จันอับ ขนมเหนียว

เคลือบเงา ขนมนี้อะไรเงา ถั่วตัด ข้าวพองทึบ ขนมน้โก๋อ่อน เสริมด้วยซาลาเปา สำหรับฝ่ายเจ้าสาว ต้องเตรียมข้าวของเครื่องใช้เพื่อออกเรือน เริ่มจากเอี่ยมแต่งงานซึ่งเป็นเอี่ยมสีแดง ตรงอก เสื้อเอี่ยมมีช่องกระเป๋ापักตัวอักษร “แป๊ะนี้ให้เล่า” แปลว่า อยู่กินกันจนแก่เฒ่า ในกระเป๋าย้อมบรรจุห่อเมล็ดพีช 5 ชนิด มีความหมายว่าเจริญงอกงาม พร้อมต้นชุงเฉ้าหรือต้นเมียบลวง 2 ต้น และปิ่นทองที่ทำเป็นตัวยลายภาษาจีนว่า “ยู่อี้” แปลว่า สมปรารถนา เสียบไว้ให้ปลายโผล่พ้นขอบกระเป๋ายืนมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในห้องนอนพศินแฝดผู้น้องของภฤศเต็มไปด้วยเครื่อง
ชั้นหมากของเจ้าสาว

บนเตียงนอนที่ปูด้วยผ้าแพรสีขาวมีเอี่ยมสีแดง ไม่ต้องดู
จิรัศยาก็รู้ว่าในกระเป๋าย้อมคงบรรจุห่อเมล็ดพีชห้าชนิดซึ่ง
ความหมายของเมล็ดพีชพวกนั้นก็คือ ความเจริญงอกงาม
เจริญรุ่งเรือง มีลูกหลานไว้สืบสกุล และยังต้องมีต้น ชุงเฉ้าหรือต้น
เมียบลวงจำนวนสองต้น ซึ่งหมายถึงเกียรติยศ แต่สิ่งที่มีไม่ได้คือ
ปิ่นทอง ภาษาจีนเรียกว่า “ยู่อี้” แปลว่า “สมปรารถนา” เสียบไว้
โดยให้ปลายปิ่นโผล่พ้นขอบกระเป๋ายืนมา จึงจะครบถ้วนตามพิธี
แบบจีน

(สิงห์. 2558 : 215)

เธอเดินไปดูข้าวของตามพิธี ซึ่งประกอบไปด้วยส้มแข่งผล
สีเขียวติดตัวอักษรจีน “ซังฮี้” แปลว่า “คู่ยินดี” ไว้ทุกผล ถาด
สีแดงซึ่งมีซองสีแดงวางเอาไว้ และขนมชั้นหมากซึ่งจัดไว้ในกล่อง
สีแดงผูกโบสีชมพู

(สิงห์. 2558 : 218)

เมื่อถึงฤกษ์ เจ้าบ่าวจะมารับตัวเจ้าสาวที่บ้าน โดยมีญาติ ๆ คอยต้อนรับด้วยน้ำชา
และขนมอี๊ (ขนมสาคุเม็ตใหญ่สีชมพู) ถึงที่บ้านแล้วก็ต้องเตรียมอาหารงานแต่งเลี้ยงแขก ซึ่งใน
นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้ กล่าวถึงว่า อาหารมงคลที่ขาดไม่ได้ไว้ดังนี้

เมื่อแต่งตัวแต่งหน้าเรียบร้อยแล้ว อาเฮียงก็เดินไปส่งช่างทั้ง
สอง ส่วนอาอิมแจ็กจัดสำหรับอาหารมงคลเข้ามาให้จิรัศยาถึงในห้อง
หมู เปิด ไข่ ปลา เครื่องในหมู ผักกุกุ่ยขำคือส่วนหนึ่งของบรรดา
อาหารมงคล

(สิงห์. 2558 : 235)

นอกจากนี้ตามธรรมเนียมเงินในวันส่งตัวคืนที่เจ้าบ่าวไปรับเจ้าสาว ก่อนจะพาออกจากบ้านอาจมีการตั้งโต๊ะให้คู่บ่าวสาวกินอาหารมงคลเพื่อเป็นเคล็ดให้มีความสุข ประกอบด้วยอาหาร 10 อย่าง ได้แก่ (1) วุ้นเส้นหรือเส้นหมี่ หมายถึงให้รักกันนาน ๆ และมีอายุยืนยาว (2) เห็ดหอม หมายถึงให้ชีวิตคูมีแต่ความหอมหวาน (3) ผักกุกช่าย หมายถึงให้รักกันยั่งยืนนาน (4) ผักเกาฮองมีนัยสื่อถึง "ฮั้วฮะ" ซึ่งเป็นเขียนคู่ที่รักกันมาก "ฮั้วฮะ" จึงมีความหมายให้รักใคร่ปรองดองกัน (5) หัวใจหมู หมายถึงให้รักกันเป็นใจเดียว (6+7) ไส้หมูและกระเพาะหมู ไส้หมู คือ ดั่ง กระเพาะหมู คือ ใต้ว รวมกันเป็นภาษามงคลว่า อ้วนดั่งอ้วนใต้ว หมายความว่าให้เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นหมายถึงการปรับตัวเข้าหากัน นิสัยใดที่ไม่ดี ก็ได้เปลี่ยนเป็นนิสัยที่ดี เพื่อให้คู่ครองได้มีความสุขและรักกันยืนยาว (8) ตับหมู เป็นนัยสื่อถึงความก้าวหน้ารุ่งเรือง (9) ปลา แปลว่าให้มีเหลือกินเหลือใช้ คือมีมากมาย ร่ำรวยจนกินใช้ไม่หมดนั่นเอง และ (10) ปู เมื่อต้มแล้วเป็นสีแดงมงคล และตัวปูที่เดินเร็ววิ่งเร็วจะอวยพรคู่บ่าวสาวให้ทำอะไรได้คล่องแคล่ว ขยันทำมาหากิน ทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เมื่อถึงเวลารุ่งเช้า แขกหรือเริ่มทยอยมาที่บ้านจนพร้อมหน้า คู่สามีภรรยาใหม่จะต้องทำการ "ซ่งเต้" หรือยกน้ำชาให้พ่อแม่สามี และญาติผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าบ่าว โดยทั้งสองจะต้องคุกเข่าลงพร้อมกับ รินชาใส่ถ้วยวางบนถาดส่งให้ เมื่อผู้ใหญ่ดื่มชาแล้วก็จะให้ศีลให้พรและเงินทองให้เป็นทุนตั้งตัว ในขั้นตอนนี้บ่าวสาว จะมอบสิ่งของตอบแทนอาจจะเป็นผ้าขนหนูหรือเครื่องเบญจรงค์ก็ได้เรียกว่าเป็นของขวัญ เมื่อเสร็จพิธียกน้ำชาคู่บ่าวสาวจึงกินขนมอีกครั้ง

การแต่งงานแบบจีนมีรายละเอียดของพิธีการค่อนข้างมาก ตลอดจนถึงของที่ต้องตระเตรียมในการจัดงานก็มีอีกมากมายหลายรายการเช่นกัน ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรแม้ไม่ได้กล่าวถึงลำดับพิธีแต่งงานแบบจีนทั้งหมด แต่ก็ยังคงสะท้อนลักษณะของความเป็นจีนให้เห็นอย่างชัดเจน ดังนี้

ความจริงแล้วในขั้นตอนของการหมั้น ธรรมเนียมไทยกับจีนไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก เจ้าบ่าวจะยกขันหมากไปที่บ้านเจ้าสาวเมื่อมอบสินสอดทองหมั้นและเครื่องขันหมากที่เตรียมมาให้ฝ่ายหญิงเรียบร้อย ญาติฝ่ายเจ้าสาวก็ตรวจนับ ก่อนจะเก็บขนมแต่งงานและส้มเซ่งไว้ครึ่งหนึ่ง ส่วนอีกครึ่งหนึ่งส่งคืนให้แก่เจ้าบ่าวพร้อมมอบกล้วยทั้งเครือให้ไปด้วย เพื่อเป็นเคล็ดว่าจะได้มีลูกมีหลานเต็มบ้านไว้สืบสกุล

(สิงห์. 2558 : 218)

บนเตียงนอนที่ปูด้วยผ้าแพรสีขาวมีเอี่ยมแต่งงานซึ่งเป็นเอี่ยมสีแดง ไม่ต้องดูจิริลยาที่รู้ว่าในกระเป๋เอี่ยมคงบรรจุห่อเมล็ดพืชห้าชนิดซึ่งความหมายของเมล็ดพืชพวกนั้นคือ ความเจริญงอกงาม

เจริญรุ่งเรือง มีลูกหลานไว้สืบสกุลและยังต้องมีต้นซุงเผ้าหรือต้น
เมียบลวงจำนวนสองต้น ซึ่งหมายถึงเกียรติยศ แต่สิ่งที่มีไม่ได้คือ
ปิ่นทอง ภาษาจีนเรียกว่า “ยู่อี้” แปลว่า “สมปรารถนา” เสียบไว้
โดยให้ปลายปิ่นโผล่พ้นขอบกระเป๋ารับขึ้นมา จึงจะครบถ้วนตามพิธีแบบ
จีน

สายเอี่ยมใช้สร้อยคอทองคำหนักสี่บาทแทนเชือกแดง
สำหรับผูกเอี่ยม ที่ต้องใช้สร้อยทองจำนวนสี่บาทเป็นเพราะเลข
สี่นั้นถือเป็นเลขมงคลสำหรับคนจีน

(สิงห์. 2558 : 215)

3.3.3 พิธีงานศพ

มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ได้ให้ความรู้ในเรื่องพิธีงานศพ ว่า การจัดพิธีงานศพให้กับ
ผู้อาวุโสเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับคนจีนดังนั้นเมื่อพ่อแม่หรือผู้อาวุโสเสียชีวิต บรรดาลูกหลานจะ
พยายามกันอย่างที่สุดที่จะจัดพิธีศพให้ผู้ล่วงลับอย่างสมเกียรติ ดังเช่นคำสอนในลัทธิขงจื้อที่ว่า
“จงแสดงความกตัญญูต่อบิดามารดาที่ยังมีชีวิต และจงแสดงความเศร้าอาลัยต่อท่านยาม
ท่านสิ้นชีพ”

การจัดพิธีศพของจีนมีดังนี้ การเผาศพจะทำตั้งแต่ 3 วันถึง 7 วัน ตามประเพณี
เก่าแก่ จำนวนวันเผาศพจะต้องเป็นจำนวนคี่ ถ้าเป็นจำนวนคู่ส่วนมากจะใช้เป็นจำนวนที่จัดงานมงคล

ในช่วงพิธีงานศพ ศพจะถูกบรรจุในโลงที่วางในห้องโถงเพื่อให้ญาติพี่น้องเช่นไหว้
แสดงความอาลัย คนที่มาร่วมงานศพ มักจะนำพวงหรีดกับคำไว้อาลัยหรือผ้าทองมามอบให้แก่เจ้าของ
งานเพื่อแสดงความเสียใจ เจ้าของงานศพก็จะมอบด้ายแดงหนึ่งมัดหรือมอบซองสีแดงซึ่งบรรจุเหรียญ
เงินเป็นการตอบแทนผู้ร่วมงานและยังเป็นเครื่องรางนำโชคให้ผู้ร่วมงานเดินทางปลอดภัยอีกด้วย
ผู้ร่วมงานต้องสวมเสื้อผ้าสีเรียบ ๆ ห้ามใส่เสื้อสีฉูดฉาดเพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อผู้ที่ล่วงลับ

คนจีนเชื่อว่า คนตายไปแล้วจะไปอยู่ยังโลกอีกโลกหนึ่งหรือที่เรียกว่ายมโลก จึงเผา
กระดาษเงินกระดาษทองให้แก่ผู้ตายเพื่อให้ผู้ตายเอาไว้ใช้ในยมโลก จะได้ไม่อยู่แบบผีที่อด ๆ อยาก ๆ
ดังนั้นนอกจากเงินงดเต็กแล้ว ครอบครัวที่ร่ำรวยบางครอบครัวยังเผากระดาษ บ้านกระดาษ
เป็นต้น ให้แก่ผู้ตาย เมื่อพิธีเผาศพสิ้นสุดลง จะมีขบวนแห่ศพไปยังหลุมฝังศพหรือเมรุเผาศพ ขบวนแห่
ศพโดยทั่วไปจะนำขบวนโดยวงมโหรี ตามตำนานเล่าว่า ที่ต้องมีวงมโหรีก็เพื่อขับไล่ภูตผีปีศาจที่
หลบซ่อนอยู่บริเวณใกล้ ๆ ออกให้ห่างจากขบวนแห่ แถวแรกตรงด้านหน้าโลงศพเป็นตำแหน่งของลูก
ชายและลูกสาวของผู้เสียชีวิต ส่วนญาติ ๆ หรือเพื่อนจะเดินอยู่ด้านหลังขบวนแห่

ในนวนิยายชุดนี้ได้กล่าวถึงการจัดงานศพตามประเพณีจีนไว้เพียงเล็กน้อย

พรุ่งนี้จะพาพ่อกลับบ้านแล้ว จีรัลยากับทรงกลดกลับมา
ยังถ้ำสิงห์เพื่อจัดเตรียมสถานที่ หิ้ง โต๊ะสำหรับวางรูป ป้าย
วิญญาณ และเครื่องเซ่นไหว้

เรื่องเซ่นไหว้ร้อยวันนี้ วรรดีรับอาสาอยู่ที่ถ้ำสิงห์และ
ดูแลสามีของเธอเอง ลูกชายกับลูกสะใภ้ที่กำลังลุยงานหนักก็ไม่ได้
คิดคำนอะไรมากเพราะนี่คงเป็นการแสดงความรักครั้งสุดท้ายของแม่
ที่จะทำให้พ่อได้

(สิงห์. 2558 : 345)

นอกจากนั้นได้แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของคนไทยเชื้อสายจีนและการผสมผสาน
ประเพณีจีนและไทย โดยกล่าวถึงประเพณีงานศพของตัวละครซึ่งจัดตามประเพณีแบบไทย ดังนี้

งานศพของนายรุ่งโรจน์ แซ่อึ้ง ยิ่งใหญ่สมเกียรติสมฐานะ
ลูกชายของ อึ้งตงกัวนายใหญ่แก๊งเซี่ยวสิงห์

กลุ่มต่าง ๆ ในเยาวราชต่างส่งคนมาร่วมเคารพศพ
คนกลุ่มเซี่ยวสิงห์ก็มาร่วมงานแทบจะเรียกได้ว่ามีดฟ้ามีดิน...

(สิงห์. 2558 : 281-282)

“เชิญคะคุณหยกมณี จุดธูปไหว้บรรพชนน้อยนะคะ เขา
คงอยากรับรู้ว่าคุณมาแล้ว”

หยกมณีขอบคุณคุณหนูของเต่าศิลา ซึ่งตอนนี้ดำรง
ตำแหน่งนายหญิงของเซี่ยวสิงห์ด้วย ก่อนเดินตามจีรัลยาเข้าไปนั่ง
พับเพียบหน้าศพ รูปถูกส่งให้ถึงมือเธอ หยกมณีไหว้คนตายเป็นพิธี
ก่อนเหลือบตามองรูปซึ่งตั้งอยู่หน้าศพ...

พิธีการแบบไทยดำเนินไปอย่างสำรวม แยกในงานดู
จะเคารพผู้ตายพอสมควร บ่งบอกให้หยกมณีทราบโดยไม่ต้องมี
ใครบอก ว่าผู้ตายคงเป็นคน ที่มีความสำคัญในเซี่ยวสิงห์ไม่น้อย

(สิงห์. 2558 : 376-377)

3.3.4 การแสดงศิลปะจีน

1) จิ้ว

มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ได้ให้ความรู้เรื่องจิ้วว่าเป็นศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นมา
นาน 5,000 ปี เริ่มต้นจากช่วงรัชสมัยราชวงศ์จิว ซึ่งมีการผสมผสานการขับร้องและการเจรจา
ประกอบกับลีลาท่าทางของนักแสดงให้ออกเป็นเรื่องเป็นราว โดยนำเหตุการณ์ต่าง ๆ ในพงศาวดาร

และประวัติศาสตร์มาดัดแปลงเป็นบทแสดง นอกเหนือไปจากพงศาวดารและประวัติศาสตร์แล้ว เรื่องของความเชื่อ ประเพณี และศาสนาก็เป็นสิ่งที่ผสมผสานอยู่ในการแสดง “จิว” ด้วยเช่นกัน ในยุคสมัยนั้นยังไม่มีแบบฉบับโดยเฉพาะ จึงมีผู้แสดงเพียงไม่กี่คน และมีการแสดงเป็นเรื่องสั้น ๆ จนถึงสมัยราชวงศ์ซ้องประมาณปี ค.ศ. 1179-1276 ในยุคนั้นยังไม่มีรูปแบบการแสดงที่ชัดเจน ใช้ผู้แสดงแค่ไม่กี่คน จึงมีการแสดงเป็นเรื่องสั้น ๆ เพียงเท่านั้น ส่วนทางภาคเหนือ ราวช่วงต้นศตวรรษที่ 13 พวกชนเผ่ามองโกลสร้างรูปแบบของจิวขึ้นมาเรียกว่า "ซาจู" โดยมักแบ่งการแสดงออกเป็น 4 องค์ ตัวละครเอกเท่านั้น ที่จะมีบทร้องเป็นทำนองเดียวตลอดเรื่อง ส่วนตัวประกอบอื่นอาศัยการพูดประกอบ ขณะที่อุปรากรฝ่ายเหนือเป็นที่นิยมในหมู่ขุนนางชั้นสูง ทางใต้นั้นผู้คนนิยมจิวที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องเล่าพื้นบ้าน จิวมีวิวัฒนาการอยู่ตลอดเวลาและมาเจริญรุ่งเรืองมากที่สุดที่สุดในสมัยของเฉียนหลงฮ่องเต้ ประมาณ ปี ค.ศ. 1736-1796 โดยเริ่มแพร่หลายนับตั้งแต่เปิดการแสดงในงานฉลองวันคล้ายวันพระราชสมภพของเฉียนหลงฮ่องเต้ ซึ่งนำเทคนิคการแสดงจิวแบบใหม่ ๆ เข้ามาเผยแพร่ในเมืองหลวงกระทั่งปลายราชวงศ์ชิง จิวจึงมีลักษณะต่าง ๆ กันออกไปหลายร้อยแบบ ทั้งในด้านการร้อง การจัดฉากเพลง แต่ส่วนใหญ่เนื้อหาของเรื่องมาจากคณู หรือนิยายที่เป็นที่นิยม ต่อมาจิวได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปจนทั่วประเทศจีน มีผู้อุปถัมภ์คณะจิวกันมากขึ้น

อุปรากรจีนที่เป็นแบบมาตรฐาน และนับเป็นศิลปะประจำชาติ คือ จิวปักกิ่ง ซึ่งการแสดงจะเน้นศิลปะด้านดนตรี การขับร้อง นาฏลีลา การแสดงอารมณ์ ศิลปะการต่อสู้กายกรรม ผู้แสดงจะต้องมีพรสวรรค์ น้ำเสียงมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีความอดทนสูงอีกด้วย องค์ประกอบของอุปรากรจีนจะประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ “จิวปักกิ่ง” เป็นการแสดงที่นำความเด่นของจิวทุกชนิดมารวมเข้าด้วยกัน มีการแสดงที่โลดโผนกว่าจิวแต่จิว มีการร้องโอเปร่า ร้องลากเสียงเพื่อแสดงพลังเสียง และมีการใช้เสียงปีบเพื่อแสดงศิลปะการใช้เสียงที่หลากหลายด้วย ดังนั้น จิวปักกิ่งจึงถือได้ว่าเป็นศิลปะประจำชาติ และกลายเป็นหนึ่งภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมของชาวจีนกับชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีมาเนิ่นนานนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2) การแสดงต่าง ๆ ของจีน

นอกจากการแสดงศิลปะจิวจีนแล้ว ยังมีนาฏศิลป์พื้นเมืองของจีนอีกหลายอย่าง เช่น รำพัด รำจิ้น ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์จีนคล้ายกับทุกชาติทางตะวันออก คือ เกิดจากการประกอบพิธีทางไสยศาสตร์ แล้วพัฒนามาเป็นละครและการแสดงแบบต่าง ๆ ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร เรื่อง หงส์ ได้กล่าวว่าโรงน้ำชาที่มีการแสดงของจีนทุกคืนวันเสาร์อาทิตย์ ดังนี้

“โรงน้ำชาของเรามีการแสดงทุกคืนวันเสาร์อาทิตย์ และวันหยุดสำคัญ ๆ ค่ะ การแสดงมีตั้งแต่ รำพัด รำจิ้น รำกระบี่ และอีกหลายอย่าง ป้าอยากให้คุณที่แวะมาที่นี่ได้มีโอกาสเห็นการแสดง

ต่าง ๆ ของจีน นางรำและนักดนตรีทุกคนถูกจ้างมาจากเมืองจีน
โดยตรงค่ะ ...”

(หงส์. 2558 : 58)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่า การแสดงดังกล่าวเป็นการแสดงที่สวยงามและชาวจีน
ภาคภูมิใจในประการแสดงดังกล่าว ดังที่ตัวละครในเรื่องหงส์ภาคภูมิใจและอยากอวดการแสดงรำ
ต่าง ๆ ของจีนให้คนในประเทศไทยได้เห็น

3.3.5 การดื่มชา

ในชีวิตประจำวันของชาวจีน มีสิ่งของ 7 อย่างที่ขาดไม่ได้ คือ ไม้ ข้าว น้ำมัน เกลือ
ซีอิ้ว น้ำส้มและชา เห็นได้ว่าชามีความสำคัญมากสำหรับชาวจีน การเลี้ยงน้ำชาเป็นประเพณีของ
ชาวจีน พอมีแขกมาเยี่ยมที่บ้าน เจ้าของบ้านก็จะรับชงชาที่มีกลิ่นหอมทันที ดื่มชาไปพลางคุยกัน
ไปพลาง ซึ่งเป็นบรรยากาศสบาย ๆ หรือเมื่อมีธุระจะปรึกษาคนจีนชอบดื่มน้ำชาไปด้วยปรึกษากันไป
ด้วย การดื่มชานอกจากจะเป็นการดื่มในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีวัฒนธรรมการยกน้ำชาในพิธีแต่งงาน

ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร มีการกล่าวถึงการดื่มชาแทรกไว้ในหลายตอน เช่น

ซินแสง่วงพยักหน้า “ดื่มชาก่อน แล้วค่อยคุยกัน”

(เลื้อ. 2558 : 30)

จิรัชยาสายหน้าก่อนหันไปมองทรงกลดที่นั่งจิบชาราวกับ
กำลังสบายอารมณ์ เห็นแบบนี้แล้วของมันขึ้น “นี่ คุณยังมานั่งจิบ
ชาเฉยแบบนี้ได้ยังไง เรื่องมันเกินเลยไปถึงขนาดนี้ฉันทนไม่ไหว
แล้วนะ”

(สิงห์. 2558 : 213)

เมื่อเดินเข้ามาภายในเรือน จมูกทรงกลดได้กลิ่นหอมของ
ชาดอกมะลิที่สาวใช้อีกคนเพิ่งรินจากกาเพื่อต้อนรับนายและแขก...
จิวกก็เคียดเจี๊ยะว่าที่ลูกเขยนั่ง จากนั้นสิ่งหนึ่งหูนุ่มกับเต่าเผ่าก็จิบน้ำ
ชาหอมกรุ่นรสละมุนแกล้ม ของว่างสองอย่างบนโต๊ะ

(สิงห์. 2558 : 208)

ด้านข้างฝั่งขวามือเป็นจุดให้ลูกค้าเลือกชิมชา กาน้ำร้อน
และถ้วยชาถูกวางเรียงกันเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนด้านซ้ายมือ
เป็นห้องครัวที่มีตู้กระจกให้ลูกค้าเลือกสั่งดื่มชา

(หงส์. 2558 : 59)

3.3.6 อาหารการกิน

ชาวจีนมีคำพังเพยคำหนึ่งว่า ใ้ยยาบำรุงสู้ใ้ยอาหารบำรุงไม่ได้ แสดงว่า ถ้าคนเราจะรักษาสุขภาพ ควรให้ความสำคัญกับอาหารการกิน ถึงแม้บางคนจะมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดีก็ตาม แต่พวกเขาก็สามารถจัดอาหารของตนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ยิ่งต้องให้ความสำคัญกับเรื่องอาหาร เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว นานเข้ากิจกรรมเกี่ยวกับอาหารการกินก็ได้ขยายออกไปครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ประเพณีการเลี้ยงอาหารตามมารยาททางสังคม ประเพณีการกินอาหารตามวันเทศกาล ประเพณีการกินอาหารตามความเชื่อ ประเพณีการกินอาหารในงานสมรสและงานศพ ตลอดจนการฉลองวันเกิดและการฉลองการคลอดบุตร เป็นต้น คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้นำวัฒนธรรมจีนด้านอาหารการกินเข้ามาด้วย ซึ่งแบ่งได้เป็นอาหารประจำวัน และอาหารประเพณี

1) อาหารประจำวัน

อาหารจีน ได้รับการยกย่องว่ามีศิลปะและมีมาตรฐานการปรุงอาหารในระดับโลก จากการรวบรวมข้อมูลด้านอาหารพบว่าตลอดระยะเวลาอันยาวนานของประวัติศาสตร์จีน อาหารจีนมีมากกว่าหมื่นชนิดและมีวิธีการปรุงอาหารมากกว่า 40 วิธี เมื่อเวลาผ่านไปถึงยุคของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก วัฒนธรรมการกินของชาวจีนก็เกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ กล่าวคือ นอกจากจะให้ความสำคัญกับรูป รส กลิ่น และสีของอาหารแล้ว ยังพิถีพิถันในเรื่องโภชนาการและมีการปรับปรุงวิธีการปรุงอาหารด้วย อย่างไรก็ตามกล่าวได้ว่าในชีวิตประจำวันคนจีนทั่วไปนิยมรับประทานอาหารจานผัก โจ๊ก เกี้ยว และซุ๊ป ซึ่งในนวนิยายชุดนี้ได้สะท้อนภาพด้านอาหารไว้ดังนี้

เมื่อเอาของกินเข้ามาล่อ คนตะกละแบบจิริสยา ก็รีบเปิดประตูออกมาทันที “โจ๊กหรือใส้ไชรีเปล่า”

จิริস্যายิ้มหน้าบานเดินเร็ว ๆ ตรงไปยังโต๊ะทำงานของทรงกลด เธอมองซามโจ๊กสองซามซึ่งมีควันกรุ่นส่งกลิ่นหอมหวานอย่างชื่นใจ “มีไช้ด้วย ฉันชอบกินโจ๊กใส้ไช้ตอนเช้าดีที่สุด นั่นฉันขอไปล้างหน้าแปรงฟันก่อนนะแล้วเดี๋ยวจะมากิน”

(สิงห์. 2558 : 190-191)

“เราเริ่มต้นด้วยซุ๊ปดีไหมครับ ซุ๊ปหูลลามเกี้ยวกุ้ง ชื่อดูน่ากิน” ทรงกลดชวนชายสูงวัยซึ่งนั่งอยู่ตรงข้ามกับเขาคุย และเมื่อจิวก็ก็เคียงพยักหน้าเออออ เขาก็หันไปสั่งอรรณพ “อาอั้นช่วยเรียกเต็กมาจตรารายการอาหารที”

(สิงห์. 2558 : 195)

คนรับใช้บ้านนี้คงถูกสอนกันมาดี เมื่อนายใหญ่กับนายหญิงลงมายังห้องรับแขก ทั้งคู่จึงเห็นข้าวผัดไข่หอมฉุยวางรออยู่บนโต๊ะเตี้ยหน้าโซฟา

(สิงห์. 2558 : 147)

นอกจากโจ๊ก เกี้ยว ข้าวและซूपแล้ว ชาวจีนยังนิยมเลี้ยงหมู เป็ด และไก่ เพราะมีการใช้เนื้อที่ในการเลี้ยงน้อย อาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์จึงจัดเป็นอาหารหลักอีกอย่างหนึ่ง ที่ต้องพิถีพิถันในการปรุงเป็นพิเศษ เช่น

“หิวไหม หยกซื้อเป็ดย่างเจ้าโปรดมาให้เฮียด้วย” พูดจบหญิงสาวก็ขยับตัวคล้ายจะลุกขึ้นไปหาของอร่อยมาบำรุงร่างกายคนที่เธอรักอย่างที่สุด

(สิงห์. 2558 : 162)

“เปิดปากกึ่งคะ” เพ็ญนภาพูดยิ้มๆ ก่อนจะได้ยินเสียงเรียกของลูกค้า ที่นั่งโต๊ะทางด้านหลัง

(กระทิง. 2558 : 17)

“ยินดีที่มีโอกาสได้รู้จักคนหล่อ ๆ อย่างอาคุณวิลเช่นกัน ค้า ภัตตาคารของเรามีอาหารอร่อยขึ้นชื่อหลายอย่าง ตั้งแต่หุฉลามตุ๋น น้ำแดง เป้าฮื้อ หมูหัน เป็ดปักกิ่ง หมูแดงฮ่องกง ปลาจะละเม็ดนึ่งบัววย รับประทานแล้วจะติดใจจนอยากกลับมาพรั่งนี้ มะรินนี่อีกแน่นอนค่า”

(หงส์. 2558 : 145)

2) อาหารประเพณี

อาหารตามประเพณีนั้นแยกได้เป็นอาหารที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ในโอกาสต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ประเพณีการกินอาหารตามมารยาททางสังคม ได้แก่ การเยียมเยียนไปมาหาสู่ระหว่างญาติมิตรในช่วงสำคัญ เช่น ย้ายบ้านใหม่ การคลอดบุตร หรือการเจรจาทางธุรกิจ เป็นต้น สิ่งแรกที่เจ้าภาพต้องคิดถึง ก็คือจะจัดอาหารและเครื่องดื่มอะไรไว้เลี้ยงแขก และพยายามจัดอาหารให้มีความหลากหลาย เพื่อให้แขกมีความพอใจ หากเกี่ยวกับการค้าขาย นักธุรกิจนิยมเชิญคู่ค้าไปรับประทานอาหารด้วยกัน แล้วพูดคุยเรื่องธุรกิจไป เมื่อรับประทานอาหารเสร็จทั้งสองฝ่ายก็ตกลงทางการค้าได้เรียบร้อยพอดี

เนื่องจากท้องถิ่นต่าง ๆ ของจีนมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างกัน อาหารที่นำมารับรองแขกก็มีความแตกต่างกันไปด้วย ในสมัยโบราณที่กรุงปักกิ่ง เจ้าภาพต้อนรับแขกด้วยเส้นหมี่ ซึ่งมีความหมายถึงการเชิญชวนให้แขกนอนพักค้างคืนที่บ้าน แต่ละคนควรรับประทานเส้นหมี่

สองสาม แต่ห้ามใส่เส้นหมี่จนเต็มชาม เพราะถือว่าไม่เป็นสิริมงคล ถ้าแขกนอนพักค้างคืนที่บ้าน เจ้าภาพก็จะเชิญแขกรับประทานอาหารเที่ยว ซึ่งเป็นการแสดงว่า ยินดีต้อนรับ ตามประเพณี ผู้ที่ไปเยี่ยมญาติหรือเพื่อนสนิท ควรจะนำขนม 7 อย่างไปฝากเจ้าภาพเป็นของขวัญ ส่วนที่ชนบททางภาคใต้ของจีน เมื่อมีแขกมา เจ้าภาพจะยกน้ำชามารับรองแขกทันที หลังจากนั้นก็จะรีบเข้าครัวไปทำขนมหรือไข่หวานหรือขนมแป้งข้าวเหนียว ใส่น้ำตาล เพื่อให้แขกรับประทานอาหารหลัก ผลไม้ที่นำมารับรองแขกต้องมีสัมรวมอยู่ด้วยเสมอ เพราะในภาษาท้องถิ่น คำว่าส้ม ออกเสียงเป็น จี้ ซึ่งตรงกับศัพท์ตัวจี้ที่แปลว่า สิริมงคล มีความหมายว่า ขอให้แขกมีสิริมงคล และใช้ชีวิตอย่างหวานชื่นเช่นเดียวกับรสชาติของส้มหวาน ในบางท้องถิ่นต้องมีปลาด้วย เพราะการออกเสียงคำว่า ปลา หรือ อวี เป็นเสียงที่ตรงกับคำที่มีความหมายว่ามีเงินเหลือใช้ ในชีวิตประจำวัน

งานเลี้ยงประเภทหนึ่งที่จัดบ่อยคือ งานเลี้ยงที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงาน เช่น งานเลี้ยงเพื่อสู้องานเลี้ยงการหมั้น งานเลี้ยงฉลองพิธีแต่งงาน งานเลี้ยงวันเจ้าสาวกลับบ้าน เป็นต้น ในงานเลี้ยงเหล่านี้ งานเลี้ยงฉลองพิธีแต่งงานมีความพิถีพิถันที่สุดและมีขนาดใหญ่ที่สุด ทั้งนี้ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารที่เกี่ยวข้องกับพิธีแต่งงานนั้นได้กล่าวถึงไว้แล้วในหัวข้อพิธีแต่งงาน

แม้ว่าในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรไม่ได้กล่าวถึงอาหารเกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ อย่างชัดเจน แต่เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับด้านนี้สมบูรณ์ จึงได้เพิ่มเติมความรู้ที่เกี่ยวกับอาหารประเพณีต่าง ๆ ดังนี้

1) อาหารในเทศกาลตรุษจีน

ในวันตรุษจีนชาวไทยเชื้อสายจีนจะถือประเพณีปฏิบัติเกี่ยวกับอาหารอยู่ 3 วัน คือ

วันจ่าย จะต้องไปซื้ออาหาร ผลไม้ และเครื่องเซ่นไหว้ต่าง ๆ มาจัดเตรียมไว้ในตอนค่ำจะมีการจุดธูปอัญเชิญเจ้าที่ (ตี่จูเอี้ย) ให้ลงมาจากสวรรค์เพื่อรับการสักการบูชาของเจ้าบ้าน

วันไหว้ เครื่องไหว้ ได้แก่ เนื้อสัตว์ 3 ชนิด (ซาแซ คือ หมูสามชั้นต้ม ไก่ต้ม และเป็ดต้ม) หรือปรับเปลี่ยนเป็นเนื้อสัตว์ชนิดอื่น หรือเป็นเนื้อสัตว์ 5 ชนิดก็ได้ เหล้า น้ำชา และกระดาษเงินกระดาษทอง

ตอนสาย เครื่องเซ่นไหว้ประกอบด้วยซาแซ อาหารคาวหวาน ข้าว กับข้าวต่าง ๆ ขนมเข่ง ขนมเทียน เผือกเชื่อมน้ำตาล รวมทั้งการเผากระดาษเงินกระดาษทอง พร้อมทั้งมีการจุดประทัดเพื่อไล่สิ่งชั่วร้ายและเป็นสิริมงคล

2) อาหารในวันไหว้พระจันทร์ ได้แก่ ขนมไหว้พระจันทร์ มอนเทจ คัลเชอร์ (2551) ได้ให้ความรู้เรื่องขนมไหว้พระจันทร์ ว่ามีลักษณะกลม ๆ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาของคนในครอบครัวอย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้ ขนมไหว้พระจันทร์ จะต้องมีไส้หวาน หรือสอดไส้ด้วยธัญพืชที่มีรสหวานเท่านั้น เพราะฤดูไม้ร่วงกำลังจะผ่านไป กำลังจะเข้าสู่

ฤดูหนาวอันแสนลำบาก ในการดำรงชีวิตของชาวจีน การร่วมรับประทานอาหารของหวานในวันไหว้พระจันทร์กับครอบครัว เป็นนัยแห่งความหวานชื่น ความสุข ความอุดมสมบูรณ์ ก่อนที่จะเข้าสู่ภาวะแห่งความหนาวเหน็บ และขาดแคลนอาหาร ปัจจุบันนี้ ขนมไหว้พระจันทร์ มีทั้งไส้หมูแฮม ไส้หมูแดง ไส้หมูหยอง และไส้ต่าง ๆ สิ่งของที่จัดเตรียมเพื่อเซ่นไหว้ในวันไหว้พระจันทร์ ได้แก่ ขนมเปี๊ยะ ขนมโก๋ อาหารเจชนิดแห้ง และผลไม้ที่มีชื่อเป็นสิริมงคล 5 อย่าง หากจัดพิธีไหว้เจ้าแม่กวนอิมด้วย ก็จะจัดให้มีสิ่งของสำหรับไหว้สตรีไว้ด้วย คือ ต้นอ้อย โคมไฟ แป้งหอม สบู่ แชมพู น้ำอบ น้ำหอม โคมไฟ กระຈกส่องหน้าพร้อมหวี ผ้าเช็ดหน้า และชุดเครื่องทรงสำหรับเจ้าแม่กวนอิม (ไหว้เสร็จแล้ว ต้องเผาส่งไปให้เจ้าแม่กวนอิม) เป็นต้น

3.3.7 การใช้ภาษาจีน

คนจีนที่อพยพเข้ามาประเทศไทยได้พยายามรักษาการใช้ภาษาจีนทั้งในลักษณะการพูดจาสื่อสาร และการใช้ภาษาจีนในโอกาสอื่น ๆ ดังนี้

1) การใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การผสมผสานวัฒนธรรมจีนกับไทย ทำให้ชาวไทยเชื้อสายจีนมีการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีการตั้งชื่อภาษาจีนและภาษาไทยคู่กัน วัฒนธรรมในการตั้งชื่อเพื่อเรียกขานกันนั้นสะท้อนให้เห็นพัฒนาการในการใช้ภาษา และวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรมีหลายตอนได้พูดถึงการใช้ภาษาจีนและการตั้งชื่อภาษาจีนเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนยังสืบทอดวัฒนธรรมในการใช้ภาษาจีนและยังตั้งชื่อจีน ยังใช้ตัวอักษรจีน หรือยังออกเสียงจีน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสาค้ำซุ้มประตูทางเข้าตามแบบสถาปัตยกรรมจีนนั้นมี
มังกรพันรอบ ด้านบนมีป้ายภาษาจีนบอกชื่อโรงน้ำชาเฟิงหวง
(หงส์. 2558 : 58)

ทรงกลดหยิบซองที่ซึ่งเขียนอักษรจีนว่า “ที” ไว้บนหน้า
ซองออกมา มือใหญ่ไม่สิ้นขณะที่เปิดแล้วดึงเอากระดาษออกมา
จากซอง

(สิงห์. 2558 : 345)

ตั้งแต่เกิดเรื่องบัดซบเมื่อปีก่อน ธารมก็ได้ได้รับความ
ช่วยเหลือจาก เฉินอีเสียง...

ชายหนุ่มเปลี่ยนชื่อ นามสกุล และภาพลักษณ์ใหม่
กลายเป็น ธารม ธารธร หรือฉินเฉิงไห่ หลานชายเพียงคนเดียวของ
เจ้าพ่อคนดังฉินอีเสียง

(กระตัง. 2558 : 9)

ด้านหลังเวที ตีต๋ายสี่แดงขนาดยักษ์เด่นหรา เขียนด้วย
ตัวหนังสือสีทองว่า “ซินเจียยู่อี่ ซินนี้ฮวดไช้” หรือแปลได้ว่า ปีนี้
ขอให้จงสมความปรารถนาและเจริญรุ่งเรือง

(แรด. 2558 : 8)

“อาหลงพูดคล่องทั้งจีนกลาง แต่จิว อังกฤษ และไทยเลย
นะอาสูง” รอยยิ้มแห่งความภาคภูมิใจแต่งแต้มอยู่บนดวงหน้าคน
พูดที่ปลุกฝังทักษะให้บุตรชายมากับมือ เพราะใครก็ตามที่จะขึ้น
ครองตำแหน่งเจ้าพ่อแห่งแก๊งมาเฟียมังกรทองจะต้องพูดภาษาที่
แก๊งแผ่ขยายอำนาจออกไปได้ ณ วันนี้ วิลเลียมทำได้ดีจนดวงใจ
จะฝากธุรกิจในเครือและอนาคตของแก๊งอันทรงอิทธิพลไว้ในกำมือ

(หงส์. 2558 : 25)

2) เพลงจีน

เพลงเป็นศิลปะด้านวิจิตรศิลป์ที่ใช้เป็นสื่อปรุงแต่งอารมณ์และความรู้สึกของ
มนุษย์ตั้งแต่แรกเกิด บทเพลงที่มีคุณค่าจะมีอิทธิพลและสามารถช่วยปรุงแต่งนิสัยของมนุษย์ รวมทั้ง
สามารถนำมนุษย์ให้ดำเนินไปตามครรลองชีวิตที่ถูกต้องงดงามได้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2538) กล่าวว่า แบบอย่างฉันทลักษณ์ที่นิยมใช้ในวรรณกรรม
ของประชาชนนั้นไม่มีชื่อเรียกเฉพาะตามรูปแบบคำประพันธ์แต่ละชนิด แต่เรียกรวม ๆ กันว่า เพลง
คำประพันธ์ที่เรียกว่าเพลงแต่ละอย่างมักจะมีค่านิยมอยู่เฉพาะถิ่น เช่น เพลงอีแซว นิยมเล่นกันแถว
สุพรรณบุรี เพลงโคราชแถบเมืองโคราช เพลงเรือ แถบเมืองอยุธยา อย่างไรก็ตามมีเพลงบางชนิด
ที่นิยมเล่นกันแพร่หลายกว่านั้น เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เป็นต้น จากข้อความดังกล่าวนี้พบว่า “เพลง”
เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เป็นเครื่องมือสื่อความรู้สึก อารมณ์ และมีเนื้อหาสะท้อนชีวิตความ
เป็นอยู่ของคนในสังคม ดังปรากฏรูปแบบของเพลงหลากหลายและนิยมร้องกันในท้องถิ่นต่าง ๆ ของ
สังคมไทย เช่น ในภาคใต้มีการร้องเพลงบอก เพลงเรือ เพลงตันหยง เป็นต้น ในภาคกลางมีเพลงอีแซว
เพลงพวงมาลัย ลำตัด เป็นต้น

ดังนั้น เพลง หมายถึง สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรีที่คนเรากระทำขึ้นเพื่อสนอง
ต่อความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ตลอดจนเพื่อเป็นกิจกรรมทางสังคมอีกด้วยและ
เพลงมีความสำคัญต่อชีวิต เราจึงต้องปลุกฝังให้เด็กได้มีการร้องเพลง เพราะนอกจากจะช่วยเสริม
สุขภาพแล้ว ยังเป็นการช่วยให้เด็กได้ออกเสียงอย่างถูกต้องด้วย

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนวิถีชีวิตของตัวละครในยามพักผ่อนหย่อน
ใจด้วยการไปสังสรรค์และฟังเพลงจีนที่โรงน้ำชา โดยการแทรกบทเพลงจีนไว้ในเนื้อเรื่องเพื่อสะท้อน

ให้เห็นทั้งความสุขของตัวละครที่เกิดจากการฟังเพลงจีน และเพื่อเป็นการสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเมื่อได้ยินเสียงเพลง ดังนี้

ชิง ชิง ตี เก้อ เหวิน (เพียงจุมพิตแผ่วเบาจากเธอ)

อี จิง ต่า ตั่ง หว่อ ตี ซิน (หัวใจของฉันทันทีตื่นระรัว)

เซิน เซิน ตี อี ต้วน ฉิง (ความรักที่ลึกซึ้งในวันนั้น)

เจี้ยว หว่อ ซือ เนียน เต้า หรู จิน (นำไปฉันทัดจำมาถึงวันนี้) (เพลง เยวี่เยี่ยงได้เปี้ยวหว่อตีซิน ซึ่งแปลว่า พระจันทร์แทนใจฉัน)

เพลงหวานแว่วจากโบสถ์แห่งภักตาคาร ฉั่วค่วยซั๊กล่อม แยกซึ่งเข้ามารับประทานอาหารในภักตาคารหูให้เคลิ้มตามดวงตาชายหนุ่มและไม่หนุ่มจับจ้องนักร้องซึ่งอยู่ในชุดกีฟ้าสีม่วงตาเป็นมันกันทุกคน

(สิงห์. 2558 : 350)

เมื่อเสียงทำนองเพลงรักหวานดังขึ้นซ้ำ ๆ เพี้ยนภาภัก
เงยหน้าขึ้นมองพระจันทร์กลมโตสวยเด่นฟ้าไกล

หนีเวิน หว่ออ้าย...หนีโหย่ว ตัวเซิน

(เธอถามฉันว่ารักเธอแค่ไหน)

หว่ออ้าย...หนีโหย่ว จีเฟิน

(ฉันรักเธอเท่าไร)

หว่อตีชิง เหยเซิน...หว่อตีอ้าย เหยเซิน

(หัวใจของฉันแน่แท้ รักของฉันแน่นอน)

เยวี่เยี่ยงได้...เปี้ยวหว่อ ตีซิน...

(พระจันทร์นั้นแทนใจฉัน...)

หนีเวิน หว่ออ้าย...หนีโหย่ว ตัวเซิน

(เธอถามฉันว่ารักเธอแค่ไหน)

หว่ออ้าย...หนีโหย่ว จีเฟิน

(ฉันรักเธอเท่าไร)

หว่อเตอชิง ปู๋อี้...หว่อเตออ้าย ปู๋เปียน

(หัวใจฉันไม่แปรผัน รักของฉันไม่เปลี่ยนแปลง)

เยวี่เยี่ยงได้...เปี้ยวหว่อ ตีซิน...

(พระจันทร์นั้นแทนใจฉัน...)

ซิงซิง...ดียี เกอเหวิน
 (จูบเบา ๆ ของเธอนั้น)
 หยีจิงต้า...ตงหว่าอ ดีซิน
 (ทำให้หัวใจฉันลั่นไหว)
 เซินเซิน...ดียี ต้วนซิง
 (รักนั้นยังตรึงตราใจ)
 เจียวหว่าอซือ...เหนียนเต้า หุยจิน
 (ทำให้ฉันเฝ้าคิดถึงเธอ)

(กระทิง. 2558 :163)

3.4 ความเชื่อและค่านิยม

ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์อันเนื่องมาจากความมั่นใจต่อสิ่งนั้น ๆ ว่าเป็นความจริง เป็นสิ่งที่ให้คุณให้โทษต่อชีวิตได้ ความเชื่อจะเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสมัยโบราณที่มีความเจริญทางด้านวิชาการน้อย ความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ จึงเกิดขึ้น ความเชื่อบางอย่างอาจสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน จนกลายเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ นอกจากนี้ความเชื่อจะมีผลต่อความยึดมั่นถือมั่นในชีวิตแล้ว ความเชื่อหลายอย่างยังมีผลต่อค่านิยมของคนในสังคมอีกด้วย

3.4.1 ความเชื่อ

ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาอยู่ในประเทศไทย นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมาและนับเป็นกลุ่มคนต่างชาติจำนวนมากที่สุดที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย สิ่งที่โดดเด่นมากของคนจีนคือการรักษาความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้ได้อย่างเหนียวแน่น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีประเพณีและความเชื่อบางอย่างที่ปรับเปลี่ยนและผสมผสานไปกับวัฒนธรรมและประเพณีของสังคมไทย ที่เห็นได้ชัดเจนคือลักษณะความเชื่อทางศาสนาและลัทธิต่าง ๆ ของชาวจีนในประเทศไทยซึ่งได้ผสมผสานเข้ากับความเชื่อของพุทธศาสนา เช่น การบูชาบรรพบุรุษ การนับถือลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และการนับถือเทพเจ้า ชาวจีนในประเทศไทยจะนิยมไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษพร้อมกับทำบุญตักบาตรหรือให้ลูกบวชเรียนในพุทธศาสนา โดยไม่ถือว่ามี ความขัดแย้งกับความเชื่อในลัทธิเดิม

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนภาพความเชื่อต่าง ๆ ของคนจีนและคนไทยเชื้อสายจีนดังกล่าวข้างต้นผ่านตัวละคร ดังนี้

1) ความเชื่อเรื่องการดูดวงชะตา

ดวงดาวมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและความเชื่อของมนุษย์มานานแสนนาน เช่น ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นตัวกำหนดเวลาในแต่ละวัน หรือความเชื่อว่าดวงดาว มีอิทธิพลต่อชะตาชีวิตของคนแต่ละคน ในสมัยโบราณคนใช้การดูดวงดาวต่าง ๆ เพื่อทำนายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้น คนจีนส่วนใหญ่หรืออาจกล่าวได้ว่าทุกคนมีความเชื่อเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างดวงดาวกับดวงชะตามาก ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรก็ได้สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้หลายตอน เช่น

ซินแสจ้งบอว่า “ทางแก็คือ ลี้อจะต้องจัดของเซ่นไหว้เทพแก๊ซง ทำบุญปล่อยเต่าปล่อยปลา ปล่อยนก ไล่ชีวิตโคกระปือ และถวายโลงศพเพื่อต่ออายุ หลังจากนั้นก็ไปไหว้ให้เกิดสิริมงคล แก้ววัด ถือคิลกินเจตั้งแต่วันนี้ถึงสิ้นปีหน้า ไม่ควรจะออกงานมงคล หรืออวมงคลทั้งสิ้น”

(หงส์. 2558 : 113)

“ครับ แต่คุณภรรยาจะรีบไปหาซินแส แกจะเป็นห่วงคุณภรรยา” มงคลอยากให้เจ้านายรีบไปให้เร็วที่สุด เพราะใคร ๆ ต่างก็รู้ว่าซินแสจ้งมีความเชี่ยวชาญการดูดวงชะตาและทายอะไรไม่เคยพลาด

ภรรยาเพียงพยักหน้าเบา ๆ แต่มงคลทราบดีว่าอีกนานแน่กว่าเจ้านายหนุ่มจะแวะไปหาซินแสตามคำเชิญ คนถูกทักให้ระมัดระวังตัวไม่มีท่าทีวิตกหรือหวาดกลัวคำทำนาย แม้จะรู้ว่าซินแสคนดังแห่งเยาวราชที่มีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วในหมู่คนจีนทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ ขึ้นชื่อว่าทำนายแม่นยำมาก

(เลื้อ. 2558 : 15)

“ปีนี้อาภรพดวงไม่ค่อยดี จะมีเคราะห์หนัก แต่อัวฝากอามงคลให้ไปบอกอาภรพแล้วว่าถ้าจะทำอะไรก็ให้ระวังตัวไว้หน่อย” ซินแสจ้งบอ

“ดวงของอาภรพเกิดในดาวพัยค์ม หากยามใดดาวพัยค์ม หม่นแสง จะต้องหาคนที่เกิดในวันพระจันทร์เต็มดวงมาเป็นแรงเสริม” ซินแสจ้งอธิบาย ...ซินแสท้วงขึ้น “คนคนนั้นต้องเป็นผู้หญิงที่เกิดวันพระจันทร์เต็มดวง แล้วต้องเป็นหญิงโสดไม่เคยมีสามีมาก่อน”

(เลื้อ. 2558 : 31)

ซินแสจึงนำชุดสะเดาะเคราะห์ที่เตรียมไว้มาปิดเป่าสิ่ง
อัปมงคลตั้งแต่ศีรษะถึงสุดแขนของนายสุธีลิปสองครั้ง ก่อนจะนำ
ข้าวของเหล่านั้นไปวางไว้ในกล่องรับฝากใกล้ ๆ

นายสุธีกวาดสายตามองบทกลอนภาษาจีนอย่างหนักใจ
เมื่อแปลเป็นภาษาไทยได้ใจความชวนให้ใจหาย
ใบที่ยี่สิบเจ็ด...

“ไม่ค่อยดีเท่าไร เผาทิ้งดีกว่า”เอ่ยพลางพับกระดาษแผ่น
นั้นนำไปเผาตามความเชื่อของคนจีนที่ว่าหากได้ผลทำนายไม่ดีต้อง
เผาทิ้งเพื่อให้เทพเจ้าช่วยคุ้มครองดวงชะตา ก่อนจะเติมน้ำมันใน
ตะเกียงไฟเจียบ ๆ และอธิษฐานขอให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย
ทั้งปวง

(หงส์. 2558 : 133-135)

“แต่คุณก็มีเลือดสิงห์อยู่เต็มตัว พ่อฉันเคยรู้มาว่าตอนคุณ
เกิด ซินแสจึงเคยทำนายดวงชะตาของคุณไว้ ซินแสบอกว่า
คุณจะเป็นยิ่งกว่าพ่อของคุณ ฉันเชื่อว่าเพราะคำทำนายนี้แหละ
คุณถึงได้ถูกตามฆ่าไปด้วยทั้ง ๆ ที่คุณไม่เคยติดต่อกับ หรือได้รับการ
ติดต่อกับพ่อของคุณเลย”

(หงส์. 2558 : 155)

“ไม่ต้องกังวลไปครับ เดี่ยวผมจะคอยอธิบายสิ่งที่จะต้อง
ทำไปตลอด แต่ตอนนี้เราต้องเตรียมขบวนแล้วครับ เดี่ยวจะเลย
ฤกษ์ที่ซินแสแจ้งให้มา”

(สิงห์. 2558 : 218)

เรื่อง เสือ ได้กล่าวถึงซินแส บอกว่าเมื่อภรรยาแต่งงานต้องแต่งกับผู้หญิงที่เกิดใน
วันพระจันทร์เต็มดวง แล้วต้องเป็นหญิงโสด ดังตัวอย่าง

“ดวงของอาภรรยาเกิดในดาวพยุหะ หากยามใดดาวพยุหะ
หม่นแสงจะต้องหาคนที่เกิดในวันพระจันทร์เต็มดวงมาเป็น
แรงเสริม” ซินแสจึงอธิบาย

(เสือ. 2557 : 36)

จากตัวอย่างนี้ ผู้แต่งแสดงแนวความคิดเห็นที่ชักชวนให้ผู้อ่านเห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรม
ของไทยโดยผ่านตัวละครซินแสซึ่งเป็นคนที่มีดวงชะตา เขาจึงบอกว่าต้องหาผู้หญิงที่เกิดใน
วันพระจันทร์เต็มดวง เพราะตามวัฒนธรรมจีนจะรู้ว่า ในวัฒนธรรมจีนดวงจันทร์ เป็นตัวแทนของ

ความสดใส และบริสุทธิ์ เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นมิตร ผู้เขียนได้นำเสนอภาพดังกล่าวเพื่อส่งสอนให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมจีน เพื่อนำความรู้ ในโอกาสที่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ข้างต้น กล่าวได้ว่าคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรนิยมการดูดวงชะตา เพื่อให้รู้ว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตดีขึ้นหรือเลวลง การดูดวงถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

2) ความเชื่อเรื่องกรรม

พุทธศาสนายาน นอกจากจะชี้ทางเพื่อการพ้นทุกข์เหมือนคำสอนของพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทแล้ว ยังมีการผสมผสานกับความเชื่ออื่น ๆ ที่มีพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์จำนวนมากมาย พระพุทธเจ้าองค์สำคัญที่สุด คือ พระอมิตาภะ และพระโพธิสัตว์องค์สำคัญที่สุด คือ พระอวโลกิเตศวร หรือกวนอิม หัวใจการปฏิบัติธรรม คือ ต้องมีทั้งปัญญาและกรุณาควบคู่กันไป เน้นการละความเห็นแก่ตัวและทำประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งเป็นที่มาขององค์กรการกุศลต่าง ๆ เช่น มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง โรงพยาบาลหัวเฉียว ถนน ศาลา โรงทาน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่สั่งสอนให้คนเชื่อเรื่องกรรมดี กรรมชั่ว แสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องกรรมว่ากรรมให้ผลไม่เหมือนกัน อาจให้ผลทันเวลาหรือให้ผลในระยะยาว ฉะนั้นทุกคนจึงมีโอกาสรับกรรมไม่เหมือนกัน ถ้าความดีที่ทำไว้ครั้งนั้นยังไม่มาถึง ความชั่วที่มีผลหนักกว่าก็จะมาให้ผลก่อน ส่วนความดีนั้นจะให้ผลตามมาในภายหลัง คนที่เชื่อเรื่องกรรมจึงยอมรับความทุกข์ยากลำบาก ความผิดหวัง ขมขื่น และเคราะห์ที่เกิดแก่ตนได้ เพราะมีความอดทนรอผลแห่งกรรมดีในอนาคต นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องกรรมตามแนวคิดนี้ไว้หลายตอน เช่น

“สงสัยชาติก่อนผมจะทำบาปกรรมไว้เยอะกระมังครับ
ชาตินี้ถึงมีคนจ้องจะตามเอาคืน”

(หงส์. 2558: 113)

ความจริงของชีวิตซึ่งทำให้เขากลายเป็นลูกอกตัญญูคือ
บาปที่จะติดตรึงในหัวใจเขาตลอดไป บาปนี้คงแก้ไขไม่ได้

(สิงห์. 2558 : 157)

3) ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าและบรรพบุรุษ

การไหว้เจ้าเป็นธรรมเนียมประเพณีที่ลูกหลานจีนปฏิบัติสืบทอดกันมา ตามความเชื่อที่จะต้องไหว้เจ้าที่ และไหว้บรรพบุรุษ เพื่อความเป็นสิริมงคล และความสุขความเจริญแก่ครอบครัว การนับถือเทพเจ้าและการเคารพบรรพบุรุษ เป็นความเชื่อที่เก่าแก่ที่สุดที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ เทพเจ้าที่ชาวจีนนับถือมีตั้งแต่เทพเจ้าทั่วไปที่ประจำสถานที่ต่าง ๆ เช่น ทะเล ภูเขา เทพเจ้าชั้นสูงที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ ได้แก่ เทพเจ้ากวนอู เจ้าแม่ทับทิม และเทพเจ้าชั้นสูงสุด ได้แก่ พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ รวมทั้งเทพเจ้าที่ถือว่าเป็นเซียน เช่น โป๊ยเซียน เป็นต้น ความเชื่อนี้จึงมี

การสร้างศาลเจ้าขนาดต่าง ๆ ไว้ในชุมชนหรือสถานที่ต่าง ๆ เพื่อสักการะ และผูกโยงไปถึงงานประเพณีและเทศกาลต่าง ๆ มากมาย นวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังตัวอย่าง

นายไพศาลอยู่คุยกับซินแสงวงศ์ ส่วนภรรยาแม่ พี่สาว
น้องสาวและวันวิสาออกไปไหว้ศาลเจ้าพ่อกวนอูที่อยู่ด้านนอก
(เลื้อ. 2558: 114)

“ไหว้พระประธานก่อนนะคะ” นางกล่าวก่อนจะหันไป
หยิบรูปให้ตัวเอง แล้วหันไปหาบุตรสาวซึ่งยังยืนนิ่งอยู่ด้านหลัง
“หงส์มาหยิบรูปของตัวเองกับของวิไลสิลูก” น้ำเสียงกึ่ง
บังคับทำให้ลิดเดินลากเท้าเข้าไปทำตาม ไม่นานทั้งสี่ก็นั่งเรียงกัน
กราบองค์พระประธาน ก่อนจะเริ่มพิธีสะเดาะเคราะห์
(หงส์. 2558: 132)

ซินแสงวงศ์นำชุดสะเดาะเคราะห์ที่เตรียมไว้มาปิดเป่า
ลिंगอัมมงคลตั้งแต่ศีรษะถึงสุดแขนของนายสุธีลีบสองครั้ง ก่อนจะ
นำข้าวของเหล่านั้นไปวางไว้ในกล่องรับฝากใกล้ ๆ
(หงส์. 2558 : 133)

เทศกาลตรุษจีน เปรียบได้กับปีใหม่ของคนจีน ครอบครัว
คนจีนทุกบ้านจะตั้งโต๊ะเช่นไหว้บรรพบุรุษ ส่วนย่านไชนาทาวน์บน
ถนนเยาวราชจะเต็มไปด้วยความคึกคัก มีการปิดถนน จัดงานเลี้ยง
ฉลองอย่างใหญ่โต
(แรด. 2558 : 8)

“รอเตี้ยลิ อี้จะเอาวัตถุมงคลให้ไปกราบไหว้บูชาที่บ้าน
เทพเจ้าต่าง ๆ ลี้อคงจะมีหมดแล้ว วันนี้เอาสิงโตมีปีกไปพิทักษ์ภัย
พยัคฆ์คำรามไปเสริมบารมีก็แล้วกัน” ซินแสงวงศ์กล่าวแล้วเดินไป
หยิบของทั้งสองอย่างลงจากหิ้งมามอบให้ “พຽ່ນี้หลังจากไหว้พระ
แก้วัดแล้ว อย่าลืมปล่อยนกปล่อยปลาเท่าอายุ ทำบุญซื้อโลงศพ
ไถ่ชีวิตโคกระบือ ถือศีลกินเจ และก็ถวายสังฆทานทุกเดือนด้วยละ
ถ้าทำตามที่อ๊วบอกอย่างเคร่งครัด รับรองเลยว่าภัยร้ายอะไรก็มา
แผ้วพานลื้อไม่ได้ และพวกคนเลวมันจะแพ้ยไปเอง”

(หงส์. 2558 : 141)

“อุกษมมงคลสำหรับการไปไหว้สุสานบรรพบุรุษของลี้กักับ
อาหงส์คือวันที่ 6 เมษายน ตอนสิบเอ็ดโมงครึ่ง”

(หงส์. 2558 : 447)

4) ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยและฮวงจุ้ย

จากธรรมเนียมจีน ถือว่าการสร้างฮวงจุ้ยเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะเชื่อว่าถ้าสร้างฮวงจุ้ยได้ถูกต้องตามหลักฮวงจุ้ย จะดีทั้งกับคนตายและดีกับอนาคตของลูกหลานด้วย เพราะจะสามารถช่วยให้ลูกหลานเจริญรุ่งเรือง คนที่มีฐานะดี ยิ่งเชื่อเรื่องนี้มาก การสร้างฮวงจุ้ยที่ทรูหราสวยงามก็เพื่อแสดงให้เห็นว่า คนในตระกูลนี้ไม่ว่ายังมีชีวิต หรือเสียชีวิตไปแล้ว ที่อยู่อาศัยก็ต้องทรูหราพอ ๆ กัน

นิตยสารช่องทางทำมาหากินได้กล่าวถึงฮวงจุ้ย ว่า “ฮวงจุ้ย” คือ หนึ่งในศาสตร์จีนโบราณอีกหนึ่งแขนง ที่ปัจจุบันน้อยคนนักจะเรียนรู้และเข้าใจหลักการที่ถูกต้องอย่างลึกซึ้งและแม่นยำ จนนำไปใช้งานให้สามารถพลิกผันชีวิตของมนุษย์ได้ ฮวงจุ้ย จึงเป็นเคล็ดลับที่ปราชญ์จีนโบราณ ได้ค้นคว้า ศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีชะตาชีวิตฟ้าไม่อำนวย สามารถปรับแก้ไข ให้เจริญรุ่งเรืองได้ด้วยฮวงจุ้ยนี้เอง เพราะสูตรความสำเร็จของคนเรา ประกอบด้วยหลายปัจจัย สิ่งที่สำคัญนั้นมีอยู่สามส่วน ได้แก่ 1) ชะตาฟ้า 2) ชะตามนุษย์ 3) ชะตาดิน

หลักการของฮวงจุ้ยที่ถูกต้องเป็นเรื่องของการคำนวณและบริหารพลังงานธรรมชาติให้เข้ามาส่งเสริมมนุษย์ เมื่อมนุษย์เราได้รับการส่งเสริมพลังงานที่ดีตลอดเวลา ก็ย่อมมีสุขภาพดี แข็งแรง ร่าเริงแจ่มใส การคิดอ่าน การตัดสินใจในทางธุรกิจ ก็จะเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตามช่วงจังหวะและโอกาส ส่งผลให้ชีวิตมีความเจริญรุ่งเรือง ผู้ที่ศึกษาฮวงจุ้ยจึงต้องทำความเข้าใจและแยกแยะระหว่างความเชื่อ ความศรัทธา เทพเจ้า และหลักการบริหารพลังงานธรรมชาติออกจากกัน ไม่เช่นนั้น ฮวงจุ้ย ก็จะถูกปนเปื้อนด้วยความเชื่ออย่างมกมาย และไร้เหตุผลในที่สุด

ในเรื่องแก๊งมาเฟียเลือดมังกร อาจจะไม่ได้กล่าวถึงความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยอย่างชัดเจนดังที่ธรรมเนียมจีนกล่าวมา แต่ก็ได้สืบทอดความรู้มาบ้าง เช่น

สาเหตุในการซื้อที่ดินไปก็ไม่ใช่เพราะอะไร เพียงแค่
ซินแสวังบอกเท่านั้นว่าฮวงจุ้ยที่นี่ เหมาะจะทำฮวงจุ้ย อั้งตงกัวกั
ควักกระเป๋าสั่งที่เกือบร้อยไร่ตรงนี้อ้าวทันที

(สิงห์. 2558 : 348)

5) ความเชื่อเรื่องสี

มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสีในวัฒนธรรมจีน ว่าสีต่าง ๆ มีความหมายทั้งในทางที่ดี และไม่ดี ในศิลปะและวัฒนธรรมของจีนโบราณมีการใช้สีพื้นฐาน 5 สี คือ สีน้ำเงิน สีแดง สีเหลือง สีขาว และสีดำ ซึ่งมีความหมายถึงธาตุทั้ง 5 ธาตุ คือ น้ำ ไฟ ไม้ โลหะ

และดิน ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สอดแทรกวัฒนธรรมเรื่องสี โดยเน้นสีแดง เพราะมีความเชื่อว่า สีแดงเป็นสีที่เกี่ยวข้องกับไฟ ธาตุไฟเป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดีและความสุข ในช่วงเทศกาลปีใหม่จีน วันหยุดอื่น ๆ และในการพบปะของครอบครัว จะพบการใช้สีแดงได้ทุกที่ เช่นซองอั่งเปาซึ่งเป็นซองใส่เงินของขวัญในโอกาสพิเศษ

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับสีในวัฒนธรรมจีนไว้ ดังนี้

รูปถ่ายสามใบของสาวสวยหน้าคมคนหนึ่ง ซึ่งสวยสง่าในชุดที่ฟ้าสีแดงลายมังกรผ่าข้างขึ้นมาเหนือเข่า ดูเซ็กซี่มีคลาส

(หงส์. 2557 : 18)

ไล่สายตาไปตามเมนูยังไม่ทันหมดเล่น สาวเลิฟที่สวมชุดที่ฟ้าสีแดงก็เดินเข้ามาภายในห้อง

(สิงห์. 2558 : 196)

หรือการใช้สีแดงในงานแต่งงานแบบจีนโบราณของทรงกลดกับจิรัชยา ดังนี้

บริเวณข้างเตียงมีผ้าสีแดงสดวางอยู่ ผ้าไหมสีแดงสดถูกคลี่ออกแล้วนำมาคลุมเตียง ก่อนคนรับใช้จะวางหมอนปักรูปหงส์กับมังกรหนึ่งคู่ลงบนเตียง

บรรดาคนรับใช้กำลังเก็บของ ปิดกวาดห้องและจัดห้องให้เธอใหม่อย่างซุ่มนุ่ทุกคนจะมีงานล้นมือจนหันมาโค้งคำนับเธอแค่ครั้งเดียวก่อนจะหันกลับไปทำงานของตนเองต่อ...ผ้าปูที่นอนสีแดงหมอนปักรูปหงส์กับมังกร ผ้าปูโต๊ะสีแดง เบาะแดง แดงไปหมดทั้งห้องนี้มีมันอะไรกัน ต้องเสริมสีแดงเพื่อความเป็นมงคลให้เธออย่างมหาหรขนาดนี้เลยหรือ

(สิงห์. 2558 : 210)

ก่อนถึงฤกษ์ส่งตัว อาเฮียงกับอาอิมแจ็กก็ยกขบวนเข้าไปในห้องของพคินอีกครั้งเพื่อจับจิรัชยาที่นั่งนิ่งเป็นตุ๊กตาอาบน้ำทับทิมกับใบเซียงเช่า ด้วยเชื่อกันว่าใบทับทิมกับใบเซียงเช่าจะชำระล้างสิ่งชั่วร้ายให้หมดไปได้ จากนั้นก็ช่วยกันสวมชุดแต่งงานสีแดงสดแบบโบราณให้เจ้าสาว

(สิงห์. 2558 : 234)

สีแดงเป็นสีที่ใช้ในงานมงคลจึงเป็นสีต้องห้ามในงานศพและในการเขียนชื่อของคนที่ยังมีชีวิตอยู่ เพราะสีแดงใช้ในการเขียนชื่อของผู้ตายเท่านั้น สีที่ใช้ในงานศพของคนจีน ได้แก่ สีขาว และสีดำ เพราะคนจีนเชื่อว่า สีดำเป็นสัญลักษณ์แทนธาตุน้ำ ทำให้มีคุณสมบัติลึกลับไม่แน่นอนให้ทั้งคุณประโยชน์ และนำภัยพิบัติมาได้ด้วย สีดำจึงหมายถึงความไม่แน่นอนเช่นเดียวกับกระแสน้ำในทางจิตวิทยาสีดำเป็นสีที่เร้นลับ เกรงขริม โศกเศร้า แต่คนจีนมองว่าสีดำเป็นสีกลาง เป็นสีของสวรรค์ ด้วยคำกล่าวที่ว่า “สวรรค์และโลกแห่งสีดำอันลึกลับ” ปัจจุบันสังคมจีนสมัยใหม่มีการใช้สีดำในการแต่งกายทั่วไปในชีวิตประจำวัน สีขาวโดยทั่วไปหมายความถึงโลหะ โดยมีทองเป็นตัวแทน เป็นสัญลักษณ์ของความสว่าง บริสุทธิ์และสมปรารถนา แต่ในวัฒนธรรมจีนสีขาวยังเป็นสีเกี่ยวเนื่องกับความตายและความโศกเศร้า จึงเป็นสีที่ใช้ในงานศพและเป็นสีต้องห้ามในงานมงคล เมื่อคนในครอบครัวเสียชีวิตลงสมาชิกในบ้านก็จะสวมชุดไว้ทุกข์เพื่อแสดงการไว้อาลัยแก่ผู้ตาย เสื้อไว้ทุกข์มีหลากหลายสีตามความสัมพันธ์ของผู้ตายกับผู้สวมใส่ เช่น ลูกชาย ลูกสาว ลูกสะใภ้สวมใส่ชุดสีขาว และสีดำ หลานสาวสวมชุดสีน้ำเงิน เป็นต้น

ความเชื่อเรื่องสีในงานศพ มีปรากฏในนวนิยายชุดนี้ ดังนี้

ทรงกลดซึ่งอยู่ในชุดสูทสีดำเดินไปรับหน้าสองแม่ลูก
 ปลอบใจพวกเธอนิดหน่อย ก่อนจัดให้พวกเธอนั่งบริเวณด้านหลัง
 เขาร่วมกับจิรัศยา

(สิงห์. 2558 : 282)

ทรงกลดตัดสินใจนั่งมากับโลงศพสีขาวซึ่งใส่ร่างของ
 อรรถพเอาไว้มือข้างหนึ่งของเธอและตะฝาโลง ส่วนปากก็พูดกับเงา
 ซึ่งเคยอยู่ข้างกายเสมอ เบา ๆ...

ดูเหมือนว่านายใหญ่ของเขี้ยวสิงห์จะรักษาคำพูดเรื่องที
 อยากรให้เธอไปร้องเพลงหน้าศพบอดีการ์ดของเขาจริง ๆ สามวัน
 ต่อมาหยกมณีในชุดไหมจีนสีดำสนิทจึงเดินทางไปยังวัด ซึ่งตั้งศพ
 ของการ์ดคนนั้นตามเวลา

(สิงห์. 2558 : 375 -376)

ปัจจุบันนี้คนจีนรุ่นใหม่รับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในชีวิต
 ความเชื่อเรื่องสีขาวเป็นสีที่ไม่ควรใช้ในงานมงคลจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เช่น

ผู้หญิงทุกคนต่างเคยฝันถึงวันที่จะได้เป็นเจ้าสาว ต้องใส่
 ชุดขาว ประดับดอกไม้ ต้องมีงานเลี้ยง มีเพื่อน มีครอบครัวคอย
 อวยพรและที่สำคัญ...ต้องมีเจ้าบ่าวซึ่งเป็นชายที่เธอรักสุดหัวใจ

แต่วันนี้เธอไม่มีอะไรสักอย่าง แม้งานแต่งงานจะจัดได้อย่างถูกต้องตามประเพณีพิธีจีน ทว่าไม่มีชุดขาวยาวฟูฟ่องแบบเจ้าหญิงในเทพนิยาย ไม่มีเพื่อนมาเป็นสักขีพยาน ครอบครัวที่มาร่วมอวยพรก็ไม่พร้อมหน้าแถม สิ่งสำคัญที่สุด เจ้าบ่าวยังเป็นคนที่เธอไม่คิดฝันอีกต่างหาก

(สิงห์. 2558 : 220)

3.4.2 สถานะทางเพศ

มอนเทจ คัลเซอร์ (2551) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างชายหญิงของคนจีนว่าเป็นความสัมพันธ์แบบผู้มีอำนาจและผู้อยู่ใต้อำนาจ กล่าวคือผู้ชายมีฐานะสูง ส่วนผู้หญิงมีฐานะต่ำต้อยอยู่ในระดับล่างของครอบครัวและสังคม การยกย่องเพศชายและกดขี่เพศหญิงในสังคมจีน ได้ดำเนินมานานหลายพันปี

1) สถานะผู้ชาย

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อครอบครัว เพราะนอกจากมีหน้าที่เลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวทุกคนแล้ว ผู้ชายยังมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและชี้นำครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้า ทั้งยังต้องทำงานเพื่อเลี้ยงลูกและภรรยาไปพร้อมกัน นอกจากนี้ลูกชายของครอบครัวยังได้รับความรักและมีสิทธิพิเศษเหนือกว่าผู้อื่นในครอบครัว โดยเฉพาะลูกชายคนโต เช่น

เมื่อวรดีท้องทรงกลด สามีก็พาเธอออกจากแพลตที่ไม่ได้อยู่ในนั้นมาอยู่ในอพาร์ทเมนต์ชั้นดีหน่อย เขารักลูกมากจนสาบานกับวรดีว่าเขาจะพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เธอกับลูกได้อยู่อย่างสุขสบาย

(สิงห์. 2558 : 130)

อึ้งตงก้าวไม่ได้สนใจลูกสะใภ้ที่ข่าวบอกว่าบาดเจ็บไม่น้อย และถูกนำส่งโรงพยาบาลไปแล้ว สิ่งที่อยู่ในสมองเขตอนนี้ก็คือ... ใครมันกล้ากระตุกหมวดสิงห์ ใครกล้าฆ่าลูกชายเขา

(สิงห์. 2558 : 115)

ผู้ชายที่มีความเป็นผู้นำ บู้ต้องเร็ด บุนต้องเยียม ไม่ใช่หล่อล้ำอ่างแต่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้แบบที่เมื่อก่อนเขาเป็น

(สิงห์. 2558: 101)

กระทั่งเขาสืบรู้ว่าลูกชายเพียงคนเดียวของเสียเอียงไม่สนใจสานต่อกิจการของตระกูลตั้ง ทั้งยังจิตใจอ่อนโยน รักสัตว์

และอยากเปิดโรงพยาบาลเล็ก ๆ สำหรับรักษาสัตว์ เขาถึงได้ส่ง
ผู้หญิงชื่อจันทรชมพูเข้าไปตีสนิทตั้งแห่งไฮ้ หรือชื่อไทยว่าชลธิ
จนในที่สุดจันทรชมพูก็ทำให้เหยื่อตกหลุมรักได้สำเร็จ ถึงขนาดพา
เข้าออกบ้านตระกูลตั้ง ทั้งที่ปกติเสียเอียงไม่ยอมให้คนแปลกหน้า
เข้าบ้านง่าย ๆ ด้วยซ้ำ แต่เพราะรักและเชื่อมั่นในความคิดของ
ลูกชายเกินไปเสียเอียงก็เลยไม่ทันได้ระแคะระคาย

(กระทิง. 2558 : 328)

สามีเธอเป็นคนเด็ดขาด เมื่อตัดสินใจอะไรลงไปแล้วเขาไม่
เคยเปลี่ยนใจ

(สิงห์. 2558 : 132)

2) สถานะผู้หญิง

จากประวัติศาสตร์ของจีน โดยเฉพาะในสังคมและวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ผู้หญิง
มีสถานะที่ต่ำต้อย อยู่ในระดับล่างของครอบครัวและสังคม การยกย่องเพศชายและกดขี่เพศหญิงใน
สังคมจีนดำเนินมานาน แต่บางช่วงเวลาในประวัติศาสตร์ ผู้หญิงก็ก้าวขึ้นมามีอำนาจเหนือผู้ชายใน
อาณาจักรบ้าง แต่เป็นเพียงส่วนน้อยและอาจจะถูกต่อต้านจากกลุ่มอำนาจเก่าพอสมควร ทั้งนี้เพราะ
คนสมัยก่อนถือคติว่าสตรีคือช้างเท้าหลัง หน้าที่สำคัญคือการปรนนิบัติสามีและมีทายาทสืบตระกูล
ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง หรือแม้แต่การศึกษาเช่นผู้ชาย ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือด
มังกรก็มีหลายตอนที่สะท้อนความคิดโบราณด้านนี้ของจีน เช่น

ความเป็นแม่คือภาระอันยิ่งใหญ่

สำหรับเธอแล้ว หากต้องตายไปพร้อมคนที่เธอรัก...

เธอยอม แต่ลูกที่ยังไร้เดียงสาละ เธอจะปล่อยให้เขาเติบโตขึ้นมา

โดยไม่มีทั้งพ่อและแม่ได้หรือ ลูก...ผลึกให้เธอก้าวออกมาจากชีวิต

ของอึ้งตงแก้ว ลูก...คือแก้วตา

(สิงห์. 2558 : 134)

“แล้วถ้าเฮียเกษียณจากตำแหน่งหัวหน้าแก๊งหงส์ด่าละ
เฮียอย่าบอกนะว่าจะให้อาหงส์อี้ยก้าวขึ้นไปทำหน้าที่แทน มาเพีย
ทุกแก๊งหัวเราะตายที่ให้ผู้หญิงขึ้นเป็นผู้นำ” เอ๋ยถึงตรงนี้ดวงตา
หยีเล็กบนใบหน้าอวบอ้วนของเสี่ยเด็กหรือลงอย่างจับผิด

(หงส์. 2558 : 8)

แทนที่คำพูดของสองพี่น้องจะทำให้พ่อเข้าใจ จิวก็ก้เคี้ยว
กลับส่งสายตาปรามลูก ๆ “พูดอะไรออกมาดูตัวบ้างไหม นี่เรา
กำลังใช้ถ้อยคำดูถูกกว่าที่สามีอยู่นะปอจู่ ขอโทษที่เขาเดี๋ยวนี้”

(สิงห์. 2558 : 214)

อย่างไรก็ตามเนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้หญิงจีนมีสิทธิเท่าเทียม
กับชายในทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศึกษา สังคม การดำรงชีวิต ฯลฯ ในทางกฎหมาย
หญิงและชายชาวจีนมีสิทธิเท่าเทียมกันทุกประการ และหลังจากที่สาธารณรัฐประชาชนจีน
เปิดประเทศ ก็มีแนวโน้มว่าผู้หญิงจีนเริ่มมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น
เรื่อย ๆ สถานะของผู้หญิงที่สูงขึ้นไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงเช่นสมัยก่อน ในเวลาเดียวกัน
ความคิดดูถูกเพศหญิงของหลายครอบครัว ค่อย ๆ เปลี่ยนไป ความคิดนี้ได้สะท้อนให้เห็นชัดเจนใน
นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร เรื่องหงส์ ซึ่งเน้นบทบาทสำคัญของลิลิต หรือหงส์ ลูกสาวของนายสุธี
อดีตนายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งได้ก้าวขึ้นเป็นหัวหน้าแก๊งมีอำนาจเท่ากับหัวหน้าแก๊งอื่น ๆ
ที่เป็นชาย

ลิลิตลูกสาวของนายสุธีอดีตนายกสมาคมคนไทยเชื้อสาย
จีนที่เสียชีวิตไปขอสละสิทธิ์ในตำแหน่งนี้ และได้ให้เหตุผลว่าบิดา
ของตนเพียงแต่ต้องการให้ตนเองสืบทอดตำแหน่งหัวหน้าแก๊งหงส์
ดำและกิจการเท่านั้น ส่วนตำแหน่งนายกสมาคมคนไทยเชื้อสาย
จีน เธออยากให้ผู้ที่มีความเหมาะสมมากกว่าตนเองมาดำรง
ตำแหน่ง

(เลื้อ. 2558 : 363)

“เข้าใจผิดได้ยังไงคะป้า ยิ่งสองนัดขนาดนี้มันเรียกว่าจงใจ
ฆ่าแล้วคะ ไม่รู้ละ หงส์จะต้องตามหาตัวคนร้ายมาลงโทษให้ได้”
ลิลิตประกาศกร้าว จนมารดาต้องสะกิดเอว

(หงส์. 2558 : 34)

“งั้นหงส์ขอตอบตรงนี้เลยคะ ว่าป้าแค่ต้องการให้หงส์สืบทอด
ตำแหน่งหัวหน้าแก๊งหงส์ดำและกิจการของป้า ส่วนตำแหน่ง
นายกสมาคมคนไทย เชื้อสายจีน ป้าอยากให้ผู้ที่มีความเหมาะสม
มากกว่าหงส์มาดำรงตำแหน่ง ตัวหงส์เองก็ขอสละสิทธิ์ในตำแหน่ง
นายกสมาคมคนไทยเชื้อสายจีน เพราะมั่นใจว่าคงจะมีคนที่มีความ
เหมาะสมมากกว่าอย่างแน่นอน”

(หงส์. 2558 : 477)

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร มีหลายตอนที่กล่าวถึงบทบาทผู้หญิงที่เป็นภรรยาว่าไม่ได้เป็นเพศที่อ่อนแอคอยปรนนิบัติรับใช้สามีและลูกเท่านั้น แต่คนที่ภรรยาของแก๊งจะต้องเก่งทุกด้าน นอกจากความรับผิดชอบในหน้าที่ของภรรยาแล้ว จะต้องมีความสามารถในการช่วยวิเคราะห์สถานการณ์และจัดการปัญหาหรือแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกล้าหาญ ระมัดระวัง และรอบคอบ ทั้ง ๆ ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ดังตัวอย่าง

“แต่คุณเชื่อฉันเถอะ ฉันมั่นใจ ฉันกล้าสาบาน เอาชีวิตฉันเป็นประกันเลยก็ได้ว่าพ่อฉันไม่เกี่ยวข้องกับการดำมืดอีกแล้ว แบบนี้เราจะวางแผนฆ่าคุณหรือล้มเชี้ยวสิงห์ไปทำไม มันไม่มีประโยชน์อะไรสำหรับเราเลย”

(สิงห์. 2558 : 151)

“สิ่งหนึ่งที่หงส์อยากบอกทุกคนคือ ป้าไม่เคยมองหงส์เพียงแค่เปลือก ป้าไม่เคยแสดงท่าที่อับอาย ไม่เคยพูดหรือทำให้หงส์รู้สึกเสียใจ คิดว่าต่ำต้อย ต้อยค่าที่เกิดมาเป็นผู้หญิง ท่านรักและทำให้หงส์เชื่อมั่นว่ามีความสามารถทัดเทียมกับผู้ชายอกสามคอก” หญิงสาวหยุดพูดและกวาดตามองสมาชิกภายในแก๊งอีกครั้ง

(สิงห์. 2558 : 501)

“คุณอาจจะยังไม่รู้ตัว แต่คุณในตอนนั้นกับตอนนี้มันไม่เหมือนกันแล้ว คุณเพิ่งก้าวขึ้นมาเป็นนายใหญ่ อาจยังไม่รู้ว่ามีย่านาจอในมือมากแค่ไหน พ่อฉันเคยบอกไว้ว่า ผู้ชาย...ตอนไม่มีอำนาจก็พอลบหาได้ แต่พอมีทั้งเงินทั้งอำนาจอยู่ในมือ ก็บ้ากันทุกคน” จีร์ลยาเบ้ปากเมื่อคิดถึงความรุ่งโรจน์ รุ่งเรืองของแก๊งบางแก๊งที่เคยยิ่งใหญ่ มากด้วยทรัพย์และอำนาจ ทว่ากลุ่มแก๊งพวกนั้นไม่เคยอยู่ได้นาน เมื่อรุ่งจนถึงขีดสุดก็จะล้างผลาญกันเองจนสิ้นเชื้อ

“ฉันอยากให้คุณใช้สติ ใช้สมองของคุณมาก อย่าเอาอารมณ์มาเป็นที่ตั้งในการแก้แค้น เชี้ยวสิงห์เป็นกลุ่มที่มีนักเลงมีฝีมืออยู่ในมือมากที่สุด หากคุณบ้าล้างแค้นขึ้นมา...เขาวราชคองนองไปด้วยเลือด ผู้หญิงหลายคนจะเป็นม่าย เด็กหลายคนจะเป็นกำพร้า”

(สิงห์. 2558 : 155)

ถ้าเป็นผู้หญิงปกติ เวลาถูกผู้ชายสั่งให้ทำงานเสียงแบบนี้อาจจะวิตวิ่ววิวยวายและลงท้ายด้วยการร้องไห้ แต่สำหรับจีร์ลยา

ที่อยู่กับพี่ ๆ ผู้ชายมาตลอด เวลาพี่เรียนการต่อสู้ด้วยมือเปล่าเธอก็เรียน พี่เรียนวิธีใช้อาวุธเธอก็เรียน พี่ไปเล่นโลดโผนเธอก็ทำตาม ดังนั้นเธอจึงไม่ปฏิเสธคำสั่งของเจ้านายที่เป็นหนทางรอดของเธอ เช่นเดียวกัน

(สิงห์. 2558 : 26)

สังคมปัจจุบัน มีผู้หญิงที่สามารถยืนหยัดเลี้ยงดูตนเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีสามีเลี้ยงดู และเป็นผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่งในการต่อสู้ปัญหาชีวิต เช่น หยกมณี

หยกมณีทำหน้าที่ของตนเองอย่างดียิ่ง เสียงของเธอ ไสกระจ่างจนได้รับเสียงปรบมือดังเกี่ยวกราวเมื่อเพลงจบลง หญิงสาวที่ปล่อยใจให้ลอยไปกับเสียงเพลงเรียกสติให้กลับคืนมา ความเศร้าจางหายเมื่อรอยยิ้มกว้างแผ่ซ่านปรากฏขึ้นมาทดแทน

ชื่อเสียงของหยกมณีเรียกได้ว่าไม่มีใครในเยาวราชที่ไม่รู้จัก ทุกคนรู้จักเธอทั้งในด้านดีและด้านร้ายเลยทีเดียว ดังนั้นโต๊ะไหนที่มากันทั้งครอบครัว สาวใหญ่จะต้องเข้าไปทักทายอย่างเป็นกันเอง...

(สิงห์. 2558 : 350-351)

ภาพสะท้อนจากผลการวิเคราะห์นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรทั้ง 5 เรื่อง ประกอบกับความรู้เพิ่มเติมในแต่ละด้าน สรุปได้ว่านวนิยายชุดนี้ได้สะท้อนให้เห็นสภาพชีวิต ความเป็นอยู่โดยทั่วไปของคนไทยเชื้อสายจีนตั้งแต่เมื่อ 50 ปีที่ผ่านมาจนถึงยุคปัจจุบัน ได้เห็นถึงลักษณะนิสัย ลักษณะที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การประกอบอาชีพ บทบาทและความสัมพันธ์ของกลุ่มมาเฟียเลือดมังกร การสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจีนในด้านต่าง ๆ คือ ประเพณีในเทศกาลตรุษจีน พิธีแต่งงาน พิธีศพศิลปะการแสดงงิ้ว การดื่มชา ประเพณีเกี่ยวกับอาหารการกินและการใช้ภาษาจีน รวมไปถึงความเชื่อและค่านิยมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น ความเชื่อเรื่องการดูดวง ความเชื่อเรื่องกรรม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าและบรรพบุรุษ ค่านิยมเกี่ยวกับสถานะทางเพศ และการผสมผสานวัฒนธรรมไทย จีน ตะวันตก ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบันทึกทางสังคมด้านหนึ่งที่น่าสนใจ และเป็นข้อยืนยันว่าวรรณกรรมเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นความเป็นไปของสังคมบางแง่มุมในแต่ละช่วงได้เป็นอย่างดี

บทที่ 4

ปรัชญาชีวิตและแนวคิดเชิงสังคมจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้สะท้อนปรัชญาชีวิตและแนวคิดเชิงสังคมในแง่มุมต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน ดังนี้

4.1 ปรัชญาชีวิต

4.1.1 ความเข้มแข็งและอดทนในการเผชิญโชคชะตาและความยากลำบากในชีวิต

4.1.2 การเข้าถึงสัจธรรมและการยอมรับชะตากรรมในชีวิต

4.1.3 ความเชื่อเรื่องชะตากรรม

4.1.4 ความรักความผูกพันในครอบครัว

4.2 คุณธรรมจริยธรรม

4.2.1 ความซื่อสัตย์สุจริต

4.2.2 ความกตัญญู

4.2.3 ความประหยัด

4.2.4 ความอดทนและความขยัน

4.2.5 ความเสียสละ

4.2.6 ความมีน้ำใจ

4.2.7 ความเมตตา

4.2.8 การให้อภัย

4.2.9 ความรับผิดชอบ

4.3 การสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมจีน

4.1 ปรัชญาชีวิต

ปรัชญาชีวิต หมายถึงหลักการดำเนินชีวิต แนวความคิด ค่านิยม ความเชื่อ คติ ปทัสถานของสังคม ปรัชญาชีวิตเกิดจากการสังสมประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้และเข้าถึงขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม สังคม ศาสนา และนำมาใช้เป็นหลัก หรือแนวทางในการดำเนินชีวิต ปรัชญาชีวิตจึงไม่ได้มีผลต่อชีวิตแต่ละบุคคลเท่านั้นหากแต่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในส่วนรวมอีกด้วย

4.1.1 ความเข้มแข็งและอดทนในการเผชิญโชคชะตาและความยากลำบากในชีวิต

ชีวิตของคนเราย่อมเผชิญกับเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งดีและทั้งร้าย ทั้งยังต้องเผชิญกับความทุกข์สบายและความยากลำบากนานาประการ แม้ความทุกข์และความยากลำบากจะทำให้คนเรารู้สึกย่อท้อต่อชีวิต แต่ในขณะเดียวกันความทุกข์และความลำบากนั่นเองที่สอนให้คนเรา

มีความเข้มแข็งและอดทน ทั้งที่มีคนกล่าวว่าเมื่อไม่มีความทุกข์ ก็จะไม่รู้จักความสุขดังนั้นคนเราไม่ควรยอมแพ้ต่อปัญหาโดยง่าย แต่ต้องกล้าหาญและต่อสู้กับมันให้ได้

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้นำเสนอการต่อสู้ชีวิตของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ตระกูลรุ่งเรืองไพศาลศิริดำเนินกิจการเกี่ยวกับรังนกมาตั้งแต่สมัยบิดาของนายไพศาล ปู่ของภรรยาสร้างเนื้อสร้างตัวมาด้วยสองมือของตนเอง และกว่าจะสร้างกิจการให้รุ่งเรืองมาได้จนถึงทุกวันนี้ ต้องฝ่าฝืนกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย จนเมื่อประสบความล้มเหลว ชื่อเสียงและบารมีที่ได้สั่งสมมาเกือบครึ่งชีวิตก็ทำให้บิดาของนายไพศาลถูกเรียกขานว่าเป็นหนึ่งในเจ้าพ่อที่ทรงอิทธิพลคนหนึ่งในย่านเยาวราช

(เลื้อ. 2558 : 32)

“เราจะว่ายน้ำไปที่เกาะ” ภรรยาบอกทุกคนและชี้ไปยังเกาะที่เห็นอยู่ตรงหน้าลิบ ๆ “และต้องดำวนที่สุด” สีหน้าคนพูดขมขื่นเล็กน้อย

ภชาติขมวดคิ้ว “ถึงจะเห็นเกาะอยู่ตรงนั้น แต่มันก็ไกลพอสมควรนะครับ ผมและคนของผมคงไม่เท่าไร เพราะโตมากับทะเล แต่พวกคุณภรรยา จะไหวหรือครับ”

“ไม่ต้องห่วงครับพวกผมทุกคนไม่มีปัญหา” มงคลตอบแทนเจ้านาย

“วันวิสา เธอกลัวหรือเปล่า” ภรรยาถามวันวิสา

“ไม่หรอก トラบใดที่ไม่มีฉลาม” วันวิสาดูตอบเสียงเบา หากจะกลัวก็มีแต่ไอ้ตัวงับๆ ตัวนั้นเท่านั้นแหละ...

อีกครั้งชั่วโมงต่อมา ทุกคนก็เริ่มเห็นชายฝั่ง

“นั่น นั่น นั่น สวรรค์ ไอ้...ฉันเห็นฝั่งแล้ว ฮ้า ๆ สุขยอดชายฝั่งวิมานชั้นฟ้าของฉัน” วันวิสาร้องบอกด้วยความดีใจ ท่ามกลางรอยยิ้มของทุกคนที่ดีใจไม่แพ้เธอ

“หัวเราะอะไรวันวิสา” ภรรยาถาม ทั้ง ๆ ที่ยังนอนแผ่อยู่

“ฉันดีใจที่รอดตาย แถมยังได้เห็นสภาพหมดท่าของคุณอีก มันเป็นภาพที่ต้องจารึกไว้ในประวัติศาสตร์เยาวราช เป็นบุญตาของฉันจริง ๆ” วันวิสาดูพูดพลางยกคิ้ว และหัวเราะหิ ๆ

(เลื้อ. 2558 : 262-267)

นางกับสามีพบกันตอนที่นายสุธีอพยพมาอยู่เมืองไทยแบบลี้ภัยหนีพม่า และทำงานแบกกระสอบข้าวให้แก่โรงสีของบิดา ความขยันขันแข็งเอาการเอางาน บวกกับความซื่อสัตย์ทำให้ได้เลื่อนขั้นเป็นผู้ช่วยในระยะสั้น ๆ และบิดาของนางก็ไม่ปฏิเสธเมื่อนายสุธีทาบถามสู่ขอดุสิตาหลังจากคบหาดูใจกันเกือบห้าปี และมอบเงินให้มาลงทุนซึ่งนายสุธีนำไปกว้านซื้อที่ดินแถบเขาวราชสร้างตึกแถวให้คนจีนเช่าพอมีเงินทุนเพิ่มก็เปิดกิจการโรงน้ำชา รวมถึงโรงแรมทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดกว่าสิบแห่ง

(หงส์. 2558 : 13)

นอกจากความอดทนต่อความยากลำบากแล้ว คนเรายังต้องเผชิญกับอุปสรรคอีกมากมาย ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ไม่มีใครที่มีชีวิตสุขสบายได้ทุกวัน แต่เราต้องรู้จักพัฒนาตัวเองเพื่อช่วยให้ก้าวผ่านอุปสรรคชีวิตไปได้ ถ้าเราไม่มีความอดทนพอ ชีวิตเราก็จะมีแต่ความพ่ายแพ้และลำบาก ดังคำสอนที่ว่า

การเป็นนาย นั้นหมายความว่าหมงต้องพัฒนาตัวเองให้เหนือกว่าลูกน้อง มิฉะนั้นหมงจะลำบาก

แต่ถ้ามีอะไรเหลือมือ แก้ไขไม่ได้ หรือติดขัดตรงไหน จอให้หมงไปขอความช่วยเหลือจากเฮียอันกับเฮียที

สิ้นแปะปอไป คนที่หมงจะพึ่งได้ เชื่อใจได้ ก็มีเพียงแค่อาเฮียสองคนนี่เท่านั้น

อาลี เมียของหมงนั้นเป็นเด็กดีใช้ได้ทีเดียว แต่จูชีวเอ็งแม่ของเธอนั้นต้องระวังเอาไว้น้อย หากไม่จำเป็นไม่ควรคบค้าตัดออกไปจากชีวิตได้เลย ยิ่งดี ผู้หญิงคนนั้นไว้วางใจไม่ได้

สุดท้าย ป้าหวังว่าความดีของหมงจะพาหมงข้ามผ่านอุปสรรคไปได้

(สิงห์. 2558 : 347-348)

ซินแสจ้วงพยักหน้าและหันมามองภรรยา “อาภรรยา ช่วงนี้ลื้อต้องระวังตัวไว้น้อย ถ้าไม่จำเป็นอย่าเดินทางไกล จำเอาไว้ คนเรารู้หน้าไม่รู้ใจ อย่าได้ไว้วางใจใคร คิดและก้าวเดินอย่างรอบคอบ มีสติ แล้วลื้อก็จะผ่านมันไปได้”

(เสื่อ. 2558 : 113)

4.1.2 การเข้าถึงสัจธรรมและการยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต

สัจธรรมคือ ความจริงอย่างยิ่ง คนเราจะค้นพบและเข้าถึงสัจธรรมได้ด้วยตัวเอง รู้ได้ด้วยตัวเอง ทำด้วยตัวเอง การที่จะเข้าถึงสัจธรรมนั้นย่อมเกิดจากการเรียนรู้ และเกิดจากการสะสมประสบการณ์ชีวิต อาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์ชีวิตคือบทเรียนที่สอนให้คนเราเข้าใจ และรู้ได้ในที่สุดว่าชีวิตย่อมเป็นไปตามกฎธรรมชาติ ดังนั้นการบรรลุถึงสัจธรรมได้จึงต้องใช้เวลาในการบ่มเพาะความรู้และประสบการณ์

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้แต่งได้ถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับสัจธรรมของชีวิตผ่านทางตัวละครหลายด้าน เช่น สัจธรรมในเรื่องการดำเนินชีวิต

“ทุกคนล้วนมีข้อดีข้อเสียกันทั้งนั้นครับ ไม่เว้นแม้แต่ท่านกวนอู ข้อเสียของท่านคือความเย่อหยิ่งทะนงในศักดิ์ศรี และเชื่อมั่นในตัวเองจนไม่ยอมเชื่อใครเลย แต่สุดท้ายท่านก็ยอมศิโรราบให้แก่ความเฉลียวฉลาดของเล่าปี่”ชายหนุ่มเล่าให้ฟังด้วยสีหน้าเปี่ยมศรัทธา

(หงส์. 2558 : 134)

“หมั่นทำความดี ตั้งอยู่ในศีลธรรม ทุกอย่างมีทางแก้เสมอ หากใช้สติและปัญญา” ชินแสวังกล่าวทำลายความเงิบ

(หงส์. 2558 : 135)

นายธนาคารใหญ่ก้มมองหนังสือพิมพ์บนพื้น แค่เห็นภาพในกรอบเล็ก ๆ ก็เอ๋อขึ้นเพราะเข้าใจความรู้สึกของบุตรสาว “คนที่ไม่รักชอบเรา เราก็อย่าไปเสียเวลากับเขาเลยลูก วาวไม่เห็น้อยหรือ”

วารินม้มปาก น้ำตาคลอ “แต่วารักรภพ รักมานาน และวาวก็ดีกว่าผู้หญิงคนนั้นทุก ๆ ด้าน ทำไมภรพถึงไม่เลือกวาวล่ะคะพ่อ”

นายวิชัยมองบุตรสาวด้วยแววตาเห็นใจ มีหรือที่เขาจะไม่รู้ว่าลูกสาวของเขานั้นพยายามทำให้ภรพหันมารักอยู่หลายปี “หัวใจคนอื่นเราบังคับไม่ได้หรอก แต่เราบังคับใจเราได้ ถ้าวาวของพ่อปล่อยวาวมันลงชะ ชีวิตของวาวจะเป็นสุขขึ้นนะลูก”

“วาวทำไม่ได้ค่ะพ่อ” วารินสะอื้น โผเข้าไปกอดบิดา “พ่อช่วยวาวได้ไหม วาวเจ็บจนจะทนไม่ไหวแล้ว วารรักเขามาก”

“วาวฟังพ่อให้ตื้ณะลูก ไม่มีใครสมหวังทุกอย่าง บทเรียนที่ลูกได้รับในวันนี้จะทำให้วาวของพ่อเข้มแข็งและโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ความรักไม่ใช่การครอบครอง ถ้าวาวรักผู้ชายคนนั้นจริง ก็น่าจะยินดีที่เขามีความสุข และพ่อเชื่อว่าสักวันลูกสาวของพ่อจะต้องเจอคนที่ใช่สำหรับลูกเอง” นายวิชัยพลอบบุตรสาวด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

(เลื้อ. 2558 : 232-233)

เมื่ออรรถพรเริ่มจะตั้งกัณฑ์เทศน์ครั้งใหม่เพื่อสั่งสอนเขา ทรงกลดก็รีบ ยกมือห้าม ตอนนั้นเขาไม่ใช่เด็กอายุ 13 ปี แต่เป็นผู้ใหญ่ที่อายุปาเข้าไป 30 ปีแล้ว ดังนั้นเขามีสมองพอที่จะคิดเองได้ ไม่จำเป็นต้องชี้ทางให้เขาตลอดก็ได้

“ฉันไม่ได้เห็นว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญ ที่จริงแล้ว เรื่องนี้มันสำคัญ สำคัญมากด้วย เออแต่ศาสนาเป็นยังไงอาอัน ร้ายกาจมาก แค่นั้น”

(สิงห์. 2558 : 65)

4.1.3 ความเชื่อเรื่องชะตากรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544 ให้ความหมายของชะตากรรมว่า หมายถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคล โดยทั่วไปคนจีนหรือคนไทยจะมีความเชื่อในเรื่องชะตากรรมค่อนข้างสูง และความเชื่อที่ตามมาคือการพยายามที่จะหาวิธีทำให้เรื่องร้ายกลายเป็นดี หรือหาวิธีที่จะบรรเทาเรื่องร้ายนั้น ๆ ลง

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้มีเนื้อหาหลายตอนที่กล่าวถึงความเชื่อเรื่องชะตากรรมและการหาวิธีสะเดาะเคราะห์เพื่อบรรเทาชะตากรรมที่อาจเกิดขึ้น เช่น

ชีวิตดั่งสำเภาเข้ากลางคลื่น

ยากหวนคืนชายฝั่งตั้งใจหมาย

หันหน้าสู่ทิศใดให้อันตราย

ความวอดวายกรายกล้าให้เข้าใจ

ศัตรูใกล้ภัยร้ายหมายชีวิต

แม้ว่าคิดได้กลับคงดับขันธ

อยู่กับเหย้าเฝ้าเรือนซานไห่หนานวัน

จักผ่อนผันให้เคราะห์ร้ายกลายเป็นเบา

จะไว้วางใจใครตรงให้หนัก

ที่ว่ารักอาจแซ่เขื่อนเป็นหน้าหนี
ทางแก้แม้ว่าน้อยมากหากยังมี
เร่งทำดีหมั่นสร้างทางบุญ เออยๆ

(หงส์. 2558 : 135)

“แก่งกันแล้วหน้าตาฝั่งไสขึ้นทั้งบ้านเลยนะ” นัยน์ตา
เล็กมองใบหน้าซึ่งยิ้มยินดี

“ต้องขอบคุณซินแสนั่นแหละค่ะที่ช่วยทางสว่างให้ พรั่งนี้
ตาวาจะพาทุกคนในครอบครัวไปไหว้พระแก้วมรกตเพื่อความเป็น
สิริมงคลตามที่ซินแสเคยบอก เรื่องร้ายทั้งหลายจะได้กลายเป็นเบา
เสียดี” นางคฤดาเอ่ยด้วยแววตาเปี่ยมศรัทธา

“ดีแล้วละ ทำบุญกันทั้งบ้าน ถือว่าเป็นการช่วยส่งเสริม
บารมีกันและกัน” ซินแสเฒ่ากล่าวเสร็จหันมาพินิจดวงหน้าสวย
หมจดจของลลิตซึ่งนั่งอยู่ตรงกลางระหว่างบุพการี

(สิงห์. 2558 : 138-139)

“ทำบุญกันครับ จิตใจจะได้ผ่องใส” ชายหนุ่มยิ้มยิ้ม
ผิดกับคนรับถ้วยใส่เหรียญซึ่งแก้มเริ่มร้อนผ่าวขึ้นมาอย่างไม่
มีขลุ่ย บ้าจริงเขี้ยวเขาไม่รู้หรือไม่ว่าไม่ควรจะทำบุญร่วมกับเธอ

(หงส์. 2558 : 198)

จันทร์ชมพู้รู้ว่าตัวเองไม่มีสิทธิ์ที่จะเรียกร้อง ในเมื่อตัวเอง
เป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมขึ้นกับคนในครอบครัวของเขา
แต่เมื่อหัวใจรักเขาไปหมดแล้ว จันทร์ชมพู้จึงอดที่จะคาดหวังอยู่
ลึก ๆ ไม่ได้ว่าความรักของเธอจะทำให้มีโอกาสเห็นสายตา
ที่อ่อนโยนของเขาบ้าง ยิ่งในเวลาที่เขาเจ็บตัวอย่างนี้ เธออยากลืมตา
ขึ้นมาแล้วเห็นเขาอยู่ข้าง ๆ เขาไม่ต้องพูดอะไรกับเธอก็ได้ แค่อยู่อ
ให้เธอได้จินตนาการว่าเขายังเป็นห่วงเธอบ้างสักนิดก็พอ

(กระติง. 2558 : 427)

4.1.4 ความรักความผูกพันในครอบครัว

ครอบครัวหมายถึงสถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ และลูก
บางครอบครัวอาจรวมไปถึง ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก หลาน สถาบันครอบครัวจึงเป็นสถาบันสำคัญ
ของสังคม เพราะถ้าครอบครัวดี สมาชิกมีความผูกพันรักใคร่ ดูแลรับผิดชอบซึ่งกันและกันไม่ทอดทิ้ง
กัน ครอบครัวนั้นก็มีความสงบสุข สังคมซึ่งเป็นที่รวมของครอบครัวก็สงบสุขตามไปด้วยใน

ทางตรงกันข้ามหากครอบครัวใดแตกแยกกระหองระแหง สมาชิกในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้ง ไม่รักใคร่ผูกพันกัน สังคมก็ล้มเหลวตามไปด้วย จึงกล่าวได้ว่าครอบครัวมีความสำคัญเพราะมีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคม เช่น

ความรักของคนในตระกูลชีวิตจะเป็นเรื่องที่ไม่ต้องพิสูจน์
อะไร อีกต่อไปแล้ว เพียงเห็นก็รู้ว่าพ่อแม่พี่น้องรักใคร่กันมาก
แค่นั้นแบบนี้การบังคับให้เต่าช่วยเหลือสิ่งห้คงเป็นไม่ยากนัก

(สิงห์. 2558 : 194)

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้นำเสนอความรักความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวซึ่งแยกออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ ความรักระหว่างสามีภรรยา ความรักระหว่างพ่อแม่ลูก และความรักระหว่างพี่น้อง ดังนี้

1) ความรักระหว่างสามีภรรยา

สามีภรรยาซึ่งจะต้องพัฒนาบทบาทขึ้นเป็นพ่อและแม่ต่อไปในอนาคตนั้นถือว่าเป็นสมาชิกสำคัญในครอบครัว ดังนั้นความรักที่สามีภรรยามีต่อกันส่งผลอย่างยิ่งต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมของทุกคนในครอบครัว

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้เสนอภาพความรักระหว่างสามี ภรรยา ไว้ในบางตอนดังนี้

เรื่องเช่นไหว้อัยวันนี่ วรดีรับอาสาอายุที่ถ้าสิ่งและ
ดูแลสามีของเธอเอง ลูกชายกับลูกสะใภ้ที่กำลังลุยงานหนักก็ไม่ได้
คิดคำนอะไรเพราะนี่คงเป็นการแสดงความรักครั้งสุดท้ายของแม่
ที่จะทำให้พ่อได้

(สิงห์. 2558 : 345)

“ขอบคุณมากครับ แต่สำหรับผม...แค่เห็นภรรยาของผ
มีความสุขตลอดสามเดือนอยู่ของเธอ ผมก็ไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว
เมื่อก่อนนี่ผมคิดแต่ว่าต้องหาเงินให้ได้มาก ๆ เพราะเงินคือพระเจ้า
เงินคือความสุข สามารถบันดาล ทุกอย่างที่ผมต้องการ ผมถึงได้ใช้
ความสามารถตัวเองในทางที่ผิด จนเกือบถูกพวกมาเฟียฆ่าตายอยู่
หลายครั้ง กระทั่งมาเจอกับภรรยาของผม เธอทำให้ผมคิดได้ว่า
ความสุขที่แท้จริงคืออะไร ตอนนี้มีเงินเท่าไรก็ไม่สามารถซื้อชีวิต
ของเธอได้ ขอบคุณมากนะครับ ที่ช่วยให้ผมมีโอกาสได้ทำให้
ภรรยาผมมีความสุขเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนที่เธอจะจากโลกนี้ไป”

(กระทิง. 2558 : 31)

2) ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก

เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปแล้วว่าความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกนั้นเป็นความรักที่สวຍงาม บริสุทธิ์ เป็นความรักที่มีแต่ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน พ่อแม่ยอมเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อปกป้องลูกจากอันตรายและเพื่อให้ลูกมีความสุขมากที่สุด

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้สะท้อนภาพความรักความผูกพันและความเสียสละของพ่อแม่ไว้หลายตอนด้วยกัน เช่น

วันวิสาเห็นสีหน้าที่สลดลงของคนตรงหน้าที่พยายามทำทุกอย่างเพื่อช่วยลูกชายของตนเองแล้วก็อดสงสารไม่ได้ เพราะถ้าเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นกับพี่ชายของตนเอง ทั้งพ่อและแม่ก็คงเศร้า และทำทุกอย่างเหมือนลูกคนนี่ ดังนั้น วันวิสาจึงตัดลึนใจเด็ดขาดในวินาทีนั้น

(เลื้อ. 2558 : 90)

“ถ้าเป็นอย่างนั้นได้ลุงจะสบายใจมาก ลุงมีลูกชายเพียงคนเดียว เขาต้องรับภาระดูแลคนทั้งบ้านต่อจากลุง ลุงมันแก่แล้ว จะอยู่ดูแลลูกเมียไปได้อีกนานเท่าไร? ตอนนี้ก็ได้แต่ฝากความหวังให้ลูกชาย ลุงดูแลแม่ พี่และน้องในอนาคต แล้วถ้าตอนนี้เกิดมีเรื่องร้ายอะไรเกิดขึ้นกับลูกชายลุง ลุงคงนอนตายไม่หลับ”

(เลื้อ. 2558 : 91)

“แล้วเราต้องสะเดาะเคราะห์ให้ตาภรรยาหรือเปล่าคะ ซินแส” นางสาวพรธาดาถามซินแสด้วยความเป็นห่วงบุตรชาย

“ซินแสส่งวงสายหน้าพร้อมกับลูกบเคราะห์ลีลาวาเบา ๆ

“ดาวพัยค์ม์เคียงคู่พระจันทร์ แค่นี้ก็เพียงพอแล้ว”

“แต่ดิฉันไม่สบายใจเลย เป็นห่วงตาภรรยา ถ้าทำอะไรแล้วจะดีขึ้นได้ ก็อยากทำทุกอย่าง”นางสาวพรธาดาบอกซินแสจ้วงอย่างร้อนใจ

“ม้าครับ ไม่ต้องกังวลหรอกครับ ผมจะระวังตัวให้ดีที่สุด”

(เลื้อ. 2558 : 113)

“อาภรรยา” นายไพศาลเรียกภรรยาไว้ “ช่วงนี้ระมัดระวังตัวเองหน่อย ป้าได้ข่าวมาจากวงใน มีการเคลื่อนไหวของซุ่มมือปืนระวังตัวไว้ด้วยแล้วกัน ไม่รู้ว่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของเราหรือเปล่า” นายไพศาลพูดด้วยความเป็นห่วง

“ครับป้า ตอนนี้ผมให้มิ่งคลหาคนที่ไว้ใจได้มาเพิ่มแล้ว
ครับ” กรพตอบ

“ป้าให้คนของอาเจ้มตามไปดูแลความปลอดภัยลือกกับ
หนูสาด้วยนะ ลือกแล้วไซ้ใหม่”

(เลื่อ. 2558 : 223)

เมื่อวรดีท้งทรงกลด สามีกีพาเธอออกจากแพลตที่
ไม่นานอยู่นั้นมาอยู่ในอาร์ทเมนต์ชั้นดีหน่อย เขารักลูกมากจน
สาบานกับวรดีว่าเขาจะพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เธอกับลูกได้อยู่
อย่างสุขสบาย

(สิงห์. 2558 : 130)

คืนนั้นวรดีร้องไห้หนักประสานเสียงกับลูกซึ่งคงไม่ยอม
เห็นพ่อตนต้องเจ็บเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูเขาเช่นกัน เธอขอร้องเขา
ให้ละเว้นงานเลี้ยงภัย เงินทองไม่ใช่สิ่งที่เขาปรารถนาเธอต้องการ
ความสุขต่างหากและความสุขที่วาคือการมีเขา มีเธอ มีลูกอยู่
พร้อมหน้ากันไม่ใช่การมีเงินทองมากอย่างที่เขาคิด สามีเธอถอด
เธอเอาไว้นั่นพร้อมรับคำหนักแน่น เขาจะมอบความสุขดังที่เธอ
หวังให้เธอ

(สิงห์. 2558 : 131)

วันนั้นเขาพาเธอกับลูกไปกินติมซ่าแสนอร่อยร้านหนึ่ง
เมื่ออิมแล้วก็พาลูกเดินไปจนทั่วเขาวราช ซี้ให้ลูกดูสมบัติที่พ่อหา
มาได้ช่วงชิงมาได้เพื่อลูก แต่มันจะไม่มีวันตกทอดไปถึงลูก แวดตา
อึ้งตงกัวแสนเศร้ายามเมื่อรับรู้ถึงความจริงข้อนี้ ความพยายาม
ความทุ่มเทเลือดเนื้อและหยาดเหงื่อเพื่อมัน สูดท้ายแล้วทุกอย่าง
ว่างเปล่าหลังพระอาทิตย์ลับขอบฟ้า อึ้งตงกัวก็พาลูกกับเมียขึ้น
รถยนต์ขับพาคนที่เขารักยิ่งกว่าชีวิตทั้งสองคนออกไปจากชีวิตของ
เขา

(สิงห์. 2558 : 133)

ความเป็นแม่คือภาระอันยิ่งใหญ่

สำหรับเธอแล้ว หากต้องตายไปพร้อมคนที่เธอรัก.เธอ
ยอมแต่ลูกที่ยัง ไร้เดียงสาละเธอจะปล่อยให้เขาเติบโตขึ้นมาโดยไม่

มีทั้งพ่อและแม่ได้ หรือลูกผลักให้เธอก้าวออกมาจากชีวิตของอั้ง
ตงกัว ลูก...คือแก้วตาแต่ดวงใจของเธอนั้นแหลกสลายไปแล้ว

ทรงกลดไม่รู้เลยว่าน้ำตาเขาไหลออกมาเป็นทางหลังฟัง
เรื่องของแม่กับพ่อจบ พ่อไม่ได้ทิ้งเขาไปเพราะหมดรัก แต่จำต้อง
ถอยห่างจากชีวิตเขาไปเพราะรัก...รักมาก

ภาพผู้ชายผมสีดอกเลาตรงหน้าพร่ำเลือน ทว่าภาพพ่อใน
ความทรงจำเขากลับแจ่มชัด ความโกรธ ความน้อยใจ ความไม่
เข้าใจสลายหายไปสิ้นหลังจากได้ฟังความจริงจากปากของผู้เป็น
แม่

(สิงห์. 2558 : 134)

ชายหนุ่มนั่งคิดอยู่ไม่นานก็คร่ำครวญซึ่งเป็นวันเดือนปีเกิด
ของเขาลงไป ก่อนจะหัวเราะร่ำที่กอดไปนั้นคือร่ำที่พ่อตั้งเอาไว้
จริง ๆ

เพราะรูปที่ติดอยู่หน้าเซฟเป็นรูปท้องฟ้า ร่ำของตู้เซฟ
ก็เป็นวันเดือน ปีเกิดของเขา ทรงกลดจึงมั่นใจว่าสิ่งซึ่งอยู่ในเซฟคือ
สิ่งที่พ่อต้องการมอบให้เขาแน่ เขารีบเปิดเซฟออก

แฟ้มมากมายวางเรียงเป็นตับอยู่ด้านใน สันแฟ้มเขียนชื่อ
กลุ่มต่าง ๆ ที่ยังคงมีอำนาจอยู่ในเยาวราช นั่นคือข้อมูลที่พ่อ
รวบรวมเอาไว้ให้เขา พ่อคงรู้ว่าเขาไม่รู้เรื่องอะไรของแก๊งพวกนั้น
เลยจึงไม่อยากให้เขาต้องลำบากค้นหา พ่อ...รักเขาเหลือเกิน

(สิงห์. 2558 : 157)

และได้กล่าวถึงความรักระหว่างพ่อแม่ลูก เช่น

ลลิตคือความภูมิใจของนางกับสามีเพราะวางตัวดีมาโดย
ตลอดด้วยเหตุนี้นางกับนายสุธีจึงไม่รู้ลลิตว่าครอบครัวขาด
ความสมบูรณ์เมื่อพบว่านางไม่สามารถมีบุตรได้อีก เนื่องจากเกิด
เนื้องอกจนต้องตัดรังไข่ทั้งสองข้างทิ้ง

(หงส์. 2558 : 13)

“ที่...ลูกรัก”

ไม่รู้ว่ามีสิทธิ์ที่จะเรียกที่แบบนี้ได้ไหม ที่รังเกียจไหม

เราไม่ได้พบ ไม่ได้พูดคุยกันมานาน แต่ขอให้ที่จึ้งรู้เอาไว้

ป้าคิดถึงแม่กับที่ในทุก ๆ ลมหายใจเข้าออก ตอนนีที่คงโตมากแล้ว

ลองถามแม่ดูเถิด ว่าเพราะเหตุใดป้าจึงต้องผลักไล่ที่กับแม่ออกไปจากชีวิต”

ส่วนตำแหน่งนายใหญ่ของเขี้ยวสิงห์นั้นขอให้ทีย่าโกรธอย่าน้อยใจที่ป้าจะมอบต่อให้หมง ใจจริงหมงก็ไม่ได้อยากเป็นนายใหญ่สักเท่าไร นื่องทีย่ากรธเรียนต่อ อยากเป็นผู้กำกับหนังอะไรนั้น ป้านิกเสียใจเหมือนกันที่ต้องดึงน่องให้จมปลัก แต่ทำอะไรได้ หากตามใจหมง เขี้ยวสิงห์ที่ป้าสร้างมาก็ไม่รู้จะแตกฉานเช่นไปอย่างไร

(สิงห์. 2558 : 346)

3) ความรักของลูกต่อพ่อแม่

เมื่อพ่อแม่มีความรักความผูกพันต่อลูก ลูกก็มีความรักความผูกพันต่อพ่อแม่เช่นกัน ความรักที่ลูกแสดงต่อพ่อแม่อาจจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสร้างความประทับใจและความชื่นใจให้แก่พ่อแม่ หรือเป็นความรักที่แสดงถึงความกตัญญูทเวทด้วยการตอบแทนพระคุณในโอกาสต่าง ๆ

นวนิยายชุดนี้ได้ถ่ายทอดความรักที่ลูกมีต่อพ่อแม่ไว้หลายฉาก หลายตอน เช่น

ทว่าทรงกลดไม่คิดจะฟังคำปฏิเสธ เขาคิดว่าสิ่งที่เขาตัดสินใจคือทางเลือกที่เหมาะสมแล้ว ชายหนุ่มดวงตาคมจึงจ้องมองชายรุ่นพ่อซึ่งยืนอยู่ตรงหน้าแล้วเขาก็สั่ง “ในฐานะนายใหญ่ ผมขอสั่งให้แม่เป็นคนดูแลที่นี่ ดูแลความปลอดภัยของแม่และป้าผมให้ดี ห้ามผิดพลาด”

(สิงห์. 2558 : 157)

ความจริงของชีวิตซึ่งทำให้เขากลายเป็นลูกอกตัญญูคือบาปที่จะติดตรึงในหัวใจเขาตลอดไป บาปนี้คงแก้ไขไม่ได้ แต่ทำให้เขาบางได้บ้างด้วยการช่วยให้แม่ได้อยู่กับพ่อจนกว่าท่านจะสิ้นลมและ...ตามล่าไอ้คนที่ฆ่าพ่อเขาให้พบ ก่อนตอบแทนมันอย่างสาสม

(สิงห์. 2558 : 157)

“ผมไม่ใช่มาเพียมืออาชีพหรอกครับ แต่นี้เป็นภารกิจที่ป้าขอให้ผมสานต่อ แล้วผมก็ต้องทำให้ดีที่สุด”

(แรด. 2558 : 323)

จันทร์ชมพุดัดลिनใจยกมือประนม “ได้โปรดปล่อยพ่อหนูกลับบ้านเถอะนะคะ หนูขอร้อง แม่หนูป่วยหนักมาก และเราสอง

แม่ลูกต้องการพ่อจริง ๆ พ่อหนูทำงานกับคุณมาตั้งนานแล้ว พ่อยังเคยพูดให้ฟังบ่อย ๆ ว่าคุณมีบุญคุณกับพ่อมาก พ่อไม่ทรยศคุณหรอก นะคะ พ่อแค่อยากกลับไปดูแลแม่เท่านั้น”

“กฎก็คือกฎ คนทำผิดก็ต้องได้รับโทษ ไม่งั้นคนอื่น ๆ ในแก๊งก็จะเอาเป็นเยี่ยงอย่าง”

“ส่งสารหนูกับแม่เถอะนะคะ” จันทรชมพูน้องให้ นิ่งคุกเข่าวิงวอน เสียงเครือเจือสีอื่น “เราสองคนต้องการพ่อจริง ๆ ยิ่งตอนนี้แม่กำลังป่วยอย่างนี้ หนูอยากให้พ่อกลับบ้านไปเป็นกำลังใจให้แม่หายไว ๆ”

(กระทิง. 2558 : 334)

เช้าวันนี้ธามเข้ามารินชาให้ดวงวิญญาณของพ่อกับแม่ด้วยตัวเองเหมือนปกติ ก่อนจุกธูปไหว้พวกท่าน โดยมีเหอฝูกับสองแฝดมาร่วมสักการะดวงวิญญาณด้วย ...

“ป้าครับ ม้าครับ คนที่เป็นต้นเหตุให้ป้ากับม้าต้องตายได้รับกรรมแล้วนะครับ นับจากนี้ไปป้ากับม้าจะได้หลับอย่างสบายใจเสียที” ชายหนุ่มปักธูปลงในกระถางหน้ารูปถ่ายของพวกท่านซึ่งตั้งอยู่คู่กันบนโต๊ะสีน้ำตาลเข้ม

(กระทิง. 2558 : 411)

“แล้วจะแวะไปวันหลัง แต่เรื่องที่ชินแสส่งวงทักษ์มา ออย่าบอกป้ากับม้าเด็ดขาด ฉันไม่อยากจะให้ท่านทั้งสองคนเป็นห่วง”

(เสือ. 2558 : 15)

4) ความรักระหว่างพี่น้อง

นอกจากความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก หรือความรักของลูกที่มีต่อพ่อแม่แล้ว ความรักระหว่างพี่น้องก็เป็นความรักที่น่าชื่นชม ไม่ว่าจะเป็นพี่น้องพ่อแม่เดียวกันหรือคนละพ่อแม่ ในนวนิยายชุดนี้ได้สะท้อนให้เห็นพี่น้องซึ่งมีความรักความผูกพัน ห่วงใยกันและกัน ไม่ทอดทิ้งกัน ในยามทุกข์หรือยามที่ต้องเผชิญอันตราย

ความรักของคนในตระกูลจิวดูจะเป็นเรื่องที่ไม่ต้องพิสูจน์อะไรอีกต่อไปแล้ว เพียงเห็นก็รู้ว่าพ่อลูกพี่น้องรักใคร่กันมากแค่ไหน แบบนี้การบังคับให้เต๋าช่วยเหลือสิ่งหึงคงเป็นเรื่องไม่ยากนัก

(สิงห์. 2558 : 194)

“เฮียภรรยา ท้าทางป้าเครียดจังเลย” ภรรยาบอก

“ป้าคงเหนื่อยมากกว่า” ภรรยาตอบเสียงไป ไม่อยากให้น้องสาวเป็นห่วง “เดี๋ยวเฮียไปหาป้าก่อน ถ้ายังไงเราช่วยพาวันวิสาไปพักด้วยเมื่อคืนคงเมื่อย มัวแต่นอนตัวแข็งอยู่ค่อนข้าง”

(เลื้อ. 2558 : 289)

“ถ้ามวงคล่พึ่น คงต้องถามอีกครั้งว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่ ถ้าเขาสองคน รักกันจริงคงไม่มีปัญหาอะไร มวงคล่เป็นคนดีฉันเชื่อใจเขาว่าจะดูแลพี่สาวของฉันได้” ภรรยาบอกวันวิสา

(เลื้อ. 2558 : 308)

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า พี่น้องมีความผูกพันกัน ไม่ว่าจะเป็นพี่น้องพ่อแม่เดียวกันหรือคนละพ่อแม่กัน ความรักความห่วงใยของพี่น้องไม่ได้ห่างหายไป เมื่อรู้ว่าพี่น้องฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการความช่วยเหลือหรือต้องการสิ่งใด อีกฝ่ายหนึ่งก็ยินดีช่วยอย่างเต็มที่

4.2 ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม

4.2.1 ความซื่อสัตย์สุจริต

คุณธรรมคือความดีงามที่ได้รับการปลูกฝังขึ้นในจิตใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดี ส่วนจริยธรรม คือการประพฤติปฏิบัติตามความดีงามแห่งคุณธรรมนั้น คุณธรรมจริยธรรมเป็นเสมือนหลักการสำคัญที่มีไว้เพื่อให้บุคคลหรือสังคมได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งจะช่วยให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ เป็นคนดีของครอบครัว ของสังคม และของประเทศชาติ คุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา

ผู้เขียนนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรถ่ายทอดแนวคิดเชิงสังคมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ผ่านเนื้อหาและตัวละครหลายด้าน เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตัวเองและผู้อื่น ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของตนเอง เป็นต้น

พอเงยหน้าขึ้นมองหินสลักรูปของเทพเจ้า กวนอูก็หันมาเล่าให้ฟังต่อ “มาเฟียทุกแก๊งนับถือเทพเจ้ากวนอูมากเพราะท่านเป็นเทพเจ้าแห่งความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมความกล้าหาญ และความกตัญญูครับ ในเรื่องสามก๊กท่านกวนอูมีนิสัยห้าวหาญ ท้าทางองอาจน่าเกรงขาม แต่ไม่เคยรังแกผู้อ่อนแอไร้ทางสู้ ท่านไม่ชอบกดขี่ใคร และยังเก่งในเชิงยุทธ์เพราะศึกษาพิชัยสงคราม และคัมภีร์ขุนโจรตั้งแต่ยังเด็กจนถูกขนานนามว่าเป็นเทพเจ้าแห่ง

สงคราม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทั้งโจโฉและซุนกวนต้องการตัวเป็นอย่างมาก”

(หงส์. 2558 : 134)

“จัดการให้ดี รุ่งเรืองไพศาลศิริ ทำธุรกิจด้วยความซื่อตรง
อย่าให้คนคนเดียวมาทำลายชื่อเสียงของบริษัทที่เราสั่งสมมานาน
สองสามชั่วอายุคน”

(เสื่อ. 2558 : 331)

มงคลพยักหน้า “เราไว้ใจภษิตได้หรือเปล่าครับ”

“ได้ ฉันคิดว่าไม่ใช่เขา ภษิตทำงานกับรุ่งเรืองไพศาลศิริ
มาตั้งแต่รุ่นป้า ป้าไว้ใจเขามาก ถึงให้เป็นหัวหน้าดูแลเกาะทั้ง ๆ
ที่อายุน้อย” ภรพุด ชายหนุ่มที่มีอายุไม่ห่างจากตนเองคนนี้
ในช่วงสมัยที่ทำงานให้ป้าของเขา เคยถูกป้าลงใจหลายครั้ง
จนแน่ใจว่ามีความซื่อสัตย์และตั้งใจทำงานสูง จึงส่งเสริมและ
ผลักดันให้เป็นหัวหน้าคนงานตั้งแต่อายุแค่ยี่สิบต้นๆ

(เสื่อ. 2558 : 270)

4.2.2 ความกตัญญู

ความกตัญญูทเวทีคือคุณธรรมที่สังคมขาดไม่ได้ ความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่คนเรา
เชื่อมั่นและนำมาสั่งสอนลูกหลานรุ่นต่อรุ่น ความกตัญญูเบื้องต้นคือผู้เป็นลูกต้องรู้บุญคุณของพ่อแม่
ตอบแทนพ่อแม่ในฐานะเป็นลูกหลาน ความกตัญญูทเวทีไม่ได้แสดงออกด้วยคำพูดอย่างเดียว
แต่ต้องเป็นพฤติกรรมแสดงออกจากใจของคน นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนแนวคิดเรื่อง
ความกตัญญูทเวทีไว้หลายฉากหลายตอน เช่น

“ได้เลยค่ะ เดี่ยวสาจัดการให้ เรื่องแค่นี้เอง” วันวิสาห์รับคำ
หนักแน่นพี่ชายเธอมีงานล้นมือแถมยังเป็นบ่อเงินบ่อทองของเธอ
อีก แล้วมีหรือที่คนกตัญญูรู้คุณอย่างเธอจะทำอะไรให้พี่ชายสุด
ที่รักคนนี้ไม่ได้

(เสื่อ. 2558 : 17)

“บุญคุณครั้งนี้ผมจะไม่ลืมไปชั่วชีวิต” มงคลพูดเสียงหนักแน่นแว
ตาจริงจัง

(เสื่อ. 2558 : 207)

คำเกริ่นทำให้อรรถพยัมเจื่อน...นาที่นี้สถานการณ์
มันเปลี่ยนไป สิ่งที่ไม่มีหัวคงแตกแยกเป็นเสี่ยง ๆ เชี่ยวสิงห์ยิ่งใหญ่
กำลังจะล่มสลายในฐานะคนเกิดและเติบโตขึ้นมาในchievสิงห์
เขาปล่อยให้เป็นเช่นนั้นไม่ได้

“ผมทราบ แต่...chievสิงห์ที่นายใหญ่ลำบากสร้างมา คุณที่
จะปล่อยให้มันล้มไปหรือครับ มันควรจะเป็นสมบัติของคุณ”

(สิงห์. 2558 : 121)

ทรงกลดยืมอ่อนโยนให้แม่ตน พยักหน้า “แม่เสียสละเพื่อ
ที่มามากพอแล้วครับ ตอนนี้เป็นหน้าที่ของที ที่จะทำให้
ความต้องการของแม่เป็นจริง”

แต่สำหรับพ่อ...สิ่งที่ลูกออกตัณยูคนนี่พ่อจะทำให้ได้คง
มีเพียงอย่างเดียวหาคนที่ทำกับท่านแบบนี้แล้วตอบแทนมันให้สา
สม

(สิงห์. 2558 : 135)

ฉันเคยพูดอย่างนั้นจริง เคยคิดแบบนั้นจริง แต่...ฉันถูกบีบ
ให้ไม่มีทางเลือก ฉันไม่ได้อยู่ในแก๊งก็ยิ่งถูกฆ่า จริงอยู่ฉันอาจจะ
เลือกทางหนีก็ได้ แต่ถึงฉันจะหนีรอด มีชีวิตยืนยาว ฉันก็จะหา
ความสุขสงบไม่ได้เลย เรื่องฉันเป็นหนึ่งในเหตุผลที่ทำให้พ่อฉัน
หัวใจวายตายจะติดตัวฉันไป แล้วยังความผิดที่มีกำลังพอจะหา
คนร้ายได้ สามารถแก้แค้นให้พ่อได้แต่ไม่ทำอีกละ ความผิด
ทั้งหลายเหล่านี้ฉันหนีมันไม่ได้เลย

(สิงห์. 2558 : 186)

“บรรพบุรุษของกระผมสอนสั่งให้เรารู้จักการกตัญญูรู้คุณ
และการเช่นไหว้บรรพบุรุษในเทศกาลตรุษจีนก็เป็นภาระหน้าที่
หนึ่งของเราลูกหลานชาวจีน วันนี้ทุกคนมาร่วมเฉลิมฉลองกันด้วย
ความสุข ผู้ใหญ่ก็สุขใจที่ได้เห็นลูกหลานพร้อมหน้าพร้อมตา
ส่วนเด็ก ๆ ก็ดีใจที่ได้อั่งเปาตัว ๆ ใ้”

(แรด. 2558 : 9)

นางพร้าสอนลลิตว่าต้องขยันเรียนหนังสือและกตัญญูต่อ
บิดาให้มาก เมื่อโตขึ้นจะได้สืบทอดกิจการและพิสูจน์ให้คนรอบข้าง
เห็นว่าแม้จะเป็นลูกสาวแต่ความสามารถก็ทัดเทียมกับผู้ชาย

ยกสามศอก โชคดีเหลือเกินที่บุตรสาวของนางเจริญรอยตาม
ผู้เป็นบิดาทูทุกอย่าง หญิงสาวเก่งและมีความรับผิดชอบในหน้าที่
การงานมากกว่าบรรดาลูกชายของครอบครัวที่เคยถูกครอบครัว
นางเสียอีก และเก็บเอาค่าถากถางเหน็นนมสารพัดมาเป็น
แรงผลักดัน จนก้าวมาอยู่ในจุดที่ถือว่าเป็นที่จับตามองของทุก
คนในเยราซ ทุกวันนี้

(หงส์. 2558 : 14)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับความกตัญญูทเวทีที่ลูกมีต่อ
พ่อแม่ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่า ความกตัญญูทเวทีเป็นคุณธรรมที่มนุษย์เราขาดไม่ได้

4.2.3 ความประหยัด

การประหยัด หมายถึง การใช้จ่ายเฉพาะในสิ่งที่จำเป็น การรู้จักใช้ รู้จักเก็บ ไม่ฟุ่มเฟือย
เกินไปไม่ว่าเป็นเงินทองหรือสิ่งของ ต้องรู้จักใช้สิ่งของให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ดำเนินชีวิตเรียบง่าย
รู้จักฐานะการเงินของตนเองและครอบครัว การตระหนี่หมายถึงความเหนียวแน่น ไม่ยอมใช้จ่าย แม้ในสิ่ง
ที่จำเป็น ส่วนคำว่าฟุ่มเฟือยหมายถึงการใช้จ่ายที่เกินจำเป็น ใช้ในสิ่งไม่ควรรู้ ดังนั้น การประหยัดจึง
เป็นทางสายกลางของการดำเนินชีวิตและการดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดให้ผู้อ่านรู้คุณค่าของความประหยัด
ผ่านเหตุการณ์ พลวัตกรรม และความคิดของตัวละคร ดังต่อไปนี้

เขาสวมชุดสูทสีเข้มตัวโปรดที่ใส่มาแล้วร่วมสิบปี แต่ก็
ยังคงเลือกมาใส่เสมอเมื่อต้องไปงานสำคัญใด ๆ หลายครั้งภรรยา
กับบุตรสาวรบเร้าให้ตัดสูทชุดใหม่ แต่นิสัยประหยัดดอดออมที่ถูก
ปลูกฝังมาตั้งแต่เยาว์วัยยังเข้มข้นอยู่ในสายเลือด

(แรด. 2558 : 9)

“เพราะเราก็รู้ว่าพ่อแม่ต้องทำงานสายตัวแทบขาดกว่า
จะหาเงินมาได้ แต่ละสตางค์ แต่ละสลึง ผมเลยอยากบอกเด็ก ๆ
รุ่นใหม่ว่านอกจาก ความกตัญญูรู้คุณแล้ว ความประหยัดดอดออม
ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่บรรพบุรุษของเรายึดเป็นหลักในการดำรงชีวิต”

(แรด. 2558 : 10)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนเป็นไปอย่างประหยัด
ดอดออม จนกระทั่งสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมามีชีวิตในระดับเศรษฐีก็ยังคงเห็นคุณค่าของ
ความประหยัดอยู่เช่นเดิม

4.2.4 ความอดทนและความขยัน

ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การทำหน้าที่การทำงานด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ ลักษณะของคนที่มีความขยันหมั่นเพียร คือความเป็นคนสู้งาน ไม่หลบไม่หนีงาน ไม่กลัวความทุกข์ยาก หนักเอาเบาสู้ ไม่กลัวความลำบากใด ๆ ไม่อ่อนแอ มีความยินดีและความพอใจในการทำงานนั้น ๆ เป็นคนรีบเร่งทำงานด้วยความรวดเร็วว่องไว ทำงานตรงเวลา และเสร็จทันเวลา ความอดทนและความขยันหมั่นเพียรจึงเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบและเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จ

ผู้เขียนได้ถ่ายทอดแนวคิดด้านความอดทนและความขยันหมั่นเพียรไว้ในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรไว้หลายตอน ดังนี้

ครอบครัวของเธอเป็นคนจีน ปู่ชอบเสื่อผืนหมอนใบ มาจากเมืองจีน พ่อเธอเติบโตขึ้นมาในเยาวราช มีชีวิตแบบคนจีน พุดง่าย ๆ คือขยันสุดชีวิตมือข้างหนึ่งถือตะเกียบ อีกข้างหนึ่งก็ยังต้องทำงาน เมื่อขยันเสียขนาดนี้ ครอบครัวของเธอจึงสร้างตัวจนเรียกว่าร่ำรวยได้ อาจไม่รวยเท่ากับพวก ยนต์รวานิช แต่ก็รวย... เพราะมันทำให้เธอมีความอดทน เห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้นจริง ๆ เมื่อต้องมาเป็นกระโถนท้องพระโรงของคุณชายเหี้ยมขี้ไก่ผ่อคนนี้

(สิงห์. 2558 : 15)

“อดทนหน่อย เราต้องหาที่ปลอดภัยให้ได้ก่อนแล้วค่อยทำแผลไหวไหม”

(สิงห์. 2558 : 44)

“อดทนหน่อยนะ อีกไม่นานก็ถึงแล้ว” ภรรยาพูดให้กำลังใจ

(เสื่อ. 2558 : 265)

“แต่อาหงส์คือเพชรหายาก อีขยันขันแข็ง เอาการเอางาน เรียงก็จบปริญญาโท ไม่ใช่พวกดีแต่ทำตัวสวยเฉิดฉายไปวัน ๆ อย่างพวกนางแบบที่ลือ ควงประจำห rokok ถ้าจะหาแค่หน้าตา สวยนะ อ้าวไม่เสียเวลาเลือกเฟ้นอย่างนี้หรือ เพราะรู้ว่า มีปัญญา ไปหิวมาจากเวทีประกวดนางงาม แต่ไอ้ที่ลือควงอยู่ประจำนะ มันสวยใสแต่ไร้คุณภาพทั้งนั้น” คำพูดในตอนท้ายบ่งบอกว่า คนพูดไม่พอใจกับพฤติกรรมการควงดารานางแบบของลูกชายโตนที่ถูกจัดให้เป็นไฮโซหนุ่มเนื้อหอมของเกาะฮ่องกงมานับสิบปี

(หงส์. 2558 : 19)

4.2.5 ความเสียสละ

โสภณ โสภณจิตโต (2558) ได้ให้ความรู้ที่ ความเสียสละเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนในสังคมต้องมีน้ำใจเอื้อเพื่อเสียสละแบ่งปันให้แก่กัน ไม่มีจิตใจคับแคบเห็นแก่ตัว ความเสียสละจึงเป็นคุณธรรมเครื่องผูกมิตรไมตรี ยึดเหนี่ยวจิตใจไว้ เป็นเครื่องมือสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคนเห็นแก่ประโยชน์สุขส่วนรวมมากกว่าประโยชน์สุขส่วนตัว คนที่อยู่ร่วมกันในสังคมจะเกิดความสงบสุขได้ควรจะมีคุณธรรมคือความเสียสละ คือเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม เพราะถ้าต่างคนต่างเห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่คนอื่นแล้ว ส่วนรวมก็จะเดือดร้อน เมื่อส่วนรวมเกิดความเดือดร้อนเสียแล้วความสุขความสงบจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

การเสียสละจึงเป็นคุณธรรมสำคัญอย่างหนึ่งในสังคม เริ่มตั้งแต่ครอบครัวอันเป็นหน่วยเล็ก ๆ ของสังคม ต้องเสียสละความสุขส่วนตัวให้แก่กัน เสียสละทรัพย์สินที่หามาได้ด้วยความเหน็ดเหนื่อยลำบากให้แก่กัน ทั้งในยามปกติและคราวจำเป็น ดังจะเห็นได้จากการเสียสละ และบริจาคทรัพย์สินของเพื่อช่วยเหลือกัน เมื่อมีภัยอย่างใดอย่างหนึ่ง เกิดขึ้นแก่คนในที่ใดที่หนึ่ง ก็มักจะมีการรับบริจาคเพื่อนำเงินหรือสิ่งของไปช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนอันเกิดจากภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย เป็นต้น หรือไม่ก็มีการบริจาคสิ่งของเพื่อนำไปสร้างเป็นสาธารณ ประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวม

นอกจากความเสียสละดังกล่าวข้างต้นแล้ว การเสียสละเพื่อความสุขของคนในครอบครัวนับว่าเป็นความเสียสละเบื้องต้นอันควรแก่การยกย่องและเป็นต้นเหตุของความรัก ความผูกพันของคนในครอบครัว และเป็นการปูพื้นฐานไปสู่การเสียสละเพื่อสังคมส่วนรวมต่อไปได้

ความเสียสละของตัวละครในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาช่วยสร้างอารมณ์สะเทือนใจให้เกิดกับผู้อ่านอยู่หลายตอน เช่น

ทรงกลดยิ้มอ่อนโยนให้แม่ตน พยักหน้า “แม่เสียสละเพื่อที่มามากพอแล้วครับ ตอนนี้เป็นหน้าที่ของทีที่ที่จะทำให้ความต้องการของแม่เป็นจริง”

(สิงห์. 2558 : 135)

ความเป็นแม่คือภาระอันยิ่งใหญ่

สำหรับเธอแล้ว หากต้องตายไปพร้อมคนที่เธอรักเธอยอม แต่ลูกที่ยังไร้เดียงสาละเธอจะปล่อยให้เขาเติบโตขึ้นมาโดยไม่มีทั้งพ่อและแม่ได้หรือ

ลูก...ผลึกให้เธอก้าวออกมาจากชีวิตของอั้งตงกั๋ว ลูก...คือแก้วตาแต่ดวงใจของเธอนั้นแหลกสลายไปสิ้นแล้ว

(สิงห์. 2558 : 134)

“มีเสื้อชูชีพหรือเปล่า” ภรรยาถามหาชูชีพเป็นอันดับแรก

“มีตัวเดียวครับ” ภาซิดเอ่ยตอบ”...

ภรรยาจับเสื้อชูชีพจากมือภาซิด จากนั้นก็ยื่นให้วันวิสา “ใส่
ช้ะ”

“คุณให้ฉันหรือ” วันวิสาถามด้วยน้ำเสียงปลื้มใจที่ภรรยา
เสียดสละเสื้อชูชีพให้ตนเอง

(เลื้อ. 2558 : 262)

4.2.6 ความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจ คือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน และการไม่นิ่งดูตายเมื่อผู้อื่นมีความทุกข์หรือต้องการความช่วยเหลือ มนุษย์ที่มีคุณธรรมจริยธรรมต้องรู้จักช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รู้จักช่วยเหลือคนในครอบครัวและช่วยเหลือเผื่อแผ่ไปถึงสัตว์ด้วย ถึงจะเรียกได้ว่าเป็นคนดีคนมีน้ำใจ

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้เขียนได้เสนอให้นำเห็นแนวคิดเรื่องความมีน้ำใจผ่านพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงความมีน้ำใจไว้ในหลายตอน เช่น

ขอบใจมากนะหนู หนูใจดีมาก วันนี้ให้ลุงตอบแทนน้ำใจของหนูได้ไหม เพราะถ้าไม่ได้หนูช่วย ลุงคงแย่ ตอนนี้น้องนัดกับลูก ๆ ของลุงไว้ที่ห้องอาหารจีนข้างบนนี้ หนูว่างหรือเปล่า ถ้าว่างลุงจะขอเลี้ยงข้าวเพื่อตอบแทนน้ำใจหนูสักมื้อ” ชายสูงวัยเอ่ยชวนวันวิสาด้วยความเอ็นดู

(เลื้อ. 2558 : 28)

นายไพศาลมองหน้าวันวิสาแล้วนิ่งไป จนหญิงสาวขมวดคิ้วแล้วถามด้วยความสงสัย “คุณลุงมีอะไรหรือเปล่า”

“ไม่มีอะไรหรอก แค่ลุงเห็นถึงความมีน้ำใจของหนู ก็อยากจะตอบแทนความดีของหนูบ้างเท่านั้น” นายไพศาลเริ่มเข้าเรื่องที่ตนเองต้องการมาเจรจาในวันนี้...

“ถ้าคุณลุงจะให้หนูช่วยอะไรก็บอกมาได้เลยนะคะ หนูเต็มใจช่วย” วันวิสาพูดขึ้นด้วยความยินดี...

“คุณลุงไม่ต้องไปหาที่ไหนแล้ว หนูนี้แหละเกิดวันพระจันทร์เต็มดวง แล้วก็ไม่ใช่แค่เต็มดวงธรรมดา นะคะ แต่มันเป็นเต็มดวงที่ใหญ่ที่สุดและสวยที่สุดอีกด้วย...”

นายไพศาลหัวเราะตามวันวิสา เด็กคนนี้เป็นเด็กน่ารัก
มีน้ำใจไม่รู้ทำไมถึงไปมีเรื่องกับเจ้าลูกชายของเขาได้

(เลื้อ. 2558 : 88-91)

4.2.7 ความเมตตา

ความเมตตาคือความรู้สึกที่เกิดจากความรัก ความเอ็นดูและความปรารถนาดีต่อผู้อื่น
หวังที่จะให้ผู้อื่นได้มีความสุข ผู้ที่มีเมตตาจึงเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสมควรแก่การยกย่อง สิ่งสำคัญคือ
ความเมตตาไม่เพียงเป็นคุณต่อผู้อื่นเท่านั้น หากยังเป็นผลดีต่อเราด้วย เพราะความเมตตาช่วยให้เรา
มีความสุขใจซึ่งส่งผลถึงความสุขกายด้วย ผู้มีเมตตาจิต ชอบช่วยเหลือผู้อื่นเป็นนิจ จึงมักมีสุขภาพกาย
และสุขภาพจิตดี เสี่ยงต่อโรคร้ายน้อยกว่าคนกลุ่มอื่น

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร มีหลายตอนที่ผู้เขียนได้แทรกพฤติกรรมความมีเมตตา
ผ่านตัวละคร ดังต่อไปนี้

“งานอะไรหรือคะ” วันวิสาถามแทรกด้วยความอยากรู้

ภรรยาหันมามองหน้าคนถามแล้วนิ่งไม่ตอบ โชคทวีจึง

ตอบแทน

“เป็นงานทำบุญของเราที่จะจัดขึ้นทุกปี ปีละครั้งครับ
ทำมาตลอดตั้งแต่รุ่นคุณปู่ของภรรยา พวกเราจะถือเอาวันครบรอบ
เปิดร้านเป็นวันทำบุญใหญ่ แล้วนอกจากการทำบุญก็จะมีแจก
รังนกปรุงสำเร็จให้แก่คนทั่ว ๆ ไป ตอนเย็นก็มีงานเลี้ยงพนักงาน
ครับ”... “คุณลุงกับคุณป้าท่านใจดีจริง” วันวิสายิ้มกว้างอย่างชื่น
ชมความใจดีของประธานใหญ่ตัวจริงเสียงจริงของรุ่งเรืองไพศาลศิริ

(เลื้อ. 2558 : 135)

“สำหรับคนที่อยากทำบุญต่ักบาตรเหรียญค่ะถ้าอยาก
ทำก็บริจาคใส่ตู้นี้และหยิบไปใส่บาตรได้เลย เขาไม่มีการบังคับว่า
ต้องบริจาคเงินจำนวนเท่าไรคะ” หญิงสาวอธิบายพอเป็นพิธีก่อน
จะยื่นรอยเมื่อคนตัวโตล้วงกระเป๋าตังค์หยิบธนบัตรใบละร้อย
ออกมายัดใส่ตู้บริจาค ทว่าพอวิลเสียมหยิบถ้วยใส่เหรียญมายื่นให้
ก็ทำหน้างง

(หงส์. 2558 : 198)

ภรรยาเพียงพยักหน้าเบา ๆ แต่ม่งคลทราบดีว่าอีกนานแน่
ว่าเจ้านายหนุ่มจะแวะไปหาชินแสตามคำเชิญ คนถูกชักให้
ระมัดระวังตัวไม่มีท่าทีวิตกหรือหวาดกลัวคำทำนาย แม้จะรู้ว่า

ซินแสคนดังแห่งเยาวราชที่มีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วในหมู่คนจีนทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ ขึ้นชื่อว่าทำนายแม่นยำมาก เขาพอเชื่ออยู่บ้างแต่ไม่ทั้งหมดไม่เหมือนบิดามารดาของเขาที่ทั้งศรัทธาและเลื่อมใส แถมยังมีความสนิทสนมกับซินแสสว่างผู้นี้มาก จนเขาพลอยกลายเป็นลูกเป็นหลานอีกคนที่ซินแสสว่างให้ความเมตตาเป็นพิเศษ

(เลื้อ. 2558 : 15)

4.2.8 การให้อภัย

ความขัดใจและความโกรธเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะแต่ละคนมาจากครอบครัวและพื้นฐานวัฒนธรรมในครอบครัวที่แตกต่างกัน อหิวาศัยใจคอของแต่ละคนจึงอาจแตกต่างกันไปได้ การรู้จักให้อภัยในความผิดพลาดของกันและกันจึงเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมของผู้มีอารยธรรม สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้การอยู่ร่วมกันเป็นไปด้วยดีคือการขอโทษหรือขออภัย ผู้ที่เราล่วงเกินหรือทำผิดพลาดในทันที ส่วนผู้ที่ถูกผู้อื่นล่วงเกินก็ควรรู้จักการให้อภัย ไม่ถือโทษโกรธเคือง การรู้จักให้อภัยและรู้จักขอโทษ ช่วยให้การแตกร้างในสังคมลดลงหรือหมดไป สังคมนั้นย่อมมีแต่ความสามัคคีและมีความสุข

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้เขียนได้ถ่ายทอดแนวคิดเรื่องการให้อภัยซึ่งช่วยให้เหตุการณ์ร้ายกลับกลายเป็นดีได้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

“ทำไมเธอไม่วิ่งหนีไป” โชคทวีถามวันวิสาเสียงเบาหวิว

“ฉันอยากให้คุณรอด แล้วอยู่จนถึงวันที่คุณจะมีความสุขอย่างแท้จริง” วันวิสาบอกโชคทวีด้วยความจริงจัง

“ทำไมเธอต้องทำดีกับคนเลว ๆ อย่างฉัน” โชคทวีเสียงเริ่มสั่น

“เพราะฉันเห็นคุณเป็นเพื่อนมาตลอด และพอกับแม่สอนฉันเสมอว่าเราควรให้ออกาสคนที่กลับตัวกลับใจ เพราะคนเราอาจเลือกเดินทางผิด แต่ถ้าเขายอมกลับตัวเป็นคนดี เขาก็จะเป็นคนดีในสังคมได้ และตอนนี้ฉันก็กำลังรอให้เพื่อนของฉันกลับตัวอยู่” วันวิสาบอก

“ขอบคุณ” โชคทวีพูดเพียงแค่นั้นและตัดสินใจโยนปืนทิ้ง คนของภรรยาวิ่งเข้ามาประชิดตัวชายหนุ่ม และพยายามจะพาวันวิสาให้ออกห่างจากโชคทวี

“ไม่ต้อง” ภรรยาบอกทุกคนพร้อมกับเดินเข้าไปหาโชคทวี

“ฉันขอโทษสำหรับเรื่องเลว ๆ ทุกอย่างที่สร้างขึ้น” โชคทวี
เอ่ยปากขอโทษภรรยา

“ไม่เป็นไร” ภรรยาตอบ

“ขอบคุณ แต่ถ้านายจะเกลียดจะโกรธฉัน ฉันก็ไม่ว่าอะไร
เพราะคนอย่างฉันเลวจริง ๆ เลวอย่างไม่น่าให้อภัยที่ทรยศคิด
ทำร้ายเพื่อน ขอโทษ ขอโทษจริง ๆ ” โชคทวีพูดอย่างสำนึกผิดใน
สิ่งที่ตนเองได้กระทำต่อเพื่อน

“โชค สำหรับฉันนายยังเป็นเพื่อนเสมอ” ภรรยาพูดเสียง
หนักแน่น

(เสื่อ. 2558 : 353)

“เอาอย่างนี้สิ ฮีวจะอนุโลมยอมแหกกฎยกโทษให้ข้าของ
ลือสักครั้ง แต่มันต้องมีข้อแลกเปลี่ยนบางอย่าง ขึ้นอยู่กับว่าลือ
จะตกลงหรือเปล่า

(กระทิง. 2558 : 334)

4.2.9 ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบหมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ จดจ่อตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน การเป็นอยู่ของตนเองและผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผล การกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันใน การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไป

ความรับผิดชอบนั้นนอกจากจะมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานและสังคมโดย ส่วนรวมแล้วยังรวมถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัวด้วย ดังตัวอย่างจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร

“วันวิสา แน่ใจว่าจะตามไปได้ใช่ไหม”

“ฉันเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คุณไปไหน
ฉันต้องไปด้วย” วันวิสาตอบตามเจตนาธรรมณ์ของตนเอง

(เสื่อ. 2557 : 236)

วันวิสาฉีกยิ้ม พยักหน้าหงิก ๆ “ไปสิ ต้องไปได้อยู่แล้ว”

“วันวิสาอย่าดี้อ ไปเกาะมันอันตราย” ภรรยาบอกด้วย
น้ำเสียงไม่พอใจ

“ก็รู้ว่าอันตราย แต่คนที่มีความรับผิดชอบสูงจะทำงานใน
หน้าที่ไม่ได้” วันวิสาแย้งยิ้ม ๆ “แล้วอีกอย่าง คุณไปไหน ฉันไป

ด้วย จำไม่ได้แล้วหรือ”

(เสื่อ. 2557 : 248)

“ผมต้องการคำอธิบายว่าทำไมรังนกส่วนหนึ่งของเราถึง
ได้ถูกจับรวมกับของหนีภาษี” ภรรยาถามเสียงหัววนด้วยความไม่
พอใจ...”

“ผมจะเอาเอกสารไปตรวจสอบ ถ้ารู้ว่าที่นี่มีการทุจริต
คุณต้องรับผิดชอบ” ภรรยาบอก

“ครับ” ภาษีตกก้มหน้ายอมรับหากเกิดการทุจริตจริง
เพราะเขาเองก็ไม่ใช่เหมือนกันว่ารังนกส่วนนั้นถูกลักลอบนำออกไป
จากเกาะได้อย่างไร

(เสื่อ. 2557 : 253)

4.3 การสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมจีน

วัฒนธรรม หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นภาษา ศาสนา
ขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย ศิลปวัฒนธรรมไปจนถึงคุณธรรม จริยธรรม และเทคโนโลยีต่าง ๆ
วัฒนธรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคม เพราะวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดความเจริญหรือ
ความเสื่อมของสังคม เป็นกรอบหรือแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ช่วยให้สังคมมีระเบียบแบบแผน
มีความสุข และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมมีความรู้สึกรักใคร่สามัคคี มีความรู้สึกเป็น
พวกเดียวกัน ดังนั้นผู้ที่เข้าใจวัฒนธรรมย่อมเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ และค่านิยมของสังคมเนื่องจาก
สังคมเกิดขึ้นเพราะมนุษย์ และมนุษย์คือผู้สร้างวัฒนธรรม ดังนั้นสังคมกับวัฒนธรรมจึงย่อมเป็นของคู่
กัน ความเหมือนความต่างของแต่ละสังคมจึงเกิดจากความแตกต่างทางด้านความเชื่อ เชื้อชาติ
ศาสนา และถิ่นที่อยู่เป็นสำคัญ

เมื่อคนจีนอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย สิ่งที่คนจีนนำติดตัวมาด้วยคือภาษา ความคิด
ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณี แม้ในเวลาต่อ ๆ มาวัฒนธรรมที่ติดตัวมาจะได้รับ
การผสมผสานกลมกลืนไปกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตก แต่คนไทยเชื้อสายจีนก็ยังคงรัก
และยึดมั่นอยู่ในวัฒนธรรมของตนอย่างเหนียวแน่น ความคิดที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตดังกล่าว
จึงกล่าวได้ว่าคนจีนได้ให้คุณค่าของการสืบสานมรดกและการอนุรักษ์วัฒนธรรมจีน ทำให้วัฒนธรรม
จีนยังคงเป็นวัฒนธรรมที่เป็นที่รู้จักของคนชาติอื่น ๆ

แม้ว่านวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรจะไม่ได้เน้นความสำคัญของวัฒนธรรมจีนใน
ชีวิตประจำวันมากนัก แต่ผู้เขียนก็ได้แทรกความรู้ความเข้าใจและแสดงให้เห็นว่าคนจีนไม่เคยละเลย
หรือหลงลืมวัฒนธรรมของตน เมื่อมีโอกาสก็จะดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบของประเพณีและวัฒนธรรมจีน

เสมอ เช่น ประเพณีการแต่งงาน ซึ่งมีทั้งความเชื่อ ขั้นตอนของพิธีกรรม จะเห็นได้จากเรื่อง เสือ เมื่อ นายไพศาลเอ่ยขอวันวิสาให้ภรรยาแล้ว ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ก็เริ่มขึ้นเมื่อโดยฝ่ายพ่อและแม่ ของคู่บ่าวสาวนำดวงของทั้งคู่ไปให้ซินแสดูฤกษ์หาวันที่ดีที่สุดให้ เมื่อได้ฤกษ์และตกลงกันได้เรียบร้อยแล้ว ก็ต้องจัดเตรียมงานพิธี ดังนี้

เมื่อถึงเวลาที่นายไพศาลเอ่ยขอวันวิสาให้ภรรยา ทั้งสองฝ่าย ต่างเห็นตรงกันว่าฤกษ์ลูกพยัคฆ์หัวปีท้ายปีคือฤกษ์ที่ดีที่สุด ดังนั้น วันฤกษ์ดีในอีกสองเดือนข้างหน้าจึงเป็นวันที่ทุกคนในครอบครัว รุ่งเรืองไพศาลศิริกับครอบครัวจิตวรบรรจงต่างเฝ้ารอคอย วันแห่งปรากฏการณ์เสือนมจันทร์

(เสือนม. 2557 : 386)

เมื่อได้ฤกษ์แล้ว ฝ่ายชายก็ส่งข่าวรายละเอียดของฤกษ์ยามต่าง ๆ เช่น ฤกษ์สระผม ตัดผม ฤกษ์ตัดชุด ฤกษ์ตัดผม ฤกษ์ปูเตียง ฤกษ์สวมแหวน ฤกษ์รับตัว ฤกษ์ส่งตัว พิธีกรรมทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนเป็นความรู้ที่คนแต่ละรุ่นส่งต่อ ทำให้วัฒนธรรมไม่สูญหาย

นอกจากประเพณีการแต่งงานผู้เขียนก็ได้แทรกความรู้ความเข้าใจและแสดงให้เห็นว่าคนจีน ไม่เคยละเลยหรือหลงลืมวัฒนธรรมของตนแล้ว ในด้านการเลี้ยงลูกหลานก็มีการผสมผสานระหว่งไทย กับจีนด้วย เช่นในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร เรื่อง หงส์ ได้กล่าวว่า

เมื่อมาถึงเรื่องภายในครอบครัว หนึ่งในข้อตกลงการเลี้ยง ลูกหลังจากที่นางดุสิตาคลอดลิตคือ การเลี้ยงดูจะต้องผสมผสาน ระหว่างไทยกับจีน ลิตจึงได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งสองประเทศ และที่เห็นได้ชัดคือความสามารถด้านการใช้ภาษา ซึ่งเธอคล่องทั้งภาษาไทย จีนแต้จิ๋วและอังกฤษ

(หงส์. 2557 : 13)

จากการวิเคราะห์ศึกษาแนวคิด คนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร สรุปได้ว่า ผู้เขียนมีแนวคิด ว่า คนไทยเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มคนที่ได้รับวัฒนธรรมทั้งไทยและจีน พวกเขา มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ระหว่งทั้งสองประเทศ พวกเขา ได้รับมรดกวัฒนธรรม ดั้งเดิมของจีน มีการผสมผสานของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นเราจึงต้องเรียนรู้ที่พวกเขาจะใช้ความรู้ของ พวกเขา ในทุกพื้นที่ของวัฒนธรรมไทยสั่งสอนให้อนุรักษ์วัฒนธรรมจีน เช่น ในด้านการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตา ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความประหยัด และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความรักในครอบครัว กระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต และการดักเตือนให้ห่างไกลจากงานที่ ผิดกฎหมายต่อผู้อ่าน รวมทั้งนี้คุณธรรมจริยธรรมที่ผู้เขียนสื่อในวรรณกรรม คุณธรรมจริยธรรมเหล่านี้

เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้คนกลุ่มนี้ประสบความสำเร็จในชีวิต และจะเป็นการกระทำที่ดีงามที่ผู้อ่านจะได้เลียนแบบและปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ขอบเขตการวิจัยคือ ศึกษานวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เสือ สิงห์ กระทิง แรด และหงส์ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงวิเคราะห์เอกสาร เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ในด้านวิถีชีวิตและค่านิยมในการดำเนินชีวิต และวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อสังคมไทย และสรุปผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมคนไทยเชื้อสายจีนจำนวน 5 เรื่อง โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเชื้อสายจีน เมื่อชาวจีนจำนวนมากได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยในระยะแรก ชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก แต่ด้วยความขยันและอดทน จึงค่อย ๆ สร้างฐานะจนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น บางคนสามารถสร้างฐานะจนถึงขั้นเป็นเศรษฐี และเป็นที่ยอมรับในแวดวงสังคมชั้นสูงของไทย ในส่วนของที่อยู่อาศัยของคนจีนหรือคนไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย สามารถแยกได้ตามฐานะทางเศรษฐกิจ และชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยส่วนหนึ่งพยายามทำมาหากินต่อสู้ชีวิตและสร้างเนื้อสร้างตัวจนมีฐานะดีระดับเศรษฐี คนกลุ่มนี้ได้สร้างที่อยู่อาศัย ที่สะดวกสบายตามค่านิยมของคนไทยที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกผสมผสานกับวัฒนธรรมจีน

ด้านการประกอบอาชีพ คนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ประกอบอาชีพหลัก ซึ่งแบ่งได้เป็นการรับจ้าง การค้าขายและทำธุรกิจอื่น ๆ อาชีพค้าขายมีตั้งแต่การค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปจนถึงการค้าขายขนาดใหญ่ และการประกอบธุรกิจโดยการตั้งบริษัทซึ่งส่วนมากเป็นธุรกิจของครอบครัวที่หวังให้บุตรหลานสืบทอดธุรกิจจากรุ่นต่อรุ่น

ด้านบทบาทหน้าที่ของแก๊งมาเฟียเลือดมังกร มีทั้งบทบาทของผู้เป็นหัวหน้ากับผู้เป็นลูกน้อง หัวหน้าแก๊งต้องมี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกล้าหาญ และมีบารมีพอใน

การอบรมและสั่งสอนลูกน้อง ส่วนผู้ที่อยู่ในฐานะลูกน้องจะต้องมีความกตัญญู และความซื่อสัตย์สุจริตด้วย

ด้านการสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร มีการสะท้อนเรื่องความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนและขนบธรรมเนียมประเพณีจีน การนับถือเทพเจ้า และการเคารพบรรพบุรุษ เช่น ความเชื่อเรื่องดวงชะตา ประเพณีในเทศกาลตรุษจีน เป็นต้น

ด้านความเชื่อ ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาอยู่ในประเทศไทย นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมาและนับเป็นกลุ่มคนต่างชาติจำนวนมากที่สุดที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย สิ่งที่โดดเด่นมากของคนจีนคือการรักษาความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีของตนไว้ได้อย่างเหนียวแน่น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีประเพณีและความเชื่อบางอย่างที่ปรับเปลี่ยนและผสมผสานไปกับวัฒนธรรมและประเพณีของสังคมไทย ที่เห็นได้ชัดเจนคือลักษณะความเชื่อทางศาสนาและลัทธิต่าง ๆ ของชาวจีนในประเทศไทยซึ่งได้ผสมผสานเข้ากับความเชื่อของพุทธศาสนา เช่น การบูชาบรรพบุรุษ การนับถือลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และการนับถือเทพเจ้า ชาวจีนในประเทศไทยจะนิยมไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษ พร้อมกับทำบุญตักบาตรหรือให้ลูกบวชเรียนในพุทธศาสนา โดยไม่ถือว่ามีความขัดแย้งกับความเชื่อในลัทธิเดิม

สรุปได้ว่าภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร แสดงให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมไทยในด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีจีน ค่านิยมและสภาพสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนที่ปรากฏในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร เช่น ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย การคมนาคม ด้านค่านิยม เช่น ค่านิยมการเลือกคู่ ค่านิยมเกี่ยวกับความรัก ด้านประเพณี เช่น ประเพณีตรุษจีน ประเพณีการแต่งงาน และด้านความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีน เป็นต้น

5.1.2 แนวคิดเชิงสังคมจากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร

นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้นำเสนอข้อคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการดำเนินชีวิต ด้านการปลูกฝังคุณธรรม และด้านการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิต ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ค่านิยมที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต และเป็นคนที่มีคุณธรรมในสังคม ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรหลายๆด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านปรัชญาชีวิต หมายถึงหลักการดำเนินชีวิต แนวความคิด ค่านิยม ความเชื่อ คติปทัสถานของสังคม ปรัชญาชีวิต อันเกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม สังคม ศาสนา

ด้านปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้อ่าน คุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนในสังคม เป็นหลักยึดของสังคมที่ทุกคนควรปฏิบัติตาม สังคมไทยเป็นสังคมที่ถือเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน คนไทยมักสั่งสอนลูกด้วยคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม คุณธรรมและจริยธรรมจะทำให้คนเราปฏิบัติดีโดยไม่ทำร้ายคนอื่น คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สังคมเราขาดไม่ได้

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร พบว่า นวนิยายชุดนี้ได้เสนอให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเชื้อสายจีนที่เป็นแก๊งมาเฟียในย่านเยาวราช พร้อมทั้งกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีจีน ค่านิยมและสภาพสังคมของคนไทย ในช่วงประมาณ 50 ปี มาจนถึงปัจจุบัน ภาพสะท้อนที่โดดเด่นจากนวนิยายชุดนี้คือความขยันขันแข็ง และความอดทนในการสร้างฐานะของคนรุ่นปู่ย่าตายายที่หอบเสื่อผืนหมอนใบอพยพเข้ามาในประเทศไทยจนกระทั่งสามารถสร้างฐานะเป็นปึกแผ่นมั่นคง ความกตัญญู ซื่อสัตย์ อดทน ซึ่งคุณสมบัตินี้สอดคล้องกับบทความวิจัยของ กุลนรี นุกิจรังสรรค์ เรื่อง ชาวจีนโพ้นทะเลกับสังคมไทย ในนวนิยายของโบทัน เรื่อง “จดหมายจากเมืองไทย” ที่ว่า ชาวจีนโพ้นทะเลในนวนิยายจึงเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับคนไทยทุกคนที่ควรจะต้องปฏิบัติตามเป็นอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการขยัน ทำมาหากินการเป็นคนอดออมรู้คุณค่าของเงิน ไม่ฟุ่มเฟือย การเป็นคนกตัญญู ซื่อสัตย์ อดทน มีวินัย มีเหตุผล เป็นต้น (2016) และสอดคล้องกับแนวคิดของ อิงอร สุพันธ์ุณี (2554) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมนั้นแยกจากกันไม่ออก สมัยหนึ่ง ๆ สังคมเป็นอย่างไร วรรณกรรมก็จะสะท้อนออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน วรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่ผูกพันกัน ดังนั้นจะบอกได้ว่าวรรณกรรมสะท้อนภาพสังคมในหลาย ๆ มุมมอง วรรณกรรมมีหน้าที่เป็นกระจกเงาสะท้อนภาพสังคมในด้าน วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ และเหตุการณ์ความเป็นไปในสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทยของ XU WEIJIE (2555) คือ นวนิยายได้แสดงให้เห็นถึงภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจากนวนิยายไทยอย่างชัดเจน และส่งอิทธิพลในด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้อ่านอย่างลึกซึ้ง นอกจากภาพสะท้อนในด้านดังกล่าวแล้ว สิ่งที่ผู้อ่านได้รับเพิ่มเติมจากนวนิยายชุดนี้คือข้อคิดและปรัชญาในการดำเนินชีวิต เช่น ความรักความรับผิดชอบระหว่างสามี ภรรยา ระหว่างพ่อแม่ลูก ระหว่างคนในครอบครัว ระหว่างเจ้านายและลูกน้อง รวมทั้งจิตสำนึกที่มีต่อสังคม

จึงกล่าวได้ว่าผลการวิจัยภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีน จากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้สะท้อนวิถีชีวิตประจำวัน สภาพความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียมประเพณีจีน และค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน รวมทั้งสะท้อนสภาพสังคมไทย

สำหรับแนวคิดเชิงสังคมที่ได้จากนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ได้แก่ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต ด้านการปลูกฝังคุณธรรม และด้านการชี้นำแนวทางในการดำเนินชีวิต ทำให้อ่านได้เรียนรู้ค่านิยมที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต และเป็นคนที่มีคุณธรรมต่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จ้านง อติวัฒน์สิทธิ์ (2540) ที่ได้ให้ความหมายแนวคิดทางสังคมว่า “เป็นความคิดเกี่ยวกับการสอบถามหรือปัญหาทางสังคมของบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบัน เป็นการคิดร่วมกันของ

เพื่อนหรือผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์ เป็นความคิดของแต่ละคนและของกลุ่มคน ในเรื่องรอบตัวมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ของสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต้องคิด เพื่อหาทางแก้ปัญหาหรือทำให้ปัญหาบรรเทาลง ความคิดความอ่านที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาแล้ว และใช้การได้ดี ก็จะได้รับ การเกื้อหนุนหรือการสนับสนุนจาก จุดหนึ่งไปยัง อีกจุดหนึ่ง” และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wang Dan (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 ซึ่งผลการวิจัยได้พบว่า วรรณกรรมเรื่องสั้นมีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้มีความขยันหมั่นเพียร โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นมนุษย์มีความขยันหมั่นเพียรในการดำเนินชีวิต และมีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น คนในสังคมไทยมีความเอื้อเฟื้อช่วยกันและกันโดยไม่คิดจะ ได้รับ ค่าตอบแทน คุณธรรมจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกันและกันทำให้คนในสังคมไทย มีความสามัคคีกัน

ผลงานวิจัยวิเคราะห์แนวคิดเชิงสังคมของผู้เขียนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรดังกล่าว ข้างต้นสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 คือ นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรได้สะท้อนแนวคิดเชิงสังคม ของผู้เขียน เกี่ยวกับค่านิยมในการดำเนินชีวิตของคนจีนในสังคมไทย การสืบทอดประเพณีจีน การ ปลูกฝังคุณธรรมและการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่บุตรหลานผู้เป็นคนไทยเชื้อสายจีน ตลอดจนทัศนคติของผู้เขียนเกี่ยวกับบทบาทของแก๊งมาเฟียในสังคมไทย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกร ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิเคราะห์นวนิยายชุดมาเฟียเลือดมังกรในด้านองค์ประกอบของนวนิยาย
2. ควรวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ คนไทยเชื้อสายจีน เพื่อเปรียบเทียบกับประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์นวนิยายชุดมาเฟีย เลือดมังกร

บรรณานุกรม

- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2517) **วรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2543) **วรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ขนิษฐา ทินวัฒน์. (2549) **ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของ ดอกไม้สด**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จำนง อติพัฒนสิทธิ์. (2540) **การกระทำทางสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เจด็จ คชฤทธิ์. (2549) **กระบวนการค้นคว้าความยากจน : ภาพสะท้อนที่ปรากฏในเรื่องสั้นไทยร่วมสมัย (พ.ศ. 2501-2545)**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์. (2549) **คมความคิดในวรรณกรรมร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- ชวน เพชรแก้ว. (2550) **ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2547) **นวนิยายกับสังคมไทย 2475-2500**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. (2541) **นวนิยายและเรื่องสั้น การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์**. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.
- นิตยา พลพิพัฒน์พงษ์ ชวี. (2542) **วัฒนธรรมจีน**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2538) **ปากไก่และใบเรือ ว่าด้วยการศึกษาประวัติศาสตร์-วรรณกรรมต้นรัตนโกสินทร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : แพรว.
- บุญยง ชื่นสุขวิมล. (2543) **สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตกรุงเทพมหานคร : ระบบครอบครัวและความสัมพันธ์ทางสังคมของคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนโบ๊เบ๊**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปลื้อง ณ นคร. (2535) **ศิลปะแห่งการประพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- ผักบุง. (2558) **มาเฟียเลือดมังกรเรื่อง กระทั่ง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- พัชรี วราศัย. (2537) **นวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชา ประกาศาภาควิชา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542) **วรรณคดีสังคมและการเมือง**. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล. (2542) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพโรจน์ บุญประกอบ. (2539) **การเขียนสร้างสรรค์: เรื่องสั้น-นวนิยาย**. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า.
- ภารดี มหาขันธ์ และนันท์ชญา มหาขันธ์. (2554) **ตระกูลแซ่ในจังหวัดชลบุรี : วิถีและพลัง**. ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มอนเทจ คัลเซอร์. (2551) **วัฒนธรรมจีน**. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ.
- มาลินี คัมภีร์ญาณนนท์. (2550) **ตามรอยมรดกวัฒนธรรมจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น : มุมมองจากจิตรกรรมฝาผนัง**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์มูลนิธิ. (2542) **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม 4**. กรุงเทพมหานคร : สยามเพรสแมเนจเม้นท์.
- ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง. (2542) **จากอาสาร่างถึงหย้าฉ่า ตำนานคนกวางตุ้งกรุงสยาม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิช.
- รพัต. (2558) **มาเฟียเลือดมังกรเรื่อง เสือ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บริษัทสถาพรบุ๊คส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556) **พจนานุกรม ฉบับ พ.ศ. 2554**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์.
- รื่นฤทัย สัจจพันธ์. (2525) **อิทธิพลต่างประเทศในวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เรไร ไพรวรรณ. (2551) **วรรณกรรมท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ฤทัย ชุมเบีย. (2554) **อนุภาคในตำนานกับการสร้างสรรค์นวนิยายชุดป่าหินพานต์ ของ เกศณี สมปริตตา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลิข. (2558) **ชุดมาเฟียเลือดมังกรเรื่อง สิงห์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาพร บุ๊คส์.
- ลิลลี่สีขาว. (2558) **ชุดมาเฟียเลือดมังกรเรื่อง สิงห์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- วัลภา บุรุษพัฒน์. (2517) **ความเป็นมาของชาวจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : แพร์พิทยา.
- วิภา กงกะนันทน์. (2533) **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุภการ สิริไพศาล. (2550) **จินตนาการ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม**. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมพร มั่นตะสุตร. (2523) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2539) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :
เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง.
- สาวิตรี อักษรจรุง. (2527) **วัตตุนิยมจากนวนิยายชุดเรอบิทของจอห์น อัฟไคต์**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(สาขาวิชาภาษาอังกฤษ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิทธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนวรรณ. (2520) **ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : กมล.
- สุจิตรา จรจิตร. (2543) **มนุษย์กับวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สุชาดา ตันตะสุรฤกษ์. (2532) **โผยก้อน : การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลใน
ประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2533) **ความเป็นมาของสังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพรรณิ วราทร. (2519) **พระอภัยมณี : การศึกษาในเชิงวรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารยา ผังลักษณ์. (2546) **วิเคราะห์นวนิยายชุดล่องไพรของน้อย อินทนนท์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อิงอร สุพันธ์ุณี. (2552) **รัก ทุกข์ สุข โศกในงานวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร :
สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- _____. (2551) **เลื่อมลายสายรุ้ง : ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2547) **นวนิยายนิทัศน์**. กรุงเทพมหานคร : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอร ชลพิไลพงศ์. (2545) **การสื่อสารเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมของชาวจีนในเขตไชน่าทาวน์**.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- CHEN CHUNXIAO. (2557) **ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแคว่ พ.ศ.
2553-2555**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- CHEN JINGJING. (2556) **ภาพสะท้อนครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย**.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- JIANG NANNAN. (2555) กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ โดย **งามพรรณ เวชชาชีวะ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- MA YUAN. (2555) ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยาย ของ **ประภัสสร เสวิกุล**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- SHAYNA. (2558) **มาเฟียเลือดมังกรเรื่อง หงส์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- XU WEIJIE. (2555) ภาพสะท้อนการก่อสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจาก **นวนิยายไทย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ZHAO YONGMEI. (2557) **ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ข้อมูลออนไลน์

- กองบรรณาธิการ. (2550) “จิวหรืออุปรากรจีน อีกหนึ่งภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมของชาวจีนกับชาวไทยที่มีมาเนิ่นนานนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.oknation.net/blog/aodphoto/2007/07/21/entry-2> (21 กรกฎาคม 2550)
- _____. (2554) “เทศกาลและประเพณีจีน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.oknation.net/blog/guidepong/2011/04/22/entry-8> (22 เมษายน 2554)
- _____. (2557) “ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ข้อมูลด้านการค้า ไทย-จีน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/thai-china/> (13 สิงหาคม 2557)
- _____. (2558) “วรรณกรรม สุภาพจิต ข้อคิด คำคม สำนวน โวหาร งานเขียน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://info.muslimthai.com/main/index.php?page=sub&category=29&id=4980> (22 กันยายน 2558)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- กองบรรณาธิการ. (2558) “ความเป็นมาของชาวไทยเชื้อสายจีน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
01-07-06-41-01/2014-01-07-06-45-39 (2 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ประเพณีการแต่งงานแบบจีน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<https://sites.google.com/site/ppon1123/ma-rucak-prathes-cin-kan/praphenitang-khxng-cin/prapheni-kar-taengngan-baeb-cin> (2 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ธรรมเนียมงานศพของคนจีน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
http://my.dek-d.com/aspros/blog/?blog_id=10114679 (4 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ฮวงจุ้ย ความเชื่อที่มั่งงาย หรือ ศาสตร์แห่งความสำเร็จ” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.fengshuix.com/fengshui/fengshui-about-feng-shui.html> (5 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ประเพณีด้านอาหารการกินของจีน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.lovechineseclub.com/liangshi> (5 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “พิธีกรรมของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีน ในประเทศไทย” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.crs.mahidol.ac.th/thai/ceremony_thaichinese.htm (5 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ประเพณีธรรมเนียมจีนในเมืองไทย”. **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : กรุงเทพมหานคร. เลียงเซียงจงเจริญ. <http://th.wikipedia.org/> (7 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “วัฒนธรรมไทย” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/377088> (15 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ความสำคัญของวัฒนธรรม” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/sinchai2125/d15> (15 เมษายน 2558)
- _____. (2558) “ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของคุณคน” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/site/khwamrabphidchxb1212/> (17 เมษายน 2558)
- มูลนิธิการกุศลมุกดาหาร เต็กก่า จีหมกเกาะ. (2558) “เทศกาลไหว้เจ้า” **ผู้จัดการ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา http://www.tekkacheemukkor.com/Festival_pay_respect_to_god.php (4 เมษายน 2558)



ภาคผนวก

ภาคผนวก
เอกสารรับรองคณะกรรมการจรรยาบรรณการวิจัย



เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจรรยาบรรณการวิจัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 12 ตุลาคม 2558

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายชุด มาเฟียเลือดมังกร

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Miss Tian Rui

คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับประกาศ
เขตเชิงก จากคณะกรรมการจรรยาบรรณการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์)

ประธานคณะกรรมการจรรยาบรรณการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 12 ตุลาคม 2558

เลขที่รับรอง

อ.345/2558

วันที่ให้การรับรอง: 12 ตุลาคม 2558

วันหมดอายุใบรับรอง: 11 ตุลาคม 2560

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MISS TIAN RUI
วัน เดือน ปีเกิด	9 กันยายน 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	100/91 ชั้น 3 ซอยลาดกระบัง 18 ถนนลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2557 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศิลปศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2558 - ปัจจุบัน ครูสอนภาษาจีนที่โรงเรียนมาเรียลัย กรุงเทพมหานคร